

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

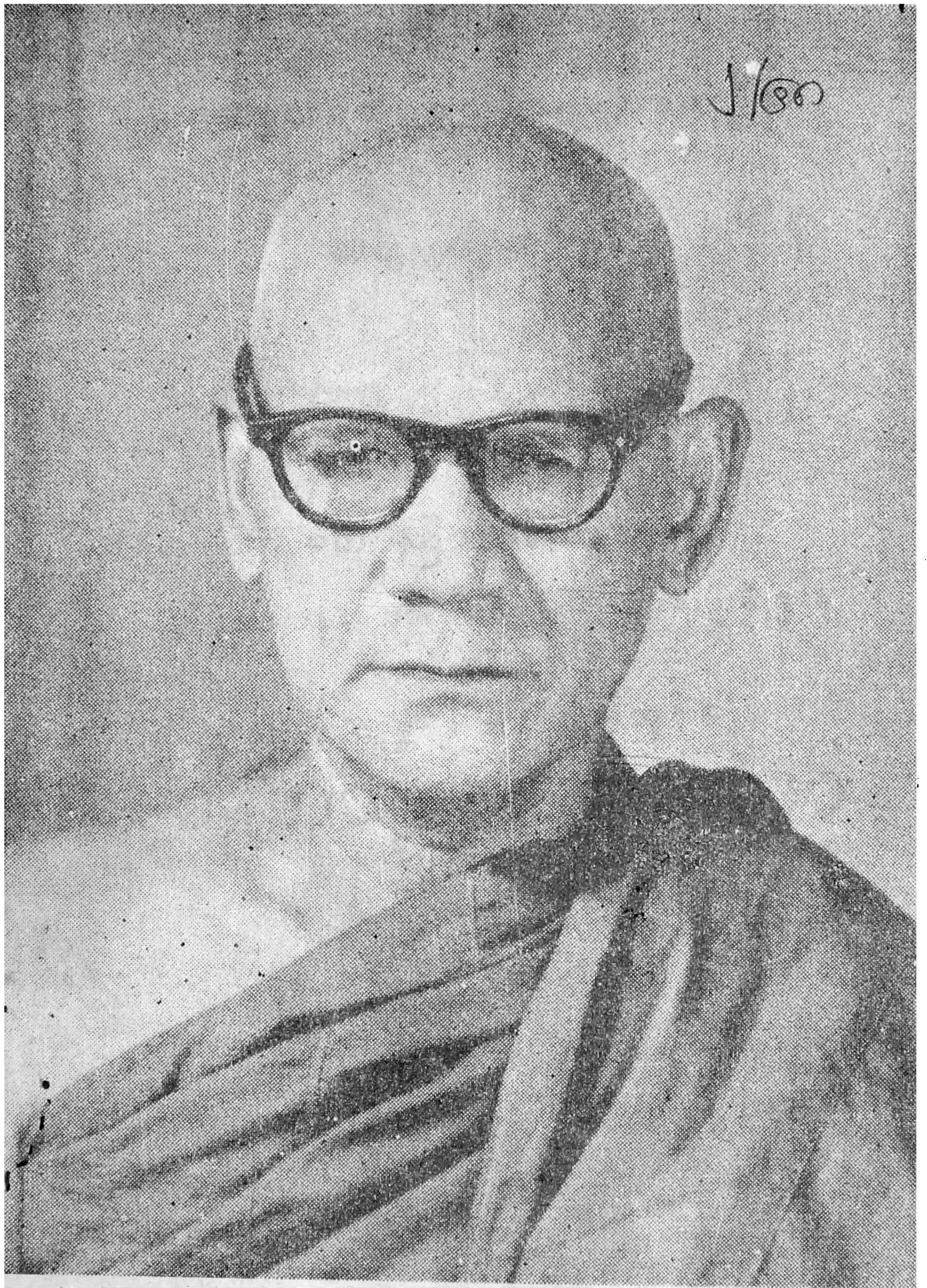
ဝိမ္ဗိကသုတ်တရားတော်

၂

သာသနာ ၂၅၂၀

ကောဇာ ၁၃၃၈

ကျေးဇူးတော်ရှင်
အဂ္ဂမဟာပဋိတ မဟာဝိဇ္ဇာရာတော်ဘုရားကြီး

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

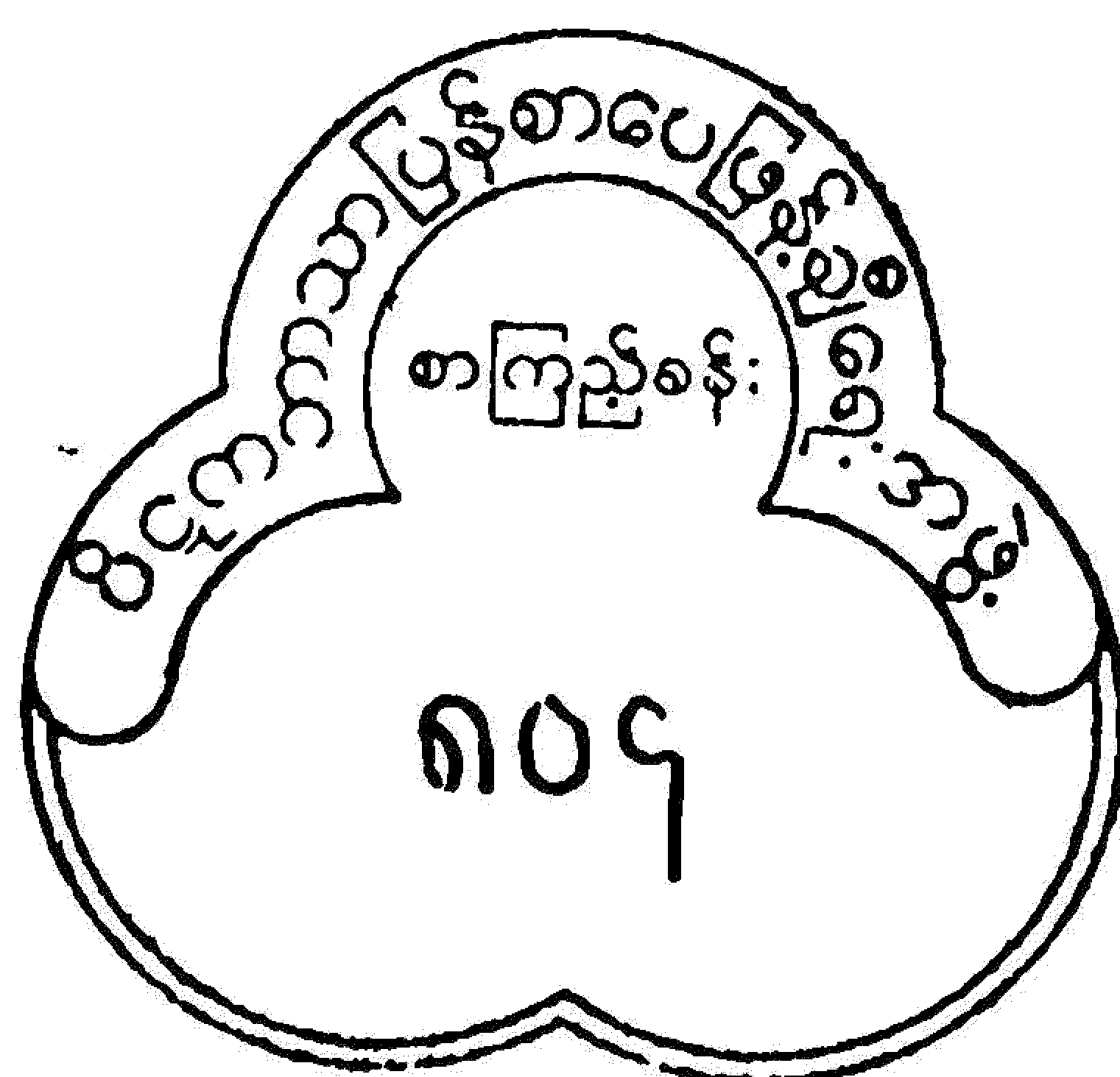
ဝိမ္ဗိကသုတ်တရားတော်

သာသနာ ၂၅၂၀-ခု။

ကောဇာ ၁၃၃၈-ခု။

F-A

တတိယအကြိမ်

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ်(၈၅၁၄)

တတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၄၀၀၀ (ဓမ္မဒါန)

သဏ္ဌနာ ၂၅၂၀-ခု၊

ကောဇာ ၁၃၃၈-ခု၊ ဝါဆိုလ၊

ခရစ် ၁၉၇၆-ခု၊ ဇူလိုင်လ၊

ထုတ်ဝေသူ။ ။ မှတ်ပုံတင်ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ် (၀၃၂၁၁)

အရှင်ကေလာသ၊

သဏ္ဌနာရိပ်သာ၊

ဟာမစ်တစ်လမ်း၊

ရွှေကုံတိုင်စာတိုက်၊

ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ။ ။ ဦးအောင်ကုန်း (၀၁၃၂၉)

အောင်ရိပ်ပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ် ၇၂ (က) ရေတံရှည်လမ်းဟောင်း၊

ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

တတိယအကြိမ်

နိဒါန်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ

မဟာစည်ဒေသနာ ကွန်မြူနစ်

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ ရွှေဘိုမြို့ ဆိပ်ခွန်ရွာ မဟာစည် ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်း သုံးလျက် မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တန် ဒေသနာတော် ကြီးကို မူရင်းပဓာနပြု၍ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်း တရား တော်ကို လက်တွေ့ ထင်ရှားအောင် ဟောကြား ညွှန်ပြတော် မူခဲ့ပေ သည်။ ထိုသို့ ဟော ကြား ညွှန် ပြ နေ စဉ် မှာ ပင် ရန်ကုန်မြို့ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ နဂ္ဂဟ အဖွဲ့ ကြီး ၏ ပင့်လျှောက်ချက် အရဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ ရိပ်သာသို့ ကြွ ရောက် တော် မူကာ ၁၃၁၁-ခုနှစ်မှစ၍ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်း တရားတော်ကို ဟော ကြားညွှန် ပြတော် မူလျက်ရှိပေသည်။

ထိုသို့ ဟော ကြား ညွှန် ပြ ရာ တွင် ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနသုတ်၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်၊ မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၊ အရိယာဝဂါသ သုတ်၊ မာလုကျပုတ္တသုတ်၊ သက္ကပဉ္စသုတ်၊ ဥဒ္ဓေသဝိဘင်္ဂသုတ်၊ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၊ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်၊ အာသီဝိသောပမ သုတ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်၊ ဟောဝေဒလ္လသုတ်၊ ဝမ္ဗိကသုတ် အစရှိ

သော ထိုထိုသုတ္တန် ဒေသနာတော်များကို ထုတ်ပြုလျက် သုတ နည်းသုတေပါ သိနားလည်အောင် အကျယ်ဝိတ္ထာရ ဝေဘန် ဖွင့်ပြသောအားဖြင့် ထိုထိုအရပ်ဒေသတို့၌ ဟောကြားတော် မူခဲ့ပေသည်။ ထိုသုတ္တန် ဒေသနာတော် တို့တွင် ဝဗ္ဗိကသုတ္တန် တရားတော် ကို ရန်ကုန် မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာ နှင့် တက္က မော်လမြိုင် ပဲခူး အိမ်မဲ ဝါးခယ်မ ဘိုကလေး ဒိုက်ဦး အောင်လံ ရေနံချောင်း နတ်မောက် မြင်းခြံ မိတ္ထီလာ တောင်ကြီး လွှိုက်ကော် ရွှေဘို မုံရွာ အစရှိသော များစွာ သော မြို့ရွာဒေသတို့၌ ဟောကြားတော် မူခဲ့လေသည်။

ဝဗ္ဗိကသုတ်တရားတော်စာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

ထိုသို့ ဟောကြားတော် မူရာတွင် ဤဝဗ္ဗိကသုတ် တရား တော်ကို ကြားနာ မှတ်သားကြရသော တရားနာ ပရိသတ်တို့ သည် နှစ်ထောင်းအားရ သဘောကျ ကျေနပ်ကြ ပြီး လျှင် ထိုတရားတော်ကို ကျမ်းစာအုပ် အဖြစ်ဖြင့် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေရန် များစွာ လိုလားတောင့်တကြပေသည်။ ထိုသို့ လိုလား တောင့် တကြသောကြောင့် ၁၃၂၆-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်း လဆုတ် (၆-၇-၈)ရက်နေ့ ည များတွင် မုံရွာမြို့ စန်းမြဲရောင်ခြည် သာသနာ့ရိပ်သာ ၌ ဤဝဗ္ဗိကသုတ် တရားတော်ကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူစဉ် အခါ ကာလက တိတ်ရီကော်ဒါ အသံဖမ်းစက်ဖြင့် ဖမ်းယူထားသော တိပ်ခွေများမှ ရေးထုတ်ကူးယူ၍ ဤဝဗ္ဗိကသုတ် တရားတော်

ကို စာမူကြမ်း အဖြစ်သို့ ရောက်စေခဲ့ပါသည်။ ထိုစာမူကြမ်းကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင် ကြည့်ရှုပြင်ဆင်၍ စာမူချောအဖြစ်သို့ ရောက်စေခဲ့ပါသည်။ ထိုစာမူချောကိုပင် ပုံနှိပ်စေလျက် ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်စေခဲ့ပါသည်။

ဤ ဝဗ္ဗိကသုတ် တရားတော်ကို အခြားသော ဓမ္မကထိက ဆရာတော် တို့လည်း များစွာပင် ဟောကြားလေ့ ရှိကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤဝဗ္ဗိကသုတ် တရားတော်စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုကြည့်သောအခါ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဟောကြားပုံတွင် ထူးခြားသော အချက် တို့ကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

မဟာစည် ဒေသနာ၌ ထူးခြားချက်များ

၁။ အချို့သော ဓမ္မကထိကတို့သည် ဝတ္ထုကြောင်းကို အသားပေး၍ အကျယ် တဝင့် ဟောပြောတော် မူလေ့ ရှိကြ၏။ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး သည်ကား ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မဆိုင်လှသော ဝတ္ထုကြောင်းကို အသားမပေးမူ၍ လိုရင်း သုတ္တန် တရားတော်ကို သာလျှင် အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြ ဟောကြားတော်မူပေတည်။

၂။ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်း စဉ်နှင့် စပ်ဆိုင်ရာ၌မူကား ဝတ္ထုကြောင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း အကျယ် တဝင့် ပေါ်လွင်စွာ ဖွင့်၍ ဟောကြားတော် မူပေသည်။

(ဆ)

နိဂါန်း

၃။ အချိုက အိမ်ကြက်ချင်း ဗိုလ်လုသည့်ပခာ ဗုဒ္ဓ ဘာသာ
ဓမ္မကထိက အချင်းချင်း (သို့မဟုတ်) ကမ္မဋ္ဌာန်းဂိုဏ်း အချင်း
ချင်း ပုတ်ခတ် ချိုးနှိမ်၍ ဟောပြော ရေးသားလေ့ ရှိကြ၏။
ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး သည် ကား
ဗုဒ္ဓ သာသနာ နယ်ပယ် အတွင်း၌ မည်သူ့ကိုမျှ မထိပါး စေဘဲ
သာသနာပ မိစ္ဆာဝါဒတို့ကိုသာလျှင် သုတ်သင် ပယ်ရှင်းလျက်
သာသနဓမ္မ လမ်းကြောင်း အတိုင်း သာ လျှင် ဖြောင့် မှန်
တည်ကြည်စွာ ဟောကြား ရေးသားတော် မူလေ့ ရှိပေသည်။

၄။ အချိုက လိုရင်းသုတ္တန် တရားကို အကျဉ်းချုပ်မျှသာ
ဟောကြားတော်မူလေ့ ရှိကြ၏။ ကျေးဇူးရှင် မဟာ စည်ဆရာ
တော် ဘုရား ကြီး သည် ကား ဤ ဝဗ္ဗိက သုတ္တန် တရားတော်
လာ သိသင့် သိထိုက်သော လိုရင်း အချက် အလက် ဟူ သ မျှ
တို့ကို အပြည့် အစုံ အကျယ် တဝင့် ဖွင့်ပြ ဟော ကြား ထား
တော်မူပေသည်။

၅။ အချိုက ဝိပဿနာနှင့်စပ်၍ဟောကြားသော်လည်း
ဤ ဝဗ္ဗိကသုတ် တရားတော်ကို တကယ်လက်တွေ့ အားထုတ်၍
ဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ရှင်းလင်းပြလေ့ မရှိကြပေ။ ကျေးဇူး
ရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး သည်ကား ဤ ဝဗ္ဗိက
သုတ်တရားတော်ကို တောင်ပို့ကြီး ဥပမာ၊ တံခါး မင်းဒုတ်
ဥပမာ၊ လမ်းနှစ်ခု ဥပမာ ●သည်တို့ဖြင့် တကယ်လက်တွေ့ အား
ထုတ်၍ ဖြစ်နိုင်သည့် ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ် အဖြစ်သို့ ရောက်

အောင် အပြည့် အစုံ တိကျ ပြတ် သားစွာ ရှင်းလင်း ဟောကြားတော် မူပေသည်။

ထိုငါးချက်တို့တွင် (၁) အချက်အရ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဝတ္ထုကြောင်းကို အသားပေး၍ အကျယ်တဝင့် မဟောခြင်းမှာ လိုရင်း တရားသား ဖြစ်သော ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဟောရန် အတွက် အချိန် လုံလောက်စွာ ရစေလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဤ ဝမ္ဘိက သုတ်ကို ဟောရာတွင် အချိန် မကုန်စေရန် အတွက် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ခြွင်းချန်ထားခဲ့သော ဝတ္ထုကြောင်း အဋ္ဌပ္ပတ္တိ တခုမှာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

အရှင်ကုမာရ ကဿပ၏ မယ်တော်

မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်ဘော် ကာလက ရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင် သေဋ္ဌေး သမီးတဦး ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုသေဋ္ဌေး သမီးသည် ပါရမီရင့်ပြီးသော အဆုံးစွန် ဘဝ၌ တည်သူ (ပစ္ဆိမဘဝိက) ဖြစ်သောကြောင့် ငယ်ရွယ်စဉ် ကာလမှစ၍ လူ့ဘောင်လောက၌ မပျော်မေ့ဘဲ ရှင်ရဟန်းပြုလိုသော စိတ်ဆန္ဒ အလွန် ပြင်းပြသည်ဖြစ်၍ မိခင်ဖခင်တို့အား တောင်းပန်သည်မှာ-

“မိခင်ဖခင်တို့၊ သမီး၏ စိတ်မှာ လူ့ဘောင်လောက၌ မပျော်မေ့ပါ။ သမီးကို မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရှင်ရဟန်းပြုပေးကြပါတော့” လို့ တောင်းပန်လေ၏။

(၈)

နိဒါန်း

“ချစ်သမီး ဘယ်နှယ်ပြောတာလဲကွယ်။ ငါတို့မှာ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကလဲ အများကြီးရှိနေတယ်။ သမီးကလဲ ဖေဖေ မေမေတို့ရဲ့ တဦးတည်းသော သမီး မဟုတ်ပါလားကွယ်။ သမီးကို ဖေဖေ မေမေ တို့က ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ခဲ့နိုင်ပါ့မလဲ။ ဒါကြောင့် သမီးကို ဖေဖေ မေမေတို့က ရှင်ရဟန်း ပြုဘို့ရာ အခွင့်မပေး နိုင်ပါဘူး သမီးရယ်” လို့ ချော့မော့၍ မိခင်ဖခင်တို့က တားမြစ်ကြလေသည်။

ထိုသေဋ္ဌေးသမီးသည် ဤနည်းဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် တောင်းပန် ရှာ လေ သည်။ သို့သော်လည်း မိခင် ဖခင်တို့က ခွင့်မပြုဘဲ နောက်ဆုံး၌ သင့် လျော် သော သေဋ္ဌေးသား တဦး နှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြား ပေးလိုက်သဖြင့် အိမ်ထောင်ရှင် ဘဝ သို့ရောက်ရရှာလေသည်။ ထိုအခါ၌ ထိုသေဋ္ဌေး သမီးသည် မိမိ ခင်ပွန်းအား ရိုသေစွာ ပြုစု၍ ကျေနပ် လောက် သော အခါ ရဟန်းပြုရန် အခွင့် တောင်း၍ ရဟန်း မိန်းမ ပြုမည် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ခင်ပွန်းလင်ကို အိမ်ဦးနတ် ပမာ လင့်ဝတ္ထရား ကျေပြန်စွာဖြင့် ရိုသေစွာ ပြုစုလုပ်ကျွေးလျက် ရှိလေသည်။

ထိုစဉ်အခါ ရာဇဂြိုဟ် မြို့၌ နှစ်စဉ် ကျင်းပမြဲ ဖြစ်သော နက္ခတ်ပွဲ သဘင်ကြီး ခမ်းနား ကြီးကျယ်စွာ ကျင်းပ လျက်ရှိ လေသည်။ ထိုပွဲသဘင်၌ မြို့သူ မြို့သား အပေါင်းတို့သည် မိမိတို့ ကိုယ်ကို အလှအပ အစွမ်းကုန် ဖီးလိမ်း ပြင် ဆင် ကြ လျက်

တတိယ အကြိမ်

လှည့်လည် သွားလာကာ ပျော်ပွဲ ခံကြလေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသေဌေး သမီး သည်ကား သူ၏ ကိုယ်ကို ဖီးလိမ်း ပြင်ဆင် ခြင်းမှရှိဘဲ ပကတိ အသွင်ရိုးရိုးကလေးဖြင့်သာ နေလျက် ရှိလေ သည်။

ထိုအခါ သူ၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ သေဌေးသားက-

“ရှင်မရေ၊ တမြို့လုံးက လူတွေ ဖြင့်ယင် ဖီးလိမ်း ပြင်ဆင်ပြီးတော့ နက္ခတ် သဘင်ပွဲကို ဆင်နွဲပြီး ပျော် ရှင်နေကြတယ်ကဲ့။ မင်းမှာတော့ မဖီးမလိမ်း မပြင် မဆင်ဘဲ အဖွားအိုကြီး များလိုဘဲ နေသ ကိုးကဲ့။ သူများလို ဖီးလိမ်း ပြင်ဆင် ပါဦး တော့လား” လို့ ပြောလေသည်။

“အရှင်သားရေ၊ ကျမစိတ်ထဲမှာ ဖြစ်နေတာကို ဖွင့်ပြီး ပြောပါရစေ၊ ဟောဒီ ကျမရဲ့ ကိုယ်ကြီးဟာ ဆံပင် အမွေး ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ အသား အကြော အရိုး ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် နှပ် တံတွေး အစရှိတဲ့ အပုပ်တွေနဲ့ ပြည့်နေတဲ့ အပုပ် ကောင်ကြီး ပါရှင်၊ ဒီအပုပ် ကောင်ကြီးကို ဖီးလိမ်း ပြင်ဆင်ပြီး အလှအပ ချယ်သနေလို့ကော ဘာအကျိုး ရှိဦးမှာတဲ့လဲ၊ ထူးဦးမှာတဲ့လား။ ဒီကိုယ်ကောင်ကြီး ဟာလေ အလှအပ ပြင်ဆင် ချယ်သ ရအောင်လို့ နတ် တွေက ဖန်ဆင်ထားတာလဲ မဟုတ်ဘူးရှင်၊ ပြီးတော့

ဗြဟ္မာမင်းကြီးက ဖန်ဆင်းထားတာလဲ မဟုတ်ဘူးရှင်၊ ဒီ ကိုယ်ဟာ ရွှေ ဖြင့် ပြီးတဲ့ ရွှေ ကိုယ်လဲ မဟုတ် ဘူးရှင်၊ ပတ္တမြားနဲ့ ပြီးတဲ့ ပတ္တမြား ကိုယ်လဲ မဟုတ်ဘူးရှင်၊ မွေးကြိုင် သင်းယုံ လှတဲ့ စန္ဒကူး နံ့သာနဲ့ ပြီးတဲ့ နံ့သာတုံး ကိုယ်လဲ မဟုတ် ဘူး ရှင်၊ ပုဏ္ဏရိတ်ကြာ ကုမုဒြာ ကြာတိုက်ခန်းမှ မွေးဖွားလာတဲ့ သန္ဓေသူလဲ မဟုတ်ဘူးရှင်။

အမွန်ကတော့ အင်မတန် ပုပ်ညှို့တဲ့ အ မိဝမ်းထဲ မှ ဖြစ် လာ တဲ့ ကိုယ် သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ မိဘ နှစ်ပါးတို့ရဲ့ သုတ်သွေး အညစ် အကြေးက ဖြစ်လာတဲ့ ကိုယ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ရောဂါ အမျိုးမျိုး တွေ့ရဲ့ ဖြစ် ပေင် ရာ ရောဂါ အိုးကြီး ဖြစ် ပါ တယ်။ သူတပါးတို့ရဲ့ နှိပ်စက်မှု (ကမ္မကရဏ) တွေကို ခံရတဲ့ ကိုယ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အတွင်း ကလဲ အပုပ် တွေနဲ့ ပြည့်နေပြီးတော့ အပြင်ကိုလဲ အမြဲတမ်း ယိုစီးထွက်နေတဲ့ ကိုယ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ပိုးအမျိုးမျိုးတို့ရဲ့ နေရာ အိမ်ကြီးလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ သင်းချိုင်းကို ရောက် ရမဲ့ ကိုယ် ကြီး ဖြစ် ပါ တယ်။ သေခြင်းလျင် အဆုံးရှိတဲ့ ကိုယ် ကြီး ဖြစ် ပါ တယ်။ ဒီတော့ အရှင် သားရယ် ဒီ အသုဘ ကောင်ကြီးကို ဖီးလိမ်း ပြင်ဆင် နေလို့ကော ဘာအကျိုး ရှိဦးမှာလဲ။ ဒီ ကိုယ် ကြီး ကို ဖီးလိမ်း ပြင်ဆင်တာဟာမစင်အိုးကြီးကို အပြင် တက်က

ပန်းချီဆေးရေးပြီး အလှ အပ ပြုပြင်တာနဲ့ တူနေမှာ ပါဘဲ”လို့ သေဌေးသမီးက ပြန်ပြော သည်။

ထိုစကားကို ကြားရတော့ သေဌေးသားက -

“ရှင်မရေ၊ မင့်စိတ်ထဲမှာ ဒီ ကိုယ် ကြီးရဲ့ အပြစ် တွေကို ဒါလောက်တောင် မြင် နေ ယင် ရှင်ရဟန်း ပြုပါ တော့လားကွယ်၊ ဘာကြောင့် ရှင် ရ ဟန်း မပြု ပါသလဲ”လို့ ပြော၏။

“အရှင်သားရယ်၊ ကျမ ရှင်ရဟန်း ပြုချင် နေတာ ကတော့ ကြာ လှ ပါ ပြီ။ အခွင့် ရယင် ဒီ က နေ့ ဘဲ ရှင်ရဟန်း ပြုချင်ပါတယ် ”။

“ကောင်းပြီ၊ ဒါဖြင့် မင့်သဘော အတိုင်းဘဲ ရှင် ရ ဟန်း ပြုရစေမယ်”လို့ ပြောဆိုပြီး သေဌေး သားက ကြီး စွာ သော အလှပဲ့သဘင်ကို ဆင်ယင် ကျင်းပကာ အကြီးအကျယ် ပူဇော် ခြင်းကိုလဲ ပြုပြီးတော့ များစွာသော အခြွေအရံ အခမ်း အနား နှင့်တကွ ဘိက္ခုနီမကျောင်းသို့ ပို့ဆောင်ပြီး ရှင်ရဟန်း ပြုစေ ပါသည်။ ထိုသေဌေးသမီးသည် ရှင်ရဟန်း အဖြစ် ကို ရပြီး အကြံအစည် အောင်မြင်တဲ့ အတွက် အလွန် ဝမ်းသာ ရှင်ပျ ဖြစ်ပြီး နေပေသည်။

ရက်လ အနည်းငယ် ကြာသောအခါ လူ့ဘဝက ပါလာ ခဲ့သော ကိုယ်ဝန်က ရင့်ကျက် လာသည့် အတွက် ထိုသေဌေး သမီး ဘိက္ခုနီမလေး၏ မျက်စိ မျက်နှာ ဣန္ဒြေတွေက အခြွေ

(ဉ)

နီဒါန်း

အနေတမျိုးဖြစ်လာ လေသည်။ ခြေဖမိုး လက်ဖမိုး ကလေး
တွေကလည်း ဖောင်းကြွ လာသည်။ ဝမ်းဗိုက်ကလည်း မွှေမွှေ
မောက်မောက် ဖြစ်လာသည်။

ထိုအခါ သီတင်းသုံးဘော် ဘိက္ခုနီမတွေက-

“အရှင်မ သင့်ကိုယ် အခြေ အနေက ကိုယ် ဝန် ရှိ
တာနဲ့ တူနေပါလား၊ ဘာကြောင့် ဒီလို ဖြစ်လာတာ
လဲ” လို့ စုံစမ်းမေးမြန်းကြလေသည်။

“အရှင်မတို့ ဘုရား၊ သာ့ ကြောင့် ဒီလို ဖြစ် လာ
တယ်ဆိုတာကို တပည့်တော်မတော့ မသိပါ ဘုရား၊
ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်မရဲ့ သီလကတော့ ပြည့်စုံစင်ကြယ်
နေ ပါတယ် ဘုရား” လို့ သေ ငွေး သ မီး ဘိက္ခု နီမ
ကလေးက စိတ်အားငယ်စွာနှင့် ပြောရှာလေသည်။

ထိုဘိက္ခုနီမတွေက အရှင် ဒေဝဒတ်၏ သြဝါဒခံတွေ ဖြစ်
သည့်အတွက် ထိုအမှုကို အရှင်ဒေဝဒတ်အား လျှောက်ထား
တင်ပြကြလေသည်။

“အရှင်ကြီး ဒေဝဒတ်ဘုရား၊ ဟောဒီ အမျိုးသမီး
ကလေးဟာ သဒ္ဓါတရား ကောင်းမွန် စွာနဲ့ ခင်ပွန်း
လင်ကို တောင်းပန်ပြီး ခဲခဲ ယဉ်းယဉ်းနဲ့ ရှင်ရဟန်း
ပြုခဲ့ရရှာပါတယ် ဘုရား။ ဒါပေမယ့်လို့ ယ ခု-တော့
သူ့မှာ ကိုယ်ဝန်ရှိပုံ ရနေပါတယ်ဘုရား။ တပည့်တော်
မတို့တော့ ဒီ အမျိုးသမီးရဲ့ ကိုယ် ဝန် ဟာ လူ့ ဘ ဝ

တဘိယအကြိမ်

တုန်းက ရခဲလေသလား၊ ရှင်ရဟန်း ဖြစ်ပြီးမှ ရလေ သလားဆိုတာ မသိကြပါဘုရား။ အဲဒါကို ဘယ့်နှယ် စီမံရပါမလဲဘုရား”လို့ လျှောက်ထား တင်ပြ ကြသည်။

ထိုအခါ အရှင်ဒေဝဒတ်သည် မိမိ ကိုယ်တိုင်က အဖြစ်မှန် ကိုလည်းမသိ၊ သည်းခံခြင်း ချမ်းသာ စေလိုခြင်း သနားခြင်း ကလည်း မရှိသောကြောင့် ဤသို့ ဆင်ခြင်လေ၏။ “အင်းခက် တာဘဲ၊ ဒီ ဘိက္ခုနီမကလေးကို ဒီ အတိုင်း လက်ခံ ထားယာဉ် တော့ ဒေဝဒတ်ရဲ့ ဂိုဏ်းက ဘိက္ခုနီမတွေမှာ ကိုယ်ဝန်ရှိတယ်၊ ဂိုဏ်းဆရာကြီး အရှင်ဒေဝဒတ်ကလဲ သိလျက်သားနဲ့ ကိုယ်ဝန် ရှိတဲ့ ဘိက္ခုနီမကို လက် ခံ ထား တယ်လို့ အများ တကာတွေ က ကဲ့ရဲ့ကြတော့မှဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဘိက္ခုနီမလေးကို အမြန် နှင်ထုတ်မှ တော်မှာဘဲ”လို့ ကြံပြီး အရှင် ဒေဝဒတ်က မစူးစမ်း မဆင်ခြင်တော့ဘဲ “မြန်မြန်သာ နှင်ထုတ်လိုက်ကြ ပေတော့” လို့ တချက်လွှတ် အမိန့်ချလိုက်လေ၏။

ထိုအခါ ဘိက္ခုနီမကလေးက ဆရာထေရီမကြီးတွေကို-

“အရှင်မကြီးတို့ ဘုရား၊ တပည့်တော်မဟာ အရှင် ဒေဝဒတ်၏ သာသနာမှာ ရှင်ရဟန်းပြုတာ မဟုတ် ပါဘုရား၊ အမှန်ကတော့ လောက၌ အ မြတ် ဆုံး ဖြစ် တဲ့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာ တော်မှာ ရှင်ရဟန်း ပြုခဲ့တာပါ ဘုရား။ အလွန် ခဲ ယဉ်း စွာ နဲ့

တတိယအကြိမ်

ရလာတဲ့ ဒီရှင်ရဟန်း ဘဝကို တပည့်တော်မ အဆုံးရှုံး
မခံနိုင်ပါဘုရား။ ဒါကြောင့် တပည့်တော် 'မကို
မြတ်စွာဘုရားထံ ပို့ပေးတော်မူကြပါဘုရား' လို့
လျှောက်ထား တောင်းပန်ရှာ၏။ ထိုအခါ သီတင်း သုံးဘော်
တွေက ထိုဘိက္ခုနီမလေးကို ရာဇဂြိုဟ် ပြည်မှ ၄၅- ယူဇနာ
ဝေးကွာသော သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း တော် မြတ်
စွာဘုရား ထံတော်သို့ ပို့ဆောင်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား
အား အကြောင်းစုံကို လျှောက်ထားကြလေ၏။

ပရိသုဒ္ဓ အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်း

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ထိုသေဋ္ဌေးသမီး ဘိက္ခုနီမမှာ
လူ့ဘဝတုန်းက ရခဲ့သည့် ကိုယ်ဝန် ဖြစ်ကြောင်းကို သိခတ်မှု
သော်လည်း တိတ္ထိတွေ့မှစ၍ အများသော လူထုတွေမှာ ယုံ
မှားသံသယ ကင်းရှင်းစေရန် အလို့ငှာ ကိုယ်တော်တိုင် ဆုံး
ဖြတ်တော်မူဘဲ ပဿနဒီ ကောသလ မင်းကြီး အနာထ
ပိဏ် သေဋ္ဌေးကြီး စူဠအနာထပိဏ် သေဋ္ဌေး ဝိသာခါ ဒါယိ
ကာမကြီးနှင့် တကွ ထင်ရှားသော အခြား လူကြီးလူကောင်း
တို့ကိုလည်း စည်းဝေးစေပြီးလျှင် ပရိသတ်လေးပါး အလယ်
မှာ အရှင်ဥပါလိမထေရ်အား စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်စေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အရှင်ဥပါလိ မထေရ်သည်လည်း ပရိသတ်
လေးပါး အလယ်တွင် မိမိအတွက် ခင်းထားသော နေရာ၌
ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် မိမိ၏ရှေ့မှာ ဝိသာခါ ဒါယိကာမကြီးကို

ခေါ်၍ ထိုအမှုကို စစ်ဆေးစေ၏။ ဝိသာခါဒါယိကာမကြီးသည် ကန့်လန့်ကာ များကို ကာစေ ပြီးလျှင် ကန့်လန့် ကာအတွင်း၌ ဘိက္ခုနီမကလေး၏ လက် ခြေ ချက် ဝမ်းဗိုက် အစရှိသည်တို့ကို ကြည့်ရှုပြီး လ ရက် တို့ကို ချင့်တုတ်ညှိနှိုင်း ကြည့်သောအားဖြင့် လူ့ဘဝတုန်းက ရခဲ့သည့် ကိုယ်ဝန်ဖြစ်ကြောင်း မှန်ကန်စွာ သိရသဖြင့် အရှင်ဥပါလိ မထေရ်အား အကြောင်းစုံကို ပြန်ကြားလျှောက်ထား လေသည်။ ထိုအခါ အရှင် ဥပါလိ မထေရ်က ပရိသတ်လေးပါး အလယ်တွင် ထိုဘိက္ခုနီမကလေးကို သီလစင်ကြယ် သန့်ရှင်းသည့် ပရိသုဒ္ဓ ဖြစ်ကြောင်း အဆုံးအဖြတ် ပေးတော် မူလိုက်လေသည်။ ထိုဘိက္ခုနီမကလေးသည် နေ့သက်ကာလ ကိုယ်ဝန် ရင့်သည့် အချိန်၌ ပဒုမ္မတ္တရ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက် တော်က တောင်းခဲ့သည့် ဆုထူး ပါရမီနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးမားသော သား ရတနာ ကို ဖွားမြင်လေသည်။

ကုမာရကဿပ အမည်ရပုံ

တနေ့သောအခါ ပဿေနဒီ ကောသလ မင်း ကြီး သည် ဘိက္ခုနီမ ကျောင်းတိုက်အနီးမှ ဖြတ်သန်း သွား ခိုက် မှာ ကလေးငိုသံကြားရ၍ အမတ် တို့ ကို မေးတော်မူ၏။ အမတ်တို့ကလည်း ထိုအကြောင်းကို သိပြီးဖြစ်၍ “အရှင် မင်းကြီး၊ ဟိုတော်တော်ဆီတုန်းက ပရိသုဒ္ဓ အဆုံးအဖြတ် ပေး ထား တဲ့ ဘိက္ခုနီမ ကလေးဟာ သားယောက်ျား ကလေး တပါး ဖွား

တတိယအကြိမ်

(၁)

နိဒါန်း

မြင်ပါတယ်။ အဲဒီ သူငယ်ကလေးရဲ့ ငိုသံ ဖြစ်ပါတယ်” လို့ သံတော်ဦး တင်ကြ၏။

ထိုအခါ မင်းကြီးက “ ဘိက္ခုနီမဟာ ကလေးကိုလဲ ပြုစုရ ဆွမ်းခံလဲ သွားရနဲ့ အလွန် ဒုက္ခများမယ်ဆိုတာကို မျှော်တွေး ပြီး ထိုကလေးကို မိခင်ဘိက္ခုနီမထံမှ တောင်းယူစေခဲ့ ပြီးလျှင် နန်းတော်တွင်းမှာဘဲ ကျွေးမွေး စောင့်ရှောက်ရန် အထိန်း တော်တို့အား အပ်နှင်းလိုက်၏။ ထိုသူငယ်ကလေးရဲ့ အမည်ကို မူလရင်းက ကဿပလို့ ခေါ် ပါ သည်။ ယခုပြောခဲ့သည့် အတိုင်း ဘုရင်မင်းမြတ်က မွေးမြူတော်မူသည့်အတွက် ကုမာရ ဆိုသည့် ဝိသေသနနှင့် တကွ ကုမာရ ကဿပ လို့ ခေါ် ကြ ပါ သည်။ ထိုသူငယ်သည် ခုနစ်နှစ် အရွယ်သို့ ရောက်သော အခါ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်မှာ ရှင်သာမဏေပြုပြီး အသက် နှစ်ဆယ်ပြည့် သောအခါ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ပေသည်။ ရ ဟန်း ဖြစ် ပြီးသော အခါ၌လည်း အရှင်ကုမာရ ကဿပမထေရ် လို့ ခေါ် ကြလေသည်။

ဤ အရှင်ကုမာရ ကဿပ မထေရ်သည် ဤ ဝမ္ဗိကသုတ် တရားတော်၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို ပွားများ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူပေသည်။ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ရောက်၍ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသည့်နောက် ဆန်းကြယ်သော တရားစကားကို ဖော ကြား တော် မူ တတ် သည့် အတွက်

တတိယအကြိမ်

မြတ်စွာဘုရားက တေဒဂ် ဘွဲ့ထူးဖြင့် ချီးကျူးခြင်းကိုလည်း ခံယူရရှိတော်မူပေသည်။

မယ်တော်လဲ ရဟန္တာဖြစ်ပုံ

အရှင် ကုမာရ ကဿပ မထေရ်၏ မယ်တော် ဖြစ်သော ဘိက္ခုနီမမ္မာမူကား သားနဲ့ ကွဲကွာ ရသည့် နေ့မှစ၍ သောက ပရိဒေဝမီး တောက်လောင်လျက် ရှိနေခဲ့လေရာ တနေ့ သော အခါ၌ ဆွမ်းခံ ကြွနေစဉ် အရှင်ကုမာရ ကဿပ မထေရ်ကို တွေ့မြင်၍ “ချစ်သား ချစ်သား” ဟု ဟစ်အော်လျက် အရှင် ကုမာရ ကဿပ မထေရ်၏ နောက်သို့ အပြေး အလွှား လိုက် သွားပြီးလျှင် မထေရ်၏ သင်္ကန်းသို့ ဆွဲကိုင်လေသည်။ ထိုအခါ အရှင်ကုမာရကဿပ မထေရ်သည် “အကယ်၍ ငါ့ထံမှ ချီသာ သောစကားကို ကြားရလျှင် မယ်တော်သည် သံယောဇဉ်ကြီး ဖွဲ့တယ်လျက် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်သွားရှာ လိမ့်မည်” ဟု နှလုံးသွင်း ပြီးလျှင် “ဘာလုပ်နေသလဲ အမယ်ကြီး၊ ချစ်ခင်ခြင်း ကလေး ကိုမျှ ယခုထက်ထိ မဖြတ်နိုင်ဘဲ ရှိနေသေးသလား” လို့ ခပ် ထန် ထန်ပြောဆိုလိုက်လေ၏။

ထိုအခါ မယ်တော်ဘိက္ခုနီမမ္မာ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂကို ရ၍ သားဟူသောချစ်ခြင်းကို ပယ်ဖြတ် ပြီးလျှင် တရား နှလုံး သွင်း အားထုတ် နိုင်သဖြင့် ထိုနေ့၌ပင်လျှင် အရဟတ္တဖိုလ် သို့ ရောက်သွားလေသတည်း။

(တ)

နိဒါန်း

ဤသည်ကား ဝဗ္ဗကသုတ်ကို ဟောရာတွင် အချိန် မကုန်
စေရန်အတွက် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး
ခြင်းချန်ထားခဲ့သော ဝတ္ထုကြောင်း အကျဉ်း ချုပ် ဖြစ်ပေ
သည်။ ဤဝတ္ထုကြောင်းထဲတွင် မယ်တော် ဘိက္ခုနီမ ကလေး
မူက ကိုယ်ဝန်ပေါ်လာ၍ အရှင်ဒေဝဒတ်က နှင်ထုတ်စေသော
အခါ၌၎င်း၊ သားသုဇယ့်ကို ဖွားမြင်ပြီးနောက် သား သုဇယ့်
ကိုထားခဲ့၍ ဆွမ်းခံသွားရန် စိတ်မချဘဲ ဖြစ်နေသော အခါ၌
၎င်း၊ သားသုဇယ့်ကိုမင်းချင်းတို့က အတင်းလုယူ သွားသော
အခါ၌၎င်း၊ သောကပရိဒေဝမီး ပြင်းစွာ ပူလောင်ပုံ စသည်
တို့ကို အချို့သောဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အကျယ်ချဲ့၍ တရား
နာပရိသတ်တို့အား မျက်ရည် ကျလောက်အောင် ဟောကြား
တော်မူတတ်ကြလေသည်။ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်
ဘုရားကြီး သည်ကား ဝိပဿနာ လုပ်ငန်း စဉ်နှင့် မစပ်ဆိုင်လှ
သောကြောင့် အချိန်မကုန်စေရန် အတွက် ဤ ဝတ္ထုတခုလုံး
ကိုပင် ခြင်းချန်ထားတော်မူခဲ့ပေသည်။

(၂) အချက်အရ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စပ်ဆိုင်ရာ၌
ဝတ္ထုကြောင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း အကျယ်တဝင့် ပေါ်လွင်စွာ
ဖွင့်၍ ဟောကြားတော်မူပုံကို စာမျက်နှာ (၁၇) ရဟန်းတော်
၇-ပါး တောထွက်ခြင်းမှစ၍ ဖေါ်ပြသော စကား ရပ်ဖြင့်
သိအပ်၏။ ထိုစကားရပ်တွင်လည်း စာမျက်နှာ (၃၅) ဗာဟိယ
ဒါရုစီရိယ ဝတ္ထုဖြင့်၎င်း၊ စာမျက်နှာ (၃၉) ဟိတောပဒေသ

တတိယအပိုင်း

ကျမ်းလာ ဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်ကလေးဖြင့်၎င်း အထူး မှတ်သားအပ်ပေသည်။ အကြောင်း မူအား ယခုခေတ် ကာလ၌ ပဋိပတ္တိဗဟုသုတ မပြည့်စုံသော အချို့ဆရာတို့က မိမိတို့၏ တပည့်များအား ရဟန္တာ မဟုတ်ပါဘဲ ရဟန္တာဟု ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်း၊ သောတာပန် အရိယာ မဟုတ်ပါဘဲ သောတာပန် အရိယာဟု ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်းတို့ကြောင့် အစပဌမ မှာတော့ ဟုတ်သယောင်ယောင် ထင်ပြီးတော့ တော်တော် ကြာသော အခါ အချို့ရဟန္တာတုတေ့က လူထွက်၍ သရာဝါသ အိမ်ထောင်လောက အတွင်းသို့ ပြန်ရောက် ကုန်ခြင်း၊ အချို့ ရဟန္တာတုသောတာပန်တု တွေကလည်း မိမိတို့ဟာ ရဟန္တာ မဟုတ်ကြောင်း၊ သောတာပန် မဟုတ်ကြောင်း များကို ကျေညာဝန်ခံခြင်း စသည်ဖြင့် သုတမရှိရှာကြသော တပည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်လျက် ဒုက္ခများကြရ လေသည်။ ထိုသို့သော အဖြစ်ဆိုးနှင့် မတွေ့ကြုံရလေအောင် ကျေးဇူးရှင်မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက သတိပေးသည့် အနေဖြင့် ထိုဗာဟိယဝတ္ထုနှင့် ဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်ဝတ္ထုကို အကျယ် တဝင့် ထုတ်ပြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၃-၄-၅) အချက်များ အရ သာသနဓမ္မ လမ်းကြောင်း အတိုင်းသာလျှင် ဟောကြားတော်မူလေ့ ရှိခြင်း အစရှိသော ကျန်ထူးခြားချက် သုံးမျိုး တို့ကိုမူ ဤနိဒါန်း၌ အထူး ထုတ်ပြရန်မလိုတော့ပါ။ ဤ ဝိမ္ဗိကသုတ် တရားတော်စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုတတ်သအကြိမ်

(၁)

နိဒါန်း

ခြင်းဖြင့်ပင်လျှင် ၎င်းတို့ကို အထင် အရှား တွေ့ သွား ကြ ပါ လိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤ ဝဗ္ဗိကသုတ် တရားတော် စာ အုပ် ကို အ စ အလယ် အဆုံး အကုန်လုံး စေ့စပ်သေချာစွာ အခါခါ ဖတ်ရှု ကြပြီးလျှင် တကယ်လက်တွေ့ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်း စဉ်နှင့် စပ် သော ထုတ်ဖော် ညွှန်ကြားချက် များကို မှတ် သား ကြ ၍ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်သည် တိုင် အောင် ဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားကို ပွားများမယုတ် အား ထုတ် နိုင် ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာသနာ ၂၅၀၉-ခု၊

မြန်မာ ၁၃၂၃-ခု၊

ကဆုန်လဆုတ် (၁၀) ရက်၊

ဦးသံဝရ (ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ)

သိရိပဝရဓမ္မာစရိယ။

သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
တရားပလ္လင်အခြေခံ	၁
သုတ်၏နိဒါန်း	၂-မှ ၄၇
ပြဿနာတဆွဲငါးခု ပေးသွားတယ်	၃
ပြဿနာတဆွဲငါးခု ခေါင်းစဉ် ဆောင်ပုဒ်	၁၂
အရှင်ကုမာရကဿပ၏ ရှေးအကြောင်း	၁၆-မှ ၄၇
ရဟန်းတော် ၇-ပါး တောထွက်ခြင်း	၁၇
တောင်ပေါ်၌ ရဟန်း ၇-ပါး အစားထုတ်ကြပုံ	၁၈
အမြတ်ရပုံ	၃၁
ခုနစ်နှစ်အရွယ် ရဟန္တာဖြစ်သည်	၃၂
အရှင်ဒဗ္ဗမထေရ်	၃၂
ပုဏ္ဏုသာတိမင်း	၃၃
ဗဒဟိယဒါရူစီရိယ	၃၅
ဆိတ်က ခွေးဖြစ်ခြင်း	၃၉
တောင်ပို့ကြီး	၄၈
အပေါက်များတဲ့တောင်ပို့ကြီး	၄၉
အညစ်အကြေးတွေ ထွက်တဲ့ တောင်ပို့ကြီး	၅၁
စက်ဆုပ်ဖွယ်အစု တောင်ပို့ကြီး	၅၂

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ပိုးအမျိုးမျိုးနေရာ တောင်ပို့ကြီး	၆၁
ခတ်ကြီး ၄-ပါးအစု တောင်ပို့ကြီး	၆၅
အရည်ကြည်မှုန့်ကလေးက စလာတယ်	၇၃
အစာအာဟာရကြောင့်လဲ ကြီးလာတယ်	၇၆
မီးခိုးတွေ ထွက်နေတယ်	၈၀
မီးလျှံတွေထွက်နေတယ်	၈၃
ပြာဟွဏဆရာကြီး	၈၄
သုမေဓ-လူရည်ချွန်ကလေး	၈၇
၂-မိနစ်အားထုတ်ရန်	၈၉
တမှတ်အတွင်း မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး	၁၁၀
ဒုတိယည-ဒုတိယပိုင်း	၁၀၉-မှ ၂၀၆
အနံ့သန္ဓေစကား	၁၀၉
တပါးတည်းသောဆရာ	၁၁၂
သေဋ္ဌေးသားရဟန်း	၁၁၇
ပေါက်တူး လက်နက်	၁၂၇
တူးတာက အားထုတ်တာ	၁၃၁
တံခါးမင်းဒုတ်	၁၃၄-မှ ၁၆၉
နည်းကအရေးကြီးတယ်	၁၃၆
လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးကစပြီး ဖွင့်တယ်	၁၅၇

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

မြတ်စွာဘုရားက အပြစ်တင်ပုံ	၁၆၁
တံခါးဂလန်ကို ပြန်မပိတ်စေနှင့်	၁၆၆
တို့တိုင်းကြီးတဲ့ဖား	၁၆၉
မဖြစ်စလောက် တရားတော်	၁၇၁
ဝေဒေဟိကာ ဝတ္ထု	၁၇၄
ခန္တီစ-သည်းခံခြင်း အကြောင်းဆွေးနွေးတာမို့ တော်ပါသေးရဲ့	၁၈၀
လမ်းခွန့်စွန့်မှာ	၁၈၃
ကိုယ်တိုင်ယုံမှား ဖြစ်ဘူးပုံ	၁၈၆
ယုံမှားက လူလိမ်နဲ့ တူတယ်	၁၈၈
၂-မိနစ်အားထုတ်ပုံ	၁၉၄
တတိယည တတိယပိုင်း	၂၀၇-မှ အဆုံးအထိ
အနုသန္ဓေစကား	၂၀၇
ယုံမှားကို ထပ်၍ရှင်းလင်းချက်	၂၀၉
ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့လဲ ရှုရပါတယ်	၂၂၄
ဆပ်ပြာခရစ်	၂၆၁
ရေနှင့်ငါး-ကာမဂုဏ်နှင့်စိတ်	၂၆၅
နီဝရဏ ငါးပါးပယ်ပုံ	၂၆၈
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ	၂၇၀

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်ပုံ	၂၇၀
လိပ်-ခုနွာငါးပါး	၂၇၃
ခားနဲ့ စဉ်းတီတုံး	၂၈၈
သားတစ်-နန္ဒီရာဂ	၂၉၁
နဂါး-ရဟန္တာ	၂၉၉
နဂါးရှိခိုးပါ	၃၀၀
နဂါးရှိခိုးပူဇော်ပုံ	၃၀၂
နိဂုံး	၃၁၉

ဝမ္ဗိကသုတ် တရားတော်ကြီး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ

တရားပလ္လင်အခြေခံ

ယနေ့ည ဟောမည့် တရားဟောဘော့ ဝမ္ဗိကသုတ် တရား
တော်ကြီးတဲ့။ ဝမ္ဗိကသုတ် တရား ဆိုတာ တောင်ပို့ကြီးကို
ဥပမာပြုပြီး ဟောထားတဲ့ တရားတော်ဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ
တရားတော်ကို နိကာယ်ငါးရပ် ရှိတဲ့အနက်က မဇ္ဈိမ နိကာယ်
မှာ၊ အဲဒီ နိကာယ်မှာလဲ ပဏ္ဏာသသုံးကျမ်း ရှိတဲ့အနက်က
မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် ဩပမ္မဝဂ်မှာသံဂါယနာ တင်ထားပါ
တယ်။ ဒီသုတ်ကို ဟောမယ်ဆိုယင် သူရဲအဋ္ဌပ္ပတ္တိ အကြောင်း
နိဒါန်းကပြီး ဟောရလိမ့်မယ်။

သုတ်၏နိဒါန်း

သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်က တညဉ့်သော အခါကာလမှာ အရှင်ကုမာရ ကဿပ ဆိုတဲ့ မထေရ်ဟာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ရဲ့ မြောက်ဖက်က အန္ဓတောမှာ သီတင်းသုံးနေပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော် အခါကာလတုန်းက ဆိုယင်ဝိဝေက ရပြီး ဆိတ်ဆိတ် ငြိမ်ငြိမ် နေလိုကြတဲ့ ရဟန်းတော်တွေရော၊ ရဟန်းမိန်းမ ထေရီမတွေရော ဒီအန္ဓတောမှာ သွားရောက်ပြီး သီတင်း သုံးနေလေ့ ရှိကြပါတယ်။ ဟိုအခါတုန်းကတော့ ဒီအန္ဓတော ဆိုတာဟာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အသွားအလာ အရောက်အပေါက် နည်း ပြီး အင်မတန် ဆိတ်ငြိမ်တဲ့ နေရာကြီးပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ယခုနေအခါမှာ ဆိုယင်တော့ အဲဒီ အန္ဓတောကြီး နေရာမှာ ယာခင်းတွေကိုသာ တွေ့ရပါတော့တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ အိန္ဒိယ သွားရောက်ခဲ့စဉ်တုန်းက မြတ်စွာဘုရား ၁၉-နှစ်ပတ်လုံး ဝါကပ် သီတင်း သုံးရာဖြစ်တဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် နေရာကို သွားရောက်ပြီး အာရုံပြုခဲ့ကြ ကြည်ညိုခဲ့ကြပါတယ်။ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် ဆိုတာကလဲ ကျောင်းပျက်ကုန်းကြီး ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီ ကုန်းမြေကွက် ထဲမှာ ရှေးက ကျောင်း အဆောက် အဦ တွေရဲ့ တည်နေရာ ဖြစ်တဲ့ အုတ်မြစ် အစအနုကလေးတွေနဲ့ ရေတွင်း

တတိယအကြိမ်

ဟောင်းကြီးတွေ ဒါလောက်ပဲတွေ့ရပါတော့တယ်။ ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်ရဲ့ မြောက်ဖက်က အန္တတောကြီး ဆိုတာကလဲ
ယခုနေအခါမှာ ဆိုယင်တော သစ်ပင်တို့ တောတို့ ဆိုတာ
မတွေ့ရသလောက်ပဲ ဖြစ်နေပါပြီ။ ယာခင်းတွေကိုဘဲ တွေ့ရ
ပါတော့တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဘုရားလက်ထက်တော် အခါ
တုန်းကတော့ ဒီနေရာ ဒီဒေသတွေဟာ လူသာမန်တွေ မသွား
ဝံ့လို့ လူသူ အရောက်အပေါက် နည်းပြီးတော့ အင်မတန်
ဆိတ်ငြိမ်မှုရတဲ့ တောအရပ်ကြီးပေါ့။

ပြဿနာတဆဲ ငါးခု ပေးသွားတယ်

အဲဒီ အန္တတောအရပ်မှာ သီတင်းသုံးနေတုန်း တညဉ့်သော
အခါကာလမှာ အရှင်ကုမာရကဿပ ထံကို ဗြဟ္မာကြီးတဦး
က ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ တောက်ပစွာနဲ့ လာရောက်ပြီးတော့
လျှို့ဝှက်နက်နဲတဲ့ ပြဿနာတဆဲ ငါးခုကို ပေးသွားပါတယ်။
အဲဒီ ပြဿနာ တဆဲ ငါးခု ပေးသွားပုံကို ရှေးဦးစွာ
နာကြားပြီး ကြည်ညိုကြရအောင် သူ့မူရင်း အတိုင်း ပါဠိ
ကို ဘုန်းကြီးက ရွတ်ပြမယ်။ ဒါပေမဲ့ သူပြောသွားပုံ ပါဠိ
တွေကို အကုန် ရွတ်ပြနေရင်တော့ အချိန်တွေ အများကြီး
ကုန်သွားလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် နမူနာပြအနေနဲ့ နည်းနည်း
လောက်ပဲ ရွတ်ပြမယ်။ ကဲ အဲဒါကို စူးစိုက်ပြီး နာကြပေ
တော့။

ဘိက္ခု ဘိက္ခု အယံ ဝမ္ဗိကော ရတ္တိံ ဓူဝာယ တိဒိဝါ
 ပဇ္ဇေလဘိ၊ ပြာဟ္မဏော ဝေမာဟ “အဘိက္ခဏံ သုမေဓ
 သတ္ထံ အာဒါယာ” တိ။ အဘိက္ခဏန္တော သုမေဓော
 သတ္ထံ အာဒါယ အဒ္ဓသ လင်္ဂိ။ လင်္ဂိ ဘဒန္တေတိ။
 ပြာဟ္မဏော ဝေမာဟ- “ဥက္ခိပ လင်္ဂိ၊ အဘိက္ခဏ
 သုမေဓ သတ္ထံ အာဒါယာ” တိ။ အဘိ ဂ္ဂဏန္တော
 သုမေဓော သတ္ထံ အာဒါယ အဒ္ဓသ ဥဒ္ဓါ မာယိကံ။
 ဥဒ္ဓါမာယိကာ ဘဒန္တေတိ-စသည်ဖြင့်-

ဒီလို ပါဠိဘာသာစကားနဲ့ ပြဟွာကြီးက အရှင်ကုမာရကဿပ
 ကိုပြောပါတယ်။ မဇ္ဈိမဒေသလို့ ခေါ်တဲ့ အိန္ဒိယ နိုင်ငံမှာ
 ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းက ယခုငါ့ဌာနက တော်တော်
 မှာရှိတဲ့ ပါဠိဘာသာ စကားမျိုးနဲ့ အချင်းချင်း ပြောဆို
 လေ့ရှိကြတယ်။ မြို့ကလူတွေရော၊ တောနယ်က လူတွေရော၊
 ယောက်ျားတွေရော၊ မိန်းမတွေရော၊ လူကြီးတွေရော၊ လူငယ်
 တွေ ကလေးတွေရော အဲဒီခေတ်အခါတုန်းက ဆိုယ င် ဒီပါဠိ
 ဘာသာစကားကို ပြောကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပြဟွာကြီးက
 အရှင် ကုမာရကဿပကို ဒီပါဠိဘာသာစကားနဲ့ ပြော
 ပါတယ်။

မာဂဓဘာသာ လို့ ခေါ်တဲ့ ပါဠိဘာသာစကား ဆိုတာ
 ပြဟွာတွေမှာတော့ အခါခပ်သိမ်း အမြဲသုံးစွဲနေတဲ့ စကားဖြစ်
 တယ်လို့ မာဂဓဘာသာကို အလေးအမြတ်ပြုတဲ့ ပါဠိကျမ်းဂန်

ဆရာ တွေက အဆုံးအဖြတ် ပေးထား ကြပါတယ်။ လူ့ပြည်
 လောက မှာ ဆိုယ်တော့ လူတွေက တခါတရံ ပါဠိဘာသာ
 ပြောကြ တခါတရံလဲ တခြားဘာသာစကား ပြောကြနဲ့
 ဘာသာ ကောင်းတွေကို အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲ ပြောဆိုနေ
 ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘုရားလက်ထက်တော် အခါကာလတုန်း
 ကတော့ အဲဒီအိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ပါဠိဘာသာစကား ပြောနေ
 ကြတဲ့အ ခါဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့
 တခြား ဒေသနာတွေလိုဘဲ ဒီသုတ္တန်မှာလဲ ပါဠိဘာသာနဲ့ဘဲ
 တည်ရှိ နေပါတယ်။ အဲဒါကို အနက်အဓိပ္ပါယ်ပါ နားလည်
 ပြီး ကြ ည်ညီကြရအောင် ဘုန်းကြီးက ရှေးဦးစွာ မြန်မာပြန်
 အနက် ပေးပြီးတော့ ဆောင် ပုဒ်က လေးတွေ ကိုလဲ နှုတ်တိုက်
 ချပြီးမှ အဓိပ္ပါယ်ကို တပိုဒ်ချင်း ရှင်းပြောသွားမယ်။

ဘိက္ခု ဘိက္ခု၊ ရဟန်း ရဟန်း။ ဒါက အရှင် ကုမာရကဿ ပ
 ကို ရှေးဦး ပြီးခေါ်လိုက်တဲ့ စကားတဲ့။ “ဘိက္ခု ဘိက္ခု၊ ရဟန်း
 ရဟန်း” လို့ ဒီ လို နှစ်ခွန်းထပ်ပြီး ပြောတာကတော့ ပါဠိလို
 အာမေဋ္ဌိ တံစကား လို့ခေါ်တယ်။ အရေးကြီးတဲ့အနေနဲ့ အလန်
 တကြား ပြောတဲ့ကောင်းလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ မြေကြီး မြေကြီး၊
 မီးမီး-စသည်ဖြင့် အလျင်တလို့ အလန်တကြား ပြောတာမျိုး
 ပေါ့။

ဘိက္ခု ဘိက္ခု၊ ရဟန်း ရဟန်း။ အယံ ဝမ္မိကော၊ ဤ
 တောင်ပို့၊ ကြီးသည်။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဓူမာယတိ၊ မီးခိုး
 တတိယအကြိမ်

တလူလူ ထွက်လျက်ရှိ၏။ ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ ပဇ္ဇလတံ၊ မီး
 တောက်မီးလျှံ ထွက်လျက်ရှိ၏။ ဗြဟ္မာကြီးပြောပုံကို စဉ်းစား
 ကြည့်ကြစမ်း၊ ဘာမှ အစေ့အစပ် အဆက်အသွယ် စကားကို
 မပြောဘဲနဲ့ စေ့ချင်း “ရဟန်း ရဟန်း၊ ဒီတောင်ပို့ကြီးဟာ
 ညမှာ မီးခိုးထွက်နေတယ်၊ နေမှာ မီးတောက် ထွက် နေတယ်”
 လို့ အလန့်တကြား ပြောလိုက်တာဟာ အနီးအပါးမှာ ဒီလို
 တောင်ပို့ကြီး တကယ်ကို ရှိနေသလိုဘဲ။ အဲဒီ တောင်ပို့ကြီး
 အကြောင်းကတော့ နောက်ကျမှ ရှင်းပြောရမယ်။

ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း ရဟန်း။ အယံ ဝမ္ဗိကော၊ ဤတောင်
 ပို့ကြီးသည်။ ရတ္တံ၊ ည၌အခါ၌။ ဓူမာယတံ၊ မီးခိုး တလူလူ
 ထွက်လျက်ရှိ၏။ ဒိဝါ၊ နေအခါ၌။ ပဇ္ဇလတံ၊ မီးတောက်မီးလျှံ
 ထွက်လျက်ရှိ၏။ ဗြဟ္မဏော၊ ဗြဟ္မဏ ဆရာကြီးက။ သုမေဓံ၊
 ကောင်းသော ဥာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော တပည့်လူ လိမ္မာက
 လေးကို။ ဧဝံအာဟ၊ ဤသို့ အမိန့်ပေး စေခိုင်း လေသည်။
 သုမေဓ၊ ကောင်းသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ငါ့တပည့်လူ
 ရည်ချွန်ကလေး။ သတ္ထံ အာဒါယ၊ ပေါက်တူး လက်နက်ကို
 စွဲကိုင်၍။ ဣမံ ဝမ္ဗိကံ၊ ဤတောင်ပို့ကြီးကို။ အဘိက္ခဏ၊ မပြတ်
 တူးဖြို လိုက်ပါလော့။ ဣတံ၊ ဤသို့ အမိန့် ပေးလေသည်။
 သုမေဓော၊ ကောင်းသော ဥာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော တပည့်
 လူရည်ချွန်ကလေးသည်။ သတ္ထံ အာဒါယ၊ ပေါက်တူး လက်
 နက်ကို စွဲကိုင်၍။ အဘိက္ခဏန္တော၊ ဆရာကြီး၏ အမိန့်အတိုင်း

မပြတ်တူးလတ်သော်။ လင်္ဂီ။ တံခါးမင်းဒုတ် တံခါးဂလန်ကို။
 အဒ္ဒသ၊ တွေ့မြင်လေ၏။ ဘဒန္တ၊ အရှင်ဆရာကြီး။ လင်္ဂီ၊
 ဟောဒီမှာ တံခါးမင်းဒုတ်ကြီးပါဘုရား။ ဣတိ၊ ဤသို့တပည့်
 က ပြောလေသည်။ ပြာဟ္မဏော၊ ပြာဟ္မဏ ဆရာကြီးက။ ဧဝံ
 အာဟ၊ ဤသို့ထင်၍ အမိန့်ပေးပြန်လေသည်။ လင်္ဂီ။ တံခါး
 မင်းဒုတ်ကို။ ဥက္ခိပ၊ ထုတ်ပယ်ပြစ်လိုက်။ သုမေဓ၊ ကောင်းသော
 ဥာဏ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ငါးတပည့် လူရည်ချွန်ကလေး၊ သတ္တ
 အာဒါယ၊ ပေါက်တူး လက်၊ နက် စွဲကိုင်၍။ အဘိက္ခဏ၊
 မပြတ်မစဲ တူးမြဲ တူးဦးလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အမိန့်ပေးပြန်
 လေသည်။ သုမေဓော၊ ကောင်းသော ဥာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံ
 သော တပည့် လူရည်ချွန်ကလေးသည်။ သတ္တ၊ အာဒါယ၊
 ပေါက်တူး လက်နက်ကို စွဲကိုင်၍။ အဘိက္ခဏန္တော၊ မပြတ်
 ဆက်၍ တူးလတ်သော်။ ဥဒ္ဓုမာယိကံ၊ တို့တိုင်း တို့တိုင်း
 ဖောင်းကြွ၍ ကြီးလာတတ်သော ဖားကို။ အဒ္ဒသ၊ တွေ့မြင်
 လေ၏။ ဘဒန္တ၊ အရှင်ဆရာကြီး။ ဥဒ္ဓုမာယိကာ၊ ဟောဒီမှာ
 တို့တိုင်းကြီးတတ်တဲ့ ဖားကြီးပါဘုရား။ ဣတိ၊ ဤသို့တပည့်က
 ပြောကြားလေသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဗြဟ္မာကြီးက ပြဿနာ
 တွေကို ပေးသွားတယ်။

အဓိပ္ပာယ် အတိုချုပ်ကတော့-တပည့်ပေါင်း များစွာကို
 ပညာ သင်ကြား ပေးနေတဲ့ ပြာဟ္မဏဆရာကြီး တယောက် ရှိ
 ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ ဆရာကြီး ဟာ သူ့တပည့်တွေကို မြို့ထဲမှာ
 တတိယအကြိမ်

သင်ပေးလို့ဖြစ်တဲ့ ပညာရပ်တွေကို မြှိုထဲမှာဘဲ သင်ပေးတယ်၊
မြှိုထဲတွင်ဘဲ သင်ပေးလို့ မလုံလောက်တဲ့ ပညာရပ်တွေ တော
စခန်းကို သွားပြီး လက်တွေ့သင်ပေးမှ ပြည့်စုံမည့် ပညာရပ်
တွေကိုတော့ တော စခန်းကို သွားရောက်ပြီး သုတေသန
အနေနဲ့ လက်တွေ့သင်ပြပေးနေပါတယ်တဲ့။ ရှေးခေတ် တုန်းက
တပည့်တွေကို ပညာသင်ပေးတဲ့ ပြာဟ္မဏဆရာကြီးတွေ ဆိုတာ
ယခုခေတ် ကျောင်းဆရာကြီးတွေမျိုး ပါဘဲ။ ယခုခေတ် ယူနီ
ဗာစီတီက ပါမောက္ခဆရာကြီးတွေလိုဘဲ ဟိုရှေးခေတ်တုန်းက
ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးတွေလိုလဲ ခေါ်ပါတယ်။ အရပ်
လေးမျက်နှာ အရပ်ရှစ်မျက်နှာမှာ ထင်ရှား ကျော်ကြားတဲ့
အကြီးအမှူး ဆရာကြီးတွေလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အမှန်မှာတော့
ယခုခေတ် ပါမောက္ခဆိုတဲ့ အမည်ဟာ ဟိုတုန်းက ဒိသာ
ပါမောက္ခဆိုတဲ့ အမည်ကို ယူပြီးခေါ်တဲ့ အမည်ပါဘဲ။

အဲဒီ ဒိသာပါမောက္ခ ပြာဟ္မဏဆရာကြီးဟာ တောစခန်း
မှာ ပညာ သင်ပေးနေရင်း အဲဒီတောစခန်းမှာ ထူးဆန်းတဲ့
တောင်ပို့ကြီးတခုကို တွေ့ရပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လို ထူးဆန်းသလဲ
ဆိုယင်-အဲဒီတောင်ပို့ကြီးက ညအခါ ညအခါမှာ မီးခိုးတွေ
တလူလူနဲ့ ထွက်နေပါတယ်။ နေ့အခါ နေ့အခါကျပြန်တော့လဲ
မီးတောက် မီးလျှံတွေ ဝင်းဝင်းတောက်ပြီး ထွက်နေပါတယ်
တဲ့။ အဲဒီလို ထူးဆန်းတဲ့ တောင်ပို့ကြီးကို တွေ့ရတဲ့ အခါ
ပြာဟ္မဏဆရာကြီးက သူ့တပည့်လူလီမှာ တယောက်ကို အဲဒီ
တကိယအကြိမ်

တောင်ပို့ကြီး အတူးခိုင်းပါသတဲ့။ ဆရာက စိတ်ချပြီး ခိုင်းရမည့် တပည့်ဆိုတာ အစစ အရာရာမှာ ထူးချွန်တဲ့သူ ဖြစ်ရပါမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတပည့်ရဲ့ ဂုဏ်ကို “သုမေဓ - ကောင်းသော ဉာဏ်ပညာနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ လူရည်ချွန်ကလေး” လို့ ဒီလို ချီးမွမ်းဖော်ပြထားပါတယ်။

ခိုင်းပုံကတော့ ငါ့တပည့် လူရည်ချွန်ကလေး ဟောဒီမှာ တောင်ပို့ကြီးကဲ့၊ ဒီတောင်ပို့ကြီးဟာ တယ်ထူးဆန်းတယ်၊ ညညမှာ မီးခိုးတွေတလူလူနဲ့ တွက်နေတယ်၊ နေ့ကျတော့လဲ မီးတောက် မီးလျှံတွေ ထွက်နေတယ်။ အင်မတန်ဘဲထူးတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတောင်ပို့ကြီးထဲမှာ အဖိုးတန်ရတနာပစ္စည်းတခုခုတော့ ရှိရမယ်၊ ဒီတော့ ငါ့တပည့်လူရည်ချွန်ကလေး ပေါက်တူး လက်နက် စွဲကိုင်ပြီးတော့ ဒီတောင်ပို့ကြီးကို တူးဖို့ စမ်းကွာလို့ အမိန့်ပေးလိုက်ပါတယ်။

ဒီလို အမိန့်ပေးလိုက်တော့ တပည့်လူရည်ချွန် လူလိမ္မာကလေးကလဲ ဆရာကြီးရဲ့ အမိန့်အတိုင်း ပေါက်တူးလက်နက်ကို စွဲကိုင်ပြီးတော့ တောင်ပို့ကြီးကို တချက်ပြီးတချက်အဆက်မပြတ် တူးနေပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို တူးလိုက်တဲ့အခါ ရှေးဦးစွာ ဘာကိုတွေ့သလဲဆိုတော့ တံခါးမင်းဒုတ် - တံခါးဂလန့်ကြီးကိုတွေ့ပါသတဲ့။ ဒီတော့ တပည့်လူလိမ္မာကလေးက “ဆရာခရ၊ ဟောဒီမှာ တံခါးမင်းဒုတ်ကြီးကို တွေ့ရတယ်၊ ညညမှာ မီးခိုးတွေ ထွက်လို့၊ နေ့ကျတော့လဲ မီးတောက် မီးလျှံတွေ

ထွက်နေတာဟာ သူ့သတ္တိနေမှာဘဲ။ ဒီတံခါး မင်းဒုတ်ကြီးရဲ့ သတ္တိနေမှာဘဲ”လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဆရာကြီးက “ဟေ့ ငါ့တပည့်၊ မဟုတ်သေးဘူးကွာ၊ တံခါးမင်းဒုတ်ဆိုတာ ဘယ်မှာ မီးခိုးမီးလျှံ လွှတ်တတ်မှာလဲ၊ အဲဒီတံခါးမင်းဒုတ် ကြီးကို ထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်၊ ပေါက်တူး လက်နက်နဲ့ တူးမြဲဘဲ ရှေ့ကိုဆက်တူးဦး”လို့ အမိန့်ပေးပါတယ်။ တံခါးမင်းဒုတ်ကို ထုတ်ပယ်ပြီး ရှေ့ဆက်တူးလိုက်တော့ ဥဒ္ဓုမာယိကာလို့ခေါ်တဲ့ ဖားကို တွေ့ရပြန်ပါသတဲ့။

ဥဒ္ဓုမာယိကဖားဆိုတာ သူ့ကို တို့ပေးလို့ရှိယင် တို့တိုင် တို့တိုင်း ဖောင်းပူ ဖောင်းပူပြီး ကြီးကြီးလာတဲ့ ဖားမျိုးတဲ့။ ဒီဖားမျိုးကို တချို့က တွေ့ဘူးကြပါလိမ့်မယ်၊ ဒီဖားမျိုးက မိုးဦးကျတဲ့အခါမှာ ရေအိုင်ကွက်ကလေးတွေမှာ စုပြီး “အုံး အင် အုံးအင်”နဲ့ ဆူဆူညံညံအော်တတ်တဲ့ အကောင်မျိုးပါဘဲ။ အဋ္ဌကထာမှာ ပြထားတာကကော့ “ဒီဖားမျိုးက သစ်ရွက် ဆွေးတွေအကြား ချုံကြို ချုံကြားများထဲမှာနေတတ်တယ်တဲ့၊ အကောင်ရဲ့ ပမာဏကလဲ (နှစ်ပိဋ္ဌိ) ခြေသည်း လက်သည်း ခွံလောက်ပဲရှိတယ်၊ သိပ်ပြီး မကြီးလှဘူး”တဲ့။ ခြေသည်းခွံ လောက် ဆိုတောင်မှ သိပ်မကြီးလှဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ တွေ့ဘူးတဲ့ ဒီဖားမျိုးကတော့ အဲဒါလောက်လဲ မငယ်လှဘူး၊ ဂုံညင်း ခိုးလောက်နီးပါး ရှိတာကို တွေ့ရတယ်။ အဋ္ဌကထာဆရာ များက သိဟိုမှာတွေ့ရတဲ့ ဖားပမာဏကို ပြဟန်တူပါတယ်။

ဗမာပြည်က ဒီဥဒ္ဓါမာယိက ဖားက အဲဒါထက် ထွားပြီးကြီး
 နေဟန်တူပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ မှတ်သား ဘူးတာကတော့
 အဲဒီဖားမျိုးကို ဖားအုံးလို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဖားဂုံညင်းလို့လဲ
 ခေါ်တယ်။ ဒီအရပ်မှာတော့ ဘယ်လိုခေါ်သလဲ ဒကာကံ၊
 (ဖားဒလက်လို့ခေါ်ပါတယ်ဘုရား)။ ဖားဒလက်လို့ ခေါ်
 တာတော့ မကြားဘူးဘူး၊ ဒီဖားမျိုး မဟုတ်ပေဘူးထင်တယ်။
 အဲဒီ ဖားဒလက်က ဘယ်လို ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသလဲ၊ ရှေ့ရှေ့လား၊
 ဝိုင်းဝိုင်းလား။ (ဝိုင်းဝိုင်းပါဘုရား)။ အင်း ဒီလိုဆိုယင်
 ပုံသဏ္ဌာန်ကတော့ တူနေတာဘဲ၊ ဘုန်းကြီး ယခုတရားဟော
 လာရင်း ရောက်ရာ ရောက်ရာမှာ မေးကြည့်ခဲ့တယ်။ ဒီဖား
 ပြဿနာကိုက အတော်ရှင်းလာခဲ့ရတယ်၊ တချို့ကလဲ ဖား
 ပြုတ်လို့ခေါ်သတဲ့၊ ဖားပြုတ်ဆိုတာကတော့ ကျောမှာ ဆူး
 တွေနဲ့ အဆိပ်လဲရှိတယ်၊ ဖားပြုတ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ တချို့
 ကလဲ ဖားဒလက်တဲ့၊ ဒကာကံပြောတဲ့ အတိုင်းပါဘဲ၊ ဝိုင်းဝိုင်း
 ဆိုတော့ ပုံသဏ္ဌာန်အနေအထားက တူနေတယ်၊ ဟုတ်ချင်လဲ
 ဟုတ်မှာပါဘဲ။ **အမည်ဝေါဟာရတွေ** ဆိုတာ သူ့အရပ်နဲ့သူ
 အမျိုးမျိုးဘဲ ခေါ်နေကြပါတယ်၊ ဘယ်အမည်သာ မှန်တယ်
 လို့ အခိုင်အမြဲ စွဲမထားရဘူးတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက **အရဏ ဝိဘင်္ဂသုတ်**မှာ ဟောထားတာ
 ရှိပါတယ်၊ ဇနပဒနိရုတ္တံ - ထိုထိုဇနပုဒ် ထိုထိုနယ်ပယ်မှာခေါ်
 ဝေါ်ပြောဆိုလေ့ရှိတဲ့ ဝေါဟာရ အမည်ပညတ်ကို။ နအဘိနိ

ဝေသေယျ-ဒီဝေ၂ဟာရဒီအမည်ပညတ်သာ မှန်တယ်လို့အခိုင်
 အမြဲစွဲမထားရဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ ကိုယ်
 ကြားဘူးတဲ့ အမည်သာ မှန်တယ်လို့ ဒီလိုစွဲလမ်းထားယင်
 နေရာ မကျပေဘူး၊ ဒကာကံတို့ အရပ်မှာ ဆိုတော့ ဒကာကံ
 ပြောတဲ့အတိုင်း ဖားဒလက်ပြောမှ နေရာကျပုံ ပေါ်နေပါ
 တယ်။ ဒါပေမဲ့ တို့တိုင်းကြီးတဲ့ ဖားဆိုယင်တော့ ဘယ်
 အရပ်ကလူမဆို နားလည်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တို့တိုင်း
 ကြီးတဲဖား လို့ဘဲ ခေါ်ကြပါစို့။ အဲဒီဖားကိုလဲထုတ်ပယ်လိုက်။
 ရွှေဆက်တူးဦးလို့ ဆရာကြီးက ခိုင်းပြန်တယ်။ ရွှေကို ဆက်
 တူးပြန်တော့ လမ်းခွန့်စံမြွှာကို တွေ့ပြန်တယ်။ ဒီနည်းဖြင့် တခု
 ပြီးတခု အထူးအဆန်းတွေ တွေ့သွားလိုက်တာဟာ နောက်ဆုံး
 ကျတော့ နဂါးကို တွေ့ရပါသတဲ့။ အဲဒါတွေဟာ တောင်ပို့
 ကြီးကစပြီး နဂါးတိုင်အောင် လျှို့ဝှက်တဲ့ ပြဿနာပေါင်း
 ၁၅-ခုရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ပါဠိလို ပဟေဠိ ခေါ်တဲ့
 စကထာ ဝှက်တာမျိုးတွေပေါ့။ အဲဒါတွေကို အစဉ်အတိုင်း
 အလွယ်တကူ မှတ်ရအောင်လို့ ဆောင်ပုဒ်တခု စီထားတယ်။
 အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ပြဿနာတဆဲ ငါးခု ခေါင်းစဉ်ဆောင်ပုဒ်

မီးခိုးညဉ့်ခါ၊ နေ့မှာမီးပျို၊ တောင်ပို့မြင်လတ်၊ ဆရာ
 မြတ်က၊ တပည့်လှအား၊ ပေါက်တူးသွားဖြင့်၊ ခွဲခြား
 တစိယအကြိမ်

စေရာ၊ ပေါ်လာ မင်းဒုတ်၊ ဖားယုတ်တွေရ၊ လမ်းခွဲ
နှစ် မြွေ၊ ဆပ်ပြာချေစစ်၊ လိပ်ညစ်တလီ၊ ဓား စဉ်းတီ
နှင့်၊ တွေ့ပြီအသား၊ နတ်နဂါး၊ ဆဲ ငါးဝှက်စာအစဉ်
တည်း။ (ဓားစဉ်းတီတုံး၊ သားတစ်လုံးနှင့်၊ နောက်
ဆုံးနဂါး၊ ပေါ်ထင်ရှားသည်၊ ဆဲ ငါးဝှက်စာ အစဉ်
တည်း-ဟု ဤသို့လည်း ပဌမ မူရှိ၏။ ယခု မူမှာ
ပြင်ထားသော နောက်ဆုံးမူဖြစ်သည်။)

ဒီဆောင်ပုဒ်ကို အဓိပ္ပါယ်ရှင်းကြဉ်းစို့။ မီးခိုး ညဉ့်ခါ-
ဆိုတာက ညဉ့်အခါမှာ မီးခိုးထွက်နေတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။
နေ့မှာမီးပျို-ဆိုတာက နေ့အခါကျတော့ မီးတောက်မီးလျှံ
ထွက်နေတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲလို့ ဆိုတော့
တောင်ပို့ကြီးဘဲလို့ ဆိုလိုတယ်။ အဲဒီတောင်ပို့ကို ဆရာကြီး
က မြင်တယ်၊ မြင်တော့ သူ့တပည့်ကို ပေါက်တူးနဲ့ အတူး
ခိုင်း တယ်ဆိုတာကို အစဉ် အတိုင်း မှတ်ရအောင် “မီးခိုးညဉ့်
ခါ၊ နေ့မှာမီးပျို၊ တောင်ပို့ မြင်လတ်၊ ဆရာမြတ်က၊ တပည့်လှ
အား၊ ပေါက်တူး သွားဖြင့်၊ ခွဲခြားစေရာ” လို့ ဆိုထား
ပါတယ်။

အဲဒီလို ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ပေါက်တူးနဲ့ ခွဲခြား တူးဖြိုလိုက်တဲ့
အခါ ဘာတွေကို တွေ့ရသလဲဆိုတော့ ရှေးဦးစွာ တံခါးမင်း
ဒုတ်ကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီက နောက်ဆက်တူးတော့ ဥဒ္ဓါမာ
ယိက ခေါ်တဲ့ ဖားကိုတွေ့ရတယ်။ အဲဒီက နောက် လမ်းနှစ်ခွဲ

ကိုတွေ့ရတယ်။ အဲဒီကနောက် ဆပ်ပြာရေစစ်ကို တွေ့ရတယ်။
 အဲဒီကနောက် လိပ်ကိုတွေ့ရတယ်။ အဲဒီကနောက် ခေးနဲ့
 စဉ်းတီတုံးကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီကနောက် သားတစ်ကို တွေ့ရ
 တယ်။ ဒီတော့ တပည့်က ဆရာရေ ဟောဒီမှာ သားတစ်ကို
 တွေ့ရပြန်ပြီလို့ ပြောသတဲ့။ ဒီတော့ ပြာဟွဏ ဆရာကြီးက
 ငါ့တပည့် အဲဒီ သားတစ် ကိုလဲ ထုတ်ပယ်ပစ်လိုက်၊ ရှေ့ကို
 ဆက်တူးဦးလို့ နည်းတူဘဲ အမိန့်ပေးပြန်သတဲ့။ အဲဒီက နောက်
 ဆက်တူးလိုက်တဲ့အခါမှာ နဂါးကြီးကို တွေ့ပါရေတဲ့။ ဆရာ
 ရေ ဟောဒီမှာ နဂါးကြီးတွေနေပြီ-လို့ တပည့်ကပြောတော့-
 ပြဟွဏဆရာကြီးက-

တိဋ္ဌတု နာဂေါ၊ မာ နာဓံ သဇ္ဇေသိ၊ နမော ကရောဟိ
 နာဂဿ။

နာဂေါ၊ နဂါး သည်။ တိဋ္ဌတု၊ တည်မြဲ တည် ပါစေ-နေမြဲ
 နေပါစေ။ နာဓံ၊ နဂါးကို။ မာသဇ္ဇေသိ၊ မထိပါး မပုတ်ခတ်
 လေလင့်။ နာဂဿ၊ နဂါးမင်းအား၊ နမော။ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း
 ကို။ ကရောဟိ၊ ပြုပါလေ-လို့ ဆရာကြီးက ညွှန်ကြား ပါသတဲ့။
 အဲဒါဟာ ပြဟွဏကြီးက ပေးသွားတဲ့ ပဟေဠိခေါ်တဲ့ ဝှက်စာ
 ပြဿနာ တဆဲ့ ငါးခုပါဘဲ။

တောင်ပို့ကြီး ဆိုတာ ဘာကို ဆိုတာပါလိမ့်မလဲ၊ မီးခိုးဆို
 တာ ဘာကို ဆိုတာပါလိမ့်မလဲ စသည်ဖြင့် တွေးစရာတွေ၊
 တတိယအကြိမ်

နဂါးဆိုတာ တာကို ဆိုတာပါလိမ့်မလဲလို့ တွေးစရာ တိုင်
အောင် ပြဿနာပေါင်း တဆဲငါးခု ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်
ဂဏန်းသင်္ချာနဲ့လဲ မှတ်ရအောင်လို့ ဆဲငါးဝှက်စာအစဉ်တည်း
လို့ နိဂုံးချုပ်ထားပါတယ်။

ဗြဟ္မာကြီးက ဒီပြဿနာ တဆဲငါးခုကို ပေးပြီးတော့
အရှင်ကုမာရကဿပကို ဒီလိုလဲ မှာကြားသွားပါတယ်။ အရှင်
ရဟန်း၊ ဒီပြဿနာတွေကို မြတ်စွာဘုရားထံမှာ မေးလျှောက်
ပါလေ၊ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူတဲ့ အတိုင်းသာ
အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မှတ်ယူပါလေ။ ဒီပြဿနာတွေကို အမှန်
အကန်ကျအောင် ဖြေဆိုနိုင်မည့် သူမှာ (၁) မြတ်စွာဘုရား
ရယ် (၂) မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့် သာဝကရယ် (၃) ကျွန်ုပ်
ထံမှ နည်းရတဲ့သူရယ် ဒီ ၃-ဦးသာရှိတယ်။ ဒီ ၃-ဦးမှတစ်ပါး
တခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာမဖြေ နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ
ဘုရားထံမှာ မေးပြီး မှတ်ယူပါလေလို့လဲ မှာကြား ပြီးတော့
ဗြဟ္မာဝေသာန သူ့နေရာကို ပြန်သွားပါသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ ဗြဟ္မာကြီးက ဒီပြဿနာ တွေကို ဘယ်လို
အဆက် အသွယ်ရှိလို့ ဘယ်လို ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လာပေးတယ်
ဆိုတဲ့အကြောင်းလဲ ပြောဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ
အဆက်အသွယ်နဲ့ အဲဒီ ရည်ရွယ်ချက်ကို သိရအောင် အတိတ်
အကြောင်းကို ပြန်ပြီးပြောပါဦးမယ်။

အရှင်ကုမာရကဿပ၏ ရှေးအကြောင်း

ကဿပ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်က သာသနာတော်နောက်ပိုင်းမှာ အချို့သော ရှင်ရဟန်းတွေ အကျင့်ဖောက်ပြန်တာကို မြင်ရလို့ သံဝေဂရကြတဲ့ ရဟန်းတော် ခုနစ်ပါးဟာ ဒီလိုဆင်ခြင် စဉ်းစားမိကြပါတယ်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-မြတ်စွာဘုရားတဆူ တဆူ ပွင့်တော်မူရတယ် ဆိုတာဟာ လွယ်ကူတာ မဟုတ်ဘူး၊ အနည်းဆုံး လေးအသင်္ချေနဲ့ ကပ္ပိတသိန်း ကာလပတ်လုံး ပါရမီတော်တွေကို မနှစ်မဆုတ် အားထုတ်ပြီး ဖြည့်ကျင့်နိုင်မှ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူရတယ်။ ဒီလို ဘုရား ဖြစ်တော်မူပြီးမှ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ရန် အကျင့်မှန် တရားမှန်တွေကို ဟောတော် မူနိုင်တယ်။ ဒီလိုအင်မတန် ခဲယဉ်းစွာ ကျင့်ပြီး တည်ထောင်ရတဲ့ ဘုရားသာသနာ ပေးမှာ ငါတို့ရဲ့ သီတင်းသုံးတော် အချို့ ရှင်ရဟန်းတော် တွေဟာ အကျင့် သိက္ခာတွေကို ရှိသေစွာ မကျင့်ကြတော့ ပါဘဲလား၊ အင်မတန် အဖိုးတန်တဲ့ ဒီ သာသနာတော်ကြီးဟာ ဒီအတိုင်း သာ သွားမယ်ဆိုယင် မကြာခင်ဘဲ ပျက်ရ ကွယ်ရတော့မယ်။ ဒီသာသနာတော်ကြီး မကွယ် မပျောက်သေးခင် ငါတို့ဟာ ဒီ သာသနာတော်ကြီးကို အမှီပြုပြီးတော့ ထောက်ရာ တည်ရာ အားကိုးရာ ရအောင် အား ထုတ်ဖို့ ကောင်းတယ်။ အနှောင့်အယှက်ကင်းတဲ့ ဆိတ်ငြိမ်ရာ တောအရပ်ကို သွားပြီး စုန်စုန်

စားစား အားထုတ် ကြစို့ရဲ့ ဒီလို ဆင်ခြင် စဉ်းစားပြီး
တိုင်ပင်ကြပါတယ်။

ရဟန်းတော် ၇-ပါး တောထွက်ခြင်း

ဒီလို သဘောတူ တိုင်ပင်ပြီး သင်္ကန်း သပိတ် ပရိက္ခရာ
ရှစ်ပါးမျှနဲ့ တောအရပ်သို့ ကြွတော်မူကြပါတယ်။ တောအရပ်
ရောက်တော့ တောင်ကြီးတခုပေါ် တက်ကြတယ်။ အဲဒီတောင်
ကြီးပေါ်မှာ တောင်ထွတ်ကြီး တခုဟာ လှေခါး မရှိယင်
မတက်နိုင်လောက်အောင် တောင်စောက် တောင်ကလပ်ကြီး
ဖြစ်နေပါသတဲ့။ ယခုဗမာပြည်က ပုပ္ဖါး တောင်ကလပ် မျိုးဖြစ်
ဟန်တူပါတယ်။ အဲဒီတောင်ကလပ်ကြီး တွေ့ကြတော့ ခုနစ်
ပါးလုံး သဘောတူ လှေခါး ထောင်ပြီး အဲဒီ တောင်ကလပ်
ပေါ်တက်ကြတယ်။ တက်ပြီးတဲ့နောက် သံဃမထေရ်ကြီးက
“ငါ့ရှင်တို့ ကိုယ်နဲ့ အသက်ကို ငဲ့ကွက်တယ်တာလို့ရှိယင် ယခု
ကဘဲ တောင်အောက်သို့ ဆင်းကြပါ။ အားလုံးက သဘော
တူယင် ယခုဘဲ လှေခါးကို လှဲလိုက်ပါတော့မယ်” လို့ ပန်ကြား
ပါတယ်။ ရဟန်းတော် ခုနစ်ပါးလုံးက သေသေကြေကြေ
သက်စွန့်ကြိုးပမ်း တကယ်တမ်း အားထုတ်လိုတဲ့ စိတ်ဆန္ဒတွေ
အလွန်ပြင်းပြ နေကြတဲ့အတွက် တပါးမျှ မဆင်းကြဘူး။ အား
လုံးသဘောတူ နေမြဲ နေနေကြသတဲ့။ ဒီတော့ မထေရ်ကြီးက
အားလုံး သဘောတူ တာကို သိတဲ့အတွက် ထောင်ထားတဲ့
တောင်တက်လှေခါးကြီးကို လှဲချလိုက်ပါရောတဲ့။

တောင်ပေါ်၌ ရဟန်း ၇-ပါး တရားအားထုတ်ပုံ

ဒီလိုလှေခါးကို လွှဲပြီးတဲ့နောက်မှာ ဒီရဟန်းတော် ခုနစ်ပါးဟာ တရားမှတစ်ပါး ဘာမျှ အားကိုးစရာ မရှိတော့ဘူး။ သူတို့ဟာ တောင်အောက်ကို မဆင်းနိုင်တော့ဘူး၊ ခုန်ချလိုက် ယင်လဲ သေဘို့ဘဲရှိတော့တယ်။ သူတို့မှာ ပါလာတဲ့ရေဆို့ယင် ရေဗူးကလေးနဲ့ နံနံလောက် ရှိမှာပေါ့၊ အဲဒီ ရေကုန်သွားယင် ရေငတ်တာနဲ့လဲ သေနိုင်တယ်။ ဆွမ်းကတော့ သူတို့မှာနောက် နေ့အတွက် ဘာမျှ စားစရာမရှိဘူး၊ ဆွမ်းငတ် ပြီးတော့လဲ သေနိုင်တယ်။ အဘိညာဉ် နှင့်တကွ တရားထူးရပါမှဘဲ သူတို့ မှာ အသက်ရှင်ဘို့ရှိတော့တယ်။ ဒီလိုသေခြင်းတရားက အလွန် နီးကပ်နေတော့ ဒီရဟန်းတော်တွေမှာ နောင်ရေး နောင်တာ အတွက် ဘာမျှ စဉ်းစားဘို့ မျှော်တွေးဘို့ မလိုတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီရဟန်းတော် ၇-ပါးဟာ တရားကိုသာအား ကိုးပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ် ကြပါတယ်။ အဲဒီလို အပြင်းအထန် ကြိုးစားပြီး အားထုတ်တဲ့အတွက် အကြီးဆုံး သံဃ မထေရ်ကြီး ဟာ တညလွန်တဲ့အခါ အာသဝေါကုန်ခမ်း ရဟန္တာအဖြစ်ကို ရောက်သွားပါသတဲ့။

တရား အား ထုတ် ရာမှာ မရဏာနုဿ တိအရ သေ ခြင်း တရားကို နီးကပ်နိုင်သမျှ နီးနီးကပ်ကပ် ထားပြီး ဆင်ခြင်တာ ဟာ အင်မတန် ကျေးဇူး များစေတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တတိယအကြိမ်

မြတ်စွာဘုရားက သေခြင်းတရားကို အနီးမှာ ထားပြီး ရှုဘို့ အတွက်-

အဇ္ဈေဝ ကိစ္စ မာတပွံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
န ဟိ နော သင်္ဂရံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ-
လ္လိ ဟောထားပါတယ်။

အာတပွံ၊ သမ္ပပ္ပဇာန် လုံ့လ စီရိယကို။ ဝါ၊ သမ္ပပ္ပဇာန်
လုံ့လစီရိယဖြင့် ပြုသင့်ပြုထိုက်သော အမှုဟူသမျှကို။ အဇ္ဈေဝ၊
နက်ဖြန် သန်ဘက် နေ့ရက်မရွှေ့ ယနေ့ပင်လျှင်။ ကိစ္စံကာတပွံ၊
ပြုသင့်ပြုထိုက် အားထုတ်သင့် အားထုတ်ထိုက်လှပေ၏။

ဖြစ်ဘူးတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို ပယ်နိုင်အောင် မဖြစ်သေး
တဲ့ အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်လာအောင်၊ မဖြစ်ဘူးသေးတဲ့ ဒါန
သီလ သမထ ဝိပဿနာ မဂ်ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင်၊ ဖြစ်ဘူး
တဲ့ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်မြဲဖြစ်ပြီး တည်နေအောင် တိုးတက်ပြည့်
စုံသွားအောင် အား ထုတ်မှု ဆိုတဲ့ လုံ့လကို သမ္ပပ္ပဇာန်
လုံ့လ လှိုခေါ်တယ်။ အဲဒီ သမ္ပပ္ပဇာန်လုံ့လနဲ့ အားထုတ်သင့်
တဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို အထူး အားဖြင့် ဝိပဿနာ အလုပ်
ကိစ္စကို နက်ဖြန်မှ အားထုတ်မယ်၊ သန်ဘက်ခါမှ အားထုတ်
မယ် စသည်ဖြင့် ရက်မရွှေ့ပါနဲ့၊ ဒီကနေ့ဘဲ ချက်ခြင်း အား
ထုတ်ပါတဲ့၊ ဒါက မြတ်စွာဘုရား အမိန့်တော်ဘဲ၊ အင်မတန်
ရှင်းနေပါတယ်။ နားလည်ကြရဲ့ မဟုတ်လား၊ နားလည်ယင်

တတိယအကြိမ်

ဒီကနေ့ဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း ဝင်ကြရုံ ရှိတာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ တို့ဒကာ ဒကာမတွေက ဒီဘုရားအမိန့်ကိုတော့ တယ် လိုက်နိုင် ကြပုံမပေါ်ဘူး။ လူဝတ်ကြောင်တွေ ထား ပါဦးတော့ ဘုန်း ကြီးတို့ ရဟန်းတော်တွေထဲကတောင် ဒီဘုရား အမိန့်ကိုတော့ လိုက်နာဘို့ မလွယ်ကြဘူး၊ ခဲသဉ်းနေကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လို့ မြတ်စွာ ဘုရားကတော့ ဘုန်းကြီးတို့၊ ဒကာ ဒကာမတို့ကို သနားတော်မူလွန်းလို့ ဒီလိုဘဲ ပြတ်ပြတ် သားသား တိုက်တွန်း ထားတော်မူပါတယ်။

အာတပွဲ၊ သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လဝီရိယကို။ ဝါ၊ သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လ ဝီရိယဖြင့် ပြုသင့် ပြုထိုက်သော အမှုကိစ္စလုပ်ငန်း ဟူ သမျှကို။ အဇ္ဇေဝ၊ နက်ဖြန်သန်ဘက် နေရက်ခရေ ယနေ့ပင် လျှင်။ ကိစ္စကတည်း၊ ပြုအပ်ပြုထိုက် အားထုတ်သိုက် လှပေ၏။ ဘာကြောင့်လဲလို့ ဆိုတော့-သုခဝ၊ နက်ဖြန်ခါ၌။ မရဏံ၊ သေရမည် မသေသေးဘဲ ရှိနေဦးမည်ကို။ ကော၊ အဘယ်သူ သည်၊ ဇညာ ဇာနေယျ၊ ကေနိတိဘိ အမှန်တကယ် သိနိုင်ပါ အံ့နည်း။

နက် ဖြန်ခါကျလဲ အသက် မသေ သေးဘဲ ရှိနေ ဦး မယ်ဆို တာကို အဘယ်သိနိုင်လို့ပါတဲ။ လူတွေကတော့ နက်ဖြန် ခါတွင် မကသေးဘူး၊ တော်တော်နဲ့ မသေနိုင်သေးပါဘူးလို့ ချည်း ထင်နေကြပါတယ်။ ထင်တဲ့အတိုင်း မသေတာကဘဲ များပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သေသွားကြတဲ့ လူတွေကို လိုက်

ပြီး စစ်ကြည့်မယ်ဆိုယင် နက်ဖြန် မသေသေးဘူးလို့ ထင်နေလျက်နဲ့ သေ သွား ရ တဲ့ လူတွေလဲ တော်တော် များများ ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် နက်ဖြန်ခါ မသေ သေးဘူးလို့ ထင်တဲ့အတိုင်း မုန်နေတာဟာ အတပ်သိလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလို အတပ် မသိတဲ အတွက် နက်ဖြန်ခါ မသေ သေးဘူးလို့ ဘယ်သူမျှ အတိအကျ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုလို့ရှိယင်....

န ဟိ နော သင်္ဂရံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ-တံ။
မဟာ သေ နေန၊ ရောဂါ လက် နက် အဆိပ် စသည် ဖြင့်
သေခေါ်နိုင်ကြောင်း စစ်သည်ပေါင်း များစွာ ရှိသော။ တေန
မစ္စုနာ၊ ထိုသေမင်းနှင့်။ နော၊ ငါတို့အား။ သင်္ဂရံ၊ မိတ်ဆွ
ဖွဲ့၍ ရက်ချိန်း ပေးထားခြင်း၊ တံစိုး လက်ဆောင် ပေးထား
ခြင်း၊ ခုခံတိုက်ခိုက်နိုင်အောင် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ စုဆောင်းထား
ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိချေ။

သေမင်းကြီးနဲ့ မိတ်ဖွဲ့ပြီး ဘယ်နှစ်ရက်လောက် ဆိုင်းပါ
ဦး၊ ဘယ် နှစ် ရက်ကျမှ လာပါရစေလို့ ဒီလို ခွင့်တောင်း
လို့ ရက်ချိန်းပေးထားတာများ ရှိကြရဲ့လား။ (မရှိပါဘုရား)။
မသေရအောင်၊ အသက် ရှည်ရှည် နေရအောင် သေမင်းကြီးထံ
တံစိုးလက်ဆောင်များ ထိုးထားတာကော ရှိကြရဲ့လား။ (မရှိ
ပါဘုရား)။ လောကမှာတော့ သေဒဏ် အပြစ်ရလောက်တဲ့မှု
ပြစ်ရှိနေပေမယ့်လို့ ငွေတွေထောင်နဲ့ သောင်းနဲ့ သိန်းနဲ့ချီပြီး

တံစိုးလက်ဆောင် ပေးလိုက်ယင် အပြစ်ဒဏ်မှ လွတ်တတ်ပါ
တယ်။ လွတ်တဲ သူတွေလဲ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒီသေမင်းကြီးကတော့
တံစိုး လက်ဆောင်ထိုးလို့လဲ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် အသေ
လွတ်အောင်၊ ကြာရှည် နေရအောင် တံစိုးလက်ဆောင်ပေး
ထားတာလဲ မရှိကြဘူး။ ပြီးတော့ လောကမှာ လူလူချင်းဆို
တော့ ရန်သူကို ခုခံကာကွယ်ဘို့ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အင်အား
တွေ စုထားနိုင် တယ်။ အဲဒီ စစ်သည် ဗိုလ်ပါ အင်အား စုတွေနဲ့
တဖက်ရန်သူကို ခုခံနိုင်တယ်။ တိုက်ခိုက် တွန်းလှန် နိုင်တယ်။
ဒီ သေမင်းကြီးကိုတော့ ဘယ်သူမှ မခုခံနိုင်ဘူး၊ ခုခံနိုင်တဲ့
စစ်သည် ဗိုလ်ပါတွေဆိုတာ မရှိကြဘူး၊ ရှိကြရဲ့လား၊ (မရှိကြ
ပါဘုရား)။ လောကမှာ တဦးနဲ့ တဦး တဖွဲ့နဲ့ တဖွဲ့ တနိုင်ငံနဲ့
တနိုင်ငံ တိုက်ခိုက်ဘို့ ခုခံဘို့ လက်နက်အင်အားတွေ စစ်သည်
အင်အားတွေ စုဆောင်းထားတာတွေ ရှိကြတယ်။ အဲဒါတွေ
နဲ့ တဘက်ရန်သူကို ခုခံ တိုက်ခိုက်နိုင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့
ဒီသေမင်းကြီးကိုတော့ ဘယ်သူမှ ဘယ် လက်နက်နဲ့မှ ဘယ်
အင်အားစုနဲ့မှ မခုခံနိုင်ဘူး၊ အကုန်လုံး အရှုံး ပေး ကြရတာ
ချည်းဘဲ။ ကမ္ဘာကျော် စစ်ဘုရင်ကြီးတွေ စစ်သေနာပတိကြီး
တွေ သူရဲကောင်းကြီးတွေလဲ ဒီ သေမင်းကြီးကျတော့ အရှုံး
ပေးကြရတာချည်းဘဲ။ ယခုလို ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သေမင်းကြီး
ထံက ရက်ချိန်း ပေးထားတာလဲ မရှိဘူး၊ သေမင်းကြီးကို တံ
စိုး လက်ဆောင် ပေးထား တာလဲ မရှိဘူး၊ သေမင်းကြီးကို ခုခံ

နိုင်အောင် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အင်အားလဲ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် နက်ဖြန်ခါ မသေသေးပါဘူးလို့ ဘယ်သူက ကော်ပြောနိုင်မလဲ။ (မပြောနိုင်ပါဘုရား)။။ အဲဒီလိုမပြောနိုင်တဲ့ အတွက် နက်ဖြန် သဘက် နေ့ရက် မရွေ့ဘဲ ဒီကနေ့ဘဲ အားထုတ်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက အရေးတကြီး တိုက်တွန်း တော်မူပါတယ်။

ဒီနေ့ ရာမှာ သေခြင်းတရားကို ဘယ်လောက် နီးနီးကပ်ကပ် နှလုံးသွင်းစေ လိုတယ် ဆိုတာကို ဆက်ပြီး ဖော်ပြပါဦးမယ်။ တချိန်က ရဟန်း ပရိသတ်ကို မြတ်စွာဘုရားက သေခြင်းတရား နှလုံးသွင်း အောက်မေ့တဲ့ မရဏဿတိကို ပွားကြရဲ့လားလို့ မေးတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ ရဟန်း ၆-ပါးက သူတို့ပွားများနေတဲ့ အကြောင်းကို လျှောက်ကြပါတယ်။ ဘယ်လိုပွားသလဲလို့ မြတ်စွာဘုရားက ထပ်ပြီးမေးတော်မူတဲ့ အခါမှာ ပဌမရဟန်းက တနေ့နဲ့ တညလောက် အတွင်း မသေသေးဘဲ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ တရားကို အားထုတ် လိုက်ရဲလျှင် ကောင်းမှာဘဲ လို့ နှလုံးသွင်းတဲ့ အကြောင်း လျှောက်ပါတယ်။ ဒီရဟန်း နှလုံးသွင်းပုံက ဒီကနေ့တရက်လုံးတော့ မသေသေးဘူး နက်ဖြန်ကျယ်င် သေချင်သေမယ်လို့ နှလုံးသွင်းတဲ့ သဘောပါဘဲ။ ဒုတိယရဟန်းက တနေ့ (၁၂-နာရီ) ခန့်အတွင်း မသေသေးဘဲ တရားအားထုတ် လိုက်ရဲလျှင် ကောင်းမှာဘဲလို့ နှလုံးသွင်းတဲ့ အကြောင်း

လျှောက်ပါတယ်။ တတိယရဟန်းက ဆွမ်းတကြိမ် (တနပ်) စား အတွင်း လောက် အား ထုတ် ရလျှင် ကောင်း မှာ ဘဲလို့ နှလုံးသွင်းတဲ့ အကြောင်း လျှောက်ပါတယ်။ စတုတ္ထ ရဟန်းက ဆွမ်းလေးလုပ် ငါးလုပ်စားနေတဲ့ အတွင်းလောက် အားထုတ်လိုက်ရလျှင် ကောင်း မှာ ဘဲလို့ နှလုံး သွင်းတဲ့ အကြောင်း လျှောက်ပါတယ်။ ဒီလေးပါးလုံးကို မြတ်စွာ ဘုရားက မချီးမွမ်းဘူး၊ သေခြင်းတရားကို ခပ်ဝေးဝေး ခပ် နှေးနှေး နှလုံးသွင်းနေတယ်လို့ ကဲ့ရဲ့တော်မူပါတယ်။

နောက် ပဉ္စမရဟန်းကဘော့ ဆွမ်းတလုတ်စား အတွင်း လောက် အား ထုတ် ရလျှင် ကောင်း မှာ ဘဲလို့ နှလုံး သွင်း နေတဲ့ အကြောင်း လျှောက်ပါတယ်။ ဆဋ္ဌမ ရဟန်းကဘော့ အသက် တရှုတရှိုက် အတွင်းလောက် အားထုတ်လိုက်ရလျှင် ကောင်းမှာဘဲလို့ နှလုံးသွင်းတဲ့ အကြောင်း လျှောက်ပါတယ်။ ဒီရဟန်းနှစ်ပါးကို မြတ်စွာဘုရားက ချီးမွမ်းတော်မူပါတယ်။ ဆွမ်းတလုတ်စားအတွင်း၊ အသက် တရှုတရှိုက် အတွင်းလဲ သေနိုင်တယ်လို့ နှလုံးသွင်းမှ သေခြင်းတရားကို နီးနီးကပ်ကပ် နှလုံးသွင်းသည် မည်ပါတယ်၊ မမေ့မလျော့နေသည် မည်ပါ တယ်။ အာသဝေါ ကိလေသာကုန်ဘို့ရန် အတွက် မရဏသတိ ကို ထက်ထက်သန်သန် ပွားနေသည်လဲ မည်ပါတယ်တဲ့။ ဒါ ကြောင့် ဘုရားအလိုတော်ကျ ဆိုယင် သေခြင်း တရားကို နီး ကပ် နိုင်သမျှ နီးကပ် အောင် နှလုံး သွင်းပြီး တင်း တင်း

တတိယအကြိမ်

ရင်းရင်း အားထုတ်ဘို့လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် တောင်ပေါ် တက်ပြီးအားထုတ်ကြတဲ့ ဒီ ရဟန်းတော် တွေဟာလဲ နောက် ဆံမငင်ဘဲ တင်းတင်းရင်းရင်း အားထုတ်နိုင်အောင်လို့ လှေ ခါးကိုလှဲပြီး အားထုတ်ကြပါတယ်။ ဒီလို တင်းတင်းရင်းရင်း အားထုတ်တဲ့ အတွက် သံဃ မထေရ် ကြီးဟာ တညလွန်တဲ့ အခါ ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူပါတယ်။

တချို့ကတော့ အသက်ရှည်ရှည်နေပြီး ကြာရှည်စွာတရား အားထုတ်နိုင်အောင်လို့ ဆိုပြီးတော့ အဂ္ဂိယပ် ထိုးကြတယ်။ ဘာလုပ်ဘို့ အဂ္ဂိယပ်ထိုးကြသလဲလို့ သူတို့ကို မေးကြည့်တော့ အသက်ရှည်ရှည် နေရအောင်လို့တဲ့။ အသက်ရှည်တော့ ဘာလုပ် ဘို့လဲလို့ မေးကြည့်ပြန်တော့၊ တရားကို ကြာရှည်စွာ အပြင်း အထန် အားထုတ်ရအောင်လို့တဲ့ သူတို့က ပြောကြတယ်။ အဲ ဒီလို သူတို့ပြောတာဟာ ဘုရားဟောနဲ့တိုက်ကြည့်ယင် မကိုက် ဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်ကတော့ မကြာခင် သေမယ်လို့ ဒီလို နှလုံးသွင်းမှ မသေခင် ဦးအောင်ဆိုပြီး တရားကို မြန်မြန် အားထုတ်မယ်၊ နောက်ဆန်မငင်ဘဲ တင်းတင်းရင်းရင်း ထက် ထက် သန်သန်လဲ အားထုတ်မယ်လို့ ဒီလို ရည်ရွယ်ချက် ရှိပါ တယ်။ အဂ္ဂိယပ် ဆရာတွေ အလိုကတော့ ရုတ်တရက် မသေ နိုင်ဘဲ အကြာကြီး အသက်ရှည်ပြီး စိတ်ချလက်ချနဲ့ အားထုတ် နိုင်အောင်လို့ ဆိုပါတယ်။ မူချင်းကဲ့နေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ကတော့ အသက်ရှည် နေတဲ့အတွက် ကြာရှည် အားထုတ်နိုင် တယ်အကြိမ်

အောင်ဆိုတဲ့မှုကို မယုံကြည်ပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင်၊
ယခုလူတွေ အားထုတ်ကြတာဟာ သေမှာကို ကြောက်ကြလို့
မသေမီ တရားက ဦးအောင် ဆိုပြီး အားထုတ် ကြပါတယ်။
နောက် အနှစ်ပေါင်း ထောင်သောင်း တိုင်အောင် မသေ
သေးဘူးဆိုလို့ရှိယင်အတော့ ဒီလူတွေဟာ ယခုလို အလျင်တလို
အားထုတ်ကြမယ်မထင်ပါဘူး။

တရား အားထုတ်နေရင်းတောင်မှ သေဘေးနဲ့ ဝေးသေး
တယ်ဆိုယင် တချို့က ခပ်ပေါ့ပေါ့အားထုတ်နေတတ်ကြတယ်။
တရား အားထုတ်ပြီးတဲ့ နောက်မှာ ဘာလုပ်ရဦးမယ်၊ ဘယ်
လို ကြီးပွားချမ်းသာဦးမယ် စသည်ဖြင့် နောင်ရေးတွေ တွေး
တောပြီးတော့လဲ အချိန်ဖြုန်း နေတတ် ကြသေး တယ်။ ဒါ
ကြောင့် ဟိုတုံးက တောင်ပေါ်တက်ပြီး အားထုတ်တဲ့ ရဟန်း
တော်တွေက ဒီလို ပေါ့လျော့မှုတွေ မရှိရအောင်လို့ လှေခါး
ကိုလှဲပြီး အားထုတ် ကြတာ။ အကယ်၍ လှေခါးက ရှိမြဲ
ရှိနေ မယ် ဆို ယင် ဆင်း ချင်တဲ့အခါ ဆင်းနိုင်တဲ့ အတွက်
တောင်ပေါ်တက် အားထုတ်တာဟာ ဘာမျှအကျိုး ထူးပေါ်
မှာမဟုတ်ဘူး။ လှေခါးကို လှဲပြီးတဲ့ အခါကျတော့ ဒီရဟန်း
တော်တွေမှာ လှေခါးက မရှိတော့တဲ့ အတွက် ဘာမျှ အား
ကိုးစရာမရှိတော့ဘူး၊ သေဘို့ရာက အလွန် နီးနေ တဲ့အတွက်
တရားကိုသာ အားကိုးပြီး မဲမဲသဲသဲ အားထုတ်နေ ကြတယ်။

တောင်ပေါ်၌ ရဟန်း ၇-ပါး အားထုတ်ကြပုံ

ဒီလို မဲမဲသဲသဲ အားထုတ်ကြတဲ့အတွက် တည လွန်ကာမျှနဲ့ သံဃမထေရ်ကြီးဟာ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတော်မူတယ်။

ရဟန္တာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကလဲ ၂-မျိုးရှိပါတယ်။ တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန္တာ ဖြစ်ပေမယ့်လို့ သစ္စာ ၄-ပါးသိပြီး ကံလေ သာကုန်ရုံလောက်ပဲ ထူးခြားတယ်၊ ကောင်းကင်ပျံခြင်း အစ ရှိတဲ့ တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ်နဲ့တော့ မပြည့်စုံဘူး၊ ဒီလို ရဟန္တာလဲ ရှိပါတယ်။ ဒီရဟန္တာမျိုးကို သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ “ဈာန် အဘိညာဉ် အဆီအစေးမပါဘဲ ခြောက် ခြောက်သွေ့သွေ့နဲ့ ရှုမှတ်ပြီး အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်တဲ့ ရဟန္တာ’ လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ တချို့ကတော့ မူလကတည်းက ဈာန် အဘိညာဏ်တွေရပြီး ဝိပဿနာရှုလို့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။ တချို့ကလဲ ရဟန္တာ ဖြစ်တဲ့အခါ ဈာန်အဘိညာဉ်ပါ တပါ တည်းပြည့်စုံသွားတယ်။ ဒီလိုအရဟတ္တမဂ် ရတာနဲ့ တပါတည်း ပြည့်စုံသွားတဲ့ ဈာန် အဘိညာဉ်ကို မဂ္ဂသိဒ္ဓဈာန် လို့ ခေါ်ပါတယ်။” မဂ်ဖြင့်ပြီးစီး ပြည့်စုံတဲ့ ဈာန်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလို ဈာန် အဘိညာဉ်ရော ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန္တာ ကတော့ ကောင်းကင် ပျံခြင်း အစရှိတဲ့ တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ် တွေနဲ့လဲ ပြည့်စုံတယ်။ ယခုပြောနေတဲ့ သံဃမထေရ် ရဟန္တာကြီးမှာ တော့ အရဟတ္တမဂ်ကို ရတာနဲ့ ဈာန်အဘိညာဉ်တွေပါ တပါတည်း ပြည့်စုံတော်မူတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီရဟန္တာ မထေရ်ကြီးက ဈာန် အဘိညာဉ် တန်ခိုးနဲ့ ကောင်းကင်က ကြွပြီး ဆွမ်းခံလို့ သီတင်း သုံးဘော် တွေအတွက် ဆွမ်းကိုယူဆောင်ခဲ့ပြီး တရားကျင့်ဘော် ရဟန်း တော်တွေကို ‘ငါ့ရှင်တို့၊ အားမလျော့ ကြနဲ့ ၊ ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ကြ၊ ဟောဒီမှာ သင်တို့အတွက် ဆွမ်းတွေကို ငါ ယူလာခဲ့တယ်။ ဒီလိုဘဲ ငါ့ရှင်တို့ကိုငါက နေ့စဉ်ပြုစုနေမယ်။ ဒီဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးပြီး ကြိုးစား အားထုတ်ကြ” လို့ ဒီလိုဘိတ် မန်ပါသတဲ့။ ဒီတော့ အဲဒီ ရဟန်း တော် ၆-ပါးက တပည့် တော်တို့ မေးလျှောက် ပါရစေသောတပည့် တော်တို့ အားမထုတ်မီ က “ပဌမဆုံး တရားထူး ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဆောင်လာခဲ့တဲ့ ဆွမ်း ကို စားပြီး ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ တရားအားထုတ်ရမယ်” လို့ ဒီလိုကတိကဝတ် ပြုထားတာ ရှိပါသလား-လို့ မေးကြတယ်။ မရှိပါဘူး-လို့ ပြန်ကြားတဲ့အခါ၊ ဒီလိုဆိုယင် “တပည့် တော် တို့မှာလဲ- အရှင်ဘုရားကဲ့သို့ပင် တရားထူး ရဘို့ အကြောင်း ဥပနိဿယရှိယင် အရှင်ဘုရားလိုဘဲ ပြည့်စုံပါလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလို ပြည့် စုံအောင် အား ထုတ် ကြပါမယ်၊ အရှင် ဘုရား ပေးတဲ့ ဆွမ်းကို စား နေယင် တပည့် တော်တို့မှာ ပေါ့လျော့ပြီး အချိန်ကြာ မြင့်ဘို့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်”လို့ ဆိုပြီး ရဟန္တာမထေရ် ပေးတဲ့ဆွမ်းကို လက်မခံဘဲ ငြင်းပယ်ကြ တယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာမထေရ်လဲ သင့် လျော်ရာ ကြွတော်မူပါတယ်။

နောက်တနေ့ကျပြန်တော့ ဒုတိယမထေရ်က အနာဂါမိမဂ် ဖိုလ်ရောက်ပြီး အနာဂါမိဖြစ်တော်မူပြန်ပါသတဲ့။ အဲဒီကျန်တဲ့ ရဟန်းတော် ၆-ပါးထဲမှာ ဒီမထေရ်က အကြီး ဆုံးပါဘဲ။ ဒီမထေရ်မှာလဲ အနာဂါမိ ဖြစ်တာနဲ့ တပြိုင်နက် စွာန်အဘိညာဉ်တွေပါ တပါတည်းပြည့်စုံတော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ မထေရ်ကလဲ အဘိညာဉ် တန်ခိုးနဲ့ကြပြီး ဆွမ်းများကို ယူဆောင်လာခဲ့တယ်။ ရှေးနည်းတူဘဲ တရားကျင့်တော်များကို ဘိတ်မန်ပါတယ်။ ဒီတော့လဲ ကျန်တဲ့ ရဟန်းငါးပါးက “ပဌမ တရားထူး ပေါက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဆွမ်းကို လက်မခံဘဲ ဒုတိယ ပေါက်ရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဆွမ်းကို လက်ခံစားရမယ်”လို့ ကတိကဝတ် ရှိပါသလားလို့ မေးပြီးတော့၊ အဲဒီလို ကတိကဝတ် မရှိတဲ့အကြောင်း ပြန်ကြားတဲ့အခါမှာ ရှေးနည်းတူဘဲ လက်မခံဘဲ ငြင်းပယ်လိုက်ကြ ပြန်ပါသတဲ့။ တယ် ကြည်ညိုစရာကောင်းတဲ့ အရှင်မြတ်တွေဘဲ။ ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်က ကျွေးတဲ့ဆွမ်းကိုလဲ မစားဘူး၊ အနာဂါမိ မထေရ်မြတ်က ကျွေးတဲ့ဆွမ်းကိုလဲ မစားဘူး။ နှစ်ရက်ဆိုတော့ တော်တော်တောင် ဆာနေကြပါလိမ့်မယ်၊ ဒါတောင် မစားဘဲ သေသေ ကြေကြေဆိုတဲ့ ဇွဲစိတ်နဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားကိုးပြီး အားထုတ်မြဲ အားထုတ် နေလိုက် ကြတာဟာ ကြည်ညိုစရာ မကောင်းဘူးလား။ (ကြည်ညိုစရာ ကောင်းလှပါတယ်ဘုရား)။

ဒီတော့ အနာဂါမ်မထေရ်လဲ သင့်လျော်ရာကို ကြံသွား
 တော်မူတယ်။ ကျန်တဲ့ရဟန်းငါးပါးလဲ အားထုတ်ပြီး ဆက်ပြီး
 အားထုတ်နေကြတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ပါရမီဣန္ဒြေက မရင့်
 ကျက်သေးတဲ့အတွက် အဲဒီရဟန်းတော် ငါးပါးမှာ တရား
 ထူးကိုတော့ မရရှာကြဘူး၊ အစာငတ် ရေငတ်ပြီး ပျံ့လွန်
 တော်မူရှာကြတယ်။ ဒီနေရာမှာ သဒ္ဓါတရား မရှိတဲ့ သူတွေရဲ့
 အမြင်နဲ့ဆိုလျှင် “ဒီကိုယ်တော်တွေမှာ တရားကျင့်တဲ့ အတွက်
 အများကြီး ဆုံးရှုံးနစ်နာသွားရှာကြတယ်” လို့ ထင်ကောင်း
 ထင်ကြပေလိမ့်မယ်။ အမှန်မှာတော့ မနစ်နာပါဘူး။ တဘဝ
 တခါသေရတယ်ဆိုတာ၊ မသူးဆန်းပါဘူး။ မိမိတို့ ကိုယ်ကို
 ဘယ်လိုယုယုယယ ပြုစုနေပေမယ့်လို့ တနေ့ကျ သေမှာဘဲ။
 အဲဒီလိုသေတဲ့အခါမှာ ဘဝကောင်းတွေရောက်ဘို့ ထောက်ရာ
 တည်ရာကို ရပြီးတော့ စင်စင်ကြယ်ကြယ်နဲ့ သေဘို့က အရေး
 ကြီးပါတယ်။ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့နဲ့ ပေါ့ပေါ့နေတုန်း သီလ
 လောက်တောင် မစင်ကြယ်ဘဲ သေသွားမယ်ဆိုယင် အဲဒါကမူ
 ကြောက်စရာကောင်းတာ၊ အပါယ်လေးပါးလဲ ကျသွားနိုင်
 တယ်။ ယခုဒီကိုယ်တော် ငါးပါးမှာတော့ တရားအားထုတ်ရင်း
 သေသွားတဲ့အတွက် သီလကလဲ အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်တယ်၊
 သမာဓိ ပညာတွေလဲ ထိုက် သည် အားလျော်စွာ ပြည့်စုံ
 နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုစင်စင်ကြယ်ကြယ်နဲ့ သေရတာကို
 ကောင်းမြတ်သော သေခြင်းလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထား

ပါတယ်။ ဒီလိုကောင်းမြတ်သော သေခြင်းနဲ့ သေသွားကြတဲ့ အတွက် ဒီကိုယ်တော်တွေမှာ အရှုံး မရှိပါဘူး။ အများကြီး အမြတ်တွေ ရသွားပါတယ်။

အမြတ်ရပုံ

အမြတ်ရပုံကတော့ ဒီ ကိုယ်တော်တွေဟာ စုတေသည်၏ အခြားမဲ့မှာ သူတို့ရဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ကုသိုလ်တွေရဲ့ အစွမ်းကြောင့် နတ်ပြည်လောကမှာ အိပ်ရာက နိုးလာသလို ဘဲ ဘွားကနဲ နတ်သားတွေ ဖြစ်သွားကြတယ်။ အိပ်ရာက နိုးလာတဲ့လူမှာ ဘာမှ နာကျင်ခံခက်မှုဝေဒနာ မရှိတာလိုဘဲ သူတို့လဲ လူ့ဘဝက စုတိစိတ် ကျလိုက်သည့်နှင့် တပြိုင်နက် နတ်ပြည်မှာ ဘွားကနဲ နတ်သားတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ဘုံဗိမာန် တွေ အသုံးအဆောင်တွေ နတ်သမီးအခြွေအရံတွေနဲ့ ဘာမှ လိုလေသေး မရှိအောင် ပြည့်စုံ နေကြတယ်။ အဲဒါဟာ တဘဝတည်း မဟုတ်ဘူး။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား လက်ထက် တော်က ယခုဂေါတမဘုရား လက်ထက်အထိ နတ်ပြည် ၆-ထပ်မှာ အထက်ဘုံတွေ တက်ဖြစ်လိုက်၊ အောက်ဘုံတွေ ဆင်းဖြစ်လိုက်နဲ့ နတ်ပြည်မှာချည်း အစုန်အဆန် ကျင်လည် လာခဲ့ကြတယ်။ ဘုရား နှစ်ဆူတို့၏ အကြားကာလမှာ နတ် စည်းစိမ်တွေကို အဝဆက်တိုင်း ခံစား လာ ခဲ့ ကြ ရ တယ်။ ရောက်ရာ အဝမှာ နတ်စည်းစိမ်တွေနဲ့ ပျော်ရွှင်လို့၊ ဘဝ

တတိယအကြိမ်

ပြောင်းပြန်တော့လဲ နတ်လောကမှာဘဲ ဖြစ်ရ မယ်ဆိုတာ သိတဲ့အတွက် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ဘဲ ပြောင်းရတယ်။ အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းတခုက အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းတခုကို ပြောင်းပြီး နေထိုင်ရသလိုပါဘဲ။ ယခု ဂေါတမဘုရား လက်ထက်ကျတော့မှ ကျွတ်တမ်းဝင်ဘို့ရာ အကြောင်းရှိလို့ လူ့ပြည် လောကကို ရောက်လာကြရတယ်။ ဘာမျှ အရှုံး မရှိပါဘူး၊ အားလုံး အမြတ်ချည်းပါဘဲ။

ခုနစ်နှစ်အရွယ် ရဟန္တာဖြစ်တယ်

အဲ ကဿပဘုရား လက်ထက်က အကြောင်းကို ပြန်ဆက် လိုက်ကြဦးစို့။ အဲဒီတုန်းက ရဟန္တာ မထေရ်က အသက်တမ်း ကုန်တဲ့အခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသွားတော်မူတယ်။ အနာဂါမ် မထေရ်ကတော့ အဲဒီဘဝကပျံလွန်တော်မူတဲ့အခါ သုဒ္ဓါဝါသ ခေါ်တဲ့ ဗြဟ္မာ့ဘုံရောက်ပြီးနေတယ်။ အဲဒီဗြဟ္မာကြီးက သူ သီတင်းသုံးဘော် တရားကျင့်ဘက်တွေကို ဗြဟ္မာ့လောကက နေပြီး ကြည့်ရှုနေပါသတဲ့၊ အကူအညီပေးသင့်တဲ့အခါ အကူ အညီ ပေးဘို့ပါဘဲ။ နတ်ပြည် လောကတွေ ရောက်နေကြ တာကို မြင်ရတဲ့အခါမှာ ကူညီဘို့ မလိုတဲ့အတွက် ကြွေးကြွ မစိုက်ပဲ လျစ်လျူရှုနေခဲ့ပါတယ်။

အရှင်ဒဗ္ဗမထေရ်

ယခု ဂေါတမဘုရား လက်ထက်မှာ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ကျတော့ အဲဒီ သီတင်းသုံးဘော် ငါးဦးထဲက တဦးက အရှင် တထိယအကြိမ်

ဒဗ္ဗိ ဆိုတဲ့ မထေရ်ဖြစ်လို့ ခုနစ်နှစ်သား ကဘဲ ရဟန္တာ ဖြစ်နေ
တာကို တွေ့ ရပါတယ်။ ခုနစ်နှစ် အရွယ် ဆိုတော့ အလွန် ငယ်
ရွယ် သေးတဲ့ ခလေး သူငယ်ဘဲ၊ ယခု ကာလ ခုနစ်နှစ် သား
ခလေးတွေနဲ့ နှိုင်းကြည့် မယ်ဆိုယင် အင်မတန် ငယ်ပါသေး
တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဟိုတုန်းက တောင်ပေါ်မှာ ပြင်းပြင်း
ထန်ထန်အာ ထုတ်ခဲ့ဘူးတဲ့ပါ။ ခမီကြောင့်ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်မှာ
ရဟန္တာ ဖြစ်ရတယ်။ ယခုနေ အခါမှာ ထိထိရောက်ရောက်
အားထုတ်ထားတဲ့ သူတွေလဲ ယခုဘဝမှာ အကြောင်း မညီ
ညွတ်လို့ မပြည့်စုံသေးပေမဲ့ စိတ်အားငယ်စရာ မရှိပါဘူး။
ဒီဘုရားသာသနာအတွင်း နောက်ဘဝတွေမှာ ဖြစ်စေ၊ နောက်
ဘုရား သာသနာမှာဖြစ်စေ အဲဒီ အရှင် ဒဗ္ဗမထေရ်လို့ လွယ်
လွယ် ကူကူနဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ပုက္ကုသတိမင်း

နောက်တဦးကတော့ တက္ကသိုလ်ပြည်မှာ ပုက္ကုသတိဆိုတဲ့
မင်းကြီး ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ တက္ကသိုလ် ပြည် ဆိုတာ
အိန္ဒိယပြည်ရဲ့ အနောက်မြောက် အစွန်မှာ ပန်ဂျပ်နယ်ထဲက
ပက်ရှင် ဆိုတဲ့ မြို့ရဲ့ တောင်ဘက်ဆီက အဲဒီ မြို့နယ်ထဲမှာဘဲ
တည် ရှိပါတယ်။ အဲဒီ ပုက္ကုသတိ မင်းကြီးလဲ ရာဇဂြိုဟ်က
ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးထံမှ ပေးလိုက်တဲ့ သဝဏ်လွှာအရ ဘုရား
တရား သံဃာရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကိုသိရတာနဲ့ ထွက်သက် ဝင်

သက်ကိုရှုပြီး အာနာပါန စျာန်များကိုလဲရလို့ မြတ်စွာဘုရား
ကို ရည်မှန်းပြီး သူ ဟာသူ ရဟန်း ပြုခဲ့တယ်။ ရဟန်းပြုပြီး
တော့ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ဘို့ ထွက်လာခဲ့တယ်။ ရာဇ
ဂြိုဟ်မြို့ ရောက်ပြီး အိုးထိန်းသည်ရဲ့ အိုးလုပ်တဲ့မှာ တည်းခို
နေခိုက် မြတ်စွာဘုရားကလဲ အဲဒီကိုကြုံရောက်ပြီး ဓာတုဝိဘင်္ဂ
သုတ် စာရားကို ဟောတော်မူလို့ အဲဒီသုတ်တရားကို နာရင်းဘဲ
အနာဂါမ် ဖြစ်သွား ပါတယ်။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီး နောက်
မကြာခင်ဘဲ ရှေးက သူပြုထားတဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ရန်
ငြိုးရှိနေတဲ့ ဘီလူးမက နွားမယောင်ဆောင်ပြီး ဝေ့သတ်လို့
ကွယ်လွန်ပြီးတော့ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာ့ဘုံကို ရောက်သွားတယ်။
အဲဒီ ရောက်နေတာကိုလဲ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခုနက
ပြောခဲ့တဲ့ အရှင်ဗုဒ္ဓနဲ့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သမီးတို့ အတွက် တော့
ဗြဟ္မာကြီးက အကူအညီပေးဘို့ မလိုတော့ပါဘူး။

နောက်တဦးကတော့ သဘိယ ဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇ် ဖြစ်နေပါ
တယ်။ မှားယွင်းတဲ့ မိစ္ဆာ အယူ တွေ ကိုလဲ ယူနေပါ တယ်။
အဲဒါကို ဗြဟ္မာကြီးက မြင်တော့ သူ့ထံကိုလာပြီး ပြဿနာ
၂၀-ကို ပေးပါတယ်။ ပေးပြီးတော့ ရဟန်း သူမြတ် တွေကို
မေးဘို့၊ ဖြေနိုင်တဲ့သူထံမှာ တပည့်ခံပြီး ကျင့်ဘို့လဲ မှာသွား
ပါတယ်။ သဘိယလဲ အဲဒီ ပြဿနာတွေကို မေးမြန်းလို့
ဘယ်သူကမျှ မဖြေနိုင်တဲ့အခါ နောက်ဆုံး ကျတော့ မြတ်စွာ
ဘုရားကိုဘဲ မေးလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားလိုက် တဲ့အခါ

မ္မာ သဘောကျလို့ သာသနာတော်မှာ ဝင်ရောက်ပြီး ရဟန်း ပြုတယ်။ ရဟန်းပြုပြီး တရားအားထုတ်တဲ့ အတွက် မကြာမီ မှာဘဲ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။

ဗာဟိယဒါရုစီရိယ

နောက်တဦးကတော့ ဗာဟိယတိုင်းပြည်မှာ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့အမည်လဲ ဗာဟိယ လို့ဘဲ ခေါ်ပါတယ်။ ဗာဟိယ တိုင်းပြည်မှာ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးနဲ့ ပင်လယ်ခြား နိုင်ငံတွေ ကူးပြီး ကူးသန်း ရောင်း ဝယ်ရေး လုပ်နေတဲ့ ကုန်သည်ကြီး တဦးပါတဲ့။ ပင်လယ်ကူးပြီး ကုန်ရောင်း ကုန်ဝယ် လုပ်ခဲ့တာ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် အောင်မြင်ခဲ့ပြီး နောက် ရှစ်ကြိမ်မြောက်မှာ သုဝဏ္ဏဘူမိခေါ်တဲ့ အရပ်ကို ရည်ရွယ်ပြီး ကုန်တွေ အပြည့်နဲ့ ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောကြီး ထွက်လာ ခဲ့ပါသတဲ့။ ရှေးက ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောဆိုတာ ရှက်သင်္ဘောကြီး ပါဘဲ။ သုဝဏ္ဏဘူမိဆိုတာ ဗမာပြည် သထုံမြို့ဘဲလို့ ရှေးက အများဘဲ ယူဆလာခဲ့ကြပါတယ်။ ယခုတော့ သုဗောဓိ ပုဂ္ဂိုလ် တချို့က စုမာတရကျွန်းကြီးကို သုဝဏ္ဏဘူမိ ခေါ်တယ်လို့ ဆိုကြပြန်တယ်။ အဲဒါဟာ သုဝဏ္ဏဘူမိကို ကျွန်းလို့ ဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာနဲ့တော့ ညီနေပါတယ်။

ဗာဟိယရဲ့ ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောကြီးဟာ ပင်လယ်ထဲ ရောက်တော့ လေမုန်တိုင်း ဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးသွားတယ်။

တဟိယအခြေခံ

သဘောပေါ်ပါလာတဲ့ လူအများဟာ သေကြေ ပျက်စီးကုန် ရှာကြတယ်။ ဗာဟိယမှာတော့ သေကံမရောက် သက်မပေ ပျောက် ဆိုတာလိုဘဲ ပစ္ဆိမဘဝိက (နောက်ဆုံး ဘဝသား) ဖြစ်တဲ့ အတွက် သဘောပျက်က ပျဉ်ချပ်တခုကို ရတာနဲ့ အဲဒါကို တွယ် ကပ်ပြီး နေရင်း လှိုင်းပုတ်တာနဲ့ တဖြည်း ဖြည်းချင်း ကမ်းစပ်ကို ရောက်လာသတဲ့။ ကမ်းစပ် ရောက်တဲ့အခါ ခေတ္တ လောက် အမောအပန်း ဖြေရင်း အိပ်ပြီးတော့ ထမင်းဆာ တာနဲ့ ထမင်းတောင်းဘို့ စဉ်းစားပါတယ်။ ပင်လယ်ထဲ မျော နေတုန်းက အဝတ်အစားတွေက ကျွတ်ကျနေရစ်လို့ ဟိရိ ဩတ္တမ္ပလုံရုံ အဝတ်ကို ပြုလုပ်ရပါသတဲ့။ ဘယ်လို လုပ်သလဲ ဆိုတော့ မရိုးပင်က အတံတွေကို လျှော်နဲ့ ကွပ်ယက်ပြီး ဝတ် ပါတယ်တဲ့။ ဒီလိုသစ်သားချောင်းတွေ ယက်ပြီးဝတ်လို့ သူ့ကို ဒါရူစီရိယဆိုတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ် တခုတိုးပြီး ဗာဟိယ ဒါရူစီရိယလို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဒုတ်ချောင်း အဝတ်ကို ဝတ်ပြီးတော့ နတ်စဉ် တခုက အိုးခွက်အိုး တခုကိုယူပြီး သုပ္ပါရက သဘောဆိပ်ရွာ ထဲကို ထမင်းသွားတောင်းပါသတဲ့။ သုပ္ပါရက သဘောဆိပ် ဆိုတာ ဘုံဘေကမ်းခြေမှာ ရှိပါတယ်။ ဘုံဘေမြို့ရဲ့မြောက် ဘက် နမ္မဒါမြစ်ရဲ့ မြစ်ဝအရပ်မှာ ဆောပါရ (စောမါရ) ဟု ခေါ်တဲ့အရပ်ပါ။ အဲဒီလို ဒုတ်ချောင်းတွေ စီယက်ထားတဲ့ အဝတ်နဲ့ အိုးခွက်စုတ်ကို ကိုင်ပြီး လာတာကို ထူးထူး ဆန်း

ဆန်းမြင်ကြရတော့ အဲဒီသုပ္ပါရကရွာက လူတွေက အင်မတန် အထင် ကြီးသွားကြတယ်။ “ဪ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟာ တယ် ထူးပါ ကလား၊ သူများလို ရိုးရိုး အဝတ်ကိုလဲ မဝတ်ဘူး၊ သူများလို စားခုက် ကောင်းကောင်းကိုလဲ မသုံး ဆောင်ဘူး၊ ကေန္တ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟာ ရဟန္တာဖြစ်ဟန် တူတယ်” လို့ ချီးမွမ်း ကြတယ်။ တချို့ကလဲ ရဟန္တာကြီးဆိုပြီး အတိအလင်း ချီးမွမ်း ကြတယ်။ ဒီလို ချီးမွမ်း ပြီး မှန်မြတ်တဲ့ စားစရာ တွေကိုလဲ အမြတ်တနိုး ပေးလှ ပူဇော်ကြတယ်။ အဝတ်အထည်ကောင်း တွေကိုလဲ ပေးလှကြတယ်။ ပုဂံကောင်း ခွက်ကောင်းတွေ ကိုလဲ ပေးလှကြတယ်။

ဟို ရှေးခေတ်က လူတွေဟာ အင်မတန် အံ့ဩစရာ ကောင်း တယ်။ ကြည့်စမ်း၊ အဝတ်မဝတ်တဲ့လူကိုလဲ ရဟန္တာလို့ ထင်ကြ တယ်။ ဒုတ်ချောင်းတွေ စီယက်ပြီး ဟိရိသြတ္တပုလုံရုံ ဝတ်လာ တဲ့ ဗာဟိယကိုလဲ ရဟန္တာလို့ ချီးမွမ်းပြီး ပူဇော်ကြ ကိုးကွယ် ကြတယ်။ အကြောင်း အခြေ အမြစ်ကိုတော့ သူတို့ ဘာမျှ မစူးစမ်း မဆင်ခြင် ကြဘူး။ တော်တော်ကို အံ့ဩစရာကောင်း တဲ့ လူတွေပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဟိုတုန်းက ဒီလို ကိုးကွယ်လာ ကြလို့ ယခုအခါမှာ အခြေအမြစ်မရှိတဲ့ ဘာသာတွေလဲ ထွန်း ကားနေတာဘဲ။ ဟိုတုန်းက လူတွေသာ မဟုတ်သေးပါဘူး၊ ယခုခေတ်လူတွေထဲမှာလဲ တချို့က နဲ့နဲ့ပါးပါး ထူးဆန်းတယ် ဆိုယင် ထွက်ရပေါက် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးလိုလို ရဟန္တာလို့လဲထင်ပြီး တတိယအကြိမ်

ယုံကြည် ကိုးကွယ် နေကြသေးတာဘဲ။ သိပ္ပံ ပညာတွေ တိုးတက် နေတဲ့ ယခုခေတ်နဲ့တော့ အဲဒီလို မစူးစမ်းမဆင်ခြင် ဘဲနဲ့ ယုံကြည်နေတာတွေဟာ တော်တော်ကို အဆင် မပြေ ပါဘူး။

ဒီလို သုပ္ပါရက ရွာသူရွာသားတွေက ရဟန္တာလို့ ချီးမွမ်း ပြီး လှူကြပူဇော်ကြတော့ ဗာဟိယက စဉ်းစားတယ်။ “ငါ့ကို ရဟန္တာထင်ပြီး လှူကြ ပူဇော်ကြတာဟာ အဝတ်ကို မဝတ်တဲ့ အတူကဲ့သို့ ဒီတော့ သူတို့လူတို့အဝတ်ကို လက်ခံပြီး ဝတ်ယင် အကြည်ညို ပျက်သွား လိမ့်မယ်” လို့ စဉ်းစား ပြီးတော့ စား ဘွယ်တွေကိုသာ လက်ခံတယ်။ အဝတ် ကိုတော့ လက်မခံဘူး။ မူလက ဒုတ်တံတွေ စီယက်ထားတဲ့ အဝတ်နဲ့ဘဲနေသတဲ့။ အဲဒီ တော့မှ လူတွေက ပိုပြီးအထင်ကြီးလာပြီးတော့ ပိုပြီး အရို အသေပြုကြ လှူဒါန်း ပူဇော်ကြသတဲ့။ ဟုတ်တယ် ထူထူနုနု လူတွေဟာ ဒီလို အံ့ဘွယ်ကို တွေ့ရယင် သိပ်ပြီး အထင်ကြီး တတ်ကြတယ်။ ဗာဟိယ ဟာ လူတွေက ရဟန္တာ ရဟန္တာနဲ့ ချီးမွမ်းပြီး အရိုအသေ ပြုဖန်များလာတော့ သူ့ကိုယ်တိုင်က လဲ ရဟန္တာ လို့ထင်လာသတဲ့။ “လောကမှာ ရဟန္တာ ဆိုတာ ဟာ ငါလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တူတယ်” လို့ အထင်ကြီး လာသတဲ့။ လူဆိုတာ အများကဝိုင်းပြောယင် ဇဝေဇဝါ ဖြစ်သွားတတ် တယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တတ်ပုံ ကို ဟိတောပဒေသကျမ်းမှာ ဒဏ္ဍာရီ ပုံပြင်လေးတခု ပြထားတယ်။

ဆိတ်က ခွေးဖြစ်ခြင်း

ဗြာဟ္မဏ ဆရာကြီးတယောက်ဟာ ယစ်ပူဇော်ဘို့ ဆိတ်ကလေးတကောင်ကို ဝယ်ပြီး ထမ်းဆောင်လာပါသတဲ့။ အဲဒါကို လူပေ လူတေ တစုက မြင်တော့ အဲဒီဆိတ်ကို အချောင်ရအောင် အကြံထုတ်ကြတယ်။ ဗြာဟ္မဏဆရာကြီး လာမည့်လမ်းကစောင့်ပြီး ဆိတ်ကို ခွေးဖြစ်အောင်ပြောဘို့ အချင်းချင်း တိုင်ပင်ညွှန်ကြားပြီး အသီးအသီး နေရာယူပြီး နေကြတယ်။ ပဌမဆုံးနေရာမှာ စောင့်နေတဲ့လူက ဗြာဟ္မဏဆရာကြီးရောက်လာတော့ “ဗျိုဆရာကြီး၊ ခွေးကိုဘာလုပ်ဖို့ ထမ်းလာသလဲဗျ”လို့ ပြောသတဲ့။ ဒီတော့ ဆရာကြီးက “ဟေ့အကောင်၊ ငါထမ်းလာတာဟာ ခွေးမဟုတ်ဘူး၊ ဆိတ်ကွ၊ ယစ်ပူဇော်ဘို့ ဝယ်လာတာ၊ ဆိတ်ပဲ၊ ဘယ်က ခွေး ဟုတ်ရမှာလဲ” လို့ ခတ်တင်းတင်းငေါက်ပြီး ပြောလိုက်သတဲ့။

တော်တော်ကလေး သွားမိလို့ တောစပ်တခု ရောက်ပြန်တော့ လူတစုက ထွက်လာပြီး ပြောကြပြန်တယ်။ “ဟာ ဆရာကြီးနွယ် အံ့စရာပါဘဲ၊ အင်မတန်အမျိုးဇာတ်မြင့်တဲ့ ဗြာဟ္မဏဆရာကြီး ဖြစ်ပါလျက်နဲ့ ယုတ်ညံ့တဲ့ခွေး ထမ်းလာတာဟာ သိပ်အံ့စရာကောင်းတာဘဲ။ အဲဟုတ်သားဘဲ ခွေးကိုဘာလုပ်ဖို့ ထမ်းလာပါလိမ့်မလဲ” လို့ တယောက်တနှုန်း ဝိုင်းပြောကြပြန်တယ်။ ဒီတော့ ဗြာဟ္မဏဆရာကြီးမှာ ဇဝေဇဝါ နဲ့နဲ့ဖြစ်လာတယ်။

တတိယအကြိမ်

တယ်။ ခုနက လူတယောက်ကလဲ ငါ့ဥစ္စာကို ခွေးလို့ပြောတယ်၊
 ခွေးများ ဖြစ်နေလေသလား၊ ကြည့်ဦးမှတ်လို့ စဉ်းစားပြီး
 ဆိတ်ကို မြေကြီးပေါ် ချကြည့်တယ်၊ ဆိတ်ရဲ့ နားရွက်ကလေး
 များကို ပွတ်သပ်ကြည့်ပြီးတော့ “ဟင် ငါ့ဥစ္စာ ခွေးမဟုတ်
 ပါဘူး ဆိတ်ပါဘဲ” ဆိုပြီး ထမ်းသွားပြန်သတဲ့။

နောက်တခါ တောစပ်တခု ရောက်ပြန်တော့ လူတစုက
 ပြာဟ္မဏဆရာကြီးကို လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးပြီး ပြောင်လှောင်
 ကြ ရယ်ကြတယ်။ “ဟေ့ကြည့်ကြစမ်း၊ အံ့ဩစရာသိပ်ကောင်း
 တာဘဲ၊ အမျိုးဇာတ်မြင့်တဲ့ ပြာဟ္မဏဆရာကြီး ဖြစ်ပါလျက်နဲ့
 အလွန်ယုတ်ညံ့တဲ့ ခွေးကြီးထမ်းလာလိုက်တာ သိပ်ပြီးအံ့ဩ
 စရာကောင်းတာဘဲ” ဆိုပြီး လက်ခုပ်လက်ဝါးတီး ပြောင်ကြ
 သတဲ့။ ဒီတော့ ပြာဟ္မဏဆရာကြီးမှာ “ဟုတ်ပုံရပါပြီ၊ ပဌမ
 လူကလဲ ငါထမ်းလာတာကို ခွေးလို့ပြောတယ်၊ ဒုတိယလူတစု
 ကလဲခွေးလို့ဘဲပြောကြတယ်၊ ဒီလူတစုကလဲခွေးလို့ဘဲ ပြောကြ
 ပြန်တယ်၊ ငါ့ဥစ္စာဟာ ဆိတ်ဟုတ်ပုံမရပါဘူး၊ ခွေးဘဲဟုတ်ပုံရ
 ပါတယ်၊ ကဲ-သွားရော့ကွယ်ခွေးကြီး” ဆိုပြီး ဆိတ်ကို လွှတ်ပစ်
 ထားခဲ့ပါသတဲ့၊ အဲဒီဆိတ်ကို လူပေလူဒေတတစုက သတ်ပြီး
 ချက်စားလိုက်ကြပါသတဲ့၊ ဒါက ပညာရှိပေမဲ့ လူအများက
 ဝိုင်းပြေးယင် ဇေဇေဝါ ဖြစ်တတ်ပုံကို ဟိတောပဒေသကျမ်း
 က ဆုံးမထားတဲ့ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်ကလေးပါဘဲ။

ဗာဟိယက သူ့ကိုယ်သူ ရဟန္တာထင်တာဟာ ဒီပုံမျိုး ပါဘဲ၊ လူအများက သူ့ကို ရဟန္တာလို့ ဝိုင်းပြီး ချီးမွမ်းကြ တာနဲ့ သူကလဲ တကယ် ထင်လာတာဘဲ၊ ယခု ကာသမ္မာလဲ ဆရာလုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သောတာပန် ဖြစ်ပြီ၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ် ပေးတာနဲ့ အထင် ကြီး နေ တဲ့ သူ တွေ ရှိ မှာ ဘဲ၊ အများကဝိုင်းပြီး ချီးမွမ်းကြတာနဲ့ အထင်ကြီးနေတဲ့သူတွေလဲ ရှိနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒါတွေဟာ သတိပြုစရာတွေပါဘဲ၊

ဗာဟိယ အထင်ကြီးနေပုံ အထင်မှားနေပုံကို သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာကြီးက မြင်ပါတယ်။ မြင်တော့ ဒီလို ဆင်ခြင်ပါတယ်။ “ဪ-ငါ့ မိတ်ဆွေ လမ်းမှားနေပါပကော၊ ဟို ကဿပဘုရား လက်ထက် တောင်ပေါ်မှာ တရား အားထုတ်ကြစဉ်တုန်းက ငါ့ မိတ်ဆွေဟာ ရဟန္တာမထေရ်က ကျွေးတဲ့ အင်မတန်စင်ကြယ်တဲ့ ဆွမ်းကို တောင် မစားဘဲနဲ့ တရားကိုသာ အားထုတ်ခဲ့တယ်၊ အနာဂါမ်မထေရ်က ကျွေးတဲ့ဆွမ်းကိုလဲ သူလက်မခံခဲ့ဘူး။ ယခုတော့ သူဟာ ရဟန္တာမဟုတ်ပါဘဲနဲ့ ရဟန္တာလို့ ချီးမွမ်း ပူဇော်ကြတာကိုလဲ လက်ခံနေတယ်၊ ရဟန္တာလို့လဲသူ့ကိုယ်သူ အထင်လွဲပြီး အထင်ကြီးနေတယ်၊ အင်မတန် မှားနေပြီ။ တော်တော်ကြာယင်လဲ သူဟာသေရရှာတော့မယ်၊ သေဘို့ရာ အချိန်လဲ သူ့မှားနီးကပ်နေပြီ။ ငါသွားပြီး အကူအညီပေး ဦးမှဘဲ”လို့ ဆင်ခြင်ပြီး ဗာဟိယဒါရုစီရိယထံ လာခဲ့ပါတယ်။ ညအခါမှာ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ တောက်ပစွာနဲ့ ကောင်းကင်

မှာ ရပ်တည်ပြီးတော့ “ဟေ့ဗာဟိယ၊ မင်းဟာ မင်းကိုယ်မင်း ရဟန္တာလို့ ထင်နေတယ်၊ အမှန်ကတော့ မင်းဟာ ရဟန္တာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်ရတဲ့အကျင့်လဲ မင်းမှာ မရှိဘူး” လို့ ဒီလို ဒဲ့ဒိုးဘဲပြောလိုက်ပါတယ်။

ဒီတော့ ဗာဟိယက စဉ်းစားတယ်။ “အင်း အဟုတ်သားဘဲ ငါဟာ ရဟန္တာဖြစ်အောင် ဘာအကျင့်မှ မကျင့်ရသေးဘူး၊ သဘောပျက်လို့ ပင်လယ်ရေကြော မျောလာခဲ့တယ်။ ကမ်း ပေါ်ရောက်တော့ အဝတ်မရှိလို့ ဒုတ်တံကလေးတွေကို လျှော် နဲ့ခက်ပြီး ဝတ်တယ်၊ အဲဒီ ဒုတ်တံစီ အဝတ်နဲ့ ထမင်း သွား တောင်းတယ်၊ အဲဒါကို လူတွေက အထင်ကြီးပြီး ရဟန္တာလို့ ချီးမွမ်းကြတယ်၊ ဒါဘဲ။ ဒါတွေဟာ ရဟန္တာဖြစ်ဖို့ အကျင့် မဟုတ်ဘူး၊ ဒီတော့ ငါဟာ ရဟန္တာမဟုတ်ပါဘဲနဲ့ ရဟန္တာလို့ ဝန်ခံနေတာဟာ အလွန် မှားနေတာဘဲ” လို့ စဉ်းစားရင်း သံဝေဂရလေတယ်။ ဒါကြောင့် သူက “အရှင်ဗြဟ္မာကြီး၊ ဒီလို ဆိုယင် လောကမှာ ရဟန္တာအစစ် ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ရှိပါသလား၊ ဘယ်အရပ်မှာ ရှိပါသလဲ” လို့ မေးပါတယ်။ “ဒီသုပ္ပါရက သဘောဆိပ်အရပ်မှအရှေ့မြောက် အရပ်ဒေသမှာ ကောသလတိုင်းပြည် ဆိုတာ ရှိတယ်၊ အဲဒီ တိုင်းပြည်မှာ သာဝတ္ထိမြို့အနီး ဇေတဝန်ကျောင်းတော် ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်မှာ သာကီဝင် မင်းမျိုးမှ ပွင့်ထွန်း လာတဲ့ ဂေါတမဘုရား ဆိုတာရှိတယ်၊ အဲဒီဂေါတမ ဘုရားဟာ တမိယ အနုပညာ

ကိလေသာကင်းတဲ့ ရဟန္တာလဲ အစစ်အမှန်ဖြစ်တယ်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အကျင့်လမ်းကိုလဲ ဟောကြား ညွှန်ပြနေတယ်” လို့ ဗြဟ္မာကြီးက ပြောပြပါတယ်။ ဒီတော့ ဗာဟိယဟာ အင်မတန် ထိတ်လန့်တဲ့ သံဝေဂတွေဖြစ်ပြီးတော့ ချက်ခြင်းဘဲ ဘုရားထံကို သွားပါတယ်။

သုပ္ပါရက သင်္ဘောဆိပ်မှ သာဝတ္ထိပြည်ကို ယူဇနာ ၁၂၀- ရှိတယ်လို့ ဗာဟိယသုတ် အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုပါတယ်။ ပုဏ္ဏော ဝါဒသုတ်အဋ္ဌကထာများမှာတော့ ယူဇနာ ၁၃၀-ရှိတယ်လို့ဆို ပါတယ်။ တယူဇနာမှာ အဋ္ဌကထာများက ဆိုထားတဲ့အတိုင်း ဆိုယင် ၁၃-မိုင်နီးနီးရှိပါတယ်။ ယခုခေတ်သုတေသနပညာရှိ တို့ကတော့ ရှစ်မိုင်ခန့်ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ ရှစ်မိုင်နှုန်း နဲ့ဘဲ တွက်ကြည့်မယ်ဆိုယင် ၁၂၀-ရှစ်လီဆိုတော့ မိုင်ပေါင်း ၉၆၀-ရှိပါတယ်။ အဲဒီလောက် ဝေးတဲ့ ခရီးကို ရောက်ရာ ရောက်ရာ ခရီးစခန်းမှာ ၂-ည ၃-ညမနားဘဲ တညတညသာ အိပ်ပြီး ခရီးပြင်းနှင်လာခဲ့ပါသတဲ့။

“ရောက်ရာ ရောက်ရာမှာ တညတညသာ အိပ်တယ်” လို့ ပြောတာကတော့ “သဗ္ဗတ္ထ ကေရတ္တိဝါသေန” ဆိုတဲ့ ပါဠိ အရ တိကျတဲ့ အနက် ဖြစ်ပါတယ်။ “သဗ္ဗတ္ထ၊ ရောက်ရာရာ အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌။ ကေရတ္တိဝါသေန၊ တည၌ မျှနေခြင်း ဖြင့်လာခဲ့တယ်” လို့ဆိုတော့ တုန့်ခရီးဆုံးတဲ့ စခန်း အရပ်တိုင်း

မှာ တည တညသာ အိပ်နားလာခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဟာ
 ထင်ရှားနေပါတယ်။ ယုတ္တိလဲ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗာဟိယ
 သုတ် အဋ္ဌကထာ ဆရာကတော့ “သုပ္ပါရက သဘောအိပ်က
 သာဝတ္ထိကို တညတည်းနဲ့ အရောက်လာခဲ့တယ်” ဆိုတဲ့ အနက်
 ကို အသားပေးပြီး ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီလို ဆိုတော့
 တညတည်းနဲ့ မိုင် ၉၆၀-ကို လူ့အစွမ်းနဲ့တော့ မသွားနိုင်တဲ့
 အတွက် အကူအညီလိုလာပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ “သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌။ ကေရတ္တိဝါသေန - တညမျှနေတယ်”
 ဆိုတာနဲ့လဲ ညီပုံမရဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ အလုံးစုံသောအရပ်
 တို့၌ ဆိုတာလဲ ပါပါတယ်။ နေတယ် ဆိုတာလဲ ပါပါတယ်။ ဒီတော့
 နေတယ်ဆိုတာဟာ သွားတာတော့ မဟုတ်သင့်ဘူး။ အလုံးစုံ
 သောအရပ်တို့၌ တည နေတယ် ဆိုတာဟာ အရပ်တိုင်းမှာ
 အနှံ့အပြား တညတည်းနေလို့တော့ မဖြစ်ပေဘူး။ တနေရာ
 တည တနေရာတည ဒီလိုနေမှဘဲ ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့်
 “ရောက်ရာ ရောက်ရာ ခရီးဆုံးတဲ့ စခန်းမှာ တည တညသာ
 နေတယ်။ ၂-ည ၃-ည အချိန်မဖြုန်းဘူး” ဆိုတဲ့ ဒီအနက်က
 ပိုပြီး ယုတ္တိရှိပါတယ်။ အကယ်၍ တညတည်းနဲ့ရောက်အောင်
 သွားတယ်ဆိုလို့ရှိရင် “သဗ္ဗတ္ထ - အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌”
 ဆိုတဲ့ ပုဒ်လဲ မလိုပါဘူး။ “ဝါသ - နေတယ်” ဆိုတဲ့ ပုဒ်လဲ မလို
 ပါဘူး။ “ကေရတ္တေနော - တညတည်းဖြင့် သာလျှင်” လို့ ဒါ
 လောကနဲ့ဘဲ ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ လိုရင်းကတော့ ဘယ်နည်းနဲ့ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်
 “ဗာဟိယဟာ အကြီးအကျယ် သံဝေဂရပြီး အဆေ ဘဲတလျင်
 လာတယ်” ဆိုတာက လိုရင်းပါဘဲ။ အဲဒီလိုလားလို့ ဇေတဝန်
 ကျောင်းတော်ကို ရောက်တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက သာဝတ္ထိ
 မြို့ထဲ ဆွမ်းခံ ကြွနေခိုက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗာဟိယ
 ကလဲ အလျင်လျင်တနဲ့ သာဝတ္ထိမြို့ထဲကို လိုက်သွားပါတယ်။
 မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရတဲ့အခါ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာမှု
 ကြည်ညိုမှု ပီတိနှင့် သဒ္ဓါတွေ အလွန်အကဲ ဖြစ်ပြီး မြတ်စွာ
 ဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးကန်တော့ပါတယ်။ ဒီလို ရှိခိုး ကန်
 တော့ပြီး တရားဟောဘို့ တောင်းပန်ပါတယ်။ ဒီတော့
 သူ့မှာ ဝမ်းမြောက်ကြည်ညိုမှုတွေ အလွန်အကဲ ဖြစ်နေတာက
 တကြောင်း၊ ခရီးပြင်းလာလို့ မောပန်း နေတာကလဲ
 တကြောင်း၊ ဒီအကြောင်း များကြောင့် တရားဟောရန်
 မသင့်သေးဘူးလို့ သိတော်မူတဲ့ အတွက် မြတ်စွာဘုရားက
 “ဆွမ်းခံနေဆဲ ဖြစ်တယ် တရားဟောချိန် မဟုတ်ဘူး” လို့
 မြစ်ပယ်တော်မူပါတယ်။ ဗာဟိယက ၃-ကြိမ်တိုင် တိုင် ထပ်ပြီး
 တောင်းပန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အချိန်လဲ
 ကျနေတာနဲ့ အကျဉ်းချုပ်သြဝါဒတရားကို-

တသ္မာ တိဟ တေ ဗာဟိယ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ဒိဋ္ဌေ
 ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ သုတေ သုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊

တတိယအကြိမ်

မုတေ မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တံ
ဘဝိဿတိ-စသည်ဖြင့် ဟောကြားတော် မူပါတယ်။

အနက်အဓိပ္ပါယ် အတိုချုပ်ကတော့ မြင်သည်၌ မြင်ရုံမျှ
တည်အောင် ရှုပါ၊ ကြားသည်၌ ကြားရုံမျှ တည်အောင်၊
နံသည်၌ နံရုံမျှ တည်အောင်၊ စားသိသည်၌ စားသိရုံမျှ
တည်အောင်၊ ထိသည်၌ ထိရုံမျှ တည်အောင်၊ ကြံသိသည်၌
ကြံသိရုံမျှတည်အောင် ရှုပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဗာဟိယဟာ
အဲဒီ အကျဉ်းချုပ် တရားကို ကြားနာနေရင်း မြင်ရုံမျှ ကြား
ရုံမျှ ထိရုံမျှ သိရုံမျှ တည်အောင်ရှုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်မဂ်ဉာဏ်
တွေ အစဉ်အတိုင်း တက်ပြီးတော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားပါတယ်။
အလျင်အမြန် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ရတဲ့ ခိပ္ပု ဘိည ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲ
မှာ တေဒဂ်ဘွဲ့ထူးရတဲ့ အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလိုရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ရဟန်းပြုရန် သင်္ကန်းရှာ
သွားနေတုန်း ဘဝဟောင်းက ရန်ငြိုးပါလာတဲ့ ဘီလူးမက
သားငယ်ရှိတဲ့ နွားမယောင် ဆောင်ပြီး ရှေ့သတ်လိုက်တာနဲ့
အရှင်ဗာဟိယဒါရုစီရိယဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရပါတယ်။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့ အစဉ်အတိုင်း တောင်ပေါ်မှာ တရား
ကျင့်ဘော် ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးဦးရှိတဲ့ အနက်က အရှင် ဒဗ္ဗ
ရဟန္တာ ဖြစ်နေပြီ၊ ပုတ္တုသဘာဝိမင်းကြီး အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီး
သုဒ္ဓါဝါသ ရောက်နေပြီ၊ အရှင်သဘိယလဲ ရဟန္တာဖြစ်နေပြီ၊

အရှင် ဗာဟိယဒါရုစီရိယ ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားပြီ။ တဦးဘဲကျန်
 တော့တယ်။ သူက ဘယ် ရောက် နေပါ လိမ့် မတုံး လို့ ကြည့်
 လိုက်တဲ့ အခါ အရှင် ကုမာရကဿပ ဖြစ်လို့ အန္တ တောမှာ
 သီတင်းသုံးနေတာကို ဗြဟ္မာကြီးက မြင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 အရှင်ကုမာရ ကဿပကိုလဲ အကူအညီ ပေးလိုတဲ့အတွက် အစ
 ပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ညအခါမှာ ကိုယ် ရောင် ကိုယ်ဝါ
 တောက်ပစွာနဲ့ အရှင်ကုမာရကဿပထံ လာရောက်ပြီး တရား
 လက်ဆောင်ပေးတဲ့အနေနဲ့ “ဘိက္ခု ဘိက္ခု အယံ ဝမ္ပိကော
 ရတ္တိံ ဓူမာယတိ” စသည်ဖြင့် ပြဿနာ တဆဲ့ ငါးခုကို
 ပေးသွားတာတဲ့။ ယခု ပြောခဲ့ တာတွေဟာ ဒီသုတ်ကို ဟော
 ရခြင်း၏ အကြောင်း အဋ္ဌမ္မတ္တိ နိဒါန်းပါဘဲ။ ကဲ ပြဿနာ
 ၁၅-ခုဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြဦးစို့။

“ ဇီးခိုးညဉ့်ခါ (နံပါတ် ၁၂- ပြန်ကြည့်) ဆဲ့ငါးဝှက်စာ
 အစဉ်တည်း။

နောက်တနေ့ကျတော့ အရှင်ကုမာရ ကဿပဟာ မြတ်စွာ
 ဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီး ခိုသေစွာ ရှိခိုးကန်တော့ပါတယ်။ ပြီး
 တော့ သင့်လျော်တဲ့အရပ်မှာ ထိုင်နေပြီး ညက ဗြဟ္မာကြီးတဦး
 လာရောက်ပြီး ပြဿနာ ၁၅-ခုကို ပေးသွားတဲ့ အကြောင်း
 လျှောက်ထား ပါတယ်။ အဲဒီလို လျှောက်ပြီးတော့ ပြဿနာ
 ၁၅-ကို “ ကောနုခေါ ဘန္တေ ဝမ္ပိကော၊ ကာ ရတ္တိံ ဓူမာ
 တတိယအကြိမ်

ယနာ၊ ကာ ဒိဝါ ပဇ္ဇလနာ” စသည်ဖြင့် မေးလျှောက် ပါတယ်။

ဗမာလိုကတော့ တောင်ပို့ကြီး ဆိုတာ ဘယ်ဟာ ပါလဲ မြတ်စွာဘုရား၊ ညအခါ မီးခိုးထွက်နေတယ်ဆိုတာက ဘယ်ဟာ ပါလဲ၊ နေအခါ မီးလုံ့ ထွက်နေ တယ်ဆိုတာက ဘယ်ဟာ ပါလဲ၊ ပြာဟွံဏ ဆရာကြီးဆိုတာက ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ် ပါလဲ၊ သုမေဓ လူရည်ချွန် ဆိုတာက ဘယ်လို လူပါလဲဘုရား စသည် ဖြင့် မေးလျှောက် ပါတယ်။ ဒီလိုမေးလျှောက် ရာမှာ ကော ဝဗ္ဗိကော တောင်ပို့ ကြီး ဆိုတာ ဘယ်ဟာ ပါလဲ မြတ်စွာ ဘုရား” ဆိုတဲ့ မေးခွန်း ပြဿနာကို မြတ်စွာ ဘုရားက ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

တောင်ပို့ကြီး

ဝဗ္ဗိကောတိ ခေါ ဘိက္ခု ဣမ သေတံ စာတုမ္မဟာ
ဘူတိကဿ ကာယဿ အဓိဝစနံ မာတာ ပေတ္တိက
သမ္ဘဝဿ ဩဒနကုမ္မာသုပစယဿ အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိ
မဒ္ဒနဘေဒန ဝိဒ္ဓိသနဓမ္မဿ။

ဘိက္ခု၊ ကုမာရကဿပ ဓဟုန်း။ ဝဗ္ဗိကော တိတေ၊ တောင် ပို့ဟူသော ဤအမည်သည်။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤ ရုပ် ကိုယ် ကြီး၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။

တဘိယအကြိမ်

တောင်ပို့ ဆိုတာ တခြား မဟုတ်ဘူး ဒီ ရုပ် ကိုယ် ကြီး ရဲ့ အမည်ပါတဲ့တဲ့၊ လူတိုင်း လူတိုင်းမှာ ရှိနေတဲ့ ရုပ်ကိုယ်ကြီးတွေဟာ တောင်ပို့ကြီးတွေပေါ့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ဟာ ကိုယ့်တောင်ပို့ပေါ့။ ယခုဒီမှာ တရားနာ ပရိသတ်တွေဘယ်လောက် ရှိမလဲ ဒကာကံ။ (ငါးထောင်လောက်ရှိပါတယ် ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ယခုဒီနေရာမှာ တောင်ပို့တွေ ငါးထောင်လောက် စုမိနေတာပေါ့။ ဒကာကံ တောင်ပို့ ဆိုတာကော မြင်ဘူးလဲလား။ (မြင်ဘူးပါတယ် ဘုရား)။ ဒါက ဘာကြောင့် မေးရသလဲဆိုတာ မြို့ထဲက လူတွေဆိုတာ တောင်ပို့ ရှိတဲ့ ဘာအရပ် ရောက်ဘူးချင်မှ ရောက်ဘူးမယ်၊ ဒါကြောင့် မေးကြည့်ရတာပါ။ ဒါပေမဲ့ တချို့မြို့မှာတော့ မြို့ထဲမှာလဲ တောင်ပို့တွေ ရှိနေတတ်ပါသေးဘယ်။ ဒါကြောင့် ပကတိ တောင်ပို့ အကြောင်းတော့ အားလုံးဘဲသိပြီး ဖြစ်နေကြပါ လိမ့်မယ်။ လူရုပ် ကိုယ်ကြီးကိုဘာကြောင့် တောင်ပို့လို့ ဆိုရသလဲဆိုတာ အဲဒီ ပကတိတောင်ပို့နဲ့ တူလို့ဘဲ တောင်ပို့လို့ ဆိုရပါတယ်။ တူပုံကတော့ အများ နားလည် လွယ်တာက စပြောရမှာဘဲ။

အပေါက်များတဲ့ တောင်ပို့ကြီး

ပကတိ မြေတောင်ပို့မှာ အပေါက်ကြီး အပေါက်ငယ်တွေ အတော် များများ ရှိတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ လူရုပ် ကိုယ်ကြီးမှာလဲ အပေါက်ကြီး အပေါက်ငယ်တွေ ရှိနေတယ်။ အပေါက်ကြီး

တွေက မျက်စိပေါက်တို့ နားပေါက်တို့ နှာခေါင်းပေါက်တို့ ပါးစပ်ပေါက်တို့ ဒီလို ဟာတွေပေါ့။ အပေါက်ငယ်တွေ ဆိုတာကတော့ ကိုယ်မှာ မွေးညှင်းပေါက်တွေ ချွေးပေါက် အခိုးအငွေ့ ထွက်တဲ့ အပေါက်တွေ အများကြီးဘဲ ရှိနေပါတယ်။ အနောက်နိုင်ငံက ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စေ့စေ့ပေါက်ပေါက် ရှာ ဖွေ ကြ တယ်။ အင်မတန် ကောင်းတဲ့ မှန် ဘီ လူးနဲ့ ကြည့်ယင် ကျပ်ပြား တိုင်းစားလောက် တလက်မ ပတ်လည် လောက်ရှိတဲ့ ကိုယ်အရေပြားပေါ်မှာ အပေါက်ငယ်ကလေးတွေ ၂-ထောင်လောက်တောင် ရှိနေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ပကတိ မျက်စိနဲ့ ကြည့်လို့တော့ ဒီအပေါက်တွေကို မမြင်နိုင်ပါဘူး။ အများဆုံး မြင်နိုင်လှမယ်ဆိုယင် မွေးညှင်းပေါက် ၂၀-၃၀ လောက်ပဲ မြင်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ခြင်တွေကတော့ တော်တော် မြင်ပုံ ပေါ်တယ်။ ခြင်က လူကိုယ်မှာ နားပြီး သူ့နှုတ်သီး ကလေးနဲ့ လူကိုယ်ထဲ လှယ်လှယ်ကလေးနဲ့ ထိုးသွင်းပြီး လှူ သွေးကို စုတ်စုတ် ယူသွားတယ်။ လူ့အနေနဲ့တော့ အဲဒီ ခြင် သွေးစုတ်တဲ့ နေရာမှာ အပေါက်မှတွေ့ရဘူး။ ဒါပေမဲ့ ခြင် ကောင် အနေနဲ့တော့ အပေါက်ကလေးတွေကို အထင်အရှား မြင်နေတယ်။ မှန်ဘီလူးနဲ့ ကြည့်ယင်တော့ ဒီကိုယ်ပေါ်မှာ အပေါက်တွေဟာ ဆန်ခါကျနေသလို တွေ့မြင် နိုင်ပါတယ်။ ဒီလို အပေါက်ကြီး အပေါက်ငယ်တွေ များစွာ ရှိပြီးတော့

ပကတိ မြေးတောင်ပို့ကြီးနဲ့ တူနေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီရုပ်
ကိုယ်ကြီးကို တောင်ပို့ကြီးနဲ့ ဥပမာ ပြထားတာပါ။

ယခုလူတွေဟာ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးတွေကို တောင်ပို့ကြီးများ
လိုဘဲ အပေါက်အပေါက်တွေနဲ့ ပြည့်နေတာကို ပကတိမျက်စိ
နဲ့များ မြင်နေမယ် ဆိုယင်တော့ ကိုယ့်ကိုယ်ရော သူများကိုယ်
ရော နှစ်သက်စရာ ရှိကြမှာ မဟုတ်ပေဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပကတိ
မျက်စိနဲ့ ကြည့်လိုက်ယင်တော့ မျက်နှာတို့ လက်တို့မှာ အရ
ကလေးနဲ့ အပေါက်မရှိဘဲ ချောမွတ်နေတာ ကိုသာ မြင်ကြ
ရတယ်။ နံသာတွေနဲ့ လူးလိမ်း ပြုပြင်ထားလိုက်တော့ သီးခြား
တော့တောင် ချောနေတတ် သေးတယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေက
ဒီရုပ် ကိုယ်ကြီးကို နှစ်သက် သာယာ နေကြတာဘဲ။ ယခု
ဒီတောင်ပို့ကြီး ဥပမာအရ ကိုယ်မှာ ဆန်ခါကျနေအောင်
အပေါက် အပေါက်တွေ ရှိနေတယ် ဆိုတာကို မှန်ဘီလူးနဲ့
ကြည့်ယင် မြင်ရသလို ဥာဏ်နဲ့ မြင်မယ်ဆိုယင်တော့ ဒီကိုယ်
ကြီးဟာ ရှုံ့စရာ ကြောက်စရာကြီး ဖြစ်နေမှာဘဲ။ ဒါဒီလို
ရှုံ့စရာ ကြောက်စရာ ကောင်းတယ် ဆိုတာကို သိရအောင်
ဗြဟ္မာကြီးက ဒီကိုယ်ကြီးကို တောင်ပို့နဲ့ ဥပမာ ပြသွားတယ်
လို့လဲ မှတ်ရမယ်။ ဒါက အလွယ်တကူ သိနိုင်တဲ့ အနက်ပါ။

အညစ်အကြေးတွေထွက်တဲ့ တောင်ပို့ကြီး

နောက်အနက် တခုကတော့ ဝမတိ- အန်ထုတ်ဝတ်တိ
ဝမ္ဗိက-တောင်ပို့ခေါ်မိတယ်တဲ့။ ဘာတွေကို အန်ထုတ်သလဲ

ဆိုတော့ တောင်ပို့ထဲက မြေတွေလဲ ထွက်လာ တတ်တယ်၊
 ကင်းတွေ၊ ကြက်တွေ၊ ဖုတ်တွေ၊ ပိုးကောင် အမျိုးမျိုးတွေလဲ
 ထွက်လာတတ်တယ်။ အဲဒီလို ရှုံစရာ အကောင်တွေ ကြောက်
 စရာ စက်ဆုပ်စရာ အကောင်တွေကို အန်ထုတ်တတ်ပါတယ်။
 ဒါလိုဘဲ ဒီရုပ်ကြီးကလဲ မျက်စိက မျက်ချေးတွေ ထွက်တယ်၊
 နားက နဖာချေးတွေ ထွက်တယ်၊ နှာခေါင်းက နှပ်တွေ ထွက်
 တယ်၊ ပါးစပ်က တံဘွား ချွံသံလိပ်တွေ သွားချည် ပုပ်တွေ
 ထွက်တယ်၊ မွေးညှင်း ပေါက်တွေက ချေးတွေ ထွက်တယ်။
 အောက် ဒွါချတွေက ကျင်းကြီး ကျင်ငယ်တွေ ထွက်တယ်။
 ဒါတွေထဲမှာ နှစ်သက် သာယာ စရာတွေများ ပါဝင် ရဲ့လား၊
 အကုန်လုံး ရှုံစရာတွေချည်းဘဲ။ အဲဒီလို ရှုံစရာ အညစ်အကြေး
 တွေကို အန်ထုတ်တတ်လို့ ဒီကိုယ်ကြီးကိုလဲ ဝမ္ဗိက-ရှုံစရာတွေ
 အန်ထုတ်တတ်တဲ့ တောင်ပို့ကြီးလို့ ဆိုပါတယ်တဲ့။

စက်ဆုပ်ဖွယ်အစုံ တောင်ပို့ကြီး

နောက်အနက်ကဘာ့ တောင်ပို့ဆိုတာ ခြကောင်ကလေး
 တွေက သယ်ယူလာတဲ့ မြေမှုန့်တွေ အစုအပုံဘဲ၊ အဲဒီ မြေမှုန့်
 တွေဟာ ခြကောင်ကလေးတွေက စွန့်ချ ထားခဲ့တာတွေဘဲ။
 ဒီတော့ ခြကောင်ကလေးတွေက စွန့်ထားတဲ့ မြေမှုန့် အစုကို
 တောင်ပို့ခေါ်ရသလို ဒီကိုယ်ကြီးဆိုတာကလဲ ဘုရား ပစ္စေက
 ဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာ အရှင် မြတ်တွေက စွန့်ပယ်ထားတဲ့ ဆံပင်

တစ်ယ စကြိမ်

မွေးညင်း အစရှိတဲ့ ၃၂-ကောဠာသ အစုအဝေးမျှတ ဖြစ်နေ ပါတယ်။ ဒကာကံရေ ခြကောင်ကလေးတွေက စွန့်ထားတဲ့ မြေမှုန့်အစုအပုံနဲ့ ဘုရားရဟန္တာတွေက စွန့်ထားတဲ့ ၃၂- ကောဠာသ အစုအပုံဟာ မတူပေဘူးလား။ (တူပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီ ဘုရားရဟန္တာတွေက .ရုံရှာ စက်ဆုပ်ပြီး စွန့် ထားတဲ့ ဒီ ၃၂- ကောဠာသ အစုတွေကို ပုထုဇဉ်တွေက နှစ်သက် သာယာနေကြတယ် ဒကာကံရ။

ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ဆံပင်ဆိုယင် အရှည်ထားတဲ့ သူက ထား၊ အတိုထားတဲ့သူကထားနဲ့ ကိုယ်သဘောကျသလို ထား ပြီးတော့ အဲဒီ ဆံပင်ကို သာယာဘွယ်ဖြစ်အောင် ဖိးလိမ်း ပြုပြင် နေကြတယ်။ အမျိုးသမီးတွေက ဆံပင်ကို အရှည် ထားပြီး ဖိးလိမ်း ပြုပြင်ပြီး အမျိုးမျိုးတင့်တယ်အောင် လုပ် နေကြတယ်။ ခေတ်ဆန်တဲ့ဆံထုံးအမျိုးမျိုးနဲ့ နဖူးက အမောက် တွေ အမြိတ်တွေများ ချလို့ ပြုပြင်နေကြတယ် မဟုတ်လား။ တချို့ကတော့ ရိုးရိုးမဟုတ်ပဲ ဆံပင်တွေကို ကောက်အောင် တောင် လုပ်ထားကြသေးတယ်ဆိုဘဲ ဒကာကံရ။ ဒကာကံတို့ အမျိုးသားတွေကလဲ ဆံသဆိုင်မှာ ဆံပင်ကို ခပ်တိုတိုကိုက်ပြီး လှပတင့်တယ်အောင် ဖိးလိမ်းပြုပြင်နေကြသေးတာဘဲ မဟုတ် လား။ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဆံပင်လဲ သာယာနေကြတယ်။ သူများ ဆံပင်လဲ သာယာနေကြတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဘုရား ရဟန္တာ တွေက စက်ဆုပ်ဖွယ် အနေနဲ့ စွန့်ထားတာတွေဘဲ၊ တို့လူစု တတိယအကြိမ်

တွေက ဒါတွေကိုဘဲ သာယာဘွယ်ဖြစ်အောင် လုပ်ပြီး သာယာနေကြတာ။ ဒီဆံပင်ဟာ သာယာဘွယ် ဖြစ်တယ် ဆိုပေမဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ထဲမှာ တည်နေတုန်းသာ သာယာနိုင်ကြ ပါတယ်။ ကိုယ်က ကျွတ်ကျသွားတဲ့ အခါကျတော့ ရှံတတ် ကြပြန်တယ်။ ထမင်းထဲ ဟင်းထဲမှာ ဆံချည်မျှင်ကို တွေ့ရယင် အဲဒီ ထမင်းဟင်းကို ရှံတတ်ကြတယ်။ ကြည့်စမ်း ခေါင်းမှာ ရှိနေတုန်းကတော့ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းနေတယ်။ ခေါင်းက ပြုတ်ကျနေတဲ့ အခါကျတော့ ရှံစရာကောင်းသတဲ့။ ရှေ့နောက် မညီပုံ။ ခေါင်းက ကျွတ်ကျနေတဲ့ ဆံပင်ဟာ ရှံစရာကောင်း ယင် သူ့ခေါင်း ကိုယ့်ခေါင်းထဲက ဆံပင်တွေလဲ ရှံစရာတွေဘဲ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။

ဆံပင်သာမဟုတ်သေးဘူး၊ ကိုယ်မှာ ပေါက်ရောက်နေတဲ့ အခွေတွေကိုလဲ လူတွေက သာယာနေကြပြန်တာဘဲ တကာ ကံရ။ ဘယ်လို မွေးညှင်းတွေလဲ ဆိုတော့ မျက်ခုံးမွေးတို့ မျက်တောင်မွေးတို့ နှုတ်ခမ်းမွေးတို့ ဒီလို မွေးညှင်းတွေပေါ့။ မျက်ခုံးမွေးဆိုယင် လှပအောင်လို့ အမျိုးမျိုးပြုပြင်ကြရတယ် မဟုတ်လား၊ မျက်တောင်မွေးဆိုယင်လဲ ကော့ကော့ကလေး နေတာ လှတယ်လို့ စာပေထဲမှာတောင် ချီးကျူးထားတာ ရှိနေပါတယ်။ နှုတ်ခမ်းမွေးဆိုယင် တချို့က အစွယ်ကြီး ၂-ခု ထွက်နေသလိုဘဲ ပြုပြင်ထားကြတယ်၊ တချို့က မုတ်ဆိတ်မွေး တွေကို အရှည်ကြီးမွေးထားကြတယ်။ ဒါတွေဟာ ကိုယ်တိုင်

ကလဲ သာယာလို့ သူတပါးတွေကိုလဲ သာယာ စေချင်လို့
မဟုတ်လား ဒကာကံရ။ (ဟုတ်ပါဘုရား)။

မွေးညင်းပြီးတော့ လက်သည်း ခြေသည်း ရောက်လာပြီ။
အဲဒီ လက်သည်း ခြေသည်းတွေလဲ နှစ်သက်သာယာနေကြလို့
နှစ်သက်သာယာဘွယ်ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ကြတယ်။ ရန်ကုန်ဆီ
မှာ ဆိုယင် တချို့က ဆေးနီနဲ့တောင် ဆိုးထားလိုက်ကြသေး
တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလက်သည်း ခြေသည်းတွေကို ကိုယ်မှာ
ရှိနေတုန်းသာ သာယာကြတယ်။ ကိုယ်က ပြုတ်ကျသွားတဲ့
အခါကျတော့ အဲဒီ လက်သည်း ခြေသည်း အစတွေကို
ကြက်သရေမရှိဘူးလို့ ဆိုကြတယ်။ အဲဒါတွေကို ဘယ်နှယ်
လုပ်ရသလဲ ဒကာကံရ။ (လမ်းမသွားပြီး ပစ်ရာဂါဘယ်
ဘုရား)။ အိမ်ထဲ မထားကောင်းဘူးတဲ့လား၊ ထားယာ
ဘာဖြစ်တတ်သတဲ့တုံး ဒကာကံရ။ (ဘာဖြစ်တတ်တယ်ဆိုတာ
တော့ မကြားဘူးပါဘုရား၊ မထားကောင်းဘူးလို့သာ ကြား
ဘူးပါတယ်)။ ဘုန်းကြီး ကြားဘူးတာကတော့ အိမ်ထဲထား
ယင် ပစ္စည်းဥစ္စာ ပျက်စီးတတ်သတဲ့၊ ဒီလိုကြားဘူးတယ်။
အဲဒါဟာ တကယ်တော့ ဟုတ်ပုံ မရပါဘူး။ အမှန်ကတော့
ရှေးလူကြီးတွေက ချောက်လုံးနဲ့ ဆိုးမထားခဲ့ဟန် တူပါတယ်။
ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ခြေသည်း လက်သည်း အစအန
ကလေးတွေဟာ ချွန်ထက်နေတယ်။ အိမ်ထဲမှာထားယင် အဲဒါ
ကလေးတွေက နှုတ်အသားကို စူးနိုင်တယ်။ မျက်စိထဲဝင်ယင်

အများကြီး ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလက်သည်း
ခြေသည်း အစအနတွေကို လွှတ်ရာထုတ်ပစ်အောင်လို့ ရှေးလူ
ကြီးတွေက “အဲဒါတွေကို အိမ်ထဲမှာ ထားယင် ကြက်သရေ
ယုတ်တယ်၊ စီးပွားပျက်တတ်တယ်” စသည်ဖြင့် ချောက်ပြီး
ဆုံးမခဲ့ဟန်တူပါတယ် ဒကာကံရ။ တကယ်လို့သာ ဖြတ်ပြီး
လက်သည်း ခြေသည်း အစတွေက ကြက်သရေ ယုတ်စေ
တတ်တယ်ဆိုယင် မဖြတ်ရသေးတဲ့ လက်သည်း ခြေသည်း
တွေလဲ အတူတူနေမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ အစွဲအလမ်း ဆိုတာ
စွဲမိပြီဆိုမှဖြင့် တကယ် ဟုတ်တယ်လို့ ထင်နေတော့တာ။
စွန့်ဘို့ရန် မလွယ်ဘူး။ ဒီလက်သည်း ခြေ သည်း တွဲဟာ
လက်ထဲ ခြေထဲမှာ ရှိနေတုန်းတော့ ကြက်သရေ ရှိတယ်၊
ဖြတ်လိုက်မှ ကြက်သရေ မရှိဘဲ ဖြစ်သွားတယ်ဆိုတော့ သိပ်
ထူးဆန်းတာ။ သယ်အချိန် ကြက်သရေက ထွက်သွားလိုက်
မှန်း မသိဘူး၊ မပြတ်တပြတ်ထားယင် ကြက်သရေ တဝက်
တပျက် ရှိနေသေးတယ်လို့မျိုး ယူရမလား။ အဲဒါကမှ ဟို
ခြစ်မိ ဒီခြစ်မိနဲ့ သာပြီး ကြက်သ ရယုတ်မှာ။

ပြီးတော့ သွားကိုရောက်လာပြီ ဒကာကံရ။ သွားက
တော့ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ယင် သူက အတော်
ကျေးဇူးများနေတာကို တွေ့ရတယ်။ သွားကောင်းမှ စားလို့
သောက်လို့ ကောင်းပြီး ကျေနပ်စရာ ကောင်းတတ်တယ်၊
ကောင်းပြောလို့လဲ ပြီပြီသာ ကောင်းတတ်တယ်။ ဒါကြောင့်

တတိယအကြိမ်

သူ့ကိုတော့ အားကိုး သင့်သလောက် အားကိုးရပေလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ လူတွေ သာယာတာက အဲဒီအထွက်မဟုတ်ဘူး။ လှတယ်ထင်ပြီး သာယာနေကြတယ်။ တချို့က ဓာတ်ပုံထဲမှာ တောင် လှစေချင်လို့ သွားကလေးဖြဲပြီး ဓာတ်ပုံရိုက်သားတာကို တွေ့ရတယ်။ တချို့ကလဲ ပကတိသွားက မလှလို့ အဲဒါကို နှုတ်ပြီး ရွှေသွားကလေးများနဲ့ ကွပ်လို့ သွားအသစ် စိုက်ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီသွားဟာ ကျိုးသွားတဲ့ အခါ သိပ် ရှုပ်ရှားကောင်းတယ်။ ကိုယ့် သွား ကိုယ်တောင် မထိချင် မကိုင်ချင်ကြဘူး။ သူများ သွားဆို ယင်တော့ ပြောစရာ မရှိပါဘူး။ အင်မတန် ရှုံတတ်ကြပါတယ်။

ပြီးတော့ အရေဆိုတာကတော့ ကိုယ့် သန္တာန် သူ့သန္တာန် မှာ ချောညက်နေတယ်။ လှပတယ်လို့ ထင်ပြီး အင်မတန် သာယာ နေကြပါတယ်။ မိန်းမဘဲ ယောက်ျားဘဲလို့ သာယာစွဲလမ်း နေကြတာဟာ ဒီအပေါ်က အရေခွံ ကလေး ကို မြင်ပြီး သာယာ စွဲလမ်း နေကြတာဘဲ။ ဒီ အရေဟာလဲ ယားနာတို့ ဝဲနာတို့ နူနာတို့ ဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့ အင်မတန် ဘဲ ရှုပ်ရှားကောင်းပါတယ်။

ပြီးတော့ အသားဆိုတာ ကတော့ နှုတ်ခမ်းသားကလေး နီနေတာ လက်မောင်း ကိုယ်လုံး ရင်ပပ် ပါး စသည်မှာ ပြည့်ပြည့် ဖြိုးဖြိုး တုတ်တုတ် ခဲ့ခဲ့ဖြစ်နေတာ- ဒီလို ဟာတွေကို
တတိယကြိမ်

သာယာ နေကြတယ်။ တချို့က နှုတ်ခမ်းတို့ ပါးတို့မှာ ဆေးနီ
ကလေးများတောင် ဆိုးထားလိုက်သေးတယ်။

ပြီးတော့ အကြော ဆိုတာကတော့ အလိုရှိတိုင်း ထိုင်နိုင်
ထနိုင် သွားနိုင် လုပ်နိုင် ကိုင်နိုင်တာ အကြောင်းပြုပြီး နှစ်
သက် သာယာနေကြတယ်။ အရိုး ရိုးတွင်းခြင်ဆီ အညှို့ အစ
ရှိတဲ့ ကောဠာသ တွေကတော့ ထင်ရှား မတွေ့ရလို့ ကိုယ်
ကာယ အနေနဲ့ လုံးရိုက်ပဲ သာယာနေကြတယ်။

အထူးသဖြင့် ရှုံစရာ ကောင်းတာတွေကတော့ တံထွေးတို့
နှပ်တို့ ချဲ့သလိပ်တို့ ဒီလိုဟာတွေပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ တံထွေးတွေ
ဟာ ပါးစပ်ထဲမှာ ရှိနေတုန်းတော့ ရှုံစရာလို့ မသင်ကြသေး
ဘူး၊ ဒါကြောင့် တံထွေးတွေကို မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် မျိုမျိုချ
နေကြတာ၊ မမျိုဘဲ နေလို့လဲ မဖြစ်ပေဘူး၊ လည်ချောင်းအာ
ခေါင်တွေခြောက်မှာ စိုးလို့ မျိုချနေရတယ်။ အဲဒီအနေတုန်းက
တော့ ရှုံစရာမဟုတ်သေးဘူး၊ မြတ်နိုးစရာ ဖြစ်နေတယ်။ ဟော
ထွေးထုတ်လိုက်တဲ့ အခါ ကျတော့ ဒီတံထွေး ဟာ ဘယ်သူမှ
မထိချင် မကိုင်ချင်တော့ဘူး၊ ကိုယ့် တံထွေး ကိုယ်ထိမိယင်
တောင်မှ ရှုံလို့ ရေနဲ့ ဆေးပစ်ရ သေးတယ်။ နှပ်ဆိုတာကတော့
သာပြီးတော့တောင် ရှုံစရာ ကောင်းပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့
နှာခေါင်းထဲမှာ ရှိနေတုန်းကတော့ ရှုံစရာလို့ တယ်ပြီးမထင်လှ
သေးဘူး၊ နှာခေါင်းက ညှစ်ထုတ်ဖို့ အဆင်မသင့်တဲ့ အခါ

ဒီနှုပ်ကို ပါးစပ်ထဲ စုပ်ယူရတယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာ ပါးစပ်ထဲ ရောက်လာပေမဲ့ တယ်ပြီး ရှုံ့စရာလို့ မထင်ကြဘူး။ သလိပ်ဆိုတာလဲ ဒီလိုဘဲ။ လည်ချောင်းထဲ ကပ်နေယင် ဒီသလိပ်ကို တခါတရံ ဟပ်ထုတ်ရတယ်။ တခါတရံလဲ မျိုချလိုက်ရတယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ ရှုံ့စရာလို့ မထင်ကြဘူး။ ထွေးထုတ် လိုက်လို့ အပြင်ဘက် ရောက်လာပြီ ဆိုမှဖြင့် ဒီနှုပ်တွေ သလိပ်တွေဟာ သိပ် ရှုံ့စရာ ကောင်းတာဘဲ။ မြင်တောင် မမြင်ချင်တော့ဘူး။ ကိုယ်တိုင် ညှစ်ထုတ် ထွေးထုတ်ထားတဲ့ နှုပ်တွေ သလိပ်တွေ ကိုတောင် မကိုင်ချင် မထိချင်ဘူး။ မတော်တဆ ကိုင်မိ ထိမိ သွားယင် ခေနဲ့ ဆေးပစ် ရသေးတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရား ခုဟန္တာ တွေက ရှုံ့ရှာတော် မူကြသလို သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အမြင်နဲ့ ရှုံ့စရာ ကောင်းနေပုံတွေပါဘဲ။

ဒီ ၃၂-ကောဠာသထဲမှာ ရှုံ့စရာ အကောင်းဆုံး ကတော့ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် တွေဘဲ ဒကာကံရ။ ဒါပေမဲ့ ဒီကျင်ကြီး ကျင်ငယ်တွေဟာ ကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေတုန်းတော့ ရှုံ့စရာကောင်း တယ်လို့ တယ်ပြီး မထင်ကြ သေးဘူး။ ရှုံ့စရာ ကောင်း မှန်း မသိ ကြသေးဘူး။ ဟော အပြင်ဘက် ထွက်လာပြီ ဆိုတော့ နှာခေါင်းတွေ မျက်နှာတွေ ရှုံ့လို့ အင်မတန် ရှုံ့စရာကောင်း တယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုကြတယ်။

အဲ ယခု ပြောတဲ့အတိုင်း ၃၂- ပါးသော ကောဠာသ အဖို့ အစုတွေဆိုတာဟာ တကယ် ရှုံ့စရာ ကောင်းလို့ ဘုရား

ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေက စွန့်ပစ်ထားတဲ့ ဟာတွေပါဘဲ၊ အဲဒီလို စွန့်ပစ်ထားတဲ့ အဖို့ အစုတွေနဲ့ တည်ဆောက် ထားတဲ့ ရုပ်ကိုယ်ကြီးတဲ့ ဒုကာကံရ။ ဒါကြောင့် ဒီရုပ် ကိုယ်ကြီးဟာ ခြကောင်ကလေးတွေက စွန့်ချထားတဲ့ မြေမှုန့်အစု တောင်ပို့ကြီးနဲ့ တူတယ်လို့ ဥပမာပြုထားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ သိစေလိုရင်းကတော့ ဘုရားရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေက စက်ဆုပ်ရွံရှာပြီး မတူယံတာဘဲ စွန့်ထားတဲ့ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးကို စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ် အစုကြီးလို့ အမှန်အတိုင်း သိဘို့ပါဘဲ။ အဲဒီလိုသိပြီးတော့ ဘုရား ရဟန္တာ အရှင် မြတ်ချားလို့ ဒီရုပ် ကိုယ်ကြီး ကို တွယ်တာမှု ကင်းသွားအောင်၊ ပယ်စွန့်နိုင်အောင် အားထုတ်ဘို့ပါဘဲ။

နောက်အနက် တခုကတော့ တောင်ပို့ဆိုတာ ခြကောင်ကလေးတွေက ထွေးအန် ထုတ်တဲ့ တံထွေး အစေးနဲ့ တလုံးတခဲတည်း ပေါင်းစုနေတဲ့ မြေမှုန့် အစုဖြစ်တယ်၊ အဲဒါလိုဘဲ ဒီကိုယ်ကြီးကလဲ ဘဝတဏှာအစေးနဲ့ ဖွဲ့စပ်ထားတဲ့ အတွက် တောင်ပို့ကြီးနဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ ဒါကတော့ နက်နဲ လွန်းအားကြီးတဲ့အတွက် ဒီလိုအများစု ပရိသတ်မှာ အချိန် အနည်းငယ်နဲ့ သဘောပေါက်အောင် ဟောဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီအနက်ကိုတော့ အကျယ်မခွဲ တော့ပါဘူး။

ပိုးအမျိုးမျိုးနေရာ တောင်ပို့ကြီး

နောက်တနက်ကတော့-ပကတိ တောင်ပို့ကြီးထဲမှာ မြေ
 တွေကင်းတွေ ကြက်တွေ ဖွတ်တွေ အမျိုးမျိုးသော ပိုးကောင်
 တွေ ဒီလို ရှုံ့စရာ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အကောင်တွေ
 ရှိနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် တောင်ပို့ကြီးဆိုတာ ကြောက်စရာ
 လဲကောင်းတယ်၊ ရှုံ့စရာလဲကောင်းတယ်။ ဒီတော့ ဒီမြေတွေ
 ကင်းတွေတောင် ရှိနေတဲ့ တောင်ပို့ကြီးနားမှာ အိပ်ရမယ်
 ဆိုယင် ဒကာကံ အိပ်ပွဲပါ့မလား(မအိပ်ရဲပါဘူးရား)။ တောင်
 ပို့ကြီးနားမှာတောင် ဒကာကံ မအိပ်ဝံ့ဘူးနော်၊ ဒီလိုဆိုတော့
 အဲဒီတောင်ပို့ကြီးကို ခေါင်းအုံးပြီး အိပ်ရမယ်၊ အဲဒီတောင်ပို့
 ကြီးပေါ် လက်တင်ပြီး အိပ်ရမယ် ဆိုယင် သာပြီးတော့
 ကြောက်မှာပေါ့။(ကြောက်ပါတယ်ဘူးရား)။

ဒကာကံတို့ ရုပ်ကိုယ်ကြီးကလဲ အဲဒီ တောင်ပို့ကြီးလိုဘဲ
 ဒကာကံရ၊ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးထဲမှာလဲ ပိုးကောင်တွေက အများ
 ကြီးရှိနေတယ်၊ ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်ရှိတယ်လို့ ကျမ်းဂန်တွေက ဆို
 ထားပါတယ်၊ အဲဒါဟာ အမျိုးပေါင်းကို ရှစ်ဆယ်ရှိနေတာ၊
 တမျိုးတမျိုးမှာ အကောင်ပေါင်းက ဘယ်လောက်များမလဲ
 မသိဘူး။ ဒီသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာမှာတော့ အသိတိမတ္တာနိ
 ကီမိကုလသဟဿာနိ-လို့ ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒါကို အတိအကျ
 မြန်မာပြန်လိုက်ယင် ပိုးမျိုးထောင်ပေါင်း ရှစ်ဆယ်မျှရှိတယ်

လို့ရပါတယ်။ ဒီလိုဆိုတော့ ထောင်ပေါင်းအလီ ရှစ်ဆယ်ဖြစ်
 နေတဲ့ အတွက် ပိုးမျိုးရှစ်သောင်းလို့ ရနေပါတယ်။ အခြား
 ကျမ်းဂန် များမှာတော့ ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်လို့သာ ရှိပါတယ်။
 ဒါကြောင့် ဒီအဋ္ဌကထာ စာမူမှာ သဟဿပုဒ် ပိုနေတယ်လို့
 ယူမှ အခြားကျမ်းတွေနဲ့ ညီပါလိမ့်မယ်။

မြေတောင်ပို့ကြီးထဲမှာ ရှိကြတဲ့ မြေတို့ ကင်းတို့ အစရှိတဲ့
 ပိုးကောင်တွေဟာ ကိုယ်ဝန်ရှိလို့ မွေးဖွားယင်လဲ အဲဒီတောင်
 ပို့ထဲမှာဘဲ မွေးဖွားကြတယ်။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်ယင်လဲ
 အဲဒီမှာဘဲ စွန့်ကြတယ်။ နေမကောင်း ထိုင်မသာ ဖြစ်ယင်လဲ
 အဲဒီမှာဘဲ ခွေပြီး အိပ်နေကြတယ်။ သေယင်လဲ အဲဒီမှာဘဲ
 သေကြတယ်။ ဒီတော့ မြေတောင်ပို့ကြီးဟာ အဲဒီပိုးကောင်
 တွေရဲ့ မီးနေအိမ်လဲဖြစ်နေတယ်။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်စွန့်ရာဌာန
 အိမ်သာလဲဖြစ်နေတယ်။ သူနာရုံလဲ ဖြစ်နေတယ်။ ပိုးကောင်
 သေတွေရဲ့ တည်ရာ သုသာန်သင်းချိုင်းလဲ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါ
 လိုဘဲ ဒကာကံရ၊ ဒီကိုယ်ကြီးထဲမှာလဲ တချို့ပိုးတွေက အရေထဲ
 မှာနေကြတယ်။ တချို့က အသားထဲအသွေးထဲမှာ နေကြတယ်။
 တချို့က အကြောထဲ အရိုးထဲမှာ နေကြတယ်။ တချို့က အူထဲ
 အစာအိမ်ထဲမှာ နေကြတယ်။ ဒီတော့ လူတကိုယ်လုံးဟာ
 ပိုးကောင်တွေ နေစရာ ပိုးအိမ်ကြီး ဖြစ်မနေပေ ဘူးလား။
 ဒီအထဲမှာ ယခုခေတ်ဆရာဝန်တွေက ပြောကြတဲ့ ရောဂါပိုးတွေ
 ဆိုတာကလဲ ရှိသေးတယ်။ ဒီပိုးကောင်တွေဟာ ကိုယ်ဝန်ရှိလို့

မိုးဖွားမယ်ဆိုယင် ဘယ်မှာ သွားပြီး မိုးကြမယ်ထင်သလဲ၊
 ဒီကိုယ်ထဲမှာဘဲ မိုးကြမယ်မဟုတ်လား ဒကာကံရ။ (ဒီကိုယ်
 ထဲမှာဘဲ မိုးကြမှာပါဘုရား)။ ဒီတော့ လူတွေကသာ ငါ
 မင်းဘဲ၊ သူဌေးဘဲ၊ အရာရှိဘဲ စသည်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အလေး
 အမြတ်ပြုပြီး ယုယနေကြတာ၊ ပိုးကောင်တွေရဲ့ မီးဖွားရာ မီး
 နေအိမ်ကြီးလဲ ဖြစ်မနေပေဘူးလား ဒကာကံရ။ (ဖြစ်နေပါ
 တယ်ဘုရား)။ တချို့က ပြောကြတယ် ဒကာကံရ - သူတို့
 ကိုယ်မှာ အကာအကွယ်ဆေးတို့ ကာယသိဒ္ဓိ၊ ပီယသိဒ္ဓိဆေးတို့
 ထိုးထားလို့ မီးနေအိမ်ကို မဝင်ချင်ဘူးတဲ့၊ မီးနေအိမ်ဝင်ယင်
 ထိုးထားတဲ့ဆေးတွေ ထွက်ကုန်မှာစိုးလို့တဲ့၊ အဲဒါဟုတ်ပုံရရဲ့
 လား ဒကာကံရ။ တကယ်ဟုတ်လို့ရှိယင် သူ့ကိုယ်ကြီးကိုက
 ပိုးကောင်တွေရဲ့ မီးနေအိမ် ဖြစ်နေတဲ့ အတွက် ပဌမဆေးထိုး
 စဉ်ကတည်းက ဆေးတွေ ထွက်ကုန်မှာပါနော်။

ပြီးတော့ ဒီကိုယ်ထဲက ပိုးကောင်တွေ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်
 စွန့်ယင်ကော ဘယ်သွားစွန့်ကြမလဲ၊ ဒီကိုယ်ထဲမှာဘဲ စွန့်ကြ
 မယ် မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ ဒီကိုယ်ကြီးဟာ ပိုးကောင်တွေရဲ့
 အိမ်သာလဲ ဖြစ်မနေပေဘူးလား။ (ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား)။
 လူတွေကို ဦးခေါင်းရယ် နဖူးရယ် ပါးစပ်ရယ်လို့ အမြတ်တနိုး
 လုပ်နေကြပေမယ့်လို့ ဒီပိုးကောင်တွေကတော့ ခေါင်းထဲလဲ
 ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်ကြတာဘဲ၊ နဖူးထဲ ပါးထဲလဲ ကျင်းကြီး
 ကျင်ငယ် စွန့်ကြတာဘဲ။ ဒီတော့ တို့လူတွေက ကြက်သရေ

အရှိဆုံး လုပ်ထားတဲ့ ခေါင်းတို့ နဖူးတို့ မျက်နှာတို့ဟာလဲ
ပိုးကောင်တွေရဲ့ အိမ်သာကြီးတွေ ဖြစ်လို့ ကြက်သရေမဲ့ကုန်
တာပေါ့ ဒကာကံရ။

ပြီးတော့ ဒီကိုယ်ထဲက ပိုးကောင်တွေ မကျန်းမမာ ဖြစ်
ယင်လဲ ဒီကိုယ်ထဲမှာဘဲ ခွေပြီးအိပ်နေကြမယ်၊ လူးလို့မ့်နေ
ကြမယ် မဟုတ်လား။ သေယင်လဲ ဒီကိုယ်ထဲမှာဘဲ သေကြ
မယ်၊ ဒီပိုးကောင်သေတွေဟာလဲ ဒီကိုယ်ထဲမှာဘဲ ရှိနေကြမယ်၊
ဒီတော့ ဒီကိုယ်ကြီးဟာ ပိုးကောင်တွေရဲ့ သူနာရုံကြီးလဲ
ဖြစ်နေတယ်၊ သုသာန် သင်းချိုင်းကြီးလဲ ဖြစ်နေတယ်။
သင်းချိုင်းဆိုတာ ရှုံစရာ ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံး
ကြက်သရေ မင်္ဂလာ အမဲ့ဆုံး မဟုတ်လား။ ဒီကိုယ်ကြီးလဲ
ပိုးကောင်သေတွေရဲ့ အလောင်းတွေနဲ့ ပြည့်နေတဲ့ သင်းချိုင်း
ကြီးဖြစ်နေတော့ ကြက်သရေမင်္ဂလာမဲ့ပြီး ရှုံစရာ ကြောက်
စရာ ဖြစ်နေပေဘူးလား ဒကာကံရ။ ဖြစ်နေ ပါ တယ်
ဘုရား)။

ဒီတော့ တောင်ပို့ကြီးဟာ ပိုးကောင်တွေရဲ့ တည်နေရာ
ဖြစ်လို့ ရှုံစရာ ကြောက်စရာကောင်းသလိုဘဲ ဒီကိုယ်ကြီးဟာ
လဲ ရှုံစရာ ကြောက်စရာကောင်းနေတာပေါ့။ ဒါကြောင့်လဲ
တောင်ပို့ကြီးနဲ့ ဥပမာ ပေးထားတာပါ။ တောင်ပို့ကြီး
လိုဘဲ ဒီကိုယ်ကြီးကိုလဲ ရှုံစရာ ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်

ဆိုတာကို သိပြီးတော့ တပ်မက် သာယာမှု ကင်းအောင် အားထုတ်ဖို့ပါဘဲ ဒကာကံရ။ ခုနက ဒကာကံ ပြောခဲ့တယ် နော် မြေတွေ ကင်းတွေ ရှိနေတဲ့ မြေတောင်ပို့ကြီးနားမှာ မအိပ်ဝံ့ဘူးတဲ့၊ အဲဒီ တောင်ပို့ကြီးကို ခေါင်းအုံးပြီးတော့လဲ မအိပ်ဝံ့ဘူးတဲ့၊ လက်တင်ပြီးတော့လဲ မအိပ်ဝံ့ဘူးတဲ့။ ဒီနေရာ မှာ ဒကာကံကို ဘုန်းကြီးက မေးဘို့ရှိပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် လို့ မေးလိုက်ယင် အဖြေရခက်နေမှာစိုးလို့ မေးလို့ တော်မယ် မထင်ပါဘူး။ ဘယ်လိုတုံးဆိုတော့ တောင်ပို့ကြီးကို ရှုံ့သလို ကြောက်သလို ရုပ်ကိုယ်ကြီးကို ရှုံ့ရဲလား ကြောက်ရဲလားလို့ မေးဘို့ပါဘဲ။ မရှုံ့ပါ မကြောက်ပါ ဘုရားလို့ ဖြေယင်လဲ ဘုရားအလိုတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်နေတယ်၊ ရှုံ့ပါတယ် ကြောက် ပါတယ် ဘုရားလို့ ဖြေပြန်ယင်လဲ ဒကာကံရေ သက်န်းဝတ် ပြီး တရားဘဲ အားထုတ် နေပေတော့လို့ ဘုန်းကြီးက ညွှန်ကြား ရလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ ဒီလောက် အဖြေရခက်တဲ့ မေးခွန်းကို မမေးကြပါစို့နဲ့တော့၊ ရှေ့ကိုဘဲ သွားကြပါစို့ရဲ့။

ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးအစု တောင်ပို့ကြီး

တောင်ပို့ကြီးနဲ့ တူတဲ့ ဒီ ရုပ်ကိုယ်ကြီးဟာ ဘယ်လိုဟာ တွေ စုဝေးပြီး ဖြစ်နေတာလဲ ဆိုတော့-စာတုမ္မဟာဘူတိ ကဿ၊ ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော ဟူသော ဓာတ် ၄-ပါးတို့၏ အပေါင်းအစုဖြင့် ပြီးသော။ ဣမဿ ကာယဿ၊

ဤရုပ်ကိုယ်ကြီး၏။ အဓိဝစနံ။ အမည်ပေဘည်း-တဲ့။ တောင်ပို့ကြီးလို့ တင်စားပြီး ပြောထားတဲ့ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးဟာ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် ဆိုတဲ့ ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး အပေါင်း အစုဖြင့် ပြီးပါတယ်။ ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးရဲ့ အပေါင်းအစုမျှပါတဲ့။ မြေမှုန့် အစုအပုံကြီးကို တောင်ပို့လို့ ခေါ်ရသလိုပေါ့။

အဲဒါကို ခွဲခြမ်း စစ်ဆေး ကြည့်ကြစို့။ ပထဝီဓာတ်ဆိုတာ ခက်မာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ သဘောတဲ။ ကိုယ်ထဲမှာ စမ်းသပ်ကြည့်ယင် ခက်မာကြမ်းတမ်းတာတွေ နူးညံ့တာတွေကိုလဲ တွေ့ရမယ်။ ဘယ်လိုဟာတွေလဲ ဆိုယင် ခေါင်းက ဆံပင်တွေကို စမ်းကြည့်လိုက် မာမာကြမ်းကြမ်းကို တွေ့ရမယ်။ မျက်ခန်းမှူး မျက်တောင်မှူး တွေကို စမ်းကြည့်လိုက် မာမာကြမ်းကြမ်းကို တွေ့ရမယ်။ အဲဒါတွေဟာ ပထဝီဓာတ်တွေဘဲ။ တချို့ကလဲ အဲဒီ ဆံပင်တို့ မျက်ခန်းမှူးတို့ကို နူးညံ့တယ် ချောညက်တယ်လို့လဲ ထင်လိမ့်မယ်။ အဲဒီ နူးညံ့တာလဲ သူထက် နူးညံ့တာနဲ့ စာကြည့်ယင် ကြမ်းတာပါတဲ။ ဟင်္ဂါဘရုံမျက်စိထဲ မျက်တောင်မှူး ဝင်လို့ အင်မတန် အခံချခက်တာကို တွေ့ဘူး ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် နူးညံ့တယ် ချောညက်တယ်လို့ သိရတဲ့ဟာလဲ ပထဝီဓာတ်ပါတဲ။ ခြေသည်း လက်သည်းတွေ စမ်းကြည့် မာမာကြမ်းကြမ်းနဲ့ အစိုင်အခဲ သဘောတဲ တွေ့ရတယ်။ ပထဝီဓာတ်ပဲ။ ပါးစပ်ထဲက သွားတွေ လျှာနဲ့တို့ကြည့်

တတိယအကြိမ်

မာမာကြမ်းကြမ်းဘဲ၊ သူလဲ ပထဝီဓာတ်ပဲ။ အရေခွံစမ်းကြည့်
ခက်မာတဲ့သဘောဘဲ၊ နူးညံ့တယ် ချောညက်တယ်လို့လဲ ထင်ရ
လိမ့်မယ်၊ ဒါလဲ အစိုင့်အခဲ သဘော ပထဝီဓာတ်ပဲ။

အဲ ဆံပင် မွေးညင်း လက်သည်း ခြေသည်း သွား အရေ
ကောဠာသ ငါးခုတော့ ပြီးသွားပြီ။ ကျန်တာ တွေတော့
အကျဉ်းချုပ်ပေါင်းပြီး ပြောမှဘဲ၊ အသား အကြော အရိုး
ရိုးတွင်းခြင်ဆီ အညှို့ နှလုံး အသည်း အမြေ အဖျဉ်း အဆုတ်
အူမ အူသိမ် အစာသစ် အစာဟောင်း ဦးနှောက် အထိ
တဆယ်နဲ့ငါးခု၊ ရှေးက ငါးခုနဲ့ ပေါင်းလိုက်ယင် အားလုံး
အဖို့အစု နှစ်ဆယ်ရှိပါတယ်။ ဒါတွေဟာ အားလုံး ခက်မာ
ကြမ်းတမ်းတဲ့သဘော၊ နူးညံ့တဲ့သဘော၊ အစိုင့်အခဲ သဘော
ပထဝီဓာတ်ချည်းဘဲ။ ဒီလို ပထဝီဓာတ်လို့ ခေါ်ရတာကလဲ
ဒီအဖို့ အစုတွေထဲမှာ ခက်မာတဲ့သဘောက လွန်ကဲပြခန်း
နေလို့ပါဘဲ။ အမွန်အားဖြင့် ဆိုတော့ ဒီအဖို့ အစုတွေထဲမှာ
အာပေါ တေဇော ဝါယောတွေလဲ ပါဝင် နေတာပါဘဲ။
ဥပမာ ဆံပင်ထဲမှာ ဆိုယင် စိုထိုင်းဖွဲ့စည်းတဲ့ အာပေါဓာတ်
လဲရှိပါတယ်၊ ပူနွေးအေးတဲ့ အခိုးအငွေ့ တေဇောဓာတ်လဲ
ရှိပါတယ်၊ ထောက်ကန်တင်းမာတဲ့ ဝါယောဓာတ်လဲ ရှိပါ
တယ်၊ လှုပ်တဲ့အခါမှာ လှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောလဲ ထင်ရှားပါ
တယ်။ ဒါပေမဲ့ ခက်မာတဲ့ ပထဝီဓာတ်က ပြခန်းတဲ့အတွက်
ဆံပင်ကို ပထဝီဓာတ် အစုလို့ ခေါ်ရပါတယ်။ ကျန်တဲ့ မွေး

တဟိယအကြိမ်

ညင်းအစ ဦးနှောက်အဆုံးရှိတဲ့ အဖို့အစုတွေလဲ ဒီအတိုင်းပါ
ဘဲ။ ပထဝီဓာတ်က လွန်ကဲပြဓာန်းနေလို့ ပထဝီဓာတ်အဖို့အစု
တွေလို့ ဆိုရပါတယ်။

ရူမုတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဆံပင်တို့ မွေးညင်းတို့နဲ့
ထိတဲ့အခါ ခက်မာတဲ့သဘောကိုတွေ့ယင် ပထဝီကို သိတာဘဲ။
ပူနွေးတဲ့ အေးတဲ့ သဘောကို တွေ့ယင် တေဇောကို သိတာဘဲ။
တောင့်တင်းတာ လှုပ်ရှားတာကို တွေ့ယင် ဝါယောကို
သိတာဘဲ။ စိုဆိုင်းတဲ့သဘောကို တွေ့ယင် အာပေါကို သိတာ
ဘဲ။ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ်စသည်ဖြင့် ဒေသနာ ပညတ်
တွေကို ဆင်ခြင်နေဘို့တော့ မလိုပါဘူး။ အမှန်လိုတာကတော့
မာတာ ကြမ်းတာတွေ့ယင် မာတဲ့သဘော ကြမ်းတဲ့သဘော
မျှသာသိဘို့၊ ထိုထက် ပိုလွန်ပြီး မိန်းမဘဲ ယောကျ်ားဘဲ၊
မိန်းမဆံပင်ဘဲ ယောကျ်ားဆံပင်ဘဲ စသည်ဖြင့် အထည်ဝတ္ထု
ပညတ် ပုဂ္ဂိုလ်ပညတ်တွေကို ရောက်မသွားဘို့ပါဘဲ။ စင်စစ်
ကတော့ မာတာ ကြမ်းတာဟာ မာတဲ့ကြမ်းတဲ့ သဘောမျှသာ
ဟုတ်တာဘဲ၊ မိန်းမလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ယောကျ်ားလဲ မဟုတ်ဘူး၊
ဆံပင် မွေးညင်း စသည်လဲ မဟုတ်ဘူး။ ပထဝီဓာတ်သဘော
မျှသာ ဟုတ်ပါတယ်၊ အဲဒါကို သိဘို့ဟာ လိုရင်းပါဘဲ။

ပထဝီပြီးတော့ အာပေါဓာတ်ရောက်လာပြီ။ အဲဒါတွေက
သည်းခြေ သလိပ် ပြည် သွေး ချေး အဆီခဲ မျက်ရည် ဆီကြည်
တံထွေး နှပ် အစေး ကျင်ငယ်-လို့ ဒီလို ဆွဲနှစ်မျိုး ခွဲခြားပြီး

ဟောထားတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ယိုစီးတဲ့ အရည်သဘော တွေချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကို အာပေါဓာတ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဒါလဲ အာပေါက ပြဇာန်းလို့ပါဘဲ၊ ဒီအထဲမှာ ခက်မာတဲ့ ပထဝီလဲ ရှိတာဘဲ၊ ပူနွေး အေးတဲ့ တေဇောလဲ ရှိတာဘဲ၊ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောလဲ ရှိတာပါဘဲ။

ပြီးတော့ တေဇောဓာတ် ရောက်လာပြီ။ ကိုယ်ထဲမှာ ပကတိ အပူငွေ့ကို ဇီရုဏတေဇော လို့ခေါ်တယ်။ ဒီ တေဇော ကြောင့် လူတွေရဲ့ ရုပ်ဟာ တဖြည်းဖြည်းချင်း ရင့်ရော် အိုမင်း လာရတယ်။ အဲဒီ ပကတိကိုယ်ငွေ့ထက် ပူလာတဲ့ အဖျားရှိန် အပူငွေ့ကိုတော့ သန္တပူနတေဇော လို့ခေါ်တယ်။ ဆရာဝန်တွေ သုံးတဲ့ သာမိုမီတာနဲ့ ပြောရရင် ၉၈-ဒီဂရီ လေးထက် ပိုလာတဲ့ အပူမျိုးပေါ့။ ပူလှချေရဲ့လို့ ညည်းညူ ရလောက် အောင် အလွန်အမင်း ပူလာတာမျိုးကိုတော့ ဒါဟတေဇော လို့ ခေါ်တယ်။ စားသောက်လိုက်တဲ့ အစာကို ကြေကျက်စေတဲ့ ဝမ်းမီးအပူကိုတော့ ပါစကတေဇော လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီအပူ ၄-မျိုးလဲ ပူတဲ့သဘောမျှဘဲ။ မိန်းမလဲမဟုတ်ဘူး၊ ယောက်ျား လဲ မဟုတ်ဘူး။ ယခုကိုယ်ထဲက တနေရာရာမှာ စမ်းကြည့်ပါ။ ပူတာ နွေးတာ အေးတာ တခုခုတော့ တွေ့မှာဘဲ၊ အဲဒါဟာ ငါ့ကောင်လား၊ မိန်းမလား၊ ယောက်ျားလား၊ ဘာမျှမဟုတ် ပါဘူး၊ ပူတဲ့ နွေးတဲ့ အေးတဲ့သဘောမျှသာ ဟုတ်ပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ တေဇောဓာတ်ပါဘဲ။

နောက်ဆုံး ဝါယောဓာတ် ရောက်လာပြီ။ သူက ၆-မျိုး ရှိတယ်။ အထက်ကို ဆန်တက်တဲ့ လေကတမျိုး၊ အောက်ဖက် စုန်ဆင်းတဲ့ လေကတမျိုး၊ အူထဲက လေကတမျိုး၊ အူအပြင် ဝမ်းထဲက လေကတမျိုး၊ အသက်ရှူ လေကတမျိုး၊ လက်ခြေ အစရှိတဲ့ ကိုယ်အစိတ်အပိုင်းတွေ လျှောက်တဲ့ လေကတမျိုး၊ ကျွေးခြင်း ဆန့်ခြင်း ထိုင်ခြင်း ရပ်ခြင်း သွားခြင်း အစရှိတဲ့ ကိုယ် အမှု အရာ တွေကို ပြုနေတာ ဟာ ဒီနောက် ဆုံး လေရဲ့ အစွမ်းသတ္တိတွေပေါ့။ သူ့ကို အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီလေ လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အင်္ဂါကြီးငယ်တွေကို လျှောက်တဲ့ လေလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလေ ၆-မျိုးကို ဝါယောဓာတ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါတွေ ဟာလဲ တောင့်တင်းတဲ့သဘော လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောမျှပါဘဲ၊ မိန်းမလဲမဟုတ်ဘူး ယောက်ျားလဲ မဟုတ်ဘူး။

ယခုပြောတဲ့ ပထဝီအစု ၂၀၊ အာပေါအစု ၁၂၊ တေဇောအစု ၄၊ ဝါယောအစု ၆-ခု၊ အားလုံးပေါင်း လိုက်ယင် အဖို့အစုပေါင်း ၄၂-မျိုးရှိပါတယ်။ အကျဉ်းချုံး ပြောမယ် ဆိုယင်တော့ ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးမျှပါဘဲ။ သူနေရာနဲ့သူ နေသားတကျ တည်နေတဲ့ ဒီဓာတ်ကြီး ၄-ပါးအပေါင်းမျှကိုဘဲ ရုပ်ကိုယ်ကြီးလို့ ခေါ်ရပါတယ်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်မြင်မရှိတဲ့ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အမြင်နဲ့ဆိုယင်တော့ ငါ့ကိုယ်ကြီး သူ့ကိုယ်ကြီး မိန်းမ ကိုယ်ကြီး ယောက်ျား ကိုယ်ကြီး လို့ ဒီလို တကယ်ဘဲ ထင်မှတ်နေကြပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် အုတ်တိုက်ကြီး ဆိုပါစော့၊ အုတ်တွေ
ရယ်၊ သဲတွေရယ်၊ ထုံးတွေ ဘိလပ်မြေတွေရယ်၊ သစ်သားတွေ
ရယ်၊ အဲဒါတွေကို သူ့နေရာနဲ့သူ နေသားတကြ လုပ်ထား
လိုက်တော့ အုတ်တိုက်ကြီးလို့ ခေါ်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အုတ်
တိုက်ကြီးရယ်လို့ တလုံးတခဲတည်းတော့ ရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊
အုတ်တွေကလဲ တချပ်စီ တချပ်စီဘဲ၊ သဲတွေကလဲ တမျှနီစီဘဲ၊
ထုံးတွေ ဘိလပ်မြေတွေကလဲ တမျှနီစီဘဲ၊ သစ်သားတွေကလဲ
ဘပိုင်းစီဘဲ။ အဲဒါလိုပဲ ခါးဒီကိုယ်ရုပ်ကြီးဟာ ဓာတ် ၄-ပါး
တွေ များစွာ စုပေါင်းပြီး တည်ဆောက်ထားတဲ့ ဓာတ်
၄-ပါးအစုအဝေးကြီးတဲ့။

ယခု လက်ညှိုးကလေး တချောင်းတည်းကို ခွဲကြည့်ကြစို့၊
လက်ညှိုးရဲ့ အပေါ်ဆုံးက ဖုံးအုပ်နေတဲ့ အရေခွံနဲ့ လက်သည်း
ကို ခွဲကြည့်ပါ။ အဲဒီအရေခွံနဲ့ လက်သည်းဟာ မိန်းမလား
ယောက်ျားလား လူလား အသက်ရှင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ
လား၊ ဘာမျှ မဟုတ်ဘူး၊ ခက်မာနူးညံ့တဲ့ ပထဝီဓာတ်သာ
ဟုတ်တယ်။ အရေခွံအောက်က အဗဒ္ဓ သည်းခြေဆိုတာရှိတယ်၊
အဲဒါကိုတော့ သုတနည်းတဲ့ လူတွေက မသိကြဘူး၊ ပြီးတော့
သူက ပထဝီဓာတ် မဟုတ်ဘူး၊ အာပေါဓာတ်ပဲ၊ ဒါကြောင့်
သူ့ကို ထားလိုက်ပါတော့။ အဲဒီ သူ့အောက်က အသား
ရှိတယ်၊ အကြော ရှိတယ်၊ အရိုးရှိတယ်၊ အရိုးထဲက ခြင်ဆီ
ရှိတယ်။ ဒါတွေ အားလုံးဟာလဲ လူလဲမဟုတ်ဘူး၊ မိန်းမလဲ

မဟုတ်ဘူး၊ ယောကျ်ားလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အသက်ရှင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါလဲ မဟုတ်ဘူး။ အမှန်ကတော့ ခက်မာတဲ့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ နူးညံ့တဲ့ ပထဝီဓာတ်မျှသာ ဟုတ်တယ်။

ပြီးတော့ ဒီလက်ညှိုးထဲမှာ အသွေးလဲ ရှိတယ်၊ ချေးတို့ အဆီတို့ ဆီကြည်တို့ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ အဗဒ္ဓသည်းခြေတို့ ဆိုတာတွေလဲ နံနံစီတော့ ရှိတာဘဲ။ ဒါတွေကတော့ ယိုစီးတဲ့ အရည်သဘော အာပေါဓာတ်တွေဘဲ။ ပြီးတော့ ဒီလက်ညှိုး ထဲမှာ ပူတဲ့ နွေးတဲ့ တေဇောဓာတ်လဲရှိတယ်။ တောင့်တင်းတဲ့ လှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ်လဲ ရှိတယ်။ ဒါတွေလဲ လူလဲ မဟုတ်ဘူး၊ မိန်းမလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ယောကျ်ားလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဓာတ်သဘောမျှသာ ဟုတ်တယ်။ ဒီပြင် ကိုယ်အစိတ်အပိုင်း တွေမှာလဲ ခွဲကြည့်ယင် ဒီအတိုင်း ဓာတ်သဘောချည်းဘဲ ရှိတယ်။ ဓာတ် ၄-ပါး အစုအဝေးမျှသာ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် “စာတုမ္မဟာဘူတိကဿ၊ ဓာတ် ၄-ပါးတို့၏ အပေါင်းအစု ဖြင့်ပြီးသော။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤရုပ်ကိုယ်ကြီး၏။ အဓိဝစနံ၊ တင်စား၍ခေါ်သော အမည်ပေတည်း” လို့ ဟောတော်မူ ပါတယ်။

နောက်နားပိုင်း ရောက်တော့ ဝိပဿနာ ပညာဆိုတဲ့ ပေါက်တူးနဲ့ တူးပုံကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ဝိပဿနာ ပညာ ပေါက်တူးနဲ့ ဒီတောင်ပို့ကြီးကို တူးကြည့်တဲ့ အခါမှာ ဓာတ်

၄-ပါးကိုဘဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်၊ ကိုယ်ထဲမှာ ဘယ်အစိတ်အပိုင်း ကဘဲဖြစ်ဖြစ် ထိရာထိရာကို လိုက်ပြီးရှုမှတ်ယင် ခက်မာ ကြမ်း တမ်းတဲ့ သဘောကိုယင်လဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်၊ အဲဒါဟာ ပထဝီ ဓာတ်ပဲ။ ပူတာ နွေးတာ အေးတာကိုယင်လဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်၊ အဲဒါဟာ ကေဇောဓာတ်ပဲ။ တောင့်တင်းတာ ငြိမ်နေတာ တွန်းတာ လှုပ်ရှားတာကိုယင်လဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်၊ အဲဒါဟာ ဝါယောဓာတ်ပဲ။ စိုတာ ထိုင်းတာ ဖွဲ့တယ်တာ ယိုစီးတာကို ယင်လဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်၊ အဲဒါဟာ အာပေါဓာတ်ပဲ။ အဲဒီလို ဒီရုပ်ကိုယ်တောင်ပို့ကြီးကို ၄-စု ၄-ပုံ ခွဲခြားပြီး သိဘို့ပါတဲ့။

အရည်ကြည်မှုန့်ကလေးက စလာတယ်

ဒီရုပ်ကြီးကို လူတွေက တလုံးတည်း တခဲတည်း အထည် ခြပ်ကြီးလို့ ဒီလိုထင်နေကြတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ အင်မတန် သေးငယ်တဲ့ အစုအဝေးက စပြီး တဖြည်းဖြည်း ကြီးထွား လာတာ။ ဒါကြောင့် မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဿ၊ မိဘတို့၏ သုက်သွေးကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤရုပ်ကိုယ် ကြီး၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေးတည်း-လို့ ဟောထားပါတယ်။

မိဘနှစ်ပါးရဲ့ သုက်နဲ့သွေးဥကို မှီပြီးတော့ ဖြစ်လာတာတဲ့၊ အဘရဲ့သုက်ဓာတ်နဲ့ အမိရဲ့ သွေးဥကလေး ဒီနှစ်ခု ပေါင်း စပ်ပြီးတော့ ကလာလခေါ်တဲ့ အရည်ကြည်ကလေးကစပြီး ဖြစ် လာပါတယ်။ အဲဒီအရည်ကြည်ထဲမှာ(ဒီနေရာမှာတော့ လက်

တွေ့နဲ့ ပြောလို့ မဖြစ်ဘူး၊ စာသဘောနဲ့ ပြောရတော့မှဘဲ) ကာယဒသက ဘာဝဒသက ဝတ္ထုဒသက ဆိုတဲ့ ကလာပ်သုံးစည်း ကံကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒီကလာပ်သုံးစည်းနဲ့ ကလလ ရေကြည်ရုပ်ဟာ ဘယ်လောက် ပမာဏ ရှိသလဲဆိုလို့ ရှိယင်၊ အလွန်သေးငယ်ပါတယ်၊ ပကတိမျက်စိနဲ့ မမြင်နိုင်လောက်အောင် သေးငယ်ပါတယ်၊ နံရံပေါက်က ဝင်လာတဲ့ နေရောင်ခြည်ထဲမှာ တွေ့ရတဲ့ အသေးဆုံးအမှုန်မျိုးကို အဓိဋ္ဌိလို့ခေါ်ပါတယ်၊ အဲဒီအဓိဋ္ဌိကို ၃၆-စိပ်စိပ်ပြီးတော့ တစိပ်ကို ပရမာဏဋ္ဌိလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ ပရမာဏဋ္ဌိလောက် ရှိတယ်လို့ အကြမ်းမျဉ်း မှတ်ကြပါတော့။ တနည်းအားဖြင့် ဆိုရင်တော့ အသေးအနုဆုံး ဆံခြည်မျှင်ကလေး သို့မဟုတ် မွေးစသိုးရဲ့ အသေးဆုံး သိုးမွေးမျှင်ကလေးကို ဆီထဲထည့်ပြီး ပါလာတဲ့ဆီကို ခါပစ်ရမယ်၊ အဲဒီလို အထပ်ထပ်ခါပစ်တော့ နောက်ဆုံးကျလာတဲ့ ဆီပေါက်ကလေးဆိုတာ ရှိတယ်၊ အဲဒီ နောက်တော့ ကျစရာဆီကို လုံးလုံး မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီလို နောက်ဆုံးကျလာတဲ့ ဆီပေါက်ကလေးလောက် ရှိတယ်လို့လဲ မှတ်ကြရမယ်။ အဲဒီဆီပေါက်ကို ပကတိမျက်စိနဲ့တော့ မမြင်နိုင်ပါဘူး၊ ကလလ ရေကြည်ဆိုတာ အဲဒီလောက်သေးငယ်တဲ့ အရည်ကြည်မှုန့်ကလေးပါဘဲ။ အဲဒီ အရည်ကြည်မှုန့်ကလေးထဲမှာ ကလာပ် သုံးစည်း ရုပ်ပေါင်း သုံးဆယ်ကစပြီး ဒီရုပ်ကိုယ်ဟာ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်တဲ့။

အဲဒီ အရည်ကြည်မှုန့်ကလေးဟာ မသိမသာ တဖြည်းဖြည်းချင်း ရင့်ကျက်ပြောင်းလဲနေပါတယ်။ ခုနစ်ရက်ကြာတဲ့ အခါကျတော့ “ပဌမံ ကလလံ ဟောတိ၊ ကလလာ ဟောတိ အဗ္ဗုဒ္ဓံ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း အဲဒီ အရည်ကြည်ကလေးက နောက်ကျိကျိ ပြစ်ချဲ့ချဲ့ အမြှုပ်ဆိုတာကလေးဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒီ အမြှုပ်ကလဲ တဖြည်းဖြည်းချင်း ရင့်ကျက်ပြောင်းလဲပြီး ခုနစ်ရက် ကြာပြန်တော့ “အဗ္ဗုဒ္ဓါ ဇာယတေ ပေသိ” လို့ ဆိုထားတဲ့ အတိုင်း ငရုတ်ရေအနှစ် ပြစ်ပြစ်ကလေးလို အသားတစ်ကလေး ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒီ မခိုင်မာတဲ့ အသားတစ်ကလေးကလဲ ခုနစ်ရက်ကြာပြန်တော့ “ပေသိ နိဗ္ဗတ္တတေ သနံ” လို့ ဆိုထားတဲ့ အတိုင်း တခဲနက် ခိုင်မာတဲ့ အသားလုံးကလေး ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒီ အသားခဲကလေးကလဲ ခုနစ်ရက်ကြာပြန်တော့ “သနာ ပသာခါ ဇာယန္တိ” လို့ ဆိုထားတဲ့ အတိုင်း အဖုကလေး ငါးခုထွက်လာပါတယ်။ ခေါင်းဖြစ်ဖို့ရန် အဖုကဘခု၊ လက်နှစ်ချောင်း အတွက်က အဖုနှစ်ခု၊ ခြေနှစ်ချောင်း အတွက်က အဖုနှစ်ခု၊ အဲဒီအဖုငါးခုကို ခက်မငါးဖြာလို့လဲ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒီကနောက် တဖြည်းဖြည်းချင်း ကြီးထွားလာပါတယ်။ ခေါင်းပုံသဏ္ဌာန် လက်ခြေ ပုံသဏ္ဌာန် ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်တွေ ပြီပြီသသ ဖြစ်လာပါတယ်။ ၇၇ - ရက်မြောက် ကျတော့ မျက်စိအကြည်ရုပ် နားအကြည်ရုပ် နှာခေါင်း အကြည်ရုပ် လျှာ အကြည်ရုပ်တွေလဲ ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မိခင်ရဲ့ အစာအာဟာရမှ ရသဓာတ်တွေကလဲ ခလေးကိုယ်ထဲမှာ စိမ့်ဝင်ပြီး လိုနေတဲ့ သံဓာတ် ထုံးဓာတ် စသည်ကို ဖြစ်စေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီပဋိသန္ဓေ ခလေးရုပ် ကြီးပွားလာပုံကတော့ ဆရာဝန်များရဲ့ မှတ်တမ်းကမှ ပိုပြီး သေချာပါတယ်။ ဘုရားတောတရားတော်နဲ့ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ တွေကတော့ ဆေးကုသို မဟုတ်တဲ့အတွက် အမှန်းအတားရရုံ အကြမ်းမျဉ်းလောက်ပဲ ပြထား ပါတယ်။ ဆရာဝန်တွေရဲ့ မှတ်တမ်းကတော့ ဆေးကုသိုအတွက်ဖြစ်တော့ သေသေချာချာ လက်တွေ့ စမ်းသပ်ပြီး ဓာတ်ပုံတွေနဲ့တကွ ပြထားတာဖြစ်တဲ့ အတွက် သာပြီး သေချာတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တရားနဲ့လုံးသွင်းရာမှာတော့ ဒါလောက်သေချာဘို့မလိုပါဘူး။ ဒါကြောင့် ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတွေမှာ အမှန်း အတား ရရုံလောက်သာ ပြထားပါတယ်။ အဲဒီလို တဖြည်းဖြည်းချင်း ကြီးရင့်လာပြီး တချို့ကခုနစ်လ တချို့က ရှစ်လ တချို့က ကိုးလ တချို့က ဆယ်လကြာတဲ့ အခါမှာ ဖွားမြင် လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် “မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဿ၊ မိဘတို့၏ သုက်သွေး ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤရုပ်ကိုယ်ကြီး၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း”လို့-ဟောထားပါတယ်။

အစာအာဟာရကြောင့်လဲ ကြီးလာတယ်

နောက်ပြီးတော့ ဒီရုပ်ကိုယ်ဟာ အစာအာဟာရကြောင့်လဲ ကြီးထွားလာတယ်။ ဒါကြောင့် သြဒန ကုမ္မာသုပစယဿ၊ တတိယအကြိမ်

ထမင်း မှုံစသော အစာအာဟာရတို့ကြောင့် ကြီးပွားလာသော။ ဣမဿကာယဿ၊ ဤရုပ်ကိုယ်ကြီး၏။ အဓိဝရနံ၊ အမည်ပေတည်း-လို့လဲ ဟောထားပါတယ်။ မွေးဖွားပြီးတဲ့နောက် မိခင်ရဲ့ နို့ရည်ကို သောက်စို့ပြီးတော့လဲ ကြီးထွားလာတယ်။ အစာစားနိုင်တဲ့ အချိန်ကစပြီး ထမင်း မှုံအစရှိတဲ့ အစာအာဟာရတွေကို စားသောက်ပြီး အဲဒီအာဟာရတွေကြောင့်လဲ ကြီးထွားလာတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ကတော့ စားမျှီလိုက်တဲ့ အစာထဲက တချို့ကို အစာအိမ်ထဲမှာရှိတဲ့ ပိုးကောင်ကလေးတွေက စားပစ်တယ်၊ တချို့က ကျင်ကြီး ဖြစ်သွားတယ်၊ တချို့က ကျင်ငယ် ဖြစ်သွားတယ်၊ တချို့က ဝမ်းမီးလောင်ပြီး ပျောက်ပျက်သွားတယ်၊ တချို့က ရသဓာတ် ဖြစ်ပြီးတော့ တကိုယ်လုံးပြန့်ပြီး အသွေးအသား စသည် ဖြစ်သွားတယ်လို့ ကျမ်းဂန်တွေမှာ ပြထားပါတယ်။ ဒီနရာမှာလဲ ဆရာဝန်တွေရဲ့ မှတ်တမ်းကသာပြီး သေချာပါတယ်။ အဲဒီလို ရသဓာတ်ဖြစ်ပြီး အာဟာရက ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးကို ကြီးထွားလာစေပါတယ်။

အဲဒီလို ထမင်း မှုံအစရှိတဲ့ အစာ အာဟာရ တွေ ကို စားပြီး ကြီးထွားလာတဲ့ အတွက် ၂-နှစ်သားရှိပြီ၊ ၃-နှစ်သားရှိပြီ၊ ၄-နှစ်သား၊ ၅-နှစ်သားရှိပြီ၊ ၁၀-နှစ်သား၊ ဆွဲငါးနှစ်သားရှိပြီ။ အသက် ၂၀- ၃၀- ရှိပြီ၊ လေး ငါး ခြောက်ဆယ် ရှိပြီ စသည်ဖြင့် ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးကို ပြောကြရတယ်။ ဒါပေမယ့် ငယ်ငယ် ခလေးရုပ်ကဘဲ လူကြီးရုပ် ဖြစ်လာတာ

တတိယအကြိမ်

တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရုပ်အသစ်အသစ်တွေဖြစ်ပြီး ကြီးထွားလာပါတယ်။ ဥပမာ သစ်စေ့ကလေးက သစ်ပင် ဖြစ်လာသလိုပဲ။ ညောင်စေ့ကလေးက ရေခတ် မြေခတ်စသည်ကို မှီပြီး အညောက်ကလေးပေါက်လာတယ်။ အဲဒီအညောက်က အပင်ကလေး ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ အပင်ကလေးဟာ ရေခတ် မြေခတ်စသည်ကို မှီပြီး တဖြည်းဖြည်းချင်းကြီးလာတယ်။ နောက်ကျတော့ ရောမ ညောင်ပင်ကြီး ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်လာရာမှာ အညောက် ဖြစ်လာတဲ့အခါ ညောင်စေ့ မဟုတ်တော့ဘူး။ အပင်ကလေး ဖြစ်လာတဲ့အခါ အညောက် မဟုတ်တော့ဘူး။ အပင်ကြီး ဖြစ်လာတဲ့ အခါ မှာ အပင် နုကလေး မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒါလိုပဲ။ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးဟာလဲ သူ့အထဲပါဝင်တဲ့ ရုပ်တွေက ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေပါတယ်။ အသစ်အသစ်တွေက ဖြစ်ဖြစ်လာတယ်။ အဟောင်းအဟောင်းတွေက ပျက်ပျက်သွားတယ်။ တသွင်သွင်စီးသွားနေတဲ့ ရေစီးကြောင်းထဲမှာ ရေတွေဟာ အဟောင်း အသစ် မပြတ်ပြောင်းလဲနေသလိုပဲ။ ဒါကြောင့် မမြဲတဲ့တရားတွေပါတဲ့။ ပြီးတော့ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးကို သန့်စင်အောင် ရေချိုးခြင်း မျက်နှာသစ်ခြင်း နံ့သာလိမ်းခြင်း စသည်ဖြင့်လဲ မပြတ်ပြုပြင်ပေးနေရတယ်။ နှိပ်နယ်ပြီးတော့လဲ ပြုပြင်ပေးနေရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးက မခိုင်မြဲတဲ့ ရုပ်အစုအဝေးကြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ခဏမစဲ ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်း သဘောလဲရှိနေပါ။

တတိယအကြိမ်

တယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် အနိစ္စုတ္တရာဒန ပရိမဒ္ဒန ဘေဒန ဝိဒ္ဓိသန ဓမ္မဿ၊ မမြဲသော သဘောရှိ၍ နံသာ လိမ်းပေးရခြင်း နှိပ် နယ်ပေးရခြင်း သဘောရှိလျက် ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်းသဘောလဲ ရှိသော။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤရုပ်ကိုယ်ကြီး၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း-လို့ ဟောထားပါတယ်။

အားလုံးပေါင်းပြီး ပြောလိုက်ကြဦးစို့။ ဘိက္ခု၊ ကုမာရ ကဿပရဟန်း။ ဝမ္မိကောတိ ဧတံ၊ တောင်ပို့ ကြီးဟူသော ဤအမည်သည်။ စတုမ္မဟာဘူတိကဿ၊ ဓာတ် ၄-ပါးတို့၏ အစုအဝေးဖြစ်သော။ မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝဿ၊ မိဘတို့၏ သုက်သွေးကြောင့် ဖြစ်သော။ ဩဒနကုမ္မာသုပစယဿ၊ ထမင်း မှုံအစရှိသော အစာအာဟာရကြောင့် ကြီးပွားလာ သော။ အနိစ္စုတ္တရာဒန ပရိမဒ္ဒန ဘေဒန ဝိဒ္ဓိသနဓမ္မဿ၊ မမြဲတဲ့ သဘောရှိ၍ နံသာလိမ်းပေးရ နှိပ်နယ်ပေးရလျက် ပြိုကွဲပျက် စီးခြင်းသဘောရှိသော။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤရုပ်ကိုယ်ကြီး၏။ အဓိဝစနံ၊ ဘင်စား၍ ခေါ်ထားသောအမည်ပေတည်း။

ဗြဟ္မာကြီးက တောင်ပို့ကြီးလို့ ဆိုတာဟာ တခြားဟာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးကို ဆိုတာဘဲ။ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးရဲ့ သဘောက ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ဓာတ် ၄-ပါးတို့၏ အစု အဝေးမျှသာဖြစ်တယ်။ မိဘတို့၏ သုက်သွေးကိုမှီပြီး ကလလ ရေကြည်ခေါ်တဲ့ အင်မတန်သေးငယ်တဲ့ အရည်ကြည်ကလေးမှ စပြီး ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ စားသောက်တဲ့ ထမင်း မှုံစတဲ့အစာ

အာဟာရကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ကြီးထွားလာတယ်။ မျက်နှာ
သစ်ခြင်း ရေခဲခြင်း နို့သလိမ့်ပေးခြင်း နို့ပန်နယ်ပေးခြင်း
တို့ဖြင့် မပြတ်ပြုပြင်ပေးနေရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြိုကွဲပျက်စီး
တတ်လို့ မမြဲတဲ့ သဘောရှိတယ်။ အဲဒီလို သဘောရှိတဲ့ ဒီရုပ်
ကိုယ်ကြီးကို တောင်ပို့ကြီးလို့ တင်စားပြီး ခေါ်ထားတယ်လို့
ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါလောက်ဆိုယင် တောင်ပို့အကြောင်းကတော့
တော်လောက်ပါပြီ။ ရွှေသွားကြဦးစို့။

မီးခိုးတွေ ထွက်နေတယ်

“ကာ ရတ္တိံ ဓူမာယနာ-ညဉ့်အခါမှာ မီးခိုးတွေထွက်
နေတယ်ဆိုတာက ဘယ်ဟာပါလဲ မြတ်စွာဘုရား” လို့ ဆိုတဲ့
ဒီမေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားက “ယံ ခေါဘိက္ခု ဒိဝါ ကမ္မန္တ
အာရဗ္ဗ ရတ္တိံ အနုဝိတက္ကတိ အနုဝိစာရေတိ၊ အယံ ရတ္တိံ
ဓူမာယနာ” လို့ ဖြေတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပ ရဟန်း။ ဒိဝါကမ္မန္တ အာရဗ္ဗ၊ နေ့ခင်း၌
လုပ်ရမည့် အမှုကိစ္စတို့ကို အကြောင်းပြု၍။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ
ကာလ၌။ ယံ အနုဝိတက္ကတိ အနုဝိစာရေတိ၊ အကြင်ကြံစည်
စဉ်းစား၏။ အယံ၊ ဤညအခါကာလ၌ ကြံစည်စဉ်းစားခြင်း
သည်။ ရတ္တိံ ဓူမာယနာ၊ ညအခါ၌ မီးခိုးလွှတ်ခြင်းပေတည်းတဲ့။
ဘုရားလက်ထက် ဟိုရှေးခေတ်တုန်းက လူတွေဟာ သိပ်ပြီး
လောဘ မကြီးကြသေးဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ခေတ်ကာလ

တုန်းက လူတွေဟာ စီးပွားရေးအလုပ်တွေကို နေ့လောက်သာ လုပ်ကြတယ်။ ညပေါ့ လုပ်ရတဲ့ အလုပ်ဆိုတာက အလွန်နည်းပါးပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာတော့ လူတွေမှာ လောဘတွေ တိုးပွားလာသလောက် လုပ်ငန်းနယ်ပယ်တွေကလဲ ကျယ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် လုပ်ငန်းတွေကို နေ့ရောညပေါ့ မပြတ်လုပ်နေကြရတယ်။ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေဆိုတာဟာ နေ့ရော ညရော ၂၄-နာရီပတ်လုံး မပြတ် လုပ်နေကြရတယ်။ ယခု မေးခွန်းအဖြေကတော့ ရှေးခေတ်အရ ဖြေထားပါတယ်။ ဟိုတုန်းက ညမှာ အလုပ်မရှိဘူး၊ လုပ်လို့လဲ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ညအခါမှာ နောက်တနေ့ကျတော့ လုပ်ရမည့်လုပ်ငန်းကိစ္စတွေနဲ့ စပ်ပြီး ကြံစည်စဉ်းစား နေရပါတယ်။ အဲဒါဟာ ညအခါ မီးခိုးတွေ ထွက်နေတာဘဲတဲ့။

ဒီနေရာမှာ ဒီမီးခိုးကို ကောင်းတဲ့မီးခိုး မကောင်းတဲ့မီးခိုးလို့ ဒီလိုလဲခွဲချင်ယင် ခွဲနိုင်ပါသေးတယ်။ ကောင်းတဲ့ မီးခိုးဆိုတာ ဘာလဲဆိုယင် နက်ဖြန်ကျယ် ကျောင်းသွားမယ်၊ ဘုရားသွားမယ်၊ ဥပုသ်သီတင်း သီလ ဆောက်တည်မယ်၊ ဆွမ်းလောင်းမယ်၊ ဆွမ်းသွူမယ်၊ တရားနာမယ် စသည်ဖြင့် ဒီလို ကြံစည်နေတာတွေပေါ့။ ဒီလို ကြံစည်နေတာတွေကို ကောင်းတဲ့ မီးခိုးလို့ ဆိုရပေလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီဒေသနာမှာ ရည်ရွယ်တာကတော့ လောကရေးရာ အမှုကိစ္စတွေအတွက် လောဘအဒါသ မောဟတွေနဲ့ ကြံစည်နေတာကို ရည်ရွယ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် လောကီ အလုပ်ကိစ္စတွေနဲ့စပ်ပြီး လောဘ ဒေါသ
 စိတ်ကူးတွေ ဖြစ်နေယင် “ငါ့မှာ မီးခိုးတွေထွက်နေပြီ” လို့သာ
 မှတ်ပေတော့။ ဒါပေမဲ့ ဒကာကံတို့ လူလောကက ပုဂ္ဂိုလ်
 တွေကို “ဒီလို မီးခိုးတွေ မထွက်စေရဘူး၊ ပိတ်ထားရမယ်”
 လို့ ဘုန်းကြီးတို့က အတင်း အကြပ် ပြော လို့ တော့ မဖြစ်
 ပေဘူး။ မလွဲမကင်း သာ တဲ့ အ လုပ် ကိစ္စ နဲ့ စပ်ပြီးတော့
 ကြံစည်ရဦးမှတ်၊ မကြံစည်ဘဲ နေယင် လုပ်သင့်တဲ့ အလုပ်
 တွေကို မလုပ်မိလို့ စီးပွားဥစ္စာတွေ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးကုန်မှာ
 စိုးရသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဒကာကံတို့ လူတွေတော့ ဒီမီးခိုး
 ကို အပိတ်ခိုင်းလို့ မဖြစ်ပါဘူး။ သဘောရှိ အခွင့်ပေးထား
 လိုက်မှ တော်မှာ ထင်ပါရဲ့။ ယခု ဒေသနာကတော့ အရှင်
 ကုမာရကဿပမှ စပြီး ရဟန်းတွေအတွက်က လိုရင်း ဖြစ်ပါ
 တယ်။ ရဟန်းတွေမှာ နေ့ခင်းမှာ စီးပွားအတွက် အလုပ်
 လုပ်စရာ အကြောင်းထူးသဲ မရှိပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆို
 တော့ ရဟန်းတွေမှာ စားသောက် နေထိုင်ရေး အတွက်
 ဒကာ၊ ဒကာမတွေက အားလုံးလှူနေကြတာဘဲ၊ နံနက်အချိန်
 ကျယ်ဝင် သင်္ကန်းရုံပြီး သပိတ်နဲ့ အရပ်ထဲ လျှောက်သွားယင်
 ဆွမ်းတွေ ဟင်းတွေ စားစရာတွေ အလွယ်တကူနဲ့ ရလာမယ်
 မဟုတ်လား။ သင်္ကန်းလဲ လှူနေကြတာဘဲ၊ ကျောင်းတွေကလဲ
 အ သင့် ရှိ နေ တာ ဘဲ။ ဒီတော့ ဘာကြံဘို့ လိုသေးသလဲ။
 မလိုပါဘူး။ ဒါကြောင့် ညအခါမှာ နှက်ဖြန် သန်ဘက်

တတိယအကြိမ်

စသည့်အတွက် စိတ်ကူးတွေဖြစ်ပေါ်လာယင် မီးခိုးတွေဘဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီး အဲဒါတွေကို ယယ်ရလိမ့်မယ်။ ဒကာကံတို့ လူတွေလဲ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ကာလပိုင်းအတွင်း ဒီလိုစိတ် ကူးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီလိုအခါမျှာတော့ ဒီမီးခိုးတွေ မထွက်အောင် အားထုတ်ရမယ် ဒကာကံရ။

မီးလျှံတွေထွက်နေတယ်

‘ကာ ဒိဝါ ပဇ္ဇလနာ - နေ့အခါမျှာ မီးလျှံတွေ ထွက်နေ တယ်ဆိုတာက အယ်ဟာပါလဲ မြတ်စွာဘုရား’ လို့ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားက “ယံ ခေါ ဘိက္ခု ရတ္တိံ အနု ဝိတက္ကေတွာ အနုဝိစာရေတွာ ဒိဝါ ကမ္မန္တေ ပယောဇေတိ ကာယေန ဝါစာယ။ အယံ ဒိဝါ ပဇ္ဇလနာ” လို့ ဖြေတော်မူ ပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ အနုဝိတက္ကေ တွာ အနုဝိစာရေတွာ၊ ကြံစည်စဉ်းစားပြီး၍။ ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။ ကမ္မန္တေ၊ အမှုကိစ္စတို့ကို။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်၎င်း။ ဝါ စာယ၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း။ ယံ ပယောဇေတိ၊ အကြင်ယှဉ်ဇေ၏၊ လုပ်ကိုင်၏။ အယံ၊ ဤနေ့ခင်းကာလ၌ အမှုကိစ္စတို့ကို ကိုယ် နှုတ်ဖြင့် ယှဉ်စေခြင်း ပြုလုပ်ခြင်းသည်။ ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။ ပဇ္ဇလနာ၊ မီးတောက် မီးလျှံတောက်၍ နေခြင်းပေတည်း။ ညက ကြံထားတဲ့ အလုပ်ကိစ္စတွေကို နေ့ကျတော့ ကိုယ်နဲ့ တလှုပ်

တဘိယအကြိမ်

လှိုင် တရွရွ လုပ်နေတယ်။ နှုတ်နဲ့ပြောဆိုပြီး ဆောင်ရွက်နေတယ်။ ညက လောဘနဲ့ ဒေါသနဲ့ ကြံထားတာတွေကို နေ့ကျတော့ ကိုယ်ထိ လက်ရောက် လုပ်တယ်။ နှုတ်နဲ့လဲ စီမံပြီး ဆောင်ရွက်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ နေ့အခါ မီးတောက်နေတာ ပါဘဲတဲ့။ ဒီနေရာမှာ ထူးဆန်းတဲ့ တောင်ပို့ဆိုတာလဲ ရှိသေးတယ် ဒကာကံရ။ ဘယ်လိုတောင်ပို့လဲ ဆိုတော့ - သူများကတော့ ညက ကြံပြီး နေ့မှာ အလုပ်လုပ်တယ်။ သူကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ နေ့က ကြည့်ရှုစုံစမ်း ကြံစည်ပြီးတော့ သူများတွေ အိပ်နေကြတဲ့ညအခါကျမှ အသစ်သုတ်တဲ့ လူတွေပေါ့။ အဲဒီလို တောင်ပို့ကိုတော့ မှမမှန်တဲ့ တောင်ပို့လို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဒကာကံရေ၊ ယခုပြောလာတာ ပြဿနာဘယ်နှစ်ခု ပြီးသွားပြီလဲ၊ တောင်ပို့ကြီး ပြဿနာကတခု၊ ညအခါ မီးခိုးထွက်တဲ့ ပြဿနာက တခု၊ နေ့အခါ မီးလျှံထွက်တဲ့ ပြဿနာက တခု ဆိုတော့ ပြဿနာ ၃-ခု ပြီးသွားပြီ ဒကာကံရ။ ယခု ပြောဟွံဏ်ဆရာကြီး ရောက်လာပြီ။

ပြောဟွံဏ်ဆရာကြီး

“ကော ပြောဟွံဏာ - ပြောဟွံဏ်ဆရာကြီးဆိုတာ ဘယ်လို မုဂ္ဂိုလ်ပါလဲ မြတ်စွာဘုရား” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားက “ပြောဟွံဏာတိ ခေါ် ဘိက္ခု တထာဂတဿေတံ အဓိဝံစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ” လို့ ဖြေတော်မူပါတယ်။

တတိယအကြိမ်

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ ပြာဟ္မဏောတိ ဧတံ၊ ပြာဟ္မဏ
ဆရာကြီးဟူသော ဤအမည်သည်။ အရဟတော၊ လူနတ်
ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်
သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သစ္စာ ၄-ပါး ခပ်သိမ်းသောတရား
တို့ကို ပိုင်းခြားဝေဘန် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မှန်ကန်စွာသိတော်
မူသော။ တထာဂတဿ၊ ဝိပဿီစသော ရှေးရှေးဘုရားတို့နှင့်
အလားတူစွာ ပွင့်ထွန်းတော်မူလာသော မြတ်စွာဘုရား၏။
အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ ပြာဟ္မဏ ဆရာကြီးဆိုတာ
တင်စားပြီး ခေါ်ထားတဲ့ အမည်တဲ့၊ အမှန်ကတော့ လူနတ်
ဗြဟ္မာသတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ဆရာအစစ်ဖြစ်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာ
ဘုရားရဲ့ အမည်ပါဘဲတဲ့။ ဒီမြတ်စွာဘုရားဟာ လူနတ် ဗြဟ္မာ
သတ္တဝါ အပေါင်းတို့၏ ပူဇော်အထူးကိုလဲ ခံတော်မူထိုက်
တယ်။ ပူဇော်အထူးကို ခံဆိုက်တယ်ဆိုတာ သတ္တဝါတွေရဲ့
အပူဇော်ကို ခံလိုက်ယင် အဲဒီ သတ္တဝါတွေမှာ လိုလားတဲ့
ချမ်းသာတွေကို လိုလားတဲ့ အတိုင်းဘဲ ရအောင်ပီတယ်၊
ဒါကြောင့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်တယ်လို့ ချီးကျူး
ရပါတယ်။ ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားဟာ တရားအလုံးစုံကို
ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မှန်ကန်စွာသိတော်မူတယ်။ ရှေးရှေးဘုရား
ရှင်တွေနဲ့လဲ ဉာဏ်စွမ်းခရာ တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပင်္ဂါရော အရာရာမှာ
အလားတူ ဖြစ်တော်မူတယ်။ အဲဒီ မြတ် စွာ ဘုရား ကို ဘဲ
ပြာဟ္မဏဆရာကြီးလို့ တင်စားပြီး ဆိုပါတယ်တဲ့။

ဘာကြောင့် ဒီလို တင်စားခေါ်ရသလဲ ဆိုတော့-တပည့်တွေကို ညွှန်ကြားပုံချင်း တစိတ် တဒေသ တူလို့ပါဘဲ။ တူပုံကတော့ ဒီသင်္ခါမောက္ခ ပြာဟ္မဏဆရာကြီး ဆိုတာ တပည့် ၅၀၀-လဲ ရှိတတ်ပါတယ်၊ တထောင်လဲ ရှိတတ်ပါတယ်၊ အလွန်များတောင်မှ လေးငါး ခြောက်ထောင် ခုနစ်ထောင် လောက်ရှိနိုင်ပါတယ်။ တပည့်တွေ သိန်းနဲ့ သိန်းနဲ့ ချီပြီး ရှိတယ်လို့တော့ စာပေမှာ မရှိပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ တပည့်တွေဟာ ၁၀-သိန်းလဲ မကဘူး၊ သိန်းတရာ တထောင်လဲ မကဘူး။ ကုဋေနဲ့ချီပြီး မရေမတွက်နိုင်အောင် များစွာဘဲ ရှိပါတယ်။ ဘုရား တဆူ တဆူမှာ ကျွတ်တမ်းဝင်တဲ့ ဝေနေယျသတ္တဝါတွေဟာ ၂၄- သင်္ချေနဲ့ ကုဋေ ၆၀၊ ပြီးတော့ နောက်ထပ် တသိန်းရှိတယ်လို့ **ဆောတတ္ထကီ** ကျမ်းမှာ ဆိုပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လူချည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ နတ်တွေ ပြဟ္မာတွေလဲ ပါပါတယ်။ ပြီးတော့ နောက်ဘုရားလက်ထက် တွေကျမှ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြမည့် သတ္တဝါတွေလဲ ယခုဘုရား သာသနာမှာ အများကြီး ရှိပါသေးတယ်။ ဒီလောက်များ ပြားတဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့ ဆရာဖြစ်တော်မူတဲ့ အတွက် မြတ်စွာဘုရားကို သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ - နတ်၊ လူတွေ အားလုံးတို့ရဲ့ ဆရာမြတ်ရယ်လို့ ချီးကျူးရပါတယ်။ အဲဒီလို မရေမတွက်နိုင်အောင် များစွာသော သတ္တဝါတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူတဲ့

တတိယအကြိမ်

အတွက် မြတ်စွာဘုရားကို ပြာဟ္မဏဆရာကြီးလို့ တင်စားပြီး
ခေါ်ထားပါတယ်။

သုမေဓ-လူရည်ချွန်ကလေး

ပြီးတော့ “ကော သုမေဓော-ကောင်းသော ဉာဏ်ပညာ
နှင့်ပြည့်စုံသော တပည့်လူ လိမ္မာ လူရည်ချွန်ကလေး ဆိုတာက
ဘယ်လို လူပါလဲ မြတ်စွာဘုရား” လို့ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို
မြတ်စွာဘုရားက “သုမေဓေ တိ ခေါ် ဘိက္ခု သေခသေတံ
ဘိက္ခုနော အဓိဝစနံ” လို့ ဖြေတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ သုမေဓောတိဇတံ၊ ကောင်းသော
ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော လူလိမ္မာ လူရည်ချွန် တပည့်
ကလေးဟူသော ဤအမည်သည်။ သေခဿ၊ သီလ သမာဓိ
ပညာ သိက္ခာ သုံးပါးကို ကျင့်ဆဲဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနော၊
ယောဂီရဟန်း၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း-တဲ့။ လူရည်
ချွန်ကလေးဆိုတာ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အမည်ဘဲတဲ့။ သေက္ခ
ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ သိက္ခာတိ၊ ကျင့်တတ်၏။ ဝါ၊ ကျင့်ဆဲတည်း။
ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သေခေါ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်မည်၏-ဆိုတဲ့ ဝိဂြိုဟ်
ဝစနတ္ထနဲ့အညီ ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်ကို သေက္ခလို့ ခေါ်ပါတယ်။
ဘာကို ကျင့်သလဲ ဆိုတော့- သီလ အကျင့်ကို ကျင့်တယ်။
သမာဓိအကျင့်ကို ကျင့်တယ်။ ပညာအကျင့်ကို ကျင့်တယ်။

အဲဒီလို သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်ကို ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။ အထူး အားဖြင့် တော့ ဒီနေရာမှာ ဝိပဿနာ ပညာအကျင့်ကို ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ မည်တယ်၊ သုမေဓခေါ်တဲ့ လူရည်ချွန်ကလေးလဲ မည်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သီလ သမာဓိ အကျင့် လောက်နဲ့တော့ ဓာတ် ၄-ပါးအစုံ ရုပ်ကိုယ် တောင်ပို့ကြီးကို ခွဲနိုင်ဘူး၊ ဝိပဿနာ ပညာ အကျင့်နဲ့မှ ခွဲနိုင်ပါတယ်၊ နောက်နားကျတော့ ဝိပဿနာ ပညာ ပေါက်တူးနဲ့ တူးပို့ကို လဲ ကြားရပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ အကျင့်ကို ကျင့်မှ ဒီသုတ်အရ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ လူရည်ချွန် လဲ မည်ပါတယ်။ ဝိပဿနာ အကျင့်ကို ကျင့်ယင်-သီလကလဲ ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်ရပါတယ်၊ သမာဓိကလဲ ဝိပဿနာ ဥာဏ်နဲ့ တွဲပြီး အလိုလို ပါဝင်လာပါတယ်။ ဒီတော့ ဝိပဿနာ ရှုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါးလုံးကို အပြည့်အစုံကျင့်နေတဲ့ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်လဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ လူရည် ချွန်လဲ မည်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဒက ကံရေ သုမေဓခေါ်တဲ့ ကောင်းသော ဥာဏ်ပညာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ လူရည်ချွန်ကလေး မဖြစ်ချင်ဘူးလား။ (ဖြစ်ချင်ပါတယ်ဘုရား) ။ ဖြစ်ချင်ယင် ခဏနေတော့ ဝိပဿနာအကျင့်ကို လက်တွေ့ ကျင့်ကြည့်ရ လိမ့်မယ်။ ဟော အဖြေ ဆောင် ပုဒ်တခု စုံသွားပါပြီ။ ကဲ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

တောင်ပို့-ကိုယ်ထည်၊ ကြံစည်-မီးခိုး၊ ပြုမျိုး-မီးပါ၊
 ဆရာ-ဘုရား၊ တပည့်ကား၊ မှတ်သား ယောဂီတည်း။
 တောင်ပို့ဆိုတာ ရုပ်ကိုယ် အထည်ဒြပ်ကြီးကို ဆိုတယ်၊
 မီးခိုးဆိုတာ ကြံစည်တာကို ဆိုတယ်၊ မီးလျှံဆိုတာ ပြုလုပ်
 ပြောဆိုတာကို ဆိုတယ်၊ ဆရာကြီးဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားကို
 ဆိုတယ်၊ တပည့်လူရည်ချွန်ဆိုတာ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
 ကို ဆိုတယ်လို့ အတိုချုပ်မှတ်ရန် ဆောင်ပုဒ်ပဲ။

၂-မိနစ်အားထုတ်ရန်

ယခု ၁၀-နာရီရှိသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် ဟောပြောတာကို
 ဒီတုန်း ရပ်ပြီး ကိုယ်တွေ့ အားထုတ်ကြည့်ကြရအောင် အား
 ထုတ်ပုံနည်းကို အကျဉ်းချုပ် ပြောကြဦးစို့။ ခုနက ဒကာကံက
 လူရည်ချွန်ကလေး ဖြစ်ချင် ပါတယ်လို့ ပြော တဲ့ အ တိုင်း
 သုမေဓ ခေါ်တဲ့ လူရည်ချွန် တပည့်ကလေး ဖြစ်ရအောင်
 လက်တွေ့ ရှုမှတ်ကြည့်ကြစို့ရဲ့။ ဒီမှာ ယခု တရားနာနေကြတဲ့
 ပရိသတ်ကတော့ အားထုတ်ဘူးတဲ့ ယောဂီတွေဘဲ များဟန်
 တူပါတယ်။ အားမထုတ်ဘူးတဲ့ သူကတော့ ခပ်နည်းနည်း
 လောက်ပဲ ရှိပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီအားမထုတ်ဘူးသေးတဲ့ လူတွေ
 အတွက်က လိုရင်းပါတဲ့၊ အဲဒီ လူတွေဟာ ဒီ ဒေသနာတော်
 အရ သုမေဓ ကောင်းသော ပညာရှိဆိုတဲ့ လူရည်ချွန်ပုဂ္ဂိုလ်
 စာရင်းဝင် ဖြစ် သွား အောင် အားလုံးဘဲ အားထုတ်ကြ
 ရမယ်။

ဘယ်လို အားထုတ်ရမလဲ ဆိုသင် အားထုတ်ပုံကဘော့
 ရှေးကတည်းက ကြားနာဘူးလို့ သိပြီး ဖြစ်နေကြမှာပါ။
 ဒါကြောင့် အရိယာဝါသ တရားထဲက ဆောင်ပုဒ်ကလေးနဲ့
 အတိုချုပ် ပြောရမှာဘဲ။ အဲဒါကလေးက ဘာလဲ ဆိုသင်
 “သဘာရက္ခန္ဓာ စေတသာ သမန္တာဂတော”တဲ့ သတိအစောင့်
 အရှောက်ကလေးနဲ့ ပြည့်စုံပါစေလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သတိ
 အစောင့် အရှောက်ကလေးနဲ့ ပြည့်စုံနေလို့ရှိရင် အရိယာ
 နေအိမ်ထဲ ရောက်နေတာပါဘဲ။ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းမှာ သတိ
 အစောင့်အရှောက်ကလေး ပါပါစေ၊ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းမှာ
 သတိ အစောင့် အရှောက်ကလေး ပါလို့ရှိရင် အဲဒါဟာ
 အရိယာနေအိမ်နဲ့ လုံလုံခြုံခြုံကြီး နေရတာပါဘဲ။ စိတ်တခု
 တခုဖြစ်ရင် တခါတခါမှတ်ရမယ်။ အမှတ်ရတိုင်း အမှတ်
 ရတိုင်း အရိယာ နေအိမ် ရောက်ပြီးတော့ အပါယ်ဘေးမှ
 လုံခြုံနေတယ်။ အဲဒါ အစဉ်အတိုင်း တက်သွားမယ်ဆိုလို့ရှိရင်
 အရိယာ မဂ်တွေကို ရောက်ပြီးတော့ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ
 ဘေးတွေမှ အကုန်လုံးလဲ လုံခြုံပါတယ်။ အဲဒီလို အရိယာမဂ်
 ကို မရောက်နဲ့ဦးတော့ စိတ် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း အမှတ်ရနေ
 တယ် ဆိုလို့ရှိရင် အပါယ်လေးပါးကတော့ လုံခြုံနေတာဘဲ။
 ဒီလို အမှတ် ရနေရင်းနဲ့ သေသွားမယ် ဆိုသင် အပါယ်
 လေးပါးကို ဘယ်နည်းနဲ့မှ မကျနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် - ဒီလို
 အမှတ်ပြီး သတိ ဖြစ်နေတာကို အရိယာဝါသ-အရိယာနေ

အိမ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အရိယာဝါသ - အရိယာ နေအိမ်
တရားကို “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှုအစဉ်ထား”လို့
ဒီအတိုင်း ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေး ပေးထားတယ်။

ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြုစေ။ ဖြစ်တိုင်း ဆိုတာဘာလဲ စိတ်
ဖြစ်တိုင်းပေါ့၊ မြင်တဲ့စိတ်ဖြစ်တိုင်း၊ ကြားတဲ့စိတ်ဖြစ်တိုင်း၊ နံတဲ့
စိတ်ဖြစ်တိုင်း၊ အရသာသိတဲ့ စိတ်ဖြစ်တိုင်း၊ တွေ့ထိတဲ့စိတ် ဖြစ်
တိုင်း၊ ကြံစည်စိတ်ကူးတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ဒါပါဘဲ။
အဲဒီ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းသာ အမှတ်ရပါစေ၊ ရှေ့က မြင်တဲ့
စိတ်ကလေးတခု ဖြစ်ပေါ်သွားယင် နောက်က အဲဒီမြင်တာကို
အမှတ်ရလိုက်ပါ။ ရှေ့က ကြားသိတဲ့စိတ်ကလေး ဖြစ်သွားယင်
နောက်က အဲဒီကြားသိတာလေးကို အမှတ်ရပါစေ၊ အမှတ်ရမှု
ကလေး နောက်ကပါလာပါစေ၊ နောက်ကနေပြီး ထည့်ပေး
နေဖို့ပါဘဲ။ ဘာနဲ့ တူနေသလဲဆိုတော့ နလံထခါစ ပုဂ္ဂိုလ်
များမှာ မသင့်တဲ့အစာအာဟာရတွေ စားမိလို့ရှိယင် နောက်က
အစာကြေ ဆေးကလေး စား ပေး ရ သ လို့ ပါ ဘဲ။ အဆိပ်
ဖြေဆေး အစာကြေဆေးကလေး နောက်က စားပေးရတယ်။
အဲဒါနဲ့တူပါတယ်။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း
ဒွါရခြောက်ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း နောက်ကနေပြီး
အမှတ်သတိကလေး ထည့်ပေးနေဖို့ပါဘဲ။ အဲဒါဟာ အရိယာ
နေအိမ် ရောက်နေတာတဲ့၊ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ လုံခြုံ
နေတာပေါ့။

အမှတ် သတိကလေး ထည့်ပေးတော့ သတိကွင်း ဖြစ်တာ လားလို့ဆိုရမယ်။ ဘယ်ဟုတ်မလဲ ဒီကောက်ရ။ ဒီအထဲမှာ အား ထုတ်တဲ့ ဝီရိယလဲပါတယ်။ အဲဒါက သမ္မာဝါသာမ တဲ့ ဟုတ် လား။ ဒီအထဲမှာ တည်ကြည်တဲ့ သမာဓိလဲပါတယ်။ အဲဒါက သမ္မာသမာဓိတဲ့။ ဒီအထဲမှာ သူ့ဟာသူ အမှန်အတိုင်းရှုမှတ် ပြီးသိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိလဲပါတယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့တုံ့ပြန် သမ္မာသင်္ကပ္ပလဲ ပါတယ်။ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင်တွေ ကတော့ သီလ ဆောက်တည် လိုက် က တဲ့ က ပြည့်စုံနေတယ်။ ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားတွေ အကုန်လုံးပါဝင် နေတယ်။ ဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှုအစဉ်ထား” ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသတရားဟာ လုပ်ငန်း စဉ်ကလေး အတိုချုပ်ပါဘဲ။ သတိပဋ္ဌာန်နဲ့ ပြောလို့ရှိရင် သတိပဋ္ဌာန်တရားပါဘဲ ဒီကောက်ရ။ အပ္ပမာဒန သမ္မာဒေထ ဆိုတဲ့ ဒေသနာအရနဲ့ ပြောလို့ရှိရင်လဲ အပ္ပမာဒတရားပါဘဲ ဟုတ်လား။ “အပ္ပမာဒေါ အမတံ ပဒံ” ဆိုတဲ့ ဒေသနာအရပြော လို့ရှိရင်လဲ အပ္ပမာဒတရားဘဲ ဟုတ်လား။ ဒါဟာ အင်မတန် အရေးပါအရာရောက်တဲ့ တရားဘဲ။ ကိုင်း ကိုင်း ရှေးဦးစွာ ဒါလေး ဆိုကြဦးစို့။ ဒီ ဆောင်ပုဒ်ကလေးက ဝေထားတဲ့ စာရွက်ထဲမှာတော့ မပါဘူး။

ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊စောင့်မှုအစဉ်ထား။(၃-ခါဆို)

စိတ်ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း နောက်က အမှတ် သတိကလေး
ထည့်ပေးပါတဲ့၊ ဒီတော့ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ရှုရ မှတ်ရလိမ့်
မယ်နော်။ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်
ရမယ် ကြားလား။ ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း ကြားတယ်
ကြားတယ်လို့ ရှုမှတ်ရလိမ့်မယ်။ နံတိုင်း စားသိတိုင်း၊ နံတယ်
စားသိတယ်လို့ ရှုမှတ်ရလိမ့်မယ်။ တွေ့သိတိုင်းလဲ ထိတယ်
ထိတယ်လို့ ရှုမှတ်ရလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ ထိတယ်ဆိုတဲ့ အမှတ်ထဲမှာ
ကိုယ် အမှုအရာ လှုပ်ရှားမှုတွေလဲ အကုန် ပါဝင်တယ်။
“ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့်ဟောထားတဲ့
ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် တရားတွေလဲ ဒီထဲ ပါဝင်
သွားတယ်။ သွားတဲ့အခါမှာ လှုပ်တဲ့ ကိုယ် အစိတ်ပိုင်းက
တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုတွေ ဖြစ်တယ်၊ ဒီ တောင့်တင်း
လှုပ်ရှားမှုတွေဟာ ကိုယ် အစိတ်အပိုင်းထဲမှာ ရှိတဲ့ ကာယ
ပဿာဒတွေနဲ့ တိုက်ခိုက်ပြီးတော့ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီမှာ ကာယ
ဝိညာဏ်ကလေးက ထိသိသွားတယ်၊ ထိယင်ထိတယ် တောင့်
ယင် တောင့်တယ် ဆိုတာတွေကို သူက စပြီးတော့ သိတယ်။
အဲဒါကို ဝိပဿနာနဲ့ လိုက်ပြီးတော့ သွားယင် “သွားတယ်
သွားတယ်” “ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်” လို့ ဒီလိုမှတ်
တော့ အဲဒီ ကိုယ်အစိတ်အပိုင်းထဲမှာ တောင့်တင်းမှု လှုပ်ရှားမှု
တွေကို အထင်အရှား တွေ့ရတယ်။ အဲဒါဟာ လုပ်ငန်းစဉ်ပါ

တတိယအကြိမ်

ဘဲ။ ပြီးတော့ ကွေးယင်လဲဘဲ ကွေးတယ် ကွေးတယ်မှတ်၊ ဒါလဲဘဲ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတာတွေကို ထိသိမှတ်။ ဗိုက်ထဲက တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုတွေကို “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” လို့မှတ်၊ ဒါလဲ တွေ့ထိမှုတွေဘဲ။ ပြီးတော့ သက်သက်စိတ်ကူး ကြံစည်မှုတွေလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ စိတ်ကူး ကြံစည်မှုတွေကိုလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရမယ်။ ဒါဟာ လုပ်ငန်းစဉ်ပါဘဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ တရားအားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်းကို အကုန်လုံး လိုက်ပြီးတော့ မှတ်ရမယ်ဆိုယင် မဖြစ်သေးဘူး ဒကာကံရ။ ဒါကြောင့် နဲ့နဲက စပြီးတော့ ရှုရမယ်။ ဘယ်ကစပြီး ရှုရမလဲ ဆိုတော့ ထင်ရှားရာကဘဲ စပြီးရှုရပါတယ်။

“ယထာ ပါကဋ္ဌံ ဝိပဿနာ ဘိနိဝေသော” တဲ့။ ဝိပဿနာ ဘိနိဝေသော၊ ဝိပဿနာကိုစ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ယထာ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားစဉ်အတိုင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ထင်ရှားတဲ့ အစဉ်အတိုင်း ရှုနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဘယ်က ထင်ရှား ထင်ရှား အဲဒီထင်ရှားရာကစပြီး ရှုပါတဲ့။ များသောအားဖြင့် ကိုယ်အမူ အရာ ရုပ်က ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်က စပြီး ရှုရ မယ်လို့ အဋ္ဌကထာများက ပြောပါတယ်။ ရုပ်ထဲမှာလဲ သာပြီးထင်ရှားတဲ့ မဟာဘုတ် လေးပါးက စပြီး ရှုရမယ်။ မဟာဘုတ် လေးပါးထဲကဆိုယင် ဘယ်မဟာဘုတ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ထင်ရှားရာက စပြီး ရှုရပါတယ်။

ဒါပေမယ်လို့ သတိပဋ္ဌာန်မှာတော့ ဝါယောဓာတ် ရှုပ်
 တွေကို “ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့်
 ပြထားတော့ ဝါယောဓာတ်ကစပြီး ရှုရလိမ့်မယ်။ ဝါယော
 ဓာတ်ထဲမှာလဲဘဲ ယခုလိုထိုင်နေတဲ့အခါ ငြိမ်နေတဲ့ အခါဆို
 တော့ “ထိုင်တယ်-ထိုင်တယ်” လို့မှတ်၊ တောင့်တင်းတဲ့ ဝါယော
 ဓာတ်ကို သိပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်လို့
 လွယ်လွယ်ကူကူကလေး မှတ်နေယဉ်တော့ သမာဓိအားက
 များပြီး စိရိယအားက နည်းနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်
 နေတဲ့ အခါကာလမှာ တခုထဲ မမှတ်ဘဲနဲ့ ဗိုက်ထဲက ဖောင်း
 တယ်လာလိုက် ပိန်ကျသွားလိုက်နဲ့ အဲဒီလို အပြောင်း အလဲ
 ရှိတဲ့ တောင့်တင်းမှုကို ရှုဘို့ မှတ်ဘို့ရာ ဘုန်းကြီးတို့က
 ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အားလုံး ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တညီထဲဖြစ်
 အောင် ဒီအတိုင်းဘဲ ရှုဘို့ မှတ်ဘို့ ညွှန်ကြားထားပါသည်။

ဒါကြောင့်ဝမ်းဗိုက်ကဖောင်းတက်လာတဲ့အခါမှာ “ဖောင်း
 တယ်” လို့မှတ်။ ပိန်ကျသွားတဲ့အခါမှာ “ပိန်တယ်” လို့မှတ်ရမယ်။
 “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” ဆိုတဲ့ အမည်ကလေးတွေကတော့
 စိတ်ထဲကပါဘဲ။ ပါးစပ်က ရှုတ်ဘို့ ဆိုဘို့ မဟုတ်ပါဘူး။
 လိုရင်းကတော့ သိဘို့ရာက လိုရင်းပါဘဲ။ “ရှုတယ်၊ မှတ်တယ်၊
 သိတယ်၊ နှလုံးသွင်းတယ်” ဆိုတာတွေဟာ အတူတူပါဘဲ။
 တချို့က “ဘယ်လိုတော့ မဆိုကောင်းဘူး ဘယ်လိုဆိုရမယ်”
 လို့ ဥပဒေတွေ ပေးကြတယ်။ အဲဒီ ဥပဒေ ပေးတာက

တတိယအကြိမ်

အလကား အလုပ်ပိုင်းတို့ပါ။ ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် သိတာက လိုရင်း ပါဘဲ၊ ဟုတ်လား။ သိတယ် သိတယ်ဆိုလဲ သိတာဘဲ၊ ရှုတယ် ရှုတယ်ဆိုလဲ သိတာဘဲ၊ မှတ်တယ်ဆိုလဲ သိတာဘဲ၊ နှလုံး သွင်းတယ်ဆိုလဲ သိတာဘဲ၊ ဆင်ခြင်တယ်ဆိုလဲ သိတာဘဲ၊ အတူတူချည်းပါဘဲ၊ ပြောလွယ်အောင် ဘုန်းကြီးတို့က မှတ်တယ်လို့ဘဲ ပြောပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဖောင်းတဲ့ အခါမှာ “ဖောင်းတယ်” မှတ်၊ ဖောင်းစက ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် သိရမယ်၊ ပိန်တဲ့ အခါမှာ “ပိန်တယ်” မှတ်၊ ပိန်စက ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် သိရမယ်။ အသက်ရှူကိုတော့ / ပြင်ရဘူး ဒကာကံရ။ ဟုတ်လား။ အသက်ရှူကို နှေးအောင်လဲ အောင့်ထားဘို့ မလိုဘူး၊ မြန်အောင်လဲ အထူးအာရုံစိုက်ပြီး ရှုနေဘို့ မလိုဘူး။ ပြင်းပြင်းလဲ ရှုဘို့ရမလိုပါဘူး၊ ပကတိရှုနေကျ အတိုင်းဘဲ သူ့ဟာသူ ရှုနေရာမှာ နောက်ကလိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေဘို့ပါဘဲ။ “ဝိပဿနာ ရှုတယ်” ဆိုတာဟာ မရှိသေးတဲ့ တရားတွေကို အသစ်လင်ပြီး ရှုရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရှိပြီးသားဖြစ်တဲ့ သူ့ဟာသူ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေကို အစဉ် အတိုင်း လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေရုံပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ဖောင်းတဲ့အခါမှာ “ဖောင်းတယ်” လို့ ပိန်တဲ့ အခါမှာ “ပိန်တယ်” လို့ အစဉ်အတိုင်း လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေရုံပါဘဲ၊ အဲဒီလို မှတ်နေရင်း စိတ်က တခြား ထွက်သွားလို့

တတိယအကြိမ်

ရှိယင် အဲဒီထွက်သွားတဲ့ စိတ်ကိုလိုက်ပြီး မှတ်ရမယ်။ သွားယင် “သွားဝယ်” ရောက်ယင် “ရောက်ဝယ်” ကြံယင် “ကြံတယ်” မှတ်ပေါ့။ လှယ်လှယ်ပါဘဲ။ ဘာမှ မခက်ဘူး။ ဒီလို စိတ်ကို မှတ်တာက စိတ္တာနုပဿနာပဲ။ ပြီးယင် ဖောင်းတာ ပိန်တာ ကို ပြန်မှတ်။ အဲဒီ အထဲက နေပြီး ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင် ကိုက် ခဲတာတွေ ထင်ရှားလာလို့ရှိယင် အဲဒါတွေကို မှတ်။ ညောင်းယင် ညောင်းတဲ့ နေရာကလေးကို စိုက်ပြီးတော့ “ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်” လို့မှတ်။ ပူယင် ပူတဲ့နေရာ ကလေးကို စိုက်ပြီး “ပူတယ် ပူတယ်” လို့မှတ်။ နာယင် “နာတယ် နာတယ်” မှတ်ပေါ့။ ဒါတွေက ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ပဲ။ အဲဒီလိုမှတ်ပြီးတော့ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” ပြန်မှတ်သွားရုံပါဘဲ။ ပြီးတော့ အ သံ ကြား လို့ ရှိ ယင် “ကြားတယ်” လို့မှတ်။ ပြီးတော့ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” ပြန်မှတ်။ တထိုင်အတွင်းတော့ ဒါလောက်ပါဘဲ။

တနေ့လုံး အချိန်ကြာမြင့်စွာ အားထုတ်နေတဲ့ အခါမှာ တော့ ကွေးတာ ဆန့်တာ လှုပ်ရှားတာတွေလဲ မှတ်ရပါလိမ့် ဦးမယ်။ ဒီပြင် အမူအရာတွေလဲ မှတ်ရလိမ့်ဦးမယ်။ အဲဒီ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း အမူအရာတွေ ရှုဘို့ပါဘဲ။ ယခု တထိုင် အတွင်းကလေး ခဏ မှတ်ရာမှာတော့ ဆားမြီးတဲ့ သဘော ကလေးပေါ့။ တရား အရသာ ကလေး ဆားမြီး ကြည့်တဲ့ သဘောကလေးပါဘဲ။ မကြာပါဘူး။ ၂- မိနစ် လောက်

ကလေး မှတ်ရမှာ၊ ၂-မိနစ်ဆိုတာ တဏှာကလေးဘဲ၊ ဘာမှ မကြာဘူး၊ အဲဒီလောက်ကလေးတော့ အားထုတ်ကြဦးစို့ရဲ့။ ဒါလောက်ကလေးတော့ အားထုတ်မှ သုမေဓ-ကောင်းသော ပညာရှိ လူလိမ္မာ တပည့်ကလေးဖြစ်မှာ ဒကာကံရ။ ခုနက ကောင်းသော ပညာရှိ တပည့် လူလိမ္မာ ပညာရှိကလေးဖြစ် ချင်တယ်ဆို မဟုတ်လား၊ ဖြစ်ချင်ယင် အားထုတ်မှ ဖြစ်မှာ၊ အားမထုတ်ဘဲနဲ့တော့ ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အားထုတ်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက်ကတော့ ဖြစ်နေပါပြီ၊ အားမထုတ်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် သုမေဓ - တပည့် လူလိမ္မာကလေးဖြစ် အောင် တရားအားထုတ်ပြီး ကြည့်ကြဦးစို့ရဲ့။

အားထုတ်ခါနီးမှာ နှလုံးသွင်းပုံကလေးကလဲ ရှိသေးတယ် ဒကာကံရ။ ဘယ်လို နှလုံးသွင်းရမလဲဆိုတော့ “အဒ္ဓါ ဣမာယ ပဋိပဒါယ ဇရာမရဏမှာ ပရိမုစ္စိဿာမိ” လို့ နှလုံးသွင်း ရမယ်တဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာက ညွှန်ထားတယ်။ ဣမာယ ပဋိပဒါယ၊ ဤအကျင့် ပဋိပတ်ဖြင့်။ ဇရာမရဏမှာ၊ အိုခြင်း သေခြင်းမှ။ ဝါ၊ အိုခြင်း သေခြင်း အစရှိသော သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲ အပေါင်းမှ။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ကေနံ။ ပရိမုစ္စိဿာမိ၊ လွတ်မြောက်ရတော့မှာ ပါတကားလို့ ဒီ လို နှ လုံး သွင်းရ မယ်တဲ့။

လောကမှာ စားရေး သောက်ရေး နေရေး ထိုင်ရေး အတွက် လုပ်ရ ကိုင်ရတာကိုဘဲ အဆင်သင့်လို့ရှိယင် ဝမ်း

တတိယအကြိမ်

မြောက် ဝမ်းသာဖြစ်ရတယ်။ တချို့များ သိချင်းတွေ ဆိုလို့ အလုပ် လုပ်နေလိုက်တာ။ အဲဒီ အလုပ် လုပ်တဲ့ အတွက် သူ့မှာ ဘယ်လောက် ရမှာတုံး ဆိုယင် တနေ့စာ ကလေး လောက်ပဲ ရပါတယ်။ အကြောင်းညီညွတ်လို့ရှိယင် နှစ်ရက် သုံးရက်စာလဲ ရချင်ရမှာပေါ့။ တနေ့လုပ်တဲ့အတွက် ဆယ်ရက်စာ တလစာ ရတာကတော့ အင်မတန်ရှားပါတယ်။ တနှစ်လုံး အတွက် စားလောက်တယ်ဆိုတာကတော့ မရှိပါဘူး။ တသက် လုံးဆိုတော့ သာဝေးသေးတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလောက် တရက် နှစ်ရက်စာ အလုပ်ကလေး လုပ်ရတာနဲ့ဘဲ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်ပြီးတော့ လုပ်နိုင်လို့ရှိယင်၊ စားဘို့ သောက်ဘို့ ရာကလေး ရတာနဲ့ သိချင်း ဆိုပြီး အလုပ် လုပ်နိုင်လို့ရှိယင်။ ယခု တသံသရာလုံး တွေ့သွားမဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခ ငြိမ်းအောင်လို့ တရားအားထုတ်ရတာဟာ ပိုပြီး ဝမ်းသာစရာ မကောင်းဘူး လား။ သိချင်းဆိုရုံတွင် မကဘူး ဆိုင်းပါတီးပြီးတော့တောင် အားထုတ်စရာ ကောင်းပါသေးတယ်။ အင်မတန် ဝမ်းသာ စရာ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဝမ်းသာစရာ ကောင်းတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်ရတော့မှာဘဲလို့ ဒီလို နှလုံး သွင်းပြီးတော့ စိတ်ပါ လက်ပါနဲ့ အားထုတ် ရအောင်လို့ ပြောထားတာ။ ဘုန်းကြီးက ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဋ္ဌကထာ ဆရာက ပြောတာပါ။ “အဲဒါကြောင့် အဲဒီလို နှလုံးသွင်းပြီးတော့ စိတ်ပါ လက်ပါနှင့် ၂-မိနစ်လောက်ကလေး အားထုတ်ရမယ်။”

ကိုင်း မျက်စိမှိတ်ထား၊ ဖောင်းတက်လာတာကို “ဖောင်းတယ်” လို့မှတ်၊ ပိန်ကျသွားတာကို “ပိန်တယ်” လို့မှတ်၊ ဖောင်းစက ဖောင်းဆုံး တိုင်အောင် ပိန်စက ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် သေသေချာချာ သိအောင်လို့ စူးစိုက်ပြီးတော့ မှတ်ရမယ်။ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” လို့ ဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း စိတ်တွေက တခြားထွက်သွားလို့ရှိရင် အဲဒီ ထွက်သွားတဲ့ စိတ်ကလေးကို လိုက်ပြီးတော့မှတ်၊ ပြီးရင် ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ပြန်မှတ်၊ ဒီအထဲက ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင် ကိုက်ခဲတာ ဒီလို ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်လာရင် အဲဒီညောင်းတာ ပူတာ နာကျင် ကိုက်ခဲတာ ကလေးတွေကို လိုက်ပြီးတော့ “ညောင်းတယ် ပူတယ်” စသည်ဖြင့် မှတ်၊ ပြီးရင် ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ပြန်မှတ်။ ဒီအထဲက အံသံကြားလို့ရှိရင် “ကြားတယ်” မှတ်၊ ပြီးရင် ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ပြန်မှတ်၊ ဒါပါဘဲ။ အဲဒါ ၂-မိနစ်ပါဘဲ၊ ဘုန်းကြီးက နာရီကြည့်ထားမယ်။

တမှတ်အတွင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး

ဟော ၂ - မိနစ်စေ့သွားပြီ၊ တမိနစ်မှာ အနည်း ဆုံး နှုတ်ချက်ပေါင်း သုံးဆယ်တော့ ရပါတယ်၊ လေးဆယ်လောက်လဲ ရနိုင်ပါတယ်၊ ငါးဆယ်လောက်လဲ ရနိုင်ပါတယ်၊ ဘုန်းကြီးက အောက်ထစ်ဆုံး အနည်းဆုံးနဲ့ တွက်ပြမယ်။ တမိနစ် သုံးဆယ်ဆိုတော့ ၂-မိနစ်မှာ ခြောက်ဆယ် မရဘူးလား၊ နှုတ်ချက်

ပေါင်း ခြောက်ဆယ် ရတယ်နော်၊ အဲဒီ ခြောက်ဆယ်ထဲက တမုတ်တ မုတ်အတွင်းမှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပါဝင်တယ်၊ အဲဒီမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးဆိုတာ ဘာတွေတုံးဆိုလို့ရှိရင်၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ကြောင့်ကြစိုက်မှုအားထုတ်မှုကလေး မပါဘူးလား၊ အဲဒါကို သမ္မာဝါယာမ လို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒါဟာ အမှန် အတိုင်း အားထုတ်တာတဲ့၊ မတော်တာတွေ အားထုတ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အမှတ်ရတဲ့ သတိလဲ ပါတယ်။ အဲဒါက သမ္မာသတိ တဲ့။ မှတ်ရတဲ့ အာရုံမှာ စိတ်ကလေး ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ တည်တည် သွားတာက သမ္မာသမာဓိ တဲ့။ ဒီတော့ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဆိုတဲ့ မဂ္ဂင် သုံးပါးရတယ်။ ဒါက သမာဓိမဂ္ဂင် သုံးပါးတဲ့။

ပြီးတော့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အမှတ်ရတဲ့ အာရုံပေါ်မှာ ခြေလှမ်းကလေးများ လှမ်းလှမ်းပြီး တက်တက် သွားသလိုဘဲ မှတ်စိတ်က တက်တက် သွားတယ်၊ ဥပမာ ဖောင်းတာကို “ဖောင်းတယ်” လို့ မှတ်လိုက်ရင် မှတ်စိတ်က ဖောင်းတာ ပေါ်မှာ တက်သွားတယ်၊ ပိန်တာကို “ပိန်တယ်” လို့ မှတ်လိုက် ရင် မှတ် စိတ်က ပိန်တာပေါ်မှာ တက်သွားတယ်၊ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ အာရုံကလေးတွေပေါ်မှာ မှတ်စိတ် ကလေးတွေက တက်တက်သွားတယ်၊ အဲဒါဟာ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ခေါ်တယ်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ မှန်စွာကြံစည်ခြင်းလို့ ဆိုပေမဲ့ ဒီလိုရှုမှတ်ရာမှာ တော့ အကြာကြီး ကြံတွေး နေရတာ မဟုတ်ဘူး၊ မှတ်စိတ်

ကလေးတွေ ဦးတန်းဦးတန်းပြီး အာရုံပေါ် တက်ဘက်သွားတဲ့ သဘောပါဘဲ။ အဲဒါက သမ္ပယုတ်တရားတွေကို အာရုံပေါ်မှာ ဆွဲတင်ပေးသလိုဘဲ။ “လာကြဟေ့ ဒါလေးက ဒီလိုကွ ကြည့်ကြစမ်း” လို့ မဆိုသော်လဲ ဆိုဘိသကဲ့သို့ဘဲ။ သူကရွှေက ဦးတန်း ဦးတန်းပြီး အာရုံပေါ် တက်တက်သွားတဲ့ သဘော ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သူ့ကို **အဘိနိရောပနလက္ခဏာ** ရှိတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ သမ္ပယုတ်တရားတွေကို အာရုံပေါ်မှာ တင် ပေးခြင်းလက္ခဏာ ရှိတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ သမ္မာသင်္ကပ္ပပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ မှတ်မိတဲ့ အာရုံကလေးကို အမှန်အတိုင်း သိသွားတာက သမ္မာဒိဋ္ဌိ တဲ့။ ဘယ်လို အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ ဆိုတော့ ဖောင်းတယ် မှတ်တဲ့ အခါမှာ တောင့်တင်းတဲ့ သဘော လှုပ်ရှားတဲ့သဘောကို သိတယ်။ နောက်နေ့ နောက် ပိုင်းကျတော့မှ လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ စစ်ဆေးပြရ ဦးမယ်။ ဒီကနေ့တော့ အချိန်မရှိလို့ အဲဒါတွေကို မရှင်းနိုင် သေးဘူး။

တောင့်တာ တင်းတာ လှုပ်ရှားတာကို သိတာဟာ ဝါယောဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း သိသွားတာဘဲ။ ဒီလို သိတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ ဒီတောင့်တာ တင်းတာ လှုပ်ရှားတာတွေကို ယောကျ်ားဘဲ မိန်းမဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ သတ္တဝါဘဲ ငါဘဲ သူဘဲ စသည်ဖြင့် ဒီလို ထင်မြင်စွဲလမ်းမှု မပါဘူး။ မှားတဲ့ အသိတွေ မပါဘူး။ တောင့်ယင် တောင့်တာကိုသိတယ်။ တင်းယင် တင်း တာကို သိတယ်။ ဒါဘဲ။ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်းသိလို့ အဲဒါကို

သမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ခေါ်တယ်။ သမာဓိဉာဏ်တွေ ဒီထက်အားကောင်း
လာတဲ့အခါ ကာလကျတော့ ဒါလောက်တွင် မကသေးပါ
ဘူး၊ ဖြစ်ပေါ်လာလိုက် ပျက်သွားလိုက်၊ ဖြစ်ပေါ်လာလိုက်
ပျက်သွားလိုက်နဲ့ အစနဲ့ အဆုံးလဲ သိပါတယ်။ အနိစ္စ မမြဲတဲ့
သဘောကိုလဲ သိတယ်။ အနိစ္စသိတော့ ဒုက္ခ အနတ္တတွေလဲ
သိတယ်။ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း အဲဒီလိုသိတာတွေဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
မဂ္ဂင်ပါတဲ့။ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ-က ပညာမဂ္ဂင်နှစ်ပါး၊
ခုနစ်ကပြောခဲ့တဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်ကသုံးပါး၊ ပေါင်းလိုက်လို့ရှိရင်
ငါးပါးပေါ့နော်။ အဲဒီ မဂ္ဂင်ငါးပါးဟာ ကာရကမဂ္ဂင်တဲ့။ ရှု
မှတ်မှု တခုတခု ပြီးအောင်လို့ သူတို့ ငါးပါးက စုပေါင်းပြီး
အလုပ်လုပ်ကြတယ်။ ရှုတိုင်းရှုတိုင်းဟာ ဒီငါးပါးကစုပေါင်းပြီး
သူတို့ဘဲ အလုပ်လုပ်နေတာ။

အဲဒီလို သူတို့ငါးပါး ငါးပါးစုပေါင်းပြီး အလုပ်လုပ်တဲ့
နေရာမှာ သီလမဂ္ဂင်တွေကလဲ အလိုလိုပါဝင် ပြီးစီးနေပါတယ်။
ဘယ်လိုတုံးဆိုတော့ ဒကာကံတို့ ဆောက်တည်ထားတဲ့သီလဟာ
ဆောက်တည်တဲ့ အချိန်က စပြီးတော့ စင်ကြယ်နေတယ်
မဟုတ်လား။ အဲဒီ စင်ကြယ်နေတဲ့ သီလဟာ အခု “ဖောင်း
တယ် ပိန်တယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တဲ့ အခါကျတော့ ပျက်
သွားသေးသလား၊ (မပျက်ပါဘုရား)။ မပျက်ပါဘူး၊ စင်
ကြယ်မြဲ စင်ကြယ်နေတာပါ။ တိုးပြီးတော့တောင် စင်
ကြယ်ဘို့ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီဆောက်တည်ထားလို့

စင်ကြယ်နေတဲ့သီလဟာ အင်္ဂါနဲ့တက်လိုက်မယ်ဆိုယင် သမ္မာ
ဝါစာ လဲ ပါတယ်၊ သမ္မာကမ္မန္တ လဲ ပါတယ်၊ သမ္မာအာဇီဝ
လဲပါတယ်၊ အဲဒီ မဂ္ဂင်သုံးပါးလဲ အလိုလို ပါဝင် ပြီးတော့
ပြည့်စုံနေပါတယ်။ အဲဒီဘော့ ဒီ သီလမဂ္ဂင် သုံးပါးနဲ့ ခုနက
ကာရက မဂ္ဂင် ငါးပါးကို ပေါင်းလိုက်တော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
မဟုတ်လား၊ အဲဒီ မဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ အစိတ်အပိုင်း ရှစ်ပါးကိုဘဲ
ပေါင်းလိုက်လို့ရှိယင် မဂ္ဂ-လမ်းလို့ခေါ်တယ်။

မဂ္ဂ-မဂ်ဆိုတာဟာ လမ်းဘဲ၊ လမ်းဆိုတာဟာလဲ ရွာသွား
တဲ့လမ်း၊ မြို့သွားတဲ့လမ်း၊ ကျောင်းသွားတဲ့လမ်း၊ ဘုရားသွားတဲ့
လမ်း၊ တောသွားတဲ့လမ်း၊ မြစ်ဆိပ်သွားတဲ့လမ်း၊ စသည်ဖြင့်
အမျိုးမျိုး ရှိတာပေါ့၊ အဲဒီ လောက လမ်းတွေ လိုဘဲ
တရားဘက်က လမ်းတွေကလဲ အမျိုးမျိုးရှိတယ် ဒကာကံရ။
ငရဲပြည်သွားတဲ့ လမ်းလဲရှိတယ်၊ ပြိတ္တာဘဝသွားတဲ့ လမ်းလဲ
ရှိတယ်၊ တိရစ္ဆာန်ဘာ သွားတဲ့လမ်းလဲရှိတယ်။ အဲဒီ လမ်း
တွေက အကုသိုလ်တွေပေါ့၊ ကြိုက်လို့ရှိယင် အဲဒီလမ်းတွေကို
သွားရုံဘဲ၊ လှူလောကသွားတဲ့ လမ်းရှိတယ်၊ နတ်လောက
သွားတဲ့လမ်းရှိတယ်၊ အဲဒီ လှူရွာလမ်း နတ်ရွာလမ်းတွေ
ကတော့ ဒါန သီလ အစရှိတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေပေါ့။
ဗြဟ္မာလောကသွားတဲ့ သမထဈာန်လမ်းလဲရှိတယ်။ အဲဒီလို
လမ်းတွေကို ကြိုက်ယင်လဲ သွားရုံဘဲ။ အဲဒီလမ်းတွေ အမျိုး

မျိုးထဲမှာ ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလမ်းက ဘယ်ကိုသွားမည့် လမ်းတုံး
ဆိုလို့ရှိယင် နိဗ္ဗာန်သွားမဲ့ လမ်းဘဲ ဒကာကံရ။

နိဗ္ဗာန်သု သစ္စိကိရိယာယ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း
ငှာ။ ကောယနော မဂ္ဂေါ၊ တခုတည်းသော လမ်းလို့ သတိ
ပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်က ပြောထားပါဘယ်နော်။ ဒီကနေ
တော့ အချိန်မရှိလို့ ဘုန်းကြီးယ ဒီ သ တိ ပ ဋ္ဌာန် လမ်း
အကြောင်းကို မရှင်းနိုင်သေးဘူး။ နောက်နေ့ ကျတော့
အချိန်ရကောင်းပါသေးရဲ့။ အဲ အခု မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားတွေ ဖြစ်သွားတော့ ၂-မိနစ်အတွင်းမှာ
အနဲဆုံး အကြိမ် ခြောက်ဆယ်လောက် ရတယ်၊ ဒါကြောင့်
၂-မိနစ်အတွင်းမှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွေ အကြိမ် ခြောက်ဆယ်
လောက် ပွားသွားပြီပေါ့၊ ဒကာကံတို့ တဏှာကလေး အား
ထုတ်လိုက်တာ မဂ္ဂင်တွေ ခြောက်ဆယ်တောင် ရသွားပြီ၊
အကယ်၍သာ ဒီမဂ္ဂင် အကြိမ်ပေါင်း တရာနဲ့ အရိယမဂ်ကို
ရောက်မယ်ဆိုလို့ရှိယင် နောက်ထပ်အကြိမ် လေးဆယ်လောက်ပဲ
လိုတော့ တယ် နော်၊ လေး ဆယ် လောက် ဖြည့် လိုက် ယင်
ရောက်တော့မှာဘဲ၊ ဒီလိုရောက်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ရှိနိုင်ပါတယ်။
ဘုရားလက်ထက်က တရားနာနေရင်း တရားထူး ရသွားတာ
တွေဟာ ဒီလိုခဏချင်း ရောက်သွားကြတာတွေဘဲ၊ အကယ်၍
မှတ်ချက်ပေါင်း တထောင်လောက်မှ ရောက်မယ်ဆိုလို့ရှိယင်
တတိယအကြိမ်

တော့ ကိုးရာနဲ့ လေးဆယ်သာ လိုတော့တယ်။ အဲဒီလိုဘဲ
တိုးတိုးပြီး ရေတွက်သွားရုံပါဘဲ။

ဒီတော့ ဒီကနေ့ အစမ်းအားဖြင့် တရား အားထုတ်
လိုက်တာ နိဗ္ဗာန်ဆီသို့ ခြေလှမ်းပေါင်း ခြောက်ဆယ် လှမ်း
ပြီးတာနဲ့ တူတယ်။ ကျေးဇူး အင်မတန် များသွားပါတယ်။
ပြီးတော့ ရှုနည်းလဲ ရသွားတယ်။ တချို့က နက်ဖြန်ခါ မလာ
နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ရှိချင်ရှိမယ်။ အဲဒီလိုမလာနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ
ဒီလိုရှုမှတ်ရတာဘဲလို့ ရှုမှတ် နည်း က လေးကို ရသွားတယ်။
နည်းရသွားတော့ အိမ် တွင် လဲ ဘဲ အား နေတဲ့ အချိန်မှာ
သွားရင်း လာရင်း နေရင်း ထိုင်ရင်း ကိုယ်ပြုတဲ့ အမှုအရာ
တွေကို မှတ်နေလို့ရှိယင် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
ပွားနေတယ်။ အဘိုးတန်တဲ့ တရားတွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ
ဖြစ်သွားတယ်။ တခါ မှတ်ယင် တခါ ဖြစ်တယ်။ ဆယ်ခါ
မှတ်ယင် ဆယ်ခါဖြစ်တယ်။ တနေ့တွင် ဆယ်ခါလောက်
မှတ်လိုက်ယင် မနဲပါဘူး။ အဲဒါဟာ ပါရမီ ကုသိုလ်တွေ
မျိုးစေ့တွေ ဖြစ်သွားတာ။ ပိုက်ဆံလဲ တပြားမှ မကုန်ဘူး။
မှတ်လို့ရှိယင် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အင်မတန်အဘိုးတန်တဲ့ မျိုး
စေ့တွေ ရသွားတယ်။ သုမေဓ-ကောင်းသော ပညာရှိဆိုတဲ့
လူလိမ္မာ လူရည်ချွန်လဲ ဖြစ်သွားပြီ။ အင်မတန် အဘိုးတန်
ပါတယ်။ ဒီကနေ့တော့ နာရီကလဲ တော်တော် လွန်သွားပြီ။
ဆယ်နာရီ ခွဲခါနီးတောင် ရောက်သွားပြီ။ နက်ဖြန်ခါ

သန်ဘက်ခါကျမှ ဆက်ပြီးတော့ ကျန်တဲ့တရားတွေအကုန်လုံး
စေ့စေ့စပ်စပ် ဝေဘန်ပြီး ဟောရမယ်၊ နက်ဖြန်ခါသန်ဘက်ခါ
ဟောမဲ့နောက်ပိုင်းကျမှ သိစရာတွေက ပိုပြီးတော့ ကောင်း
တယ်။ ဒီကနေ့ ဟောခဲ့တာကတော့ တရားအချိုးလောက်ပဲ
ရှိပါသေးတယ်။ ကဲ၊ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို ဆိုပြီး တရား
သိမ်းကြဦးစို့။

မီးခိုး ညဉ့်ခါ၊ နေ့မှာ မီးပျို၊ တောင်ပို့ မြင်လတ်၊
ဆရာမြတ်က၊ တပည့်လှအား၊ ပေါက်တူး သွားဖြင့်၊
ခဲခြားစေရာ၊ ပေါ်လာ မင်းဒုတ်၊ ဖားယုတ် တွေ့ချ၊
လမ်းခွဲ နှစ်မ္ဘာ၊ ဆပ်ပြာရေစစ်၊ လိပ်ညစ်တလီ၊
ဓားစဉ်းတီနှင့်၊ တွေ့ပြီအသား၊ နတ်နဂါး၊ ဆွဲငါး
ဝှက်စာ အစဉ်တည်း။

တောင်ပို့- ကိုယ်ထည်၊ ကြံစည်-မီးခိုး၊ ပြုမျိုး-မီးပါ၊
ဆရာ-ဘုရား၊ တပည့်ကား- မှတ်သားယောဂီတည်း။
ပေါက်တူး-ပညာ၊ တူးတာ - အားထုတ်၊ မင်းဒုတ်-
အဝိဇ္ဇာ၊ ဖားမှာ - ဒေါသ၊ လမ်းနှစ်ခွဲ - မှတ်ကြ
ယုံမှားတည်း။

နီဝရဏ-တူလှရေစစ်၊ လိပ်ညစ်-ခန္ဓာ၊ ကာမာစဉ်းတီ၊
နန္ဒီ-အသား၊ နတ်နဂါး-မှတ်သား ရဟန္တာတည်း။

တတိယအကြိမ်

ဤဝ မ္ဗကသုတ်တရားတော်ကြီးကို ရိုသေစွာ နာခံမှတ်သားကြရသော ခမ္မသဝန ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်တို့ကြောင့် တရားနာ ပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ဤသုတ္တန် တရားတော်ကို အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ရိုသေစွာ ပြည့်စုံအောင် နာကြားနိုင်ကြ၍ ဤသုတ္တန်တရားတော်၌ လာသော ကျင့်သင့် ကျင့်ထိုက်သော တရားတို့ကို ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် အစဉ်ဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ် ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ပဌမ ညတရား ဤတွင်ပြီး၏။

ဒုတိယည-ဒုတိယပိုင်း

အနုသန္ဓေ စကား

ယနေ့ညတော့ ဒကာလူနဲ့ ဟောရမှာဘဲ၊ မနေ့ညက ဒကာလူက တရားမနာရဘူးနော်၊ ဒါဖြင့် မနေ့ညက ဘာတရားတွေ ဟောမှန်းတောင် ဒကာလူ သိမှာမဟုတ်ပါဘူး၊ အဲဒီလိုဘဲ မနေ့က အကြောင်းမညီညွတ်လို့ မလာရတဲ့ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိလိမ့်ဦးမယ် ဒကာလူရ။ ဒါကြောင့် မနေ့ညက ဟောခဲ့တဲ့ တရားကလေးလဲနဲ့နဲ့ ဆက်စပ် မိအောင် လို့အကျဉ်းချုပ်တော့ ပြောရဦးမှာပေါ့။

မနေ့ညကဟောတာ ဝဗ္ဗိကသုတ်တရားတော်ဘဲ ဒကာလူရ။ တောင်ပို့ကြီးနဲ့ ဥပမာပြုပြီး ဟောထားတဲ့ တရား ပေါ့။ အဲဒီတရား ခေါင်းစဉ် ကလေးကို ရှေးဦးစွာ ဆိုကြစို့၊ ဆောင်ပုဒ် ကလေးဆိုပြီးမှ ပြောသွားရမယ်။

မီးခိုးညဉ့်ခါ၊ နေ့မှာ မီးပျို၊ တောင်ပို့မြင်လတ်၊ ဆရာမြတ်က၊ တပည့်လုအား၊ ပေါက်ဘူးသွားဖြင့်၊ ခွဲခြားစေရာ၊ ပေါ်လာမင်းဒုတ်၊ ဖားယုတ်တွေရ၊ လမ်းခွန့်စွန့်၊ ဆပ်ပြာရေစစ်၊ လိပ်ညစ်တလီ၊ ဓားစဉ်းတီနှင့်၊ တွေ့ပြီအသား၊ နတ်နဂါး၊ ဆွဲငါးဝှက်စာ အစဉ်တည်း။

မီးခိုးညဉ့်ခါ ဆိုတာက ညဉ့်အခါ ကာလမှာ မီးခိုးတွေ ထွက်နေတယ်၊ နေ့မှာ မီးပျို ဆိုတာက နေ့အခါ ကာလမှာ တတိယအကြိမ်

မီးတောက် မီးလျှံတွေ ပျိုအန်ပြီးထွက်နေတယ်။ အဲဒီလိုညမှာ
 မီးခိုးထွက်ပြီး နေ့မှာ မီးတောက် မီးလျှံတွေ ထွက်နေတဲ့
 တောင်ပို့ကြီး တခုကို ပြာဟွဏဆရာကြီးက တွေ့မြင်ပါသတဲ့
 ဒကာလူရ။ ပြာဟွဏ ဆရာကြီးကလဲ တောစခန်းသွားပြီး
 တော့ သူတပည့်တွေကို တောနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အသိအလိမ္မာ
 ပညာတွေ လက်တွေ့ နားလည်အောင်လို့ သုတေသနအဖြစ်နဲ့
 သင်ပြနေပါသတဲ့။ အဲဒီ ပြာဟွဏဆရာကြီးက တွေ့တော့
 ဒီတောင်ပို့ကြီးဟာ ထူးဆန်းတယ်။ ဒီတောင်ပို့ကြီးထဲမှာ ထူး
 ဆန်းတဲ့ပစ္စည်းတော့ ရှိမယ်ဆိုပြီးတော့ ဥာဏ်ပညာထူးချွန်တဲ့
 သူတပည့် လူလိမ္မာက လေး ခေါ်ပြီး အတူးခိုင်းသတဲ့။
 တူးတယ် ဆိုတော့ ပေါက်တူးနဲ့ တူးရမယ် မဟုတ်လား။
 ပေါက်တူးနဲ့ အတူးခိုင်းပါတယ်တဲ့။ တူးတဲ့အခါ ရှေးဦးစွာ
 ဘာတွေ့သလဲဆိုတော့ ပေါ်လာ မင်းဒုတ်တဲ့နော်။ မင်းဒုတ်
 ဆိုတာ တံခါး ဂလန်ပါတဲ့။ မင်းဒုတ်ကို ဖယ်ပြီး ရှေ့ဆက်တူး
 လိုက်တော့ ဖားကို တွေ့ပြန်တယ်။ ဥဒ္ဓါမာယိကဖားတဲ့နော်။
 ပြီးတော့ လမ်းခွဲလမ်းခွဲနှစ်ခု တွေ့ပြန်တယ်တဲ့။ ပြီးတော့
 ဆပ်ပြာ ရေစင်ကို တွေ့တယ်တဲ့။ နောက် ဆက်တူးတော့
 လိပ်ကို တွေ့သတဲ့။ အဲဒီ လိပ်ထုတ်ပြီး တူးလိုက်တဲ့အခါ ခားနဲ့
 စဉ်းတီတုံးကို တွေ့တယ်တဲ့။ ခားနဲ့ စဉ်းတီတုံးကို ဖယ်ပြီး
 တူးလိုက်တော့ သားတစ်ကို တွေ့ပြန်သတဲ့။ တွေ့ရတဲ့ပစ္စည်း
 တွေ တော်တော်စုံသွားပြီ။ တယ်ထူးဆန်းတဲ့ တောင်ပို့ကြီး

ဘဲ။ အဲဒီကနောက် နတ်နဂါး တွေပြန်တယ်တဲ့၊ အဲဒါက တော့
နောက်ဆုံးဘဲ။ ဒါကြောင့် “နတ်နဂါး ဆွဲငါးဝှက်စာ အစဉ်
တည်း”လို့ ဆိုထားတယ်။

အဲဒီ ဝှက်စာ တဆွဲငါးကို ဗြဟ္မာကြီးက လာပြီးတော့
ရှင်ကုမာရကဿပကို ပေးပါတယ်။ ရှင်ကုမာရကဿပက
မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက
အစဉ်အတိုင်း ဖြေတော်မူပါတယ်။ အဲဒါထဲက ငါးပုဒ်တော့
မနေ့က ပြီးသွားပြီ။ အဲဒီ ငါးပုဒ် အဖြေကိုတော့ လွယ်လွယ်နဲ့
ပြီးအောင် ဒီလိုစီစဉ်ကြစို့ရဲ့။ ဆောင်ပုဒ်စာရွက်ထဲ နောက်
နားမှာ အဖြေကလေးတွေ ပါ တယ် နော်၊ စာ မျက်နှာ
သုံးနံပါတ်က အဲဒါအတိုင်း ဆိုကြဦးစို့ရဲ့။

(ဆို) တောင်ပို့ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ဤရုပ်ကိုယ်ကြီးဘဲ။

“တောင်ပို့ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ဤရုပ်ကိုယ်ကြီးဘဲ” လို့
အမေးနဲ့ အဖြေ တွဲပြထားတော့ မိမိတို့ရဲ့ ရုပ်ကိုယ်ကြီးဘဲလို့
လူတိုင်းဘဲ နားလည်ကြပါလိမ့်မယ်။ တောင်ပို့ကြီးနဲ့ရုပ်ကိုယ်ကြီး
တူပုံကို မနေ့က ရှင်းပြခဲ့ပါပြီ။ (အကျဉ်းချုပ် ထပ်ပြော
သည်)။

(ဆို) မီးခိုးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ညအခါမှာ ကြံတာဘဲ။

(ဆို) မီးလျှံဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ နေ့အခါမှာ ပြုတာဘဲ။

နောက်နေ့မှာ လုပ်ကိုင်ဘို့ရာတွေကို ညက ကြံစည်ကြရ
တယ်။ အဲဒါဟာ ညအခါ ဒီကိုယ် တောင်ပို့ကြီးက မီးခိုး

ထွက်နေတာတဲ့၊ နေ့ကျတော့ ညက ကြံထားတဲ့ အတိုင်း
လျှောက်လုပ်တာက မီးလျှံတွေ ထွက်နေတာတဲ့။ ဒါတွေကတော့
သိလွယ်ပါတယ်။

တပါးတည်းသောဆရာ

(ဆို) ဆရာဆိုတာ ဘယ်သူလဲ၊ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားဘဲ။

ဟိုရှေးခေတ်က ပြာဟ္မဏဆရာကြီးဆိုတာ ယခုခေတ်ကာလ
ကျောင်း ဆရာကြီးများ လို့ ပါဘဲ။ မိမိတို့ထံမှာ လာပြီး
ပညာသင်တဲ့ တပည့်တွေကို သွန်သင်ညွှန်ကြားပြီးနေလို့ သူ့ကို
ပြာဟ္မဏဆရာကြီးလို့ ဆိုတယ်။ ဒီပြာဟ္မဏ ဆရာကြီးမှာ
တပည့်တွေဟာ တရာသော်၎င်း၊ တထောင်သော်၎င်း ရှိနိုင်
ပါတယ်။ များလှယင် လေးငါးခြောက်ထောင် ခုနစ်ထောင်
လောက်ရှိမှာပေါ့။ ဒီထက်တော့ များမယ် မဟုတ်ပါဘူး၊
တထောင်လောက် ဆိုယင်ကို တယောက်တည်းက သင်းပး
နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒကာလူတို့ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ကိုးကွယ်ရာ
ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား သခင်မှာတော့ တပည့်တွေက ဒီလို
တထောင် နှစ်ထောင် လေးငါးခြောက်ထောင် ခုနစ်ထောင်
မကပါဘူး၊ လူတွေတွင်လဲ မဟုတ်ဘူး နတ်တွေရော ဗြဟ္မာ
တွေရော တလောကလုံးမှာ ရှိသမျှ အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်
တွေဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်တွေချည်း မဟုတ်လား
ဒကာလူရ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဂုဏ်တော်ကိုးပါး

တဘိယအကြိမ်

ထဲမှာ သတ္တာဒေဝ မနုဿာနံ ဆိုတဲ့ ဂုဏ်တော် တပုဒ်လဲ ပါတယ်။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့၏။ သတ္တာ၊ တပါးတည်းသော ဆရာ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဆိုတာ အားလုံးသော လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေရဲ့ ဆရာဘဲ။ ဆရာ ဆိုတာဟာ ဘယ်လိုဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံရသလဲ ဆိုသင် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်တဲ့အမှုတွေ မကောင်းတာတွေကို တားမြစ်ရမယ်၊ အကျိုး ရှိတဲ့အမှုကို ညွှန်ကြားရမယ်၊ ဒီ ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံရမှာပေါ့၊ အဲ...မေတ္တာ ကရုဏာ ရွှေသွားပြီးသကာလ အကျိုးမဲ့ အမှု တွေကို တားမြစ်ပြီးတော့ အကျိုးရှိတဲ့ အမှုတွေကို ညွှန်ကြား နိုင်ရမယ်။ လောကမှာ ဆရာတွေလဲ ဒီနည်းအတိုင်းပါဘဲ၊ ဆရာလုပ်တဲ့ သူတွေဆိုတာ တပည့်တွေမှာ အကျိုးမဲ့ မဖြစ် အောင် စောင့်ရှောက်ရတယ်၊ တပည့်တွေမှာ အကျိုးများ အောင် စောင့်ရှောက်ရတယ်၊ ညွှန်ကြားရတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကတော့ တသံသရာလုံး လျှောက်ပြီးတော့ အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အရာတွေဟူသမျှကို တားမြစ်တော်မူ တယ်။ “မျက်မှောက်မှာလဲ အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ သံသရာ မှာလဲ အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေနိုင်တယ်” ဆိုတဲ့ မကောင်းမှု အကုသိုလ် ဟူသမျှတွေကို ပယ်ရှားဘို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောခဲ့တယ် မဟုတ်လား တကာလူရ။ (ဟောခဲ့ပါတယ်ဘုရား) ကိုယ်ဖြင့် ကျူးလွန်မှု-ကာယကံ မကောင်းမှုတွေ၊ နှုတ်ဖြင့် ကျူးလွန်မှု- ဝစီကံမကောင်းမှုတွေ၊ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်မှု-မနောကံမကောင်း

မူတွေ ဒီအကုသိုလ်ကံဟူသမျှတွေကို မပြုလုပ်ရဘူးလို့ မြတ်စွာ
ဘုရားက တားမြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒါတွေကို တားမြစ်တာဟာ
လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတွေမှာ အကျိုးမဲ့ မဖြစ်ရအောင်လို့
မေတ္တာနဲ့ ကရုဏာနဲ့ တားမြစ်တာပါဘဲ။ သို့သော်လဲ ဒီလို
ရှိပါတယ်။ လူတွေ၊ နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာတွေဆိုတာက ကိလေသာ
မကင်းသေးတော့ ဒီမကောင်းမှုတွေကို ပြုချင်ကြတယ်။ သူတို့
ပြုချင်နေတဲ့ အမှုတွေကို တားမြစ်တော့ ချုတ်ချယ်လွန်းတယ်
ကြပ်တည်းလွန်းတယ်လို့ ဒီလိုလဲ ထင်တတ်တယ် ဒကာလူရ။

ဥပမာ-မိဘများက သားသမီးတွေကိုသွန်သင်ဆုံးမကြတယ်။
မသိ မလိမ္မာတဲ့ သားသမီးကလေးတွေကို မသွားသင့်တဲ့နေရာ
မသွားဘို့ မလုပ်သင့်တဲ့အမှုကို မလုပ်ဘို့ တားမြစ်ရတယ်
မဟုတ်သေး။ နို့စို့အရွယ် ငယ်ငယ်ကလေး ဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီ
ကလေးငယ်ဟာ ဒုတ်ချောင်းတို့ ဖျာစတို့ ဒီလိုဟာတွေကို
ကိုင်တွယ်နေလို့ရှိရင်ဖြင့် ယူပြီးတော့ပစ်ရတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ
ဆိုရင် ကလေးက ဒုတ်ကို ပါးစပ်ထဲ ထည့်ပြီးတော့ သူ
မျိုချင်မျိုချလိုက်မယ် မဟုတ်လား၊ မျိုရင် အကျိုးမဲ့ဖြစ်မယ်၊
အကယ်၍ ဒုတ်ချောင်းတို့ အုဉ်ခဲ့တို့ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်တဲ့
အရာဝတ္ထုကို ပါးစပ်ထဲထည့်ပြီး မျိုနေတာ တွေ့ရလို့ရှိရင်
အဲဒါကို ကလေးရဲ့ ပါးစပ်ထဲက အတင်း ဆွဲထုတ်ရလိမ့်မယ်။
ကလေးကတော့ သူကြိုက်နေတာဆိုတော့ ငိုလိမ့်မယ်၊ ငိုချင်
ငိုပါစေတော့ ဒီကလေးကို သနားသောအားဖြင့် အတင်း

တတိယအကြိမ်

တခါထဲ ဆွဲထုတ်ရလိမ့်မယ်။ အကယ်၍ ပါးစပ်ကို စေ့ထား လို့ရှိယင်လဲ အဲဒီ ပါးစပ်ကို အတင်းဖဲ့ပြီးတော့ လက်နဲ့ အတင်းနှိုက်ပြီး ထုတ်ရလိမ့်မယ်။ အကယ်၍ လည်ချောင်းထဲ တစိတ်တပိုင်း ရောက်နေပြီဆိုတောင်မှလဲ သွေးတွေထွက်ချင် ထွက်ပေစေ လက်နဲ့ အတင်းနှိုက်ပြီးထုတ်ရလိမ့်မယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလို ရက်ရက်စက်စက် လုပ်ရသလဲလို့ဆိုယင် မိမိတို့၏ သားသမီး ကလေးကို ကရုဏာနဲ့ သနားလို့ မဟုတ်လား၊ မေတ္တာနဲ့ ချမ်းသာစေချင်လို့ မဟုတ်လား၊ ဒီကလေးတော့ ဆင်းရဲရော့ဟဲ့ လို့ နှိပ်စက်လိုတဲ့ သဘော မပါပါဘူး ဒကာလူရ။ (မှန်ပါ ဘုရား)။

အေး....ဒါလိုဘဲ မြတ်စွာဘုရားကလဲ ကိလေသာ မကင်း သေးတဲ့ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတွေက ပြုလုပ်ချင် နေပေ မယ်လို့ မသင့်တော်တဲ့ အမှုတွေကို မလုပ်ရဘူးလို့ တားမြစ် တော်မူတယ်။ သတ္တဝါတွေက မိမိတို့၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနဲ့ စပ်ပြီးသကာလ ကိုယ့်အကျိုးကိုယ်စီးပွားဖြစ်အောင်လို့သုတပါး အသက်တွေ သတ်ချင်ကြတယ်၊ ညည်းဆဲချင်ကြတယ်။ အဲဒါတွေ မသတ်ရဘူး မညည်းဆဲရဘူး မသတ်ကောင်းဘူး၊ မညည်းဆဲ ကောင်းဘူးလို့ ဒီလိုတားမြစ်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား ဒကာလူရ။ (တားမြစ်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား)။ ဒီလိုတားမြစ်တာနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးငယ်ငယ်က တွေ့ကြုံဘူးတာလေးကို အမှတ်ရလာ တယ်။ သားဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မိခင်ကို တရားဟောပါတယ်။

တတိယအကြိမ်

သုတပါး အသက်ကို မသတ်ကောင်းဘူး၊ သုတပါးဥစ္စာကို မခိုးကောင်းဘူးလို့ ဒီလိုပြောတော့ မိခင်က ပြန်ပြောတယ်။ “ငါ့သားရယ် ငါ့ဘို့ လူလောက ဆိုတာကတော့ စားရေး သောက်ရေး နေရေး ထိုင်ရေးအတွက် ဒီလို အမှုတွေကိုလဲ လုပ်ရသေးတာဘဲ၊ မလုပ်ပဲနေလို့ မဖြစ်ဘူး”လို့ ပြောတာကို ကြားရဘူးကယ်။ အဲဒီတော့ လူလောကအနေနဲ့ ဆိုတော့ စားရေး သောက်ရေး နေရေး ထိုင်ရေး စီးပွားရေးအတွက် ဆိုယင် လုပ်ကောင်းတယ်လို့ ဒီလို အောက်မေ့နေတတ်ကြပါတယ်။ လုပ်လဲ လုပ်ချင်နေကြတယ် ဒကာလူရ။

ဒါပေမယ့်လို့ မြတ်စွာဘုရား ကတော့ ဒီ တသက်လျာ ကလေးအတွက် တဇာဏလေး အတွက် ကောင်း စား ဘို့ ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေကို ကျူး လွန်မိလို့ရှိယင် တသံသရာလုံး လျှောက်ပြီး ဒုက္ခတွေရောက် သွားတော့မယ် ဆိုတာကို မြင်တော်မူတဲ့ အတွက် သုတပါး အသက်ကို သတ်ခြင်းအမှု မပြုရဘူး၊ သုတပါးကို ညှဉ်းဆဲ ခြင်းအမှု မပြုရဘူး၊ သုတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း လုယက်ခြင်း အမှုကို မပြုရဘူး စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ကားမြစ်ခဲ တယ်။ အဲဒါ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုယင် ကလေးက ပါးစပ်ထဲကို ဒုတ်ချောင်းတို့ ကျောက်ခဲတို့ထည့်လိုက် မျိုချလိုက်တဲ့အတွက် အဘင်းဆွဲထုတ်ရတာနဲ့ တူပါတယ်။ မတူဘူးလား ဒကာလူရ။ (တူပါတယ်ဘုရား)။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက မကျူး တတိယအကြိမ်

လွန်သင့်တာတွေကို မကျူးလွန်ရအောင် တားမြစ်ခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ ပြုသင့်တာတွေကိုတော့ ပြုဘို့ရာ ညွှန်ကြားပြန်တယ်။ သီလအကျင့်ကို ကျင့်ရမယ်။ သမာဓိ အကျင့်ကို ကျင့်ရမယ်။ ပညာအကျင့်ကို ကျင့်ရမယ်။ ဒီလို ညွှန်ကြားခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ (ညွှန်ကြားခဲ့ပါတယ်ဘုရား)။ သီလအကျင့်ကို ကျင့်ရမယ် ဆိုရာမှာ သီလ ဆိုတာက ဟိုအမှု မပြုရ၊ ဒီအမှု မပြုရ ဆိုတော့ အလွန်ချွတ်ချယ်ရာ ရောက်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေရဲ့စိတ်ထဲမှာ ဒါကတော့ ချွတ်ချယ်လွန်းအားကြီးပါတယ်၊ နေစရာ ထိုင်စရာတောင် မရှိလောက်အောင် ဖြစ်နေပါတယ်လို့ အောက်ခမ္မတတ်တယ်။

သေဋ္ဌေးသား ရဟန်း

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က သေဋ္ဌေးသားတယောက်ဟာ မိမိ ကိုးကွယ်နေတဲ့ ရဟန်း ကို လျှောက်ထားတယ်။ “တပည့်တော်ဘုရား သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်ချင်ပါတယ်။ ဆင်းရဲငြိမ်းချင်ပါတယ်။ ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ချင်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလုပ်ရပါမလဲ” လို့ ဆိုတော့ ဆွမ်းအလှူ သင်္ကန်းအလှူ အစရှိတဲ့ ဒါန ကုသိုလ်တွေ အမျိုးမျိုး အပြုခိုင်းတယ်။ ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ပြုပြီးတဲ့အခါမှာ “အရှင်ဘုရား တပည့်တော်ဟာ အလှူအမျိုးမျိုးတွေ လှူပြီးပါပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်တဲ့ တရားကိုတော့ မတွေ့သေးဘူး

တတိယအကြိမ်

ဘုရား”လို့ လျှောက်ပြန်တယ်။ ဒီလို ဆိုလို့ရှိယင် သရဏကို သုံးပါးနဲ့ ငါးပါးသီလဆောက်တည်ရမယ် စောင့်ရှောက်ရမယ်လို့ ငါးပါးသီလကို ပေးလိုက်ပြန်တယ် ဒကာလူရ။ ငါးပါးသီလ ဆောက် တည် လိုက် ပြန် တော့ လဲ ဆင်းရဲက လွတ်တာကို သူမတွေ့ပြန်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် သူက “အရှင် ဘုရား တပည့်တော် ငါးပါးသီလလဲ ဆောက်တည်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်တာကိုတော့ မတွေ့သေးဘူး ဘုရား”လို့ လျှောက်ပြန်တယ်။ ကိုင်း ဒါဖြင့် ဆယ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ပေတော့လို့ ဆယ်ပါး သီလကို ဆောက်တည် ခိုင်းတယ်။ ဒါနဲ့လဲ ဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်တာကို မတွေ့ ပြန်ဘူးတဲ့ ဒကာလူရ။ ကိုင်း ...ဒါဖြင့်ယင် ရဟန်းပြုမှဖြစ်တော့ မှာဘဲလို့ ဆိုပြီးတော့ ရဟန်းပြုခိုင်းတယ်။

ရဟန်းပြုလိုက်တဲ့အခါမှာ ဆံ မုတ်ဆိတ် တွေကိုပယ်၊ လူ ဝတ် လူစားတွေကို စွန့်ပြီးတော့ ဖန်ရည်စွန်းတဲ့ အဝတ်များ ဝတ်လို့ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်နှင့် အညီ ရဟန်းခံပေးရတာကိုး။ ဒီလို ရဟန်းခံပေးပြီးတဲ့အခါ ကာလကျတော့ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာက ဝိနည်းစကားတွေ သင်ကြားပေးတယ်။ နိဿယနည်း ဆရာကတော့ သုတ္တန်ဆိုင်ရာက တရားတွေလဲ သင်ကြားပေး တယ်။ အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာကတရားတွေလဲ သင်ကြားပေးပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ဘို့ ဝိ ပ သာ နာ တ ရား အား ထုတ်ဘို့ ညွှန်ကြားပေးတယ်။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဆီ ရောက်တဲ့

အခါမှာ ဘယ်အမှု မပြုရဘူး၊ ဘယ်အမှု ပြုလို့ရှိသိသ် ဘယ်
အာပတ်သင့်တယ်၊ ဘယ်လိုဟာ မစားရဘူး။ စားလို့ရှိသိသ်
ဘယ်အာပတ်သင့်တယ်၊ သင်္ကန်းကို ဘယ်လိုဝတ်ခဲ့တယ်၊ ဆွမ်း
စားတဲ့အခါမှာ ဘယ်လို စားရတယ်၊ အယုတ်ဆုံး ကျင်ကြီး
ကျင်ငယ် စွန့်တဲ့ နေရာတောင်မှ ဘယ်လို စွန့်ရတယ် စသည်ဖြင့်
ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်တွေ သူက သွန်သင်ပေးတာကိုး။ ဒီလို
သင်ပေးတော့ ဒီရဟန်းသစ်က ဘယ်လို အောက်မေ့သလဲလို့
ဆိုယင် “ဪ ခက်လိုက်ပါတိတော့၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ
လွတ်မြောက်ချင်လို့ ရဟန်းပြုလိုက်ပါတယ်၊ တကယ်ထဲမှတဲ
ကြပ်တည်းလိုက်တာ လှုပ်စရာတောင် မရှိတော့ဘူး၊ ငါတော့
ခက်တော့တာဘဲ” လို့ ဒီလို အောက်မေ့သတဲ့ ဒကာလူရ။ ဒီလို
အောက်မေ့ပြီးတော့ “ဪ...ဒီလိုဆိုယင် သာသနာတောင်
နေလို့ မဖြစ်ပါဘူး၊ လူထွက်မှ နေရာကျတော့မှဘဲ၊ လူတော်
လောကမှာ တတ်နိုင်သမျှ ဒါန သီလလေးနဲ့ဘဲ သံသရာဝဋ်
ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ပါတော့မယ်” လို့
စိတ်ကူးပြန်သတဲ့ ဒကာလူရ။

ဒါပေမဲ့ တော်ပါသေးရဲ့ ဘုရားလက်ထက်ကမို့ သူလူထွက်
မယ်လို့ ကြံနေတဲ့အကြောင်းကို ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တွေက ကြား
သိရတဲ့အတွက် ဒီရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရားထံ ပို့ကြတယ်၊
အကျိုးအကြောင်း ပြောပြီးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက ဘာ
ကြောင့် သင် လူထွက်ချင်တာလဲ လို့ မေးတော်မူပါတယ်၊

ဒီတော့ “တပည့်တော်မှာ နိဗ္ဗာန်သုညဆရာက ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေ ပေးထားလို့ နှလုံးသွင်းရတာတွေကများနေတယ်။ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာကလဲ ဝိနည်း ကျင့်ဝတ်တွေ သင်ကြား ပေးထားလို့ တပည့်တော်ဟာ မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် တပည့်တော်ဖြင့် လက်တို့ ခြေတို့ဘောင် မလှုပ်ဝံ့ အောင် ရှိနေပါတယ်။ ဒီလို အင်မတန် ကြပ်တည်းလွန်းလို့ လူထွက်တို့ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားပါတယ် ဘုရား” လို့ လျှောက် ပါတယ်။ ဒီရဟန်းက သူ့မှာ လက်ခြေ လှုပ်တိုင်း တစုံတခု ပြုလုပ်တိုင်း အာပတ်များ သင့်သွားမှာလေလား၊ သမာဓိများ ပျက်သွားမှာလေလား၊ ဝိပဿနာများ ပျက်သွားမှာလေ လားနဲ့ သူ့မှာ အင်မတန် ဝန်လေးနေဟန် တူပါတယ်။ ဒကာလှူချ။

ဒီတော့ ဖြတ်စွာဘုရားက “အေး ဒါဖြင့် ကိစ္စမရှိဘူး၊ သင့်ကိ တရုတ်ည်းဘဲ စောင့်ရှောက်ဘို့ပေးမယ်၊ အဲဒီ တခုကို စောင့်ရှောက်နိုင်ယင် တခြားဟာတွေကို စောင့်ရှောက်ဖို့မလို တော့ဘူး” လို့ အားပေးတော်မူပါတယ်။

ဘယ်ဟာကို စောင့်ရှောက်ရမှာပါလဲ ဖြတ်စွာဘုရား။

“သင့်စိတ် တရုတ်ည်းကိုဘဲ စောင့်ရှောက်ရမယ်၊ စောင့် ရှောက်နိုင်ပါသည်လား” လို့ မေးတော် မူပါတယ်။ စောင့် ရှောက်နိုင်ပါယ် ဘုရား” လို့ ရဟန်းက ဝန်ခံပါတယ်။

ဒီရဟန်းက စိတ်တခုတည်းဆိုတော့ ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်တွေလို
 ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတွေလို မများဘူးလို့ ထင်ပြီး လွယ်လွယ်တူတူ
 ယူဆသွားတယ်။ အရေအတွက် ဂဏန်းက တခုတည်းဆိုတော့
 သူက လွယ်တယ်လို့ ထင်သွားတာပေါ့။ ဒါကြောင့် စောင့်
 ရှောက်နိုင်ပါမယ်လို့ သူက ဝန်ခံတာဘဲ။ ဒီတော့ မြတ်စွာ
 ဘုရားက စိတ်တခုတည်း စောင့်ရှောက်ဖို့ စိတ္တာနုပဿနာ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဒီလိုပေးတော် မူလိုက်ပါတယ်။

သုဒ္ဓဒ္ဓသံ သုနိပုဏံ၊ ယတ္ထကာမနိပါတိနံ။

စိတ္တံ ရက္ခေထ မေဓာဝီ၊ စိတ္တံ ဂုတ္တံ သုခါဝဟံ-တုံ။

သုဒ္ဓဒ္ဓသံ၊ မြင်နိုင်ခဲ့စွာသော။ သုနိပုဏံ၊ သိမ်မွေ့ လှစွာသော။
 ယတ္ထကာမနိပါတိနံ၊ ကျလိုရာရာ အာရုံများသို့ ကျရောက်၍
 သွားတတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသည်။
 ရက္ခေထ၊ အမြဲမပြတ် ရှုမှတ်၍ စောင့်ရှောက်ရာ၏။ ဂုတ္တံ၊
 ကိလေသာ ဝင်ခွင့်မရအောင် လုံခြုံစွာစောင့်ရှောက်အပ်သည်
 ရှိသော်။ ဝါ၊ ဝေ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်
 သုခါဝဟံ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ဆောင်ပေးတတ်ပေ၏
 လို့ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပေးတော်မူ
 လိုက်ပါတယ်။ ဒီဂါထာနဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်တွေပါပြောလိုက်
 ရယ်။ သိပ်ကောင်းမှားဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ လိုရင်း ပြောစရာတွေက
 များသေးလို့ အဲဒါကို မပြောတော့ပါဘူး။

အဲဒီ ရဟန်းဟာ မြတ်စွာဘုရား ပေးလိုက်တဲ့ ဒီဂါထာ အရ စိတ္တာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ဘဲ မကြာခင် ရဟန္တာဖြစ် သွားသတဲ့။ ဒီအထဲမှာ ပြောလိုရင်းကတော့ “သိလသိက္ခာ ပုဒ်တွေ ကျင့်ရတာကို အင်မတန် ကြပ်တည်းတယ်လို့ ထင်တတ် တယ်” ဆိုတာဟာ ပြောလိုရင်း တခုပါဘဲ။ နောက် ပြီးတော့ သမထ ဝိပဿနာတွေ အားထုတ်တဲ့ အခါမှာလဲ စိတ်တောင် မကူးရဘူးလို့ဆိုတော့ သူ့စိတ်ထဲမှာ အင်မတန် ကြပ်တည်း တယ်လို့ ထင်မှာပေါ့။

တခါက ဘုန်းကြီး တပါးက ဒီကတည်းကို ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ဟောသတဲ့၊ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းမှာ အမှတ်သတိ ရှိနေရမယ်၊ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း သွားတိုင်း လှုပ်ရှားတိုင်း စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်တိုင်း အမှတ်သတိ ရနေရမယ်၊ ဒီလိုရဲ့မှတ် နေယဉ် ဝိပဿနာဖြစ်တယ်လို့ ဟောသတဲ့၊ အဲဒီတော့ တပည့် ဒကာက ဒီလိုဆိုယင်ဘုရား၊ တပည့်တော်တော့ မရှုနိုင်ပါဘူး၊ တပည့်တော် ဒါလောက်များတာတွေကို မမှတ်နိုင်ဘူးဘုရားလို့ လျှောက်သတဲ့ ဒကာလူရ၊ ဝိပဿနာ ရှုရတာက ဘာမှ အလွတ်အလပ်ရယ်လို့ မရှိစေရဘူး၊ အားနေရမည့် အချိန် ရယ်လို့လဲ မရှိဘူး၊ အဲဒီတော့ ဝိပဿနာ အလုပ်ကိုလဲအင်မတန် ကြပ်တည်းတယ်လို့ ထင်တတ်ပါတယ်။ အဲဒါလဲ ပြောလိုရင်း တခုပါဘဲ။

ဒါပေမယ့်လို့ မြတ်စွာဘုရားက အကျိုးရှိစေချင်လွန်းလို့ ဒီအကျင့်တွေကို ညွှန်ကြားထားတာပါနော်။ ဒီလိုအားမထုတ် လို့ရှိယင်တော့ အပါယ်လေးပါးက မုချလွှတ်မြောက်နိုင်တဲ့ အဆင့်အတန်းကို ရောက်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါန သီလတွေနဲ့ ဘယ်လိုဘဲ ပြည့်စုံနေစေကာမူ မဂ်ဖိုလ်ကို မရောက်သေးယင် အကြောင်းမညီညွတ်တဲ့ တဘဝကျတော့ အပါယ်လေးပါး ကိုလဲ ကျခံရောက်နိုင်သေးတာဘဲ ဒကာလူရ၊ စိုးရိမ်စရာရှိတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အပါယ်လေးပါးက အစဉ်ဆာဝရ လွှတ်မြောက် စေနိုင်တဲ့ နည်းလမ်း၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲက လွှတ်မြောက်စေ နိုင်တဲ့ နည်းလမ်းဖြစ်တဲ့ ဒီသီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်တွေကို ကျင့်ဘို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားခဲ့ပါဟယ်။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားခဲ့တာဟာ ဒကာလူ တဦးတည်း အတွက်လဲမဟုတ်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးတပင်းတည်းအတွက် လည်းမဟုတ်ဘူး။ ဘုရားလက်ထက်တော် အခါကပဉ္စဝဂ္ဂါးဦး အတွက် သက်သက်လဲ ကန့်သတ်ပြီး ညွှန်ကြားခဲ့တာ မဟုတ် ဘူး၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မောဂ္ဂလာန် အစရှိတဲ့ အဂ္ဂ သာဝက မဟာသာဝကတွေ အတွက် သက်သက်လဲ ရည်ရွယ် ခဲ့တာမဟုတ်ဘူး၊ ဘုရား လက်ထက် တော်က ရှိတဲ့ ရဟန်း ပရိသတ် ရဟန်းမိန်းမ ပရိသတ် ဥပါသကာ ဥပါသကီ ပရိသတ်တွေအတွက် သက်သက်လဲ ရည်ရွယ်ခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်အားဖြင့်ဆိုယင် ဘုရား လက်ထက် တော်က စပြီးဘာ့

သာသနာတော် ကုန်ဆုံးတဲ့ အချိန် အထိ ဒီအတွင်းမှာ ရှိကြတဲ့ ပါရမီမျိုးစေ့နဲ့ ပြည်စုံကြတဲ့ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည် နိုင်လောက်တဲ့ ဝါသနာ ပါရမီ အခံရှိကြတဲ့ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတွေ အကုန်လုံးအတွက် မဟုတ်ဘူးလား ဒကာလူရ။

“ဗုဒ္ဓေါ လောကေ သမုပ္ပန္နော၊ ဟိတာယ သဗ္ဗပါဏိနံ”
ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ လေး ပါး တရား သိ မြင် ဘုရား ရှင်သည်။
လောကေ၊ လောက၌။ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့၏။ ဟိတာယ၊ အကျိုး စီးပွား အလို့ငှာ။
သမုပ္ပန္နော၊ ပွင့်ထွန်း ပေါ် ပေါက် တော် မူလာ ပါပေ၏။
လောကမှာ ဘုရားပွင့်တယ် ဆိုတာဟာ ဘယ်သူ တဦး
တယောက် အတွက်မျှသာ မဟုတ်ဘူး၊ လူတစု အတွက်မျှလဲ
ဟေ့တ်ဘူး၊ နတ်တစု အတွက်မျှလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အချို့သော
သတ္တဝါတွေ အတွက်မျှလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်စင်စစ်ကတော့
အားလုံးသော သတ္တဝါတွေ အတွက် ပွင့်လာရတာ မဟုတ်
လား၊ အားလုံးသော သတ္တဝါတွေအတွက် ပွင့်လာရပါတယ်။
ဒါပေမယ့်လို့ အချို့ အချို့သော သတ္တဝါတွေက ဘုရားကို
မကြည်ညိုနိုင်ဘူး၊ အဲဒါကတော့ သူတို့မှာ ပါရမီ မျိုးစေ့က
မရှိလို့၊ သူတို့မှာ ဓာတ်ခံက မရှိလို့ မကြည်ညိုနိုင်ကြတာပါ။
ဒါဟာ သူတို့မှာ ဘုရားကို ကိုးကွယ်ထိုက်တဲ့ ကံကမရှိလို့ မကိုး
ကွယ်နိုင်တာလို့ မှတ်ရမယ်။ ဥပမာအားဖြင့် လောကမှာ

ရွှေတို့ ငွေတို့ အဘိုးထိုက် အဘိုးတန် ရတနာတွေဆိုတာ ရှိတယ်
မဟုတ်လား၊ အဲဒီ အဘိုးထိုက် အဘိုးတန် ဥစ္စာ ရတနာတွေ
ဆိုတာ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရှိသလဲဆိုတာ ဘုန်းကံနဲ့
ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆီမှာ ရှိတယ်။ ဘုန်းကံနဲ့ မပြည့်စုံတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီရတနာတွေကို မသုံးစွဲရဘူး၊ အဲဒါလိုပဲ
ပါရမီဘုန်းကံရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှသာလျှင် မြတ်စွာ ဘုရားကို
ကိုးကွယ်နိုင်တယ်။ ပါရမီဘုန်းကံ မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့
ဘုရားက သူတို့အတွက်ပါ ပွင့်လာပေမယ်လို့ သူတို့က မထိုက်
မတန်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။

တနည်း ဥပမာအားဖြင့် စားကောင်း သောက်ဖွယ်တွေဟာ
အားလုံး သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စားမယ် ဆိုလို့ရှိယင်
အရသာလဲ ရှိတာဘဲ၊ အားအင်ဗလကိုလဲ ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်
တာဘဲ၊ သို့သော်လဲ အစာအိမ် ပျက်နေတဲ့ မကျန်းမာတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ အဲဒါကို မစားရဘူး၊ သူ့မှာ ဒီအစားကောင်း
တွေ စားဘို့ရာ ကုသိုလ်ကံက မပြည့်စုံဘဲကိုး၊ အဲဒါနဲ့လဲ
တူပါသေး။ ဒါကြောင့်မို့ “ဗုဒ္ဓေါ လောကေ သမပ္ပန္နော၊
ဟိဘာယ သဗ္ဗပါဏိနံ” ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင်
ဘုရားရှင်သည်။ လောကေ၊ လောက၌။ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ အလုံးစုံ
များစွာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏။ ဟိဘာယ အကျိုးစီးပွား
အလို့ငှာ။ သမပ္ပန္နော၊ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်တော် မူလာပါ
တတိယအကြိမ်

ပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်လာတယ် ဆိုတာ အားလုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက်ဘဲတဲ့။

ဒါကြောင့် သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဒေဝမနုဿာနံ၊ နတ် လူအပေါင်းတို့၏။ သတ္တာ၊ တပါးတည်းသော ဆရာအစစ် ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ နတ်ရော လူရော အားလုံးသော သတ္တဝါ တွေရဲ့ ဆရာဖြစ်တော်မူတယ်။ ဒီလူကို ပိုပြီးတော့ သနားတယ်၊ ဟိုလူကို ပိုပြီးတော့ သနားတယ်လို့ ဒီလိုမရှိပါဘူး။ သတ္တဝါ တွေ အားလုံးကို မြတ်စွာဘုရားက ညီတူညီမျှဘဲ သနားတော် မူပါတယ်။ ညီတူညီမျှဘဲ ချမ်းသာစေလိုပါတယ်၊ ညီတူညီမျှဘဲ အကျိုးများအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားဟာ အားလုံးသော သတ္တဝါတွေရဲ့ ဆရာ ဖြစ်တော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ ခုနက ပြောဟော ဆရာကြီးဟာ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တစိတ် တဒေသ လောက်သာ တူပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဆရာဆိုတာ ဘယ် သူလဲ ဆိုတော့ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားဘဲလို့ အမေး အဖြေ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်။

(ဆို)-တပည့်ဆိုတာ ဘယ်သူလဲ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဘဲ။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်တွေကို ကျင့်နေတဲ့ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ယခု ပြောခဲ့တာဟာ ပြဿနာ ငါးခု ရှိသွားပါပြီ။ အဲဒါကို အတိုချုပ် ဆောင်ပုဒ်က....

တတိယအကြိမ်

“ဘောင်ပို့-ကိုယ်သည်၊ ကြံ့သည်-မီးခိုး၊ ပြုမျိုး-မီးပါ၊
ဆရာ-ဘုရား။ တပည့်ကား-မှတ်သား ယောဂီတည်း”
လို့ ဆိုထားပါတယ်။

ပေါက်တူးလက်နက်

ဒီပြဿနာ ငါးခုဟာ မနေ့က ပြောပြီးတွေ့ပါ။ အဲဒီတော့ ဒီကနေ့ ဘယ်ကစပြီး ပြောရမလဲဆိုယင် “မီးခိုးညဉ့်ခါ၊ နေ့မှာ မီးပျို၊ ဘောင်ပို့မြင်လတ်၊ ဆရာမြတ်က၊ တပည့်လှအား၊ ပေါက်တူးသွားဖြင့်၊ ခွဲခြားစေရာ” ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ် ဆောင်ပုဒ်အရ ပေါက်တူးလက်နက်ကစပြီး ပြောရမယ်။ “ကိသတ္ထံ၊ ပေါက်တူးလက်နက် ဆိုတာက ဘယ်ဟာပါလဲ မြတ်စွာဘုရား” လို့ အရှင် ကုမာရကဿပက မေးတဲ့ ပြဿနာကို “သတ္တန္တိခေါ၊ ဘိက္ခု အရိယာယေတံ ပညာယ အဓိဝစနံ” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကုမာရကဿပရဟန်း။ သတ္တန္တိတံ၊ ပေါက်တူးလက်နက်ဟူသော ဤအမည်သည်။ အရိယာယ၊ မြတ်သော။ ပညာယ၊ လောကီလောကုတ္တရာ ပညာ၏။ ဝါ၊ ဝိပဿနာ ပညာ အရိယမဂ် ပညာ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ ပေါက်တူးလက်နက်ဆိုတာ ပညာရဲ့ အမည်တဲ့။ ဘောင်ပို့ကြီးကို တူးဖွဲ့တယ်ဆိုတာ လက်ချည်း သက်သက်နဲ့တော့ တူးလို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သံတူရှင်းတို့ ပေါက်တူးတို့နဲ့ တူးမှဖြစ်မယ်၊

တတိယအကြိမ်

ဒီအထဲမှာ ပေါက်တူးနဲ့ဆိုယင် အသင့် လျော် ဆုံး ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ (ကုဒါလ) ပေါက်တူးနဲ့ ပြထားပါတယ်။ ဒီမှာလဲ ပေါက်တူးလက်နက်လို့ ဘာသာပြန်ထားပါတယ်။ မြေတောင်ပို့ကြီးကို တူးဖို့ရာမှာ ပေါက်တူးလက်နက် လိုနေသလိုဘဲ ဒီရုပ်ကိုယ်တောင်ပို့ကြီးကို ခွဲခြားဘို့ရာမှာလဲ ပညာလက်နက် လိုနေပါတယ်။ ဘယ်လို ပညာလဲဆိုတော့ အဋ္ဌကထာမှာ လောကီယ လောကုတ္တရာယပညာယ၊ လောကီပညာ လောကုတ္တရာပညာလို့ သာမည ဖွင့်ထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လောကီပညာ ထဲက ဆိုယင် စတုဓာတုဝဝတ္ထု နှိပ်ဿနာပညာနဲ့ ခွဲရပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာပညာပေါက်တူးနဲ့ တူးဖို့ တယ်လို့ဘဲ မှတ်ရမယ်။

ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီကိုယ်ကြီးကို တလုံးတခဲတည်းလို့ ထင်နေကြပါတယ်။ အဲဒါဟာ မတူးမီက တည်မြဲတည်နေတဲ့ မြေတောင်ပို့ကြီးနဲ့ တူပါတယ်။ ယောဂီက ကိုယ်အမှုအရာတွေ ပြုတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း လိုက်ပြီးတော့ “သွားတယ်” ရင်တယ် ဆိုင်တယ် ထိတယ် အိပ်တယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ်” စသဖြင့် မပြတ်မှတ်နေတဲ့ အခါကျတော့ ခက် မာ ကြမ်းတမ်း တာကတပုံ၊ ပူတာ နွေးတာ အေးတာက တပုံ၊ တောင်တင်း လှုပ်ရှားတာက တပုံ၊ ဖွဲ့စည်းတာ ယိုစီးတာက တပုံ ဒီလို ၄-ပုံ ၄-မျိုး ကဲ့သွားတယ်။ အဲဒါဟာ ပေါက်တူးနဲ့ တခါ ပေါက်လိုက်ရင်း မြေကြီးတခဲ ထွက်လာရင်းနဲ့ မြေတောင်ပို့

တဏှိယအကြိမ်

ကြီး အစိတ်စိတ် ကဲ့လာတာနဲ့ တူပါတယ်။ ဟုတ်တယ် ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးကလဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တခုစီ တခုစီ အသီးအသီး ကဲ့လာပါတယ်။ ခဲခြားပြီးတော့ ဥာဏ်ပညာနဲ့ သိပါတယ်။ သွားတဲ့အခါ “သွားတယ် သွားတယ်” လို့ စူးစိုက်ပြီးတော့ မှတ်ပါ။ ဒီလို မဟုတ် ယင်လဲ “ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်” လို့ စူးစိုက်ပြီးတော့ မှတ်ပါ။

အဲဒီလိုစူးစိုက်ပြီး မှတ်လို့ရှိယင် သမာဓိဉာဏ်အားကောင်းသလောက်ရုပ်သဘောကလေးတွေကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိလာတယ်။ သွားတဲ့အခါမှာ တောင့်တင်းတဲ့သဘော လှုပ်ရှားတဲ့သဘော ဝါယောဓာတ် ကလေးတင်ဘဲ တပိုင်းတစချင်းမဲ့ထွက်လာတယ်။ အလုံးလိုက် အခဲလိုက်ကြီး မဟုတ်တော့ဘူး၊ တောင့်ယင် တောင့်တာကလေးတင်ဘဲ၊ တင်းယင် တင်းတာကလေးတင်ဘဲ ကွဲထွက်လာတယ်။ အစကလို အလုံးလိုက် အခဲလိုက်ကြီး မဟုတ်တော့ဘူး၊ ဝါယောဓာတ် သဘောကလေးတင်ဘဲ တွေ့နေရတယ်။ ဒီပြင် အမှတ်တွေလဲ ဒီလိုချည်းဘဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ကိုယ်အမှုအရာ သဘောကလေးတွေဟာ တခုချင်း တခုချင်း ခွဲမဲ့ထွက်လာတယ်။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ပြီးတော့ သိနေတဲ့ပညာဟာ ပေါက်ဘူးသွားနဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ ပေါက်တူးနဲ့ တချက်ပေါက်လိုက်ရင်း တောင်ပိုကြီးက တပိုင်း ပဲ သွားလိုက်ရင်းနဲ့ အဲဒါလိုဘဲ မှတ်သိလိုက်

တိုင်း မှတ်သိလိုက်တိုင်း ရုပ်ကိုယ်ကြီးမှာလဲ တပိုင်း တပိုင်း
မဲ့ပဲ့သွားတယ်။

ယခုအနေတော့ ဆင်ခြင်ဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်ကြည့်ကြစို့။
ဆံပင်ကို ဆင်ခြင်လိုက်၊ ဆံပင်တွေဟာ ခက်မာတဲ့ ပထဝီဓာတ်ပဲ၊
ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီတော့ ဆံပင်ဟာ တပိုင်း
ပဲ့ထွက်သွားပြီ။ ပြီးတော့ ကိုယ်မှာ ပေါက်ရောက်နေတဲ့ မွေး
ညှင်းတွေ ဆင်ခြင်လိုက်၊ သူလဲ ပထဝီဓာတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
မဟုတ်ဘူး၊ သူလဲ တပိုင်းပဲ့သွားပြန်ပြီ။ ခြေသည်း လက်
သည်းတွေ ဆင်ခြင်လိုက်၊ ဉာဏ်နဲ့ နှုတ်ပယ်ကြည့်လိုက်၊ သူလဲ
ပထဝီဓာတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူး။ သွားတွေ ဆင်ခြင်
လိုက်၊ သူလဲ ပထဝီဓာတ် ခက်မာတဲ့ သဘောတွေဘဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူး၊ ယောက်ျားမိန်းမ မဟုတ်ဘူး။ အခုခံ
တွေကို ဆင်ခြင်လိုက်၊ သူလဲ ပထဝီဓာတ်ပဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
မဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့ အသားတို့ အကြောတို့ အရိုးတို့
ရိုးတွင်းခြင်ဆီတို့ အစိတ်အပိုင်းတွေ အများကြီး ရှိပါသေး
တယ်၊ အဲဒါတွေကို အစိတ်အစိတ် ပြောနေလို့ရှိယင် ကြာနေ
တော့မယ်။ အကြမ်းမျဉ်းအားဖြင့် ဆိုလို့ရှိယင် အပေါ်ဆုံးက
အရေ၊ ပြီးတော့ အသား၊ ပြီးတော့ အသွေး၊ ပြီးတော့
အကြော၊ ပြီးတော့ အရိုး။ အဲဒါတွေ ဉာဏ်နဲ့ တခုချင်း
ထုတ်ကြည့်၊ ပြီးတော့ အူတွေ အသဲတွေ နှလုံး အဆုတ်တွေကို
တခုချင်း ထုတ်ကြည့် ဓာတ်သဘောတွေချည်း တွေ့ရမယ်၊

တတိယအကြိမ်

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို မတွေ့ရဘူး။ အဲဒါဟာ တောင်ပို့ကြီးကို တူးလိုက်တော့ တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ဖဲ့ဖဲ့သွားသလို ပါဘဲ။ ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီးလဲ ဖဲ့ဖဲ့ သွားတယ်။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ပြီးတော့ သိနေတဲ့ ပညာဟာ ပေါက်တူးသွားဘဲ။ ကဲ....သူ့ဆောင်ပုဒ် ကလေးကို ဆိုကြဦးစို့။

(ဆို) ပေါက်တူးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ မှတ်သိနေတဲ့ ပညာဘဲ။

“ကို” အဘိက္ခဏ်- မပြတ်တူးတယ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာပါလဲ မြတ်စွာဘုရား” လို့ မေးတဲ့ပြဿနာကို “အဘိက္ခဏန္တိ ခေါ် ဘိက္ခု ဝီရိယာရမ္ဘဿေတံ အဓိဝစနံ” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ အဘိက္ခဏန္တိတေ၊ မပြတ်တူးသည် ဟူသော ဤအမည်သည်။ ဝီရိယာရမ္ဘဿ၊ ဝီရိယကို ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ မပြတ်အားထုတ်ခြင်း၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ မပြတ်တူးနေတယ် ဆိုတာဟာ မပြတ် ရှုမှတ်မှုဖြစ်အောင် မပြတ် အားထုတ်နေတဲ့ လုံ့လ ဝီရိယ ပါဘဲတဲ့။ ပေါက်တူးနဲ့တူးတော့ ဒကာလူ ဘယ်လိုတူးရသတုံး၊ ပေါက်တူး အရိုးကို တင်း တင်း ရင်း ရင်း ကိုင်ပြီးတော့ ပေါက်ရတယ် မဟုတ်လား၊ လျော့လျော့ကလေးကိုင်လို့တော့ မဖြစ်ဘူး၊ တင်း တင်း ရင်း ရင်း ကိုင်ရတယ်၊ တင်းတင်း

ရင်းရင်း ကိုင်ပြီးတော့ မြှောက် လိုက် ရတယ် မဟုတ်လား၊
 မြှောက်ပြီးတော့ အောက်ချလိုက်တဲ့အခါမှာ အားနဲ့ဖို့ပြီးတော့
 ချလိုက်ရတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒါ ပေါက် တူး တချက်
 ပါဘဲ၊ အဲဒါလိုဘဲ ရှုမှတ်တဲ့ အခါမှာလဲ ဝီရိယနဲ့ တင်းတင်း
 ရင်းရင်း အားထုတ်ပြီးတော့ ရှုရတယ် ဒကာလူရ၊ “ဖောင်း
 တယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် မြင်တယ် ကြားတယ်
 ကွေးတယ် ဆန့်တယ်” စသည်ဖြင့် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်းဟာ
 နောက်က တွန်းပြီး ပေးနေသလိုဘဲ ဝီရိယက မပြတ်ပါနေ
 တယ်၊ ဒီ ဝီရိယ ကလေးက လျော့ပြီး ပျင်းရိရိ ဖြစ်လာယင်
 အမှတ်တွေဟာ မကောင်းတော့ဘူး၊ သမ္မာဝါယာမ ဆိုတဲ့
 ဒီဝီရိယဟာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်၊ သူ့ကို သမ္မပ္ပဓာန်နဲ့
 ပြောမယ်ဆိုယင် သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတဲ့ ဒကာလူရ။

သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး ပြီးပုံကတော့ ဝီရိယနဲ့သာ အားထုတ်
 နေမယ်ဆိုယင် ရှေးကဖြစ်ဘူးတဲ့ အကုသိုလ် မျိုး တွေကိုလဲ
 ပယ်နိုင်တယ်။ တကယ်တမ်း ဝီရိယနဲ့ အားထုတ် နေ ယင်
 ရှေးကဖြစ်ဘူးတဲ့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ခွင့်ရပါဦးမလား။ (မရ
 နိုင်ပါဘုရား) ဒါကြောင့် ရှေးကဖြစ်ဘူးတဲ့ အကုသိုလ်ကိုလဲ
 ပယ်နိုင်တယ်။ ပြီးတော့ နောက်ထပ် အကုသိုလ် အသစ်တွေလဲ
 ဖြစ်ခွင့် မရဘူး၊ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ပြီးတော့ မဖြစ်သေးတဲ့
 ဝိပဿနာ ကုသိုလ်တွေလဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ဖြစ်နေတယ်

မဟုတ်လား၊ မဖြစ်သေးတဲ့ မင်္ဂလာတော့လဲ ဖြစ်အောင်လို့ အားထုတ်နေတာ မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် မဖြစ်သေးတဲ့ ဝိပဿနာ ကုသိုလ် မင်္ဂလာတော့ ဖြစ်အောင်လို့ အားထုတ်နေတာလဲ မည်တယ်၊ ဖြစ်ပြီးသား ကုသိုလ်တော့ တည်တံ့နေတယ် တိုးပွား သွားတယ်၊ ဖြစ်ပြီးသား ကုသိုလ်တော့ တိုးပွားပုံကတော့ တခါမှတ်လိုက် ဝိပဿနာကုသိုလ် တခါထပ်ဖြစ်တယ်၊ တခါမှတ်လိုက် ဝိပဿနာကုသိုလ် တခါထပ်ဖြစ်တယ်၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အသစ်အသစ် တိုးပွားနေတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီ ဝီရိယနဲ့ တခါ မှတ်လိုက်ယင် သမ္မပ္ပဓာန် ကိစ္စလေးခုလုံး တချက်တည်း ပြီးသွားတယ်။ သမ္မပ္ပဓာန်ကိစ္စ လေးချက်လုံး ပြီးနိုင်တဲ့ သမ္မာဝါယာမလို့ခေါ်တဲ့ ဒီဝီရိယဟာ ပေါက်တူး တူးတာနဲ့ တကယ်ကို တူပါတယ်။ ပေါက်တူးတူးယင် ပေါက်တူးကို မြှောက်ပြီးချလိုက် မြှောက်ပြီးချလိုက်နဲ့ ဆင့်ကော ဆင့်ကာ ဒီလိုတူးရတာ မဟုတ်လား။

အဲဒါလိုဘဲ ဒီရုက္ခမှတ်ရာမှာလဲ တချက်မှတ်ပြီးရင်း နောက်တခါ မှတ်လိုက် တချက်မှတ်ပြီးရင်း နောက်တခါ မှတ်လိုက်နဲ့ ဆင့်ကာဆင့်ကာ မှတ်မှုတော့ မပြတ်ဖြစ်အောင် တမှတ်ပြီးတမှတ် ဆင့်ကာဆင့်ကာ မပြတ် ကြောင့်ကြစိုက်ပေးနေရပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပေါက်တူးတူးတာနဲ့ ဝိပဿနာရုက္ခမှတ်မှုဖြစ်အောင် အားထုတ်တာဟာ အင်မတန် တူပါတယ်။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ဆိုကြရမယ်။

တတိယအကြိမ်

(ဆို) တူးတယ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ကြောင့်ကြစိုက်တဲ့
လုံလဲ။

နောက်တခုက မင်းဒုတ်ရောက်လာပြီ။ ပေါက်ဘူးသွားဖြင့်
ခွဲခြားစေရာ ပေါ်လာ မင်းဒုတ်တဲ့။ တောင်ပိုထဲက ပစ္စည်းကို
ယခုမှ ရှေးဦးစွာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ မင်းဒုတ်ကို တွေ့တဲ့အခါ
တပည့်က “ဆရာရေ ဟောဒီမှာ မင်းဒုတ်ကြီး တွေ့ပြီ” လို့
အားရ ဝမ်းသာနဲ့ ပြောတော့ ပြာဟွံဏ ဆရာကြီးက “ဟေ့
မင်းဒုတ်ကြီး ထုတ်လိုက်ကွာ၊ ရှေ့ဆက်တူးလို့ ပြောပါတယ်။
အဲဒီမှာ “ကာ လင်္ဂီ-မင်းဒုတ်ဆိုတာ ဘာလဲ” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို
မြတ်စွာဘုရားက “လင်္ဂီတိ ခေါ် ဘိက္ခု အဝိဇ္ဇာယေတံ
အဓိဝစနံ” လို့ ဖြေဆိုတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ လင်္ဂီတိ ဧတံ၊ တံခါးမင်းဒုတ်
ဟူသော ဤအမည်သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို
နားမလည်သော အဝိဇ္ဇာ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။
တံခါးမင်းဒုတ်ဆိုတာ အဝိဇ္ဇာပါဘဲတဲ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို
နားမလည်တဲ့ အဝိဇ္ဇာပေါ့။ အဝိဇ္ဇာဆိုတာက သူ့အရာအား
လျော်စွာ အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ ဝိပဿနာနဲ့ အရိယ မဂ်ဉာဏ်နဲ့
ပယ်ရမဲ့ အဝိဇ္ဇာကတော့ သစ္စာလေးပါးကို မသိတဲ့အဝိဇ္ဇာတဲ့။
ဒီနေရာမှာ ဆိုလိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာကတော့ အဲဒီလောက် အဆင့်
အတန်းမမြင့်သေးပါဘူး၊ သုတမယဉာဏ် စိန္တာမယဉာဏ်နဲ့ဘဲ

ပယ်ရမည့် အဝိဇ္ဇာတဲ့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို နားမလည်ဘာ ပါဘဲ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း နားမလည်လို့ရှိယင် တရားအားထုတ်နိုင် ပါ့မလား။ (မထုတ်နိုင်ပါဘုရား) ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း မပြောနဲ့ ထမင်းချက်တဲ့နည်းတောင် နားမလည်ယင် ချက်လို့မဖြစ်ဘူး။ နားမလည်ဘဲနဲ့ချက်ယင် ပျက်ကုန်မှာဘဲ၊ ချက်ရေးပြုတ်ရေး ပေမဲ့ သင်တန်းတက်ရသေးတယ် ဒကာလူရ၊ အမျိုးသမီးတွေက သင်တန်းမတက်ရဘဲနဲ့ချက်တတ်တာဟာ သူ့အမေကသင်ကြား ပေးထားလို့ဘဲ။ သူ့အမေက ဘယ်လိုလုပ်ရမယ် ဆိုတာ ပြထားတယ်၊ အထူး ပြနေဘို့တောင် မလိုပါဘူး၊ မြင်နေ တာနဲ့လဲ နားလည်နေကြပါတယ်။ အဲဒီလို နည်းသိမှ အချက် အပြုတ်ကပေမယ့် နေရာကျတာ။ ဒကာလူတို့ဘက်ကလဲ လုပ် ငန်းဆောင်တာတွေ ရှိပါတယ်။ လယ်ယာ ကိုင်းကျွန်း စိုက်ပျိုးတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ထွန်ယက်တဲ့လုပ်ငန်းတွေ ဒါတွေလဲ အာဖြစ်တဲ့ လူကြီးဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သင် ကြား ပေး ရသေး တယ်၊ အထူးမသင်ပြတောင်မှ ဒီနည်းတွေကို မြင်တာနဲ့လဲ တတ်သိ နားလည်နေကြပါတယ်၊ လယ်ထွန်တာ မမြင်ဘူးတဲ့ သူကို လယ်တောသွားပြီး အထွန်ခိုင်းလို့ ဖြစ်ပါ့မလား။ (မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား) နွားတောင်မောင်းလို့ ဖြစ်မယ်မဟုတ်ဘူး ဒကာလူရ၊ နွားတွေ ကျဲတွေကလဲ သိတယ် မောင်းနေကျ လူမဟုတ်ယင် မသွားဘူး။ နည်းမသိယင် ဘာမှ မဖြစ်ဘူး

ဒကာလူရ၊ နည်းက အရေးကြီးပါတယ်။ နည်းအရေးကြီးပုံကလေး ဘုန်းကြီးက အကျယ်ချဲ့ပြီး ပြောပြချင်တယ်။

နည်းက အရေးကြီးတယ်

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ တောထွက်တော်မူတယ်။ ဘယ်အသက်အရွယ်တုန်း ဆိုတော့ နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်တဲ့၊ ဆွဲခြောက်နှစ်အရွယ်က ယသော်ဓရာဒေဝီ ဝိဇ္ဇာရားနဲ့ လက်ထပ်ထိမ်းမြားပြီးတော့ ထီးနန်းစည်းစိမ်တွေကို သုံးဆောင်ခံစားလာခဲ့တာ ဆယ့်ခြောက်နှစ်က နေပြီးတော့ နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်အထိ ဆိုတော့ ဘယ်နှစ်နှစ်ရှိသလဲ ဒကာလူရ၊ (ဆွဲသုံးနှစ်ပါဘုရား) အဲဒီ ဆွဲသုံးနှစ်လုံးလုံး မင်းစည်းစိမ် ခံစားနေတုန်း သူအို သူနာ သူသေ ရဟန်းဆိုတဲ့ နိမိတ်ကြီး လေးပါးမြင်တော့ သံဝေဂရပြီး အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ကင်းရာ တရားရှာမယ် ဆိုပြီးတော့ တောထွက်တော်မူပါတယ်။ သတ္တဝါတွေဟာ မအိုချင်ဘဲနဲ့ အိုနေရ၊ မနာချင်ဘဲနဲ့ နာနေရ၊ မသေချင်ဘဲနဲ့ သေနေရတယ်။ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းကင်းတဲ့ တရားကို ငါရှာမယ်၊ ရှာပြီးတော့ သတ္တဝါတွေလဲ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းကင်းတဲ့ တရားကို ရအောင် လို့ ငါဟောကြားမယ်ဆိုတဲ့ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အင်မတန် မြင့်မြတ်တဲ့ သမ္မာဆန္ဒ အလိုတော်ကြီးနဲ့ တောထွက်တော်မူပါတယ်။ ဒီလို တောထွက်သာ လာခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက

ဘုရားအလောင်းမှာ တရားအားထုတ်နည်း မပါဘူး၊ ပေစာ
တွေ စာအုပ်တွေနဲ့လဲ ရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ နည်းနိဿယတွေက
သဲလွန်စတာဝင် မရှိသေးဘူး၊ ဒီအတိုင်း ဗလာ သက်သက်နဲ့
တောထဲမှာ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း ကင်းတဲ့ တရားကို
သူဟာသူ ရှာမယ်လို့ ထွက်လာခဲ့တာ၊ အဲဒီတုန်းက ဘာနည်းမှ
မရှိသေးဘူး။

တောထဲရောက်တဲ့ အခါကာလကျတော့ ရဟန်းပြုပြီးတော့
နည်းနိဿယတွေကို လိုက် ပြီး ရှာ နေရင်း ကာလာမ အမျိုး
အနွယ်ဖြစ်တဲ့ အာဠာရ ရသေ့ကြီးအကြောင်း သတင်းကြား
ရတယ်၊ အဲဒီတုန်းက အာဠာရ ရသေ့ကြီးဟာ တပည့်ပေါင်း
သုံးရာနဲ့ ဝဇ္ဇီတိုင်းပြည် ဝေသာလီမြို့ အနီး တောအရပ်မှာ
ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနကြီး ဖွင့်ပြီးတော့ တရား ပြနေသတဲ့၊ အဲဒီ
အာဠာရ ရသေ့ကြီးက ဘယ်လောက်များ အစွမ်းသတ္တိရှိသလဲ
ဆိုတော့ လောကီသမာပတ် ရှစ်ပါးရှိတဲ့ အနက်က နေဝ
သညာ နာသညာယတနဆိုတဲ့ နောက်ဆုံး သမာပတ်ကို ချန်
ထားပြီးတော့ သမာပတ် ခုနစ်ပါးလုံး ပြည့်စုံနေပါတယ်။
ဒါကြောင့် အဲဒီ အာဠာရ ရသေ့ကြီးရဲ့ ဂုဏ်သတင်းကို ကြား
ရလို့ အဲဒီမှာ သွားပြီးတော့ ဘုရား အလောင်း တော်က
အာဠာရ ရသေ့ကြီးထံမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကိုယူတယ်။ “ငါ့ရှင်
အာဠာရ၊ ငါဟာ သင့်ထံမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း ယူပြီး တရား
အားထုတ်လိုပါတယ်” လို့ ဘုရားအလောင်းက ပြောတော့

တတိယအကြိမ်

အာဠာရ ရသေ့ကြီးက ဘယ်နှယ် ပြန်ပြောသလဲလို့ ဆိုယင် “ငါ့ရှင် ဂေါတမ၊ ကျုပ်တို့တရားနည်းက အင်မတန်ကောင်း ပါတယ်၊ ဘယ်လို ကောင်းသလဲဆိုတော့ ငါ့ရှင် ဂေါတမ တို့လို ဥာဏ်ပညာထက်မြက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ တရားအားထုတ် လိုက်မယ်ဆိုယင် ကျုပ်တို့တရားက ဆရာသိတဲ့တရားကို တပည့် သိတယ်ဗျ၊ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ တရားနည်းပါဘဲ”လို့ ပြော သတဲ့ ဒကာလူရ၊ အဲဒါဟာ အင်မတန် အရေးကြီးတဲ့စကား ကလေးပါဘဲ။

ဆရာသိတဲ့ တရားကို တပည့်လဲ သိနိုင်မှ နေရာကျတယ် ဒကာလူရ၊ “ဆရာသာ သိတယ်၊ တပည့်တွေတော့ မသိနိုင် ဘူး” ဆိုလို့ရှိယင် သူဟာ ဟုတ်ချင်မှဟုတ်မှာ စိတ်မချရဘူး ဒကာလူရ။ ဒါမျိုးတွေက ခုကာလမှာလဲ ရှိတယ်၊ ဆရာသာ သိပြီး တပည့်က မသိတော့ ဆရာကြီးယုံပြီးတော့ တချို့ဂိုဏ်း ဆရာကြီးတွေက ဝိဇ္ဇာဖြစ်သလိုလို သိဒ္ဓိ ပေါက်နေသလိုလိုနဲ့ တပည့်တွေကတော့ မပေါက်ဘူး၊ အပြီးသတ်တော့ ဆရာလဲ မပေါက်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဆရာကတော့ ပေါက်သလိုလိုတာ လိုလိုနဲ့ တပည့်တွေက ယုံကြည်ပြီး ကိုးကွယ်ကြ ဆည်းကပ် ကြတယ်၊ ရေမန်းတွေယူ ဓာတ်လုံးတွေယူနဲ့ပေါ့လေ အစုံပေါ့၊ ကိုယ်ကတော့ မသိဘူး၊ ဆရာကြီးကတော့ သိတယ်လို့ ထင်ပြီး ယုံကြည် အားကိုးနေကြတာကိုး။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးများက

တော့ နေရာမကျဘူးလို့ ယူဆတာဘဲ။ ဒါက ယခုခေတ်ကာလမှာ အများတွေနေကြတာကို ပြောတာ။

ဒါမျိုးက ဘာသာရေးတွေထဲမှာလဲ ရှိတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပြင်ဘက်က ဘာသာတွေဟာ ဒီလိုဘဲ ဘုရားသခင်ကို ကိုးကွယ် နေကြတယ်။ ဘယ်ဟာမဆို မေးကြည့်လိုက်ရင် “ဘုရား သခင်သာ သိတယ်၊ သူတို့ကတော့ မသိဘူး” တဲ့။ ဘုရားသခင် အလိုတော်အတိုင်းဘဲ ဆိုပြီး ဘုရားသခင်ကို မျက်စိမှိတ်ပြီး တော့ ယုံကြည် ကိုးကွယ်နေတာတွေရှိတယ်။ သူတို့ အဆိုက ဒီလိုတဲ့-ကမ္ဘာလောကကြီးနဲ့ သတ္တဝါတွေကို ထာဝရဘုရား သခင်က ဖန်ဆင်းသတဲ့။ အဲဒီလို ဖန်ဆင်းတဲ့ ဘုရားသခင်ကို တမန်တော် ဘုရားသားတော်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သူတယောက် တည်းသာ တွေ့ရသတဲ့။ ဒီပြင်လူသားတွေထဲကတော့ ဘယ်သူ မျှ မတွေ့ရဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီဘုရားသားတော်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သူ့ဟာသူ ဟောတဲ့တရားတွေကို “ဘုရားသခင်ရဲ့ စကားတော် ဘုရားမူခပါဌ်တော်” လို့လဲ ကင်ပွန်း တပ် လိုက် ပြန် တယ်။ ဘာနဲ့ တူနေသလဲဆိုတော့ “ငါ့စကားကို မယုံရင် ငါ့မယား မေးကြည့်” ဆိုတာနဲ့ တူနေပါတယ်။ အဲဒီ “ငါ့မယားမေး” ဆိုတာကမှ နှစ်ယောက်ကွဲနေလို့ သက်သေအရာ တည်သင့် သေးတဲ့အတွက် အတော်အသင့် ယုံစရာ ကောင်းပါသေး တယ်။ သူ့ဟာသူဟောပြီး “ဘုရားမူခပါဌ်” လို့ ဆိုတာက တော့ ဘုရားသခင်ကိုလဲ မမြင်ရ၊ ဘုရားသခင်က ဟောတာ

ကိုလဲ မကြားရဘဲနဲ့ ယုံစရာ တော်တော်ခက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ မိရိုးဖလာ ဖြစ်နေတဲ့ အတွက် အဲဒီလိုဘာသာကို မျက်စိမှိတ်ပြီးတော့ ယုံကြည် ကိုးကွယ် နေကြတာပါ။ အဲဒါလဲ နေရာမကျဘူးဒကာလူရ။

ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကတော့ အင်မတန်နေရာ ကျပါတယ်။ သဒ္ဓိဌိကော၊ ကျင့်ကြံယင် မုချကိုယ်တိုင် တွေ့နိုင်တဲ့ တရားတဲ့။ ဘုရား တပါး တည်း သာ သိတာ မဟုတ်ဘူး။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့သာ သိတာမဟုတ်ဘူး။ ထင်ရှားတဲ့ ရဟန္တာတွေသာ သိတာ မဟုတ်ဘူး။ တရား ကျင့်လို့ရှိယင် ဘယ်သူကျင့်ကျင့် သိမယ်တဲ့။ အဲဒီလို တရားက သိပ်ကောင်းတာ ဒကာလူရ။ ဆားဆိုလို့ရှိယင် ငန်တယ်မဟုတ် လား။ အဲဒါ ဘယ်သူလျက်ကြည့်ကြည့် ငန်တာပေါ့။ သကြား ဟာ ချိုတယ်မဟုတ်လား။ ဘယ်သူစားကြည့်ကြည့် ချိုမှာဘဲ။ ဆရာကြီးတော့ ချိုတယ်။ တပည့်တွေတော့ ခါးတယ်။ ဒီလို မရှိပါဘူး။ ညီတူညီမျှဘဲ ဖြစ်ရမယ်။ အဲဒီလိုမှ သဘာဝကျပြီး ကောင်းတာ ဒကာလူရ။ ဒါကြောင့် ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အာဠာရ ရသေ့ကြီးရဲ့ စကားဟာ အင်မတန် အားရစရာ ကောင်း တယ်။ ဘုရားအလောင်းတော်က အားရတယ် “ဪ... အာဠာရ ရသေ့ကြီး ပြောတာဟာ အင်မတန်ကောင်းတယ်။ သူ့ဥစ္စာ စာတွေမဟုတ်ဘူး ကိုယ်တွေဘဲ။ သူကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး

ပြောတဲ့ စကားဘဲ” လို့ ဘုရားအလောင်းဘော်က အားရပြီး တော့ နည်းယူပြီးအားထုတ်တယ်။ မကြာခင် အတွင်းမှာဘဲ အာဠာရ ရသေ့ရထားတဲ့ သမာပတ်ခန့်စပ်ပါးစလုံးကို အကုန် ရပါသတဲ့ ဒကာလူရ။

အဲဒီလို အကုန်ရတဲ့အခါ ဆရာကြီးဆီ သွားပြီးတော့ ပြောပြတယ်။ “ဆရာအာဠာရရေ ကျွန်ုပ် အားထုတ်လာတာ ကတော့ဟောဒီ ဟောဒီ တရားတွေ ရတယ်။ အာကိဉ္ဇညာ ယတနဆိုတဲ့ တရားရောက်တယ်။ ဘာမှ ဝိညာဉ်ကလေး မရှိ တော့ဘူးဆိုတဲ့ အဲဒီနေရာ ရောက်နေပြီ။ ဝိညာဉ်ကလေး အကြွင်းမဲ့ကင်းလို့ ဘာမှ မရှိတော့ဘူး ဆိုတဲ့ အဲဒီ နေရာ ကလေးမှာ စိတ်ကလေး တည်နေပြီ။ အဲဒါဟာ ငါ့ရှင် အာဠာရ ရတဲ့ တရားဟုတ်ရဲ့လား” ဆိုတော့၊ အာဠာရ ရသေ့ ကြီးက အံ့သြပြီးတော့ “အေး....ဟုတ်ပါတယ်။ ဘယ်နှယ်လဲ အရှင်ဂေါတမ၊ ကျုပ်တို့တရားက ဒီလောက်တော့ မြန်မြန် မရတတ်ဘူး၊ တယ်ထူးတာဘဲ။ အင်မတန်ညာဏ်ထူးလို့ ဒီလို ရလွယ်တာ၊ ကဲ ဒါဖြင့်ယင် ဒီမှာ တပည့် ပရိသတ်တွေက ချားပါတယ်။ ဆရာရယ် တပည့်ရယ်လို့ သဘောမထားပါနဲ့၊ ငါ့ရှင် ဂေါတမလဲ ဆရာကြီး တဦးလုပ်၊ ကျုပ်ကလဲ ဆရာကြီးတဦးလုပ်၊ ကျုပ်တို့ နှစ်ယောက်စလုံး ဆရာကြီး လုပ်ကြတာပေါ့၊ ဒီဌာနမှာဘဲ နေပါတော့” လို့ ဆိုပြီး အာဠာရ ဆရာကြီးက တပည့်တဝက် ခွဲပေးသတဲ့။ “ဘုရား

အလောင်းတော်ဟာ အဲဒီမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေပြုပြီး တော်
တော်ကြာအောင် နေပါသေးသတဲ့၊ တော် တော် ကြာ တယ်
ဆိုပေမယ်လို့ တရက် နှစ်ရက်လဲ ဖြစ်ချင် ဖြစ်မှာပေါ့၊
ရက်တပတ် နှစ်ပတ်လဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မှာပေါ့၊ အဲဒီမှာ နေရင်းနဲ့
စဉ်းစားတယ်၊ “အင်း ငါရထားတဲ့ တရားဟာ အိုခြင်း
နာခြင်း သေခြင်းကင်းတဲ့ တရားလား” လို့ စဉ်းစားလိုက်တော့
“ဪ...အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း ကင်းတဲ့ တရားမဟုတ်ဘူး၊
ဒီတရားရယင် ဒီတရားနဲ့ သေ သွား လို့ ရှိ ယင် အကိဉ္ဇညာ
ယတနဘုံ ရောက်မယ်တဲ့။ အဲဒီဘုံက ရုပ်မရှိဘူး၊ အရူပဘုံ
ခေါ်တယ်၊ လောကဓာတ် ပညာနည်းတွေနဲ့တော့ အဲဒီဘုံကို
ဘယ်လိုမှ စမ်းသပ်လို့ မရနိုင်ဘူး၊ သိပ္ပံပညာနဲ့ မကိုက်လို့
မယုံချင်လဲ မယုံဘဲနေရုံရှိတာဘဲ။ သိပ္ပံပညာတွေက ရုပ်ရှိမှ
ရုပ်ကိုသာ စမ်းသပ်လို့ရတယ်၊ နာမ်ကိုတော့ စမ်းသပ်လို့မရဘူး။
အဲဒီလို ရုပ်မရှိဘဲနဲ့ နာမ်ချည်း စိတ်ချည်းဖြစ်နေတဲ့ ဘုံဟာ
အင်မတန် ထူးဆန်းပါတယ်၊ အဲဒီဘုံရောက်မယ်တဲ့။

အဲဒီဘုံက ဘယ်လောက် အသက်ရှည်သလဲ ဆိုယင် ကမ္ဘာ
ပေါင်း ခြောက်သောင်း အသက်ရှည်တယ်တဲ့၊ အကြာကြီးဘဲ။
ယခု တကမ္ဘာတောင် ကြာလှပြီ၊ ရှေးက ဘုရားသုံးဆူ ပွင့်
သွားပြီ၊ ဂေါတမဘုရားပါနဲ့ဆိုယင် ဘုရားလေးဆူ ရှိသွားပြီ၊
အဲဒီဘုရားတွေ မပွင့်မီကလဲ ကာလဟာ အကြာကြီး ကြာ

ခဲ့ပြီ၊ နောက်လဲ အရိမေတ္တေယျ ဘုရားတဆူ ပွင့်အုံးမယ်၊ အဲဒီက နောက်လဲ အကြာကြီး နေဦးမှာဘဲ။ အဲဒီလို တကမ္ဘာ တကမ္ဘာကိုက အကြာကြီးဘဲ၊ ဒီလို ကမ္ဘာပေါင်းကို ခြောက် သောင်း အသက်ရှည်မှာတဲ့၊ တမေ့တဆွေးကြီး ပျင်းစရာ ကြီးပါလား။ ဒါပေမယ့်လို့ ကမ္ဘာပေါင်း ခြောက်သောင်း ရှိတဲ့အခါ အဲဒီ အရူပဘုံက စုံတေမှာ သေမှာဘဲ၊ သေတော့ ဘယ်ရောက်မလဲဆိုယင် လူပြည်တို့ နတ်ပြည်တို့ ပြန်ရောက် လာမယ်၊ လူ နတ် ပြန်ဖြစ်လာမယ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့ အခါကျ တော့ သူများနဲ့ ဘာထူးဘူးဆိုယင် ဘာမျှ မထူးဘူး၊ သူများ လိုဘဲ၊ သပ္ပုရိသုပနိဿယ - သူတော်ကောင်းတွေနဲ့ ပေါင်း သင်းမိလို့ ရှိယင်တော့ ကုသိုလ် ကောင်းမှုတွေ ပြုပြီးတော့ သူဟာ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝမှာဆက်ပြီးတော့ ဖြစ်သွားဘို့ရှိပါ တယ်။

အကယ်၍ သပ္ပုရိသုပနိဿယကို မရဘဲနဲ့ သူတော် ကောင်းတရားကို မမှီဝဲရဘဲနဲ့ သူယုတ်မာတရားနဲ့ မဟုတ်မမှန်တဲ့ အယူတွေကို ကြားနာရ သဘောကျသွားလို့ရှိယင် မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေကိုလဲ ပြုမိမှာဘဲ၊ အဲဒီလို ပြုမိယင် အပါယ် လေးပါးကိုလဲ ကျဦးမှာဘဲ၊ ဒီတော့ အပါယ်လေးပါးကလဲ မလွတ်ဘူး၊ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကလဲ မလွတ်ဘူး၊ ဒီတရားဟာ ငါအလိုရှိတဲ့ တရား မဟုတ် သေး ပါဘူး လို့ ဆင်ခြင်ပြီး ဘုရားအလောင်းတော်က အဲဒီတရားကို စွန့်ပြီး နတ်ဘဝ သူ့ဟာသူ တရားအသစ်ရှာပြန်တယ်။

တတိယအကြိမ်

အဲဒီလို တရားအသစ်ရှာတဲ့ အခါကာလမှာ အာဠာရ ရသေ့ထက် အထက်တန်းကျတဲ့ ရာမ ရသေ့ကြီးအကြောင်းကို ကြားရပြန်သတဲ့။ ရာမရသေ့ကြီးက ဘယ်လောက်တိအောင် တရားတွေ ပေါက်ရောက် နေသလဲ ဆိုယင် နေဝသညာနာ သညာယတနုဈာန်တိုင်အောင် သမာပတ်ရှစ်ပါးလုံး အကုန် ပေါက်ရောက်နေတယ်။ အဲဒီ ရာမရသေ့ကြီးရဲ့ ဌာနကတော့ မာဂမတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်နယ်ထဲက တော အရပ် တခု မှာ တဲ့၊ တပည့်ပရိသတ်ကတော့ ခုနစ်ရာရှိတယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ ရာမရသေ့ ကြီးရဲ့ တပည့်ဖြစ်တဲ့ ဥဒက ရသေ့ကြီးဆီသွားပြီးတော့ ပြော တယ်။ “ငါ့ရှင် ဥဒက သင်တို့ရဲ့ တရားနည်းလမ်းကို ငါအား ထုတ်ချင်တယ်” လို့ ပြောတော့ ဥဒကရသေ့ကလဲ သူတို့တရား ဟာ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အကြောင်း တပည့်လဲ ဆရာလို သိနိုင်တဲ့ အကြောင်းတွေ ပြောပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးပါ တယ်။

အဲဒီကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ အားထုတ်တော့လဲ မကြာခင် နေဝ သညာ နာသညာယတနုဈာန်ရတယ်။ အဲဒီလို ရတဲ့အခါမှာ ဥဒကရသေ့က ရာမရသေ့ကြီးရဲ့ တပည့်ဆိုတော့ သူကဘုရား အလောင်းတော်ကို တန်းတူတောင်မထားပါဘူး၊ ဆရာ့ အရာ မှာ ထားပြီးတော့ သူက လက်ထောက်တပည့်အဖြစ်နဲ့ နေပါ သတဲ့။ ရာမဆရာကြီးက ဒီအခါမှာ ရှိပုံမပေါ်ပါဘူး။ ဒါ ကြောင့် အဲဒီ ရာမဆရာကြီး အရာမှာ ထားဟန်တူပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်က အဲဒီတရားကို

တဘိယအကြိမ်

ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ နေဝသညာနာသညာယတန ဘုံမှာ
ဖြစ်ရုံဘဲ၊ အဲဒီဘုံမှာ ကမ္ဘာပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်
အသက်ရှည်မယ်၊ အဲဒီဘုံက စုတေတဲ့အခါကျတော့ လူပြည်
ရောက်လာမယ်၊ သို့မဟုတ် နတ်ပြည် ရောက်လာမယ်၊ အဲဒီ
ကျယ်လံ သူတော်ကောင်းတရား အားထုတ်ယင် အားထုတ်
အားမထုတ်ယင်တော့ အပါယ်လေးပါး ကျဦးမယ်ဆိုတာကို
မြင်တာကိုး။ ဒီတော့ အပါယ်လေးပါးမှလဲ မလွတ်သေးဘူး၊
အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းမှလဲ မလွတ်သေးဘူး၊ ဒီတရားလဲ
ငါ လိုချင်တဲ့ တရားမဟုတ်သေးဘူး ဆိုပြီးတော့ ဘုရား
အလောင်းတော်က အဲဒီ နေဝသညာ နာသညာယတနစွာန်
ကိုလဲ စွန့်လိုက်ပြန်တယ်၊ စွန့်ပြီးတော့ ကိုယ်ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ်
ရှာဖွေတော်မူပြန်တယ်။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါး အလုံးစုံသော တရား
တို့ကို သူတပါးထံ နည်းမခံဘဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် အဟုန်အစွမ်း
ဖြင့် စူးစမ်း ရှာဖွေကာ မှန်ကန်စွာ သိတော် မူပေသော
မြတ်စွာဘုရားတဲ့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဆိုတာ သူတပါးထံနည်းမခံဘဲ
ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် အဟုန်အစွမ်းနဲ့ သစ္စာလေးပါး အမှန်တရား
တွေကို သိပြီးတော့ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တယ်လို့ ဆိုလို
ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အာဠာရ၊ ဥဒကတို့ရဲ့ နည်းတွေကို
စွန့်ပြီးတော့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ တရားအသစ် နည်းအသစ်ကို
ရှာတော်မူပြန်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရှာလို့ နောက်ဆုံး ကျတော့

ဗောဓိပုဏ္ဏားအောက် ရတနာပလ္လင်ထက်မှာ ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေတော်မူပြီးတော့ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် နဲ့ဘဲ တရားအားထုတ်လို့ ရတော်မူတယ်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ် ဆိုတာ ရှေးရှေးဘဝဟောင်းတွေကို သိနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ပါဘဲ။ အဲဒီကနောက် သန်းခေါင်ယာမ်မှာ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်နဲ့ဘဲ အားထုတ်လို့ ရတော်မူပြန်ပါတယ်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် ဆိုတာဟာ ဘယ်အရာမဆို ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်ယင် ထင်ရှား မြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်ပါဘဲ။ အဲဒီကနောက် ပစ္ဆိမယာမ် ကျတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတွေကို ဆင်ခြင်ပြီး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး တို့ရဲ့ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီးတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်လေးပါး ဖြင့် အစဉ်အတိုင်းတက်သွားလိုက်တာ နောက်ဆုံး အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရောက်ပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သွား တော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးတော့ ဘုရားဖြစ်တော်မူပုံကို သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်နဲ့ အာရုံ ပြုကြဦးစို့။ ဘုရားအဖြစ် ရောက်တယ်ဆိုတာ အမှန်အားဖြင့် ကိုယ့်ဟာ ကိုယ် တရားရှာပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ်ကျင့်လို့ သိသင့်သိထိုက်တဲ့ တရားတွေ အကြွင်းမရှိ အကုန်လုံး သိသွားတဲ့ အခါမှာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားဖြစ်တာပါဘဲ။

ကိုင်း....(ဆို) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါးအလုံးစုံ
သော တရားတို့ကို သူတပါးထံ နည်းမခံဘဲ ကိုယ်ပိုင်
တတိယအဖြစ်

ဥာဏ်အဟုန် အစွမ်းဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေကာ မှန်ကန်စွာ
သိတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

မြတ်စွာဘုရားဟာ တောထွက်ခါစ တုန်းကတော့ အာဠာရ
ဥဒကတို့ ထံမှာ နည်းနိဿယတွေကို ခံခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့
အဲဒီ နည်း နိဿယတွေနဲ့ ကျင့်ပြီးတော့ ဘုရားဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။
အဲဒီ နည်း နိဿယတွေ စွန့်ပြီးတော့ သူတပါးထံ နည်းမခံဘဲ
ကိုယ်ပိုင် ဥာဏ်အဟုန် အစွမ်းဖြင့် ဒီတရား၊ ဒီတရားတွေကို
ဒီလို နှလုံးသွင်းမှတ်လို့ ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်နဲ့ နှလုံးသွင်းပြီးအားထုတ်
လိုက်တော့မှ ပုဗ္ဗေနိဝါသဥာဏ်ကို ရတယ်။ ဒီဗုဒ္ဓကဉ္စဥာဏ်ကို
ရတယ်။ နောက်ဆုံး အာသဝေါ ကိလေသာတွေ ကုန်စေ
တတ်တဲ့ အာသဝက္ခယခေါ်တဲ့ အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ်နဲ့ အလုံးစုံကို
သိနိုင်တဲ့ သဗ္ဗညုတဥာဏ်ကို ရတော်မူပါတယ်။

အဲဒီ ဥာဏ်တွေရလို့ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးတော့ ခုနစ်ပါး
သော ဌာနတွေမှာ ခုနစ်ရက်စီ ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားပြီး
နေတော်မူပါတယ်။ ဝိမုတ္တိသုခ ခံစားတယ်ဆိုတာ ဖလ
သမာပတ် ဝင်စားနေတာပါ။ အဲဒီဌာနတွေမှာ များသော
အားဖြင့် ဖလသမာပတ် ဝင်စားနေပါတယ်။ အချို့ဌာနများ
မှာတော့ တရားတော်တွေ နှလုံးသွင်းနေတာလဲ ရှိပါတယ်။
အဲဒီလို ခုနစ်ရက် ခုနစ်လီ လေးဆယ့်ကိုးရက် သီတင်းသုံးပြီး
တဲ့နောက် အရက် ငါးဆယ်မြောက်မှာ တရား ဟောသို့ရာ

ဆင်ခြင်တော် မူပါတယ်။ ဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောရမလဲလို့
 ရှေးဦးစွာ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ တရားကို မြန်မြန်သိလွယ်မည့်
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်တော်မူပါတယ်။

တရားဦး ဟောဘယ်ဆိုတာ နာတဲ့သူက တရားကိုမြန်မြန်
 သိလွယ်မှ နေရာကျတယ်။ ဘာဖြစ်ဖြစ် လက် ဦး လုပ်တဲ့
 အလုပ်ဟာ အောင်မြင်လွယ်မှ နေရာကျတယ်။ ပညာသင်
 ကြားပေးလို့ရှိယင်လဲ လက်ဦး ပညာသင်ကြားပေးတဲ့ နေရာမှာ
 တပည့်ကောင်းလိုတယ်။ အဲဒီ လက် ဦး တပည့်က မြန်မြန်
 ပညာတတ်မြောက်သွားလို့ရှိယင် ဆရာမှာ နာမည်ကောင်း
 ရသွားတယ်။ စာသင်တိုက်တွေမှာလဲ ဒီလိုဘဲ စာသင်တိုက်ဖွင့်
 တဲ့အခါမှာ ထူးထူးချွန်ချွန် တပည့်တွေရပြီး အဲဒီတပည့်တွေက
 စာမေးပွဲ အောင်လို့ရှိယင် အဲဒီကျောင်းတိုက်ဟာ နာမည်
 ကောင်းသွားတာဘဲ။ အဲဒီလို မဟုတ်ပါဘဲနဲ့ စာသင်တိုက်
 ဖွင့်ဖွင့်ချင်း တပည့်တွေက ဉာဏ်အဖျင်းတွေချည်းမို့ စာမေးပွဲ
 တွေ မအောင်ဘူး ဆိုလို့ ရှိယင် အဲဒီ ကျောင်းတိုက်ဟာ
 နာမည်ပျက်ဘယ်။ ပဋိပတ် ဌာနကလဲ ဒီလိုပါဘဲ။ ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ပြခါစ ဌာနမှာ အရွယ်ကြီးရင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဉာဏ်ထိုင်းတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ သဒ္ဓါအား ဝီရိယအား နည်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက
 လာပြီး တရားအားထုတ်ယင် တရားက မတက်နိုင်ဘူး။ အဲဒီ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်ဟာ နာမည်သိပ်မကောင်းဘူး။ “ဪ...သူတို့
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ် ရတာက အကြာကြီး အားထုတ်

ရတာဘဲ”ဆိုပြီး နောက်လူတွေက အားမထုတ်ချင်ကြဘူး။ တရားအားထုတ်တဲ့ သူတွေမှာ မကြာခင် ထူးထူးခြားခြား တရားက တက်လာတယ် ဆိုယင်တော့ တရားထူး တွေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သူတို့တွေတဲ့ အထူးကို စပ်ရာစပ်ရာမှာ ပြောတတ်တယ်။ မပြောပါနဲ့လို့ တားမြစ်ထားလို့ကို မရတတ်ဘူး။ အဲဒီတော့ “တရားအားထုတ်ရတာ မကြာခင်ဘဲ ထူးခြားတာတွေ တွေ့ရသတဲ့”လို့ ကြားရပြီး တရားအားထုတ်ချင်တဲ့ သူတွေ များစွာပေါ်လာတတ်တယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကလဲ ရှေးဦးစွာ တရားနာ ယူပြီး ကျင့်မည့် တပည့်ကောင်း လိုနေတဲ့အတွက် ဘယ်သူဟာ ငါ့တရားကို မြန်မြန်ပေါက်ရောက်နိုင်မလဲ သိနိုင်မလဲလို့ဆင်ခြင်တော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်တဲ့အခါ အာဠာရ ရသေ့ကြီး ပေါ်လာတယ်။ အင်း အာဠာရ ရသေ့ကြီးဟာ ကြာမြင့်စွာသော ကာလမှ ကိလေသာ အညစ် အကြေးတွေ စင်ကြယ်နေတယ်။ လောကီ တရားထူး သမာပတ် တွေနဲ့လဲ ပြည့်စုံနေတယ်။ ဉာဏ်ပညာလဲကြီးတယ်။ ရိုးလဲ ရိုးသားဖြောင့်မတ်တယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ငါ့တရား နာလိုက်ရယင်ဖြင့် ချက်ခြင်းဘဲ တရားထူး တရားမြတ်တွေ ရသွားမယ်။ ဒီအာဠာရ ရသေ့ကြီးကို ရှေးဦးစွာ ဟောမှဘဲ”လို့ မြတ်စွာ ဘုရားက ဆင်ခြင်တော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်နေတုန်း နတ်သား တယောက်က ဝင်လျှောက်တယ်။ “အရှင်ဘုရား အာဠာရ

တတိယအကြိမ်

ရသေ့ကြီးဟာ ကွယ်လွန်သွားတာ ခုနစ်ရက်ရှိပါပြီဘုရား”
 လို့ လျှောက်တယ်။ နတ်က လောကီစိတ်ဖြစ်တဲ့ ဘုရားစိတ်ကို
 သိနိုင်တယ်နော်။ လောကုတ္တရာ စိတ်တွေကျတော့ မသိနိုင်
 ပါဘူး။ အဲဒီလို လျှောက်လိုက်တဲ့အခါ မြတ်စွာ ဘုရားက
 ဆင်ခြင်တော်မူပြန်တယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားက အလုံးစုံ သိတယ်
 ဆိုပေမဲ့ ဆင်ခြင်မှ သိတာ ဒကာလူရ။ တချို့က “ဘုရားဆိုပြီး
 တော့ နတ်ကတောင် သတိပေးရသေးသလား” လို့ စောဒက
 တက်စရာရှိတယ် ဒကာလူရ၊ မဆင်ခြင်သေးဘဲနဲ့တော့ မသိ
 နိုင်ဘူး။ ဒကာလူ မျက်စိမြင်တယ်မဟုတ်လား မှတ်ထားယင်
 မြင်ပါ့မလား (မမြင်ပါဘုရား) ဒကာလူ မျက်စိဖွင့်ထား
 ဦးတော့ ရှေ့တည့်တည့်သာ မြင်မှာ၊ နောက်ကျောဘက်ကို
 မြင်ပါ့မလား။ နောက် ကျော ဘက်က လူလာနေလို့ရှိယင်
 ဘယ်မြင်လိမ့်မှာထုန်း၊ လှည့်ကြည့်မှ မြင်မယ် မဟုတ်လား
 ဒကာလူရ။ အဲဒီလိုဘဲ အလုံးစုံသော တရားသိတယ်ဆိုပေမယ်လို့
 ဆင်ခြင်မှသိတာ။ မဆင်ခြင်ဘဲ နေတဲ့အခါ မသိဘူး၊ တချို့ကလဲ
 “မှန်လိုဘဲ လျှောက်ပြီး ဥာဏ်မှာထင်ပေါ်နေတယ်” လို့ထင်နေ
 တတ်ကြတယ်၊ ဒီလို ဘယ်ဟုတ်မလဲ ဒကာလူရ။ ဆင်ခြင်မှ
 သိတာ၊ ဆင်ခြင်ယင်တော့ အကြွင်းမဲ့ အကုန်သိပါတယ်၊ မသိ
 နိုင်တာရယ်လို့ ဘာမှမရှိဘူး။

ဒါကြောင့် မြတ် စွာ ဘု ရား က ဆင် ခြင် လိုက် တော့
 အာဠာရ ရသေ့ကြီး ကွယ်လွန်သွားတာ ခုနစ်ရက် ရှိပြီ

ဆိုတာ သိရတယ်။ ပြီးတော့ ဒီအခြေအနေဟာ အကယ်၍ နတ်ပြည်တို့ ရုပ်ရှိတဲ့ ဗြဟ္မာပြည်တို့ကို ရောက်နေလို့ ရှိယင် လိုက်ပြီးတော့ တရားဟောနိုင်သေးတယ်။ ဒါကြောင့် သူ ဘယ်ရောက်နေပါလိမ့်မတုံးလို့ စဉ်းစားလိုက်တော့ အာကိဉ္ဇညာ ယတနဘုံ ရောက်နေတာကို ဉာဏ်နဲ့ မြင်တော်မူတယ်။ အဲဒီ ဘုံက ရုပ်မရှိဘူး၊ စိတ်ချည်းဘဲရှိတာ။ ရုပ်မရှိတော့ သူ့မှာ မျက်စိလဲမရှိဘူး၊ နားလဲမရှိဘူး၊ ကိုယ်ကြီးတခုလုံးလဲ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် သူ့မှာ နားမရှိလို့ မြတ်စွာဘုရားက တရား ဟောတောင် မကြားနိုင်ဘူး၊ မကြားနိုင်တော့ သူဟာ တရားထူးကို မရနိုင်တော့ဘူးပေါ့။ အကယ်၍သာ သူဟာ အသက်မသေသေးလို့ မြတ်စွာဘုရားက သွားပြီး တရားဟော လိုက်ယင် တပုဒ် တဂါထာလောက်နဲ့ တရားထူးကို ရမှာ ဒဏာလူရ။ အဲဒီလို ရနိုင်တဲ့ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားတွေနဲ့ သူခမျာ လွဲသွားရှာတယ်။ လွဲတာမှ နဲ့လွဲတာ မဟုတ်ဘူး။ သူဟာ အဲဒီ အာကိဉ္ဇညာယတနဘုံ ရောက်ပြီးတော့ ကမ္ဘာ ပေါင်း ခြောက်သောင်း အသက်ရှည်နေမယ်။ အဲဒီက စုတေ လာတဲ့ အခါကျတော့ လူ့ ပြည် လာ ဖြစ် မယ်။ အဲဒီအခါ ဘုရားက မရှိဘူး ဒဏာလူရ။ ဒီဘုရားသာ မဟုတ်ဘူး ဒီပြင် ဘုရားလဲ အဲဒီအခါမှာ မရှိဘူး။ အဲဒီတော့ ဘုရားရဲ့ တရား ကိုလဲ သူ မကြားမနာရဘူး၊ မကြားရ မနာရတော့ မဂ်ဖိုလ် တရားကို မရနိုင်ဘူး။ မဂ်ဖိုလ်တရားကို မရတော့ အကြောင်း

မသင့်လို့ အကုသိုလ်ကံတွေပြုမိယင် အပါယ်လေးပါးလဲသူ့ခမျာ
ကျရှာရဦးမယ်။ အဲဒီလို ခုနစ်ရက်လောက် အသေစောသွားတဲ့
အတွက် အများကြီး ဆုံးရှုံးသွားတယ်ဆိုတဲ့ အချက်တွေကို
ရည်ရွယ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက “မဟာဇာနိယော
အာဠာရော ကာလာမော” လို့ ညည်းညူးတော်မူပါတယ်။

ကာလာမော၊ ကာလာမအန္တယ်ဖြစ်သော။ အာဠာရော၊
အာဠာရ ရသေ့သည်။ မဟာဇာနိယော၊ အရှုံးကြီးရှုံးသွားရှာ
လေပြီတဲ့။ ဟုတ်တယ် အတော်ကို ဆုံးရှုံး သွားတာ ဘဲ၊
နစ်နာလိုက်တာနော်။ ဒကာလူတို့ ယခုကာလမှာလဲ ဒီလိုဘဲ
တရားအားထုတ်မယ် တရား အား ထုတ်မယ်နဲ့ ကြံနေရင်း
အားမထုတ်ခင် သေသွားယင် ဒီလိုဘဲ မဟာဇာနိယော-
အများကြီး ဆုံးရှုံးမယ်။ တချို့ကလေ တရားတော့ အားထုတ်
ချင်ပါရဲ့၊ တရားအားထုတ်နည်းက မရှိဘဲဖြစ်နေတယ်၊ တရား
အားထုတ်နည်းကို မရဘဲနဲ့ သေသွားရှာတယ်၊ တချို့ကတော့
မသေသေးဘူး သေလုသေခါနီး ဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့
တရားကို အားမထုတ်နိုင်လို့ ညည်းရှာတယ် ဒကာလူရ။
“ဪ ကသန်သန်စွမ်းစွမ်းနဲ့ရှိနေတုန်းကတော့ ဒီတရားကို
မကြားရဘူး၊ ယခုမှဘဲ ဒီအားထုတ်နည်းကို ကြားရတယ်၊
အားလဲ မထုတ်နိုင်တော့ဘူး” လို့ ညည်းရှာတယ်။ ဆုံးရှုံးသွား
ရှာတာပါဘဲ။

ဘုန်းကြီး ပြောလိုတာက တခြားမဟုတ်ဘူး ဒကာလူရ။ “ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်နည်း မရှိယင် တရားအားမထုတ်နိုင်ဘူး” ဆိုတာကို နားလည်အောင်လို့ ပြောတာပါ။ အာဠာရ ရသေ့ကြီးဟာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဘူး၊ သမာပတ် ခုနစ်ပါး တောင် ရနေတာ၊ တကယ့်ဆရာကြီးဘဲ။ ဒီလိုဆရာကြီးပေမယ့် လို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ “ဒွါရ ခြောက်ပါးက ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ် ပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်တယ်” ဆိုတာ သူမသိဘူး၊ သူသာ မဟုတ်ဘူး ပုထုဇဉ် ဗြဟ္မာတွေလဲ မသိကြဘူး။ အဲဒီတော့ ဒီနည်းဟာ တော်တော်မလွယ်တဲ့ နည်းဘဲ။ ဘုရားပွင့်လာတဲ့ အခါကျမှ ဘုရားဟောလို့ သိရတာ၊ ဘုရားဟောလို့ သိတာ တောင် တချို့က ဒီလိုမဟုတ်သေးဘူး ဟိုလိုမဟုတ်သေးဘူးနဲ့ ပြောတတ် ကြသေးတယ်။ တော်တော်ကြံမှ အဲဒါကိုလဲ ရှင်းရဦးမယ်။

အာဠာရ ရသေ့ကြီးမရှိတော့တဲ့အတွက် ဥဒကရသေ့ကြီးကို တရားဟောဘို့ရာ စဉ်းစား ပြန် တယ်။ အဲဒီ ရသေ့ကလဲ ညဉ့်ဦးယာမ်က ကွယ်လွန်သွားပြီဆိုတာသိရလို့ “မဟာဇာနိယော ဥဒကော ရာမပုတ္တော” လို့ တခါ ညည်းညူတော်မူပြန်တယ်။ ရာမပုတ္တော၊ ရာမ၏သား ရာမ၏တပည့်ဖြစ်သော။ ဥဒကော၊ ဥဒကရသေ့သည်။ မဟာဇာနိယော၊ အရှုံးကြီးဆုံးရှုံးသွားလေပြီ လို့ ညည်းညူတော်မူတယ်နော်။ သူကမှ သာပြီး နစ်နာတာ။

ညဉ့်ဦးကတွင် ကပ်ပြီးသေသွားရှာတယ်၊ နံနက်မှာ ဘုရားကတရား
ဟောမယ်ဆိုတော့ မရှိရှာဘူး ဒကာလူရ။ ညဉ့်ဦးနဲ့ မနက်ဆိုတော့
ဆယ်နှစ်နာရီလောက် လွဲမှာပေါ့ ဒကာလူရ။ အင်း... ဆွဲနှစ်
နာရီလောက်နဲ့ သီသီကလေး မဂ်ဖိုလ်နဲ့ လွဲသွားရှာတယ်။
အဲဒါလဲဘဲ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း မသိလို့ဘဲ၊ ဝိပဿနာ
ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို သိမယ်ဆိုယင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လွယ်လွယ်
ကူကူနဲ့ မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာဟာ
တံခါးမင်းဒုတ်ကြီး ထိုးထားတာနဲ့ တူတယ်တဲ့ ဒကာလူရ။
အိမ်ဖြစ်ဖြစ် ကျောင်းဖြစ်ဖြစ် ဝင်းပေါက် တံခါးဖြစ်ဖြစ်ပေါ့
ဒကာလူရ၊ ဂလန့်ထိုးထားတယ် သေခတ်ထားတယ် ဆိုလို့
ရှိယင် အတွင်းကလူဟာ အပြင်ထွက်နိုင်ပါဦးမလား၊-အပြင်က
လူကော အတွင်း ဝင်နိုင်ပါဦးမလား၊ အပြင်ကလဲ မဝင်
နိုင်ဘူး အတွင်းကလဲ မထွက်နိုင်ဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ ဒကာလူရ၊
ဝိပဿနာရှုနည်းကို နားမလည်လို့ ရှိယင် ဘယ်လိုစိတ်ဆန္ဒ
ကောင်းကောင်း ဘယ်လို တရားအားထုတ်ချင် စေကာမူ
ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လို့ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။ (မဖြစ်
နိုင်ပါဘုရား)။ အားထုတ် မဖြစ်လို့ရှိယင် ဝိပဿနာဉာဏ်
ဖြစ်နိုင်ပါဦးမလား။ (မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား)။ ဝိပဿနာဉာဏ်
မဖြစ်လို့ရှိယင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်ပါ့မလား။ (မရနိုင်ပါ

ဘတိယအကြိမ်

ဘုရား)။ အဲဒါဟာ တံခါးလန့်ထိုးထားလို့ မထွက်နိုင်တာနဲ့ မတူဘူးလား။ (တူပါတယ်ဘုရား)။ အေး ... ဒါကြောင့်မို့ “လင်္ဂိတိ ခေါ် ဘိက္ခု အဝိဇ္ဇာ ဇယတံ အဓိဝစနံ။ ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ လင်္ဂိတိ တေ၊ တံခါး မင်းဒုတ် ဟူသော ဤအမည်သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ တရား အားထုတ်နည်းကို မသိ နားမလည်သော အဝိဇ္ဇာ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူပါတယ်။

တရား အားထုတ်နည်းကို နားမလည်တာဟာ တံခါး မင်းဒုတ်ထိုးထားတာနဲ့ တူတယ်။ ဒီတော့ ဒကာလူတို့အတွက် တံခါးမင်းဒုတ်ကြီးကို မြတ်စွာဘုရားက ဖွင့်ခဲ့ပြီနော်၊ မြတ်စွာ ဘုရားက သတိပဋ္ဌာန်နည်းနဲ့ ဖွင့်ထားခဲ့ပါတယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားက ဖွင့်ထားခဲ့ပေမယ့်လို့ အဲဒီ တရားကို မကြားဘူးတဲ့ နားမလည်တဲ့ မယုံတဲ့ မသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ရှိသေးတော့ ဘုန်းကြီးတို့က မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကိုယ်စား တဆင့်ဖွင့်ရသေး တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကတဆင့် ဘယ်လိုဖွင့်သလဲဆိုယင် ဒွါရ ခြောက်ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ရုပ်နာမ်တွေကို အမှတ် ရပြီးရှု၊ အမှတ်ရရှုယင် သတိဖြစ်တယ်၊ သမာဓိဖြစ်တယ်၊ ဉာဏ် ဖြစ်တယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ဟောနေတယ် မဟုတ်လား၊ ဟောတဲ့အတိုင်းလဲ အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတော်များနေ ပါပြီ။ အဲဒီလို အားထုတ်လို့ တရားအရသာတွေသိပြီး အားရ

ကျေနပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ၊ အများကြီး ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အားမထုတ်ရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိသေးတယ် နော်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သာပြီး များပါတယ်။ အဲဒီလို အားမထုတ်ရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘုန်းကြီးတို့ဖွင့်ထားတဲ့ တံခါးမင်းဒုတ်ကို ပြန်ပိတ်မသွားအောင် ဂရုစိုက်ရလိမ့်မယ် နော်။ ဘုန်းကြီးတို့က တံခါးဂလန်ကို နှုတ်ပြီးဖွင့်ထားခဲ့တယ်။ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေက လာပြီးတော့ အဲဒီ တံခါးဂလန်ကြီး ချသွားရော၊ ချလိုက်တော့ ဂျောက်ကနဲ ပိတ်သွားလိမ့်မယ်။

ဘုန်းကြီးတို့က ဖွင့်ထားတဲ့ အချိန်ကာလအတွင်းမှာတရား အားထုတ်ပြီး မထွက်ရသေးဘူး၊ ထွက်ဖို့ကြံနေတုန်းရှိသေး၊ အဲဒီကာလအတောအတွင်းမှာ မလိုလားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်က လာပြီး တံခါးဂလန် ချသွားမယ်ဆိုယင် မထွက်ရတော့ဘူး။ အဲဒီလိုလဲ ဖြစ်တတ်တယ် ဒကာလူရ။ အဲဒါ ဘာမှတ်တုံး၊ ဘုန်းကြီးတို့ဟောနေတဲ့ တရားကို လိုက်ပြီးဖျက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က ဒွါရ ခြောက်ပါးမှ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်တွေကိုမှတ်၊ ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမီတိ ပဇာနာတိ။ ဂစ္ဆန္တောဝါ၊ သွားသည် ရှိသော်လည်း။ ဂစ္ဆာမီတိ၊ သွားသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သွားယင် သွားတယ် သွားတယ်မှတ်လို့ ဒီလိုရဲ့ဘို့ ဘုန်းကြီးတို့က တံခါး ဂလန်ကို ဖွင့်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘုန်းကြီးတို့က စပြီးဖွင့်ရတာ တော့ မဟုတ်ပါဘူး။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက စပြီးဖွင့်တယ်

ဗမာပြည် အနေနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုယင် ဒီမုံရွာမြို့က လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးဆိုတာ ရှိခဲ့တယ်မဟုတ်လား ဒီဆရာတော် ဘုရားကြီးက ပဌမဆုံး စပြီး ဖွင့်သွားပါတယ်။ ဒီဆရာတော် ဘုရားကြီး ရှေးက ဖွင့်သွားပြီးတဲ့နောက် မိုးညှင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး ဆိုတာလဲ ဒီမုံရွာမြို့ကဘဲ မဟုတ်လား၊ မိုးညှင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလဲ ဒုတိယ ထပ်ပြီး ဖွင့်သွားတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ တတိယ ကောက်ကြွင်း ကောက်သလို ပါဘဲ ဒကာလူရ။ ဘုန်းကြီးများက နောက်က လိုက်ပြီးဖွင့်ရ တာပါ အင်မတန်လွယ်ပါတယ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေ သွားတဲ့လမ်းကို နောက်က လိုက်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့က ဖွင့်ရတာ အင်မတန် လွယ်ပါတယ်။ လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဘယ်မှာဖွင့်ခဲ့တုံး ဆိုလို့ရှိယင် အနတ္တဒီပနီကျမ်း မှာ ဖွင့်ထားခဲ့တယ်။ ဘယ်နှယ်ဖွင့်သတုံးဆိုတော့ ဘုန်းကြီးက သူမူရင်းအတိုင်း တိတိကျကျ ဖြစ်အောင် ဒီမှာ စာနဲ့ကိုရေးယူ လာခဲ့ပါတယ် ဒါကို ဖတ်ပြမယ်။

“သွားခြင်း ဣရိယာပုထ်၌ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ငါသွား၏ ငါသွား၏ဟူ၍ ခြေ၌တည်သော စိတ်ကို ဖြစ်စေ၍ သွားရမည်။ ခြေတလှမ်းမျှ အမှတ်တမဲ့ မလှမ်းမိစေနဲ့”တဲ့-

တတိယအကြိမ်

ဒါဟာ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖွင့်ထားတာပါ။ ဒီ အနတ္တဒီပနီကျမ်းကို ၁၂၆၃ - ခုနှစ်က စီရင်ပါသတဲ့။ ကြာလှပါပြီ ဒကာလူရ။ ဘုန်းကြီးတို့က အဲဒီ ၁၂၆၃-ခုနှစ်က ဆိုလိုရှိယင် ယခုဘဝကိုတောင် မရောက်သေးပါဘူး။ အတိတ် ဘဝမှာဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဖွင့်ထားခဲ့တာပါ ကြာလှပါပြီ။ အဲဒီလမ်းအတိုင်းဘဲ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ ဖွင့်ရ ပါတယ်။ ဒီလိုဖွင့်ရတာကလဲ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ အစွမ်းချည်း မဟုတ်ပါဘူး။ မူလ မင်းကုန်းဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံမှ ဥပနိဿယ ရလို့လဲ ဖွင့်နိုင်ခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့်ဘုန်းကြီး တို့က ဒီလိုဖွင့်ပါတယ်။ ဂစ္ဆန္တာ ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်အရ သွားတဲ့ အခါမှာ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး သိရမယ်လို့ ဖွင့်ပါတယ်။ ဘယ်လို ရှုမှတ်ရမလဲဆိုယင် “ဂစ္ဆာမိတိ၊ သွား၏” ဟူ၍လို့ ဟောထားတဲ့ အတိုင်းပါဘဲ ဒကာလူရ။ ဂစ္ဆာမိ-ပုဒ်ဟာ ဗမာလိုသွား၏ ဆိုတာနဲ့ တူညီပါတယ်။ ဒါပေမဲ့-ဝိဘတ်နဲ့ ဂစ္ဆာမိ-လို့ဆိုယင် အဟံ-ငါသည်ဆိုတာပါ ထည့်ပြီးယူတယ် ဒကာလူရ။

ပါဠိသဒ္ဒါနည်းမှာ အမှယောဂ တုမှယောဂ နာမယောဂ လို့ ဒီလို ၃-မျိုးရှိတယ်။ အမှယောဂနဲ့ ဂစ္ဆာမိ-လို့ဆိုထားယင် အဟံ-ပုဒ် မပါပေမဲ့ အဲဒါကို ထည့်ရတယ်။ တုမှယောဂနဲ့ ဂစ္ဆာမိ-လို့ ဆိုထားယင် တံ - သင်သည် ဆိုတာ မပါပေမဲ့

တဏှိယအကြိမ် |

အဲဒါကိုပါ ထည့်ပြီး၊ သင်သည် သွား၏-လို့ မြန်မာပြန်ရတယ်။ နာမယောဂနဲ့ ဂစ္ဆတိ-လို့ ဆိုထားယင်တော့ “သူသည် သွား၏၊ စိတ်သည် သွား၏၊ ရုပ်သည် သွား၏၊ နာမ်သည် သွား၏” စသည်ဖြင့် အရာအားလျော်စွာ ငါနဲ့ သင်မှတစ်ပါး အခြားသော အရာဝတ္ထု ကတ္တားတခုခုကို ထည့်ပြီးတော့ပြန်ရတယ်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သဒ္ဒါကျမ်းတွေမှာလဲ ဒီနည်း အတိုင်းဘဲ ပဌမပုဂ္ဂိုလ် ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ် တတိယပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဒီလိုခွဲထားပဲတယ်။

ဒါကြောင့် အမှယောဂနဲ့ ဂစ္ဆာမိ-ပုဒ်ကို “အဟံ၊ ငါသည်၊ ဂစ္ဆာမိ၊ သွား၏” လို့ ပြန်ရတဲ့ ပါဠိသဒ္ဒါနည်းအရ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ငါသွား၏ ငါသွား၏” လို့ ခြေ၌ တည်သော စိတ်ကို ဖြစ်စေ၍ သွားရမည်” တဲ့ ဒကာလူရ။ ဒီအထဲမှာ ခြေ၌တည်စေရမယ် ဆိုတာကတော့ သွားတဲ့အခါ ခြေထောက်လှုပ်တာက အကြမ်းဆုံး အထင်ရှားဆုံးမို့ဆိုတာပါ။ ဒီပြင်အပိုင်းက လှုပ်ရှားတာတွေလဲ ရှုနိုင်လျှင် ရှုရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခြေထောက်လှုပ်တာက အကြမ်းဆုံး အထင်ရှားဆုံး ဖြစ်တဲ့အတွက် “ခြေ၌ တည်သောစိတ်ကို ဖြစ်စေ၍ သွားရမည်” လို့ ဆိုတော် မူတာပါ။ နောက်ပြီးတော့ “ခြေတလှမ်းမျှ အမှတ်တမဲ့ မလှမ်းမိစေနဲ့” တဲ့ မသေချာဘူးလား ဒကာလူရ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စာခါးဂလန်ကို သေသေချာချာ ဖွင့်ထားခဲ့တာ၊ ဒီပြင် ဣရိမာမုထ်တွေမှာလဲ နည်းတူဘဲ ဖွင့်ထား

တတိယအကြိမ်

ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဖွင့်ထား
ပေမယ့်လို့ ဟိုလူနဲ့ခွဲတဲ့ လေး နှစ် လောက်က သံလျင်မြို့က
ရေးထုတ်တဲ့ကျမ်းကြီးတခု ရှိတယ် တကာလူရ။ အဲဒီကျမ်းကြီးက
သူတပါးကို စွပ်စွဲပုတ်ခတ် ပယ်ဖျက်တဲ့ဘက်မှာတော့ အတော်
ကျော်စောတဲ့ကျမ်းကြီး၊ အဲဒီကျမ်းကြီးက လယ်တီဆရာတော်
ဘုရားကြီး ဖွင့်ထားတဲ့ တံခါးဂလန်ကို ပြန်ပြီးပိတ်လိုက်တယ်။
“ငါသွား၏ ငါသွား၏” ဆိုတာဟာ မမှန်ဘူးတဲ့။ အဲဒီလို
ရှေ့ရဘူးတဲ့။ “ငါဆိုတဲ့ ပညတ်ပါနေတဲ့အတွက် မှားတယ်”
ဆိုပြီးတော့ သူကပိတ်လိုက်တာကိုး ဒကာလူရ။ ဒီတော့
သူ့ကျမ်းကြီး သဘော ကျပြီးတော့ “လယ်တီဆရာတော်
ဘုရားကြီးက မှားတယ်၊ အဲဒီကျမ်းကြီးက မှန်တယ်”လို့ ဒီလို
ယူယင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ တံခါးဂလန်က ပိတ်သွားပါရော့
ဒကာလူရ။

ဘုန်းကြီးကတော့ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးဘက်က
ဖွင့်နေပါတယ်။ ဖွင့်ရုံတင်တောင် မကသေးပါဘူး၊ အရိယာ
ဝါသတရားထဲမှာ ထည့်ပြီး ဘုန်းကြီးတို့က နောက်ထပ်လဲ
ရှင်းထားပါသေးတယ်။ ဒီလိုရှင်းတာက ဘာကြောင့်ရှင်းရ
တာတုံး ဆိုလို့ရှိယင် သာ သနာတော်မှာ မှန် ကန်တဲ့
တရားကို မသိနားမလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချယင်
ပစ်ပယ်ယင်၊ မှန်ကန်တဲ့ ဘက်ကနေပြီးတော့ ထောက်ခံရတယ်။

တတိယအကြိမ်

‘မထောက်ခံဘဲလျစ်လျူရှုနေယင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ကကို အပြစ်တင်တယ် ဒကာလူရ။’

မြတ်စွာဘုရားက အပြစ်တင်ပုံ

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါ ‘ကာလတုန်းက အရှင် သာရိပုတ္တရာက နိရောဓသမာပတ်နဲ့ စပ်ပြီး ဒီလိုဟောတော်မူ ပါတယ်။ သီလ သမာဓိ ပညာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းဟာ ယခု ဘဝမှာ ရဟန္တာ မဖြစ်သေးယင် စိတ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ မနောမယ ကယခေါ်တဲ့ ဗြဟ္မာမျိုးမှာဖြစ်ပြီးတော့ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်ဘူး အကြောင်းရှိတယ်” လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဒီလို ဟောတဲ့အခါ လာဠုဒါယီ ဆိုတဲ့ ကိုယ်တော်ကြီးက အဲဒါကို ကန့်ကွက်သတဲ့။ “ဒီကိုယ်တော်ကြီးဟာ သူကိုယ် တိုင်က ပရိယတ္တိ စာပေဘက်မှာလဲ ဘာမှ တတ်သိနားလည် တာမဟုတ်ဘူး၊ ပဋိပတ္တိ အကျင့်ဘက်မှာလဲ ဘာမှ နေရာ ကျတာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလို ဘယ်ဘက်မှာမှ အချိုးမကျ နားမလည်ပါဘဲနဲ့ ဟိုစွက် ဒီစွက်နဲ့ သူက လုပ်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘာမှမသိဘဲနဲ့ သူ့ထင်ခြေနဲ့ သူကကန့်ကွက်တယ်။ “အဲဒါ မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့၊ စိတ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ မနောမယဘုံဘဝမှာ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားလို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး” လို့ သူကကန့်ကွက် တယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဒုတိယအကြိမ်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ထပ်ပြီးပြောတယ်။ သူကလဲ ထပ်ပြီးကန့်ကွက်တယ်။ တတိယ

အကြိမ်လဲ ထပ်ပြီးပြောပြန်တယ်။ တတိယအကြိမ်လဲ ထပ်ပြီး ကန့်ကွက်ပြန်တယ်။ ဘေးနားကလဲ ပညာရှိရဟန်းပရိသတ်တွေ ရှိနေကြပါတယ်။ ဘယ်သူကမှ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဘက်က ဝင်ပြီး မထောက်ခံဘူး။

အဲဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက “အေးလေ ငါ့ဟောပြောချက်ကို ဘယ်သူမှလဲ မထောက်ခံဘူး၊ မဖြစ်သေးပါဘူး၊ ဘုရားရှေ့သွားပြီး ပြောဦးမှတ်” လို့ ထောက်ခံချက် ရမည် အထင်နဲ့ မြတ်စွာဘုရားထံကို သွားတယ်။ အဲဒီရောက်တော့လဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာက “စိတ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ မနာမယ ဘုံဘဝကို ရောက်ပြီးတော့ နိရောဓ သမာပတ်ကို ဝင်စား နိုင်ဘယ် အကြောင်း ရှိတယ်” လို့ ပြောပြန်ပါတယ်။ လာဠုဒါယီ ကိုယ်တော်ကြီးကလဲ မလျှော့ဘူး၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာနဲ့ တပါတည်း လိုက်လာတယ်။ ဘုရားရှေ့မှာလဲ သူက “အဲဒါ မဖြစ်နိုင်ဘူး” လို့ ကန့်ကွက်ပြန်တယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက သုံးကြိမ် တိုင်တိုင်ပြောတယ်။ သူကလဲ သုံးကြိမ်လုံး ကန့်ကွက်တယ်။ ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက “အင်း.... ငါ့ဟောပြောချက်ကို ဘုရားမျက်မှောက်မှာလဲ ကန့်ကွက်တာဘဲ၊ ဘယ်သူမှလဲ ငါ့ကို မထောက်ခံဘူး” လို့ စဉ်းစားပြီးတော့ ဘာမှ ဆက်မပြောဘဲ အသာကလေး ငြိမ်နေပါသတဲ့။

အဲဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ညည်းညူပြီးတော့ ရဟန်းတွေကို အပြစ်တင်တော်မူပါတယ်။ “အတ္တိ နာမ အာနန္ဒ၊ တတိယအကြိမ်၊

ထေရ် ဝိဟေသိယမာနံ အဇ္ဈပေက္ခိယထ”တဲ့ ‘မြတ်စွာဘုရားက မနေသာလို့ ကြားဝင်ပြီး မိန့်တော်မူရတယ်။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ထေရ်၊မထေရ်ကြီးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝိဟေသိယမာနံ၊ ညည်းဆဲနေသည်ကို။ (တုဗ္ဗေ၊ သင်တို့သည်)။ အဇ္ဈပေက္ခိယထ၊ လျင်လျူရှု၍ နေကြသည်မှာ။ အတ္ထိနာမ၊ ရှိမှရှိရလေခြင်း ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေခြင်း- လို့ မြတ်စွာဘုရားက ညည်းညူပြီး အပြစ်တင်လိုက်ပါတယ်။ ‘အဲဒါဟာ ‘အရှင် အာနန္ဒာကို ခေါင်းတပ်ပြီး ရဟန်းတွေကို မာန်လိုက်တာပဲ၊ ဒကာလူရ။ အရှင်သဒ္ဓိပုတ္တရာလို့ တကယ် မထေရ်ကြီးကို ဘာမျှမဟုတ်တဲ့ လာဠုဒါယီက သူ့ဟာသူ နည်းမကျဘဲ ယူထားတဲ့ ဝါဒနဲ့ မတရား ကန့်ကွက်နေတာကို ဗဟုသုတ ရှိတဲ့ အသိအလိမ္မာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးရှိနေ ပါလျက် အမှန်ဘက်က ထောက်ခံဘဲ ဘာမှ မပြောဘဲ ဒီလို လျင်လျူရှုနေတာဟာ မဖြစ်သင့်ဘဲနဲ့ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်း၊ ငါဘုရားတော့ သဘောတူနိုင်ဘူး ဆိုတဲ့ အနေနဲ့ မြတ်စွာ ဘုရားက ညည်းညူပြီးတော့ မာန်မဲလိုက်တာပဲ၊ ဒကာလူရ၊ ကြောက်စရာ မကောင်းဘူးလား။ အဲဒီတုန်းက အရှင် အာနန္ဒာမှာ ကြောက်ရွာလွန်းလို့ နောက်တကြိမ် ဘုရားရှေ့ တော်မှာ ပြောစရာ ရှိယင် အရှင်ဥပဝါနကို ပြောဘို့ တောင်းပန်ပင်သတဲ့ ဒကာလူရ။ ဒါကြောင့် ဒီလိုအမှန်ဘက်က နေပြီးတော့ ထောက်ခံရမယ် ဆိုတာဟာ ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်

တိုင်းရဲ့ တာဝန်ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီလိုတာဝန်ရှိနေတဲ့ အတွက် ဘုန်းကြီးတို့က အရိယာဝါသ တရားထဲမှာ ရှင်းလင်းထား တယ်။ အဲဒါဟာ ပြည့်လဲပြည့်စုံပါတယ်။ ယခု နှုတ်နဲ့ ပြော တာကတော့ သိပ်ပြည့်ပြည့်စုံစုံကြီး မပြောနိုင်ဘူး ပြည့်ပြည့် စုံစုံကြီး ပြောနေလို့ရှိယင်လဲ အချိန်တွေက အများကြီး ကုန် သွားမယ်။

အဲဒီ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတဲ့သုတ်မှာ မှန်တဲ့အနက် အဓိပ္ပါယ်က....မနောမယ ဆိုတာဟာ ဈာန်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရူပဗြဟ္မာဘဝကို ဆိုတယ်။ လာဠုဒါယီရဲ့ အထင်ကတော့ မနောမယ-စိတ်ဖြင့် ပြီးတယ်ဆိုတာ အရူပဘဝလို့ ထင်တယ်။ ဒါကြောင့် သူကဘာမှ နားမလည်ဘဲနဲ့ ဝင်ပြီးတော့ စွက်တာ၊ အံ့စွာရာပါတဲ့။ ထပ်ပြီး ရှင်းပြပါဦးမယ်။

မနောမယ ဆိုတာက ရူပဈာန်စိတ်ဖြင့်ပြီးတဲ့ သုဒ္ဓါဝါသ ရူပဗြဟ္မာဘုံမှာ ရောက်နေတဲ့ အနာဂါမ်တွေ ရဟန္တာတွေကို ဆိုတာ။ အဲဒီ အနာဂါမ် ရဟန္တာတွေဟာ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါကို လာဠုဒါယီက သူ့ထင်ချေနဲ့ “မနောမယ- စိတ်ဖြင့်ပြီးတယ်” ဆိုကထဲက ရုပ်မရှိဘဲ နာမ် သက်သက်သာရှိတဲ့ အရူပဘုံဘဲလို့ မှားယွင်းစွာ ယူဆတယ်။ အရူပဘုံမှာဆိုယင်တော့ နိရောဓသမာပတ်ဆိုတာ ဖြစ်ရိုးမရှိ ဘူး။ အဲဒါကြောင့် “မဖြစ်နိုင်ဘူး” လို့ သူက ဝင်ပြီးတော့ ကန့်ကွက်လိုက်တာ။ ဒီလို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ကန့်ကွက်နေရဉ်မှာ

ဘေးနား ကပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်၊ ရဟန္တာတွေလဲ ရှိပါတယ်၊ အရှင်အာနန္ဒာလို သောတာပန်တွေလဲ ရှိတယ်၊ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်တွေလဲရှိတယ်။ အဲဒီလိုပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘာမှမပြောဘဲနဲ့ ဒီအတိုင်းငြိမ်ပြီး နေကြတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားက “အတ္တိနာမ အာနန္ဒာ ထေရံ ဝိဟေသိယမာနံ အဇ္ဈပက္ခိယထ-တဲ့။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ထေရံ၊ မထေရ်ကြီးဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝိဟေသိယမာနံ၊ ညည်းဆဲနေသည်ကို။ (တုမေ၊ သင်တို့သည်။) အဇ္ဈပက္ခိယထ၊ လျစ်လျူရှု၍ နေကြသည်မှာ။ အတ္တိနာမ၊ ရှိမှ ရှိရလေးခြင်း ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်း” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ညည်းညူတော်မူပါတယ်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသာ ရှိနေမယ်ဆိုယင် ဖြစ်ပေ။ လာတဲ့ မိစ္ဆာဝါဒကို နှိမ်နင်းပြီး တံခါးဂလန်ကို ပြန်ဖွင့်မှာဘဲ ဒကာလူရ။ ယခု လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မရှိတော့ပေမယ့် ဘုန်းကြီးတို့နဲ့လဲ သက်ဆိုင် နေတဲ့အတွက် အရိယာဝါသ တရားထဲမှာလဲ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဖွင့်ပုံကို ထောက်ခံပြီး ဟောထားပါတယ် ဒကာလူရ။ အဲဒီမှာ “ငါ သွား၏” လို့ ဆိုတာဟာ “ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ” ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်မှ လယ်တီ ဆရာ တော် ဘုရား ကြီးက “ဂစ္ဆာမိ” ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်ကို တိုက်ရိုက်မြန်မာပြန်ထားချက် ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း၊ “ဂစ္ဆာမိ-သွား၏” လို့ ဆိုယင် “ငါ သွား၏” လို့ အနက်ရတဲ့အကြောင်း။ “သင်သွား၏”，လို့လဲ

မရ၊ “ရုပ်သွား၏၊ နာမ်သွား၏” လို့လဲ မရဘဲအကြောင်း၊
 အဲဒါကိုလဲ စာတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သိကြတဲ့အကြောင်း
 ရှင်းပြခဲ့တယ်။ ဟုတ်တယ် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
 ဂစ္ဆာမိ-ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်အတိုင်း တိတိကျကျပြန်ထားတာ၊
 သူ့ဟာ မှန်ပါတယ်။ အဲဒါကို မှားတယ်လို့ဆိုယင် အဲဒီလို
 ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပါဠိတော်ကိုလဲ ပယ်ရာ ရောက်တယ်လို့
 ဘုန်းကြီးက ဒီလို အပြစ်ပြုပြီးတော့လဲ အဲဒီမှာ ရှင်းထား
 ပါတယ်။

တံခါးဂလန်ကို ပြန်မပိတ်စေနဲ့

အဲဒါကြောင့် ဒီအဝိဇ္ဇာဂလန်ကို လယ်တီဆရာတော်ဘုရား
 ကြီးကလဲ ဖွင့်သွားတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ “သွားယင် သွား
 တယ်”လို့ ရှုမှတ်ရမယ် စသည်ဖြင့် ဟောပြောနေတာဟာ
 ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အဝိဇ္ဇာ တံခါးဂလန်ကို ဖွင့်နေတာပါတဲ
 ဒကာလူရ။ ကာယာနုပဿနာအရ ကိုယ်အမူအရာတွေ ဒီလို
 ရှုရတယ်။ စိတ္တာနုပဿနာအရ စိတ်အမူအရာတွေ ဒီလိုရှုရ
 တယ်။ ဝေဒနာနုပဿနာအရ ဝေဒနာတွေ ဒီလိုရှုရတယ်။
 ဓမ္မာနုပဿနာအရ သဘောတရားတွေ ဒီလိုရှုရတယ်ဆိုတာကို
 သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်ဖြင့် တိုက်ရိုက်ရှင်းပြီးတော့ ထားပါ
 တယ်။ အဲဒါဟာ ဒကာလူတို့ သံသရာက ထွက်ချင်ယင် ထွက်ရ
 အောင်လို့တံခါးဂလန်ကို ဖွင့်တာပါတဲ။ တံခါးဂလန်ကတော့
 ဖွင့်ထားပြီနော်၊ သံသရာဝဋ်ထဲက ထွက်ချင်ယင်လဲ ထွက်နိုင်ပါ

ပြီ၊ မထွက်ချင်ယင်လဲ မထွက်ဘဲ နေနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒကာလူတို့က ထွက်မယ်၊ ထွက်မယ်နဲ့ ကြံနေတုန်း မလိုလားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က လက်ဆော့ ခြေဆော့နဲ့ အဲဒီတံခါးဂလန်ကို ပြန်ပြီး ထိုးသွားသင် မထွက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေမယ်။ အဲဒါ အထူးသတိ ပြုရလိမ့်မယ်၊ ဒကာလူရ။

ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလကလဲ မြတ်စွာ ဘုရားက ဒီတံခါးဂလန်ကို ဖွင့်တော်မူတယ်။ တရားအားထုတ်နည်းတွေ ဟောနေတယ်။ ဒီအထဲမှာ တရားအားထုတ်တာကို မလိုလားတဲ့ မာရ်နတ်ကြီးက လာပြီး ပိတ်သေးသတဲ့ ဒကာလူရ။ ရဟန္တာ မတွေ အန္တတောမှာသွားပြီး သီတင်းသုံးနေတဲ့ အခါကာလ သူက ဘယ်လို လာပြောတုံးဆိုတော့ “ဟဲ့ ... ဘာလုပ်နေ ကာလဲ၊ သံသရာဝဋ်က ထွက်မြောက်တယ်ဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ တရားအားထုတ်နေလို့ ဘာမှအကျိုးမရှိဘူး” စသည်ဖြင့် ပြောတယ်၊ တံခါးမင်းဒုတ်ကို လာချတာပါပဲ။

သောမာခေါ်တဲ့ ဘိက္ခုနီမဆီကိုလာပြီး မာရ်နတ်က ဒီလို ပြောသတဲ့။

ယံ တံ ဣသီဟိ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ဌာနံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ။
န တံ ဒွဂ္ဂိသ ပညာယ၊ သက္ကာ ပပေ္ပိတု မိတ္ထိယာ-တဲ့

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ အင်မတန် မြင့်မြတ်တဲ့ အထက်တန်းကျတဲ့ ခရီးတန်းမြတ်ကြီးတွေမှ ချောက်နိုင်တဲ့ တရားဘဲ။ တံ၊ ထိုသို့သော

တရားကို။ ဒွဂ္ဂိုလပညာယံ၊ လက်နှစ်သစ်လောက် ပညာဖြင့်။
ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမသည်။ ပပေါတုံ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ နသက္ကာ၊
မတတ်နိုင်ဘူး-တဲ့။ “ဟဲ့.... နင်တို့လိုလက်နှစ်သစ်လောက်ပညာ
ရှိတဲ့ မိန်းမတွေက နိဗ္ဗာန်ကိုဘယ်ရနိုင်လိမ့်မလဲ၊ မရနိုင်ဘူး” လို့
ပြောသတဲ့။ ဒါလဲ တံခါးမင်းဒုတ်နဲ့ လာပြီးပိတ်တာပါဘဲ။
ဒါပေမယ့် အဲဒီ ဘိက္ခုနီမတွေက ရဟန္တာမတွေ ဖြစ်နေလို့
တော်ပါသေးရဲ့။ သူပိတ်လို့မရပါဘူး။ အဲဒီလိုဘဲ ယခုကာလ
မှာလဲ မလိုလားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တံခါးဂလန့် ဝင်ပြီးပိတ်သွား
တတ်တယ်။ အဲဒီတော့ လယ်တီဆရာ တော် ဘုရားကြီး တို့
ဘုန်းကြီးတို့က ဖွင့်ထားတဲ့ တံခါးဂလန့်ကို လက်ဆော့တဲ့လူက
ဝင်ပြီးတော့ မပိတ်ဘို့ရာ ဒကာလူတို့ အမြဲမပြတ်စောင့်ရှောက်
နေရလိမ့်မယ်နော်။ စောင့်ရှောက်မနေယင် ပိတ်သွားလိမ့်မယ်၊
ပိတ်သွားယင် သံသရာဝဋ်ထဲက မထွက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေကြလိမ့်
မယ်၊ ဒုက္ခရောက် နေကြလိမ့်မယ်။ ကဲ သူ့ဆောင်ပုဒ်ကို
ဆိုကြဦးစို့။ -

(ဆို) မင်းဒုတ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ရှုမှတ်နည်းကို မသိ
တာဘဲ။

ဥက္ခိပလင်္ဂိ - မင်းဒုတ်ကို ဖယ်ထုတ်လိုက်-လို့ ပြောတာဟာ
ပဇဟ အဝိဇ္ဇိ - အဝိဇ္ဇာကို ပယ်လိုက်လို့ ဆိုလိုပါတယ်တဲ့
ဒကာလူရ။ ဒီနေရာမှာ “အဝိဇ္ဇာကို ပယ်လိုက်” လို့ သာမည
ပြောတာကို “ကမ္မဋ္ဌာန်း မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ရမယ်”

လို့ ဘာကြောင့် သိရသလဲလို့ မေးစရာကလေး ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါဟာ “ပဇာ အဝိဇ္ဇာနိစ္ဆေ၊ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်လိုက်ဟူသော ဤစကားရပ်၌။ ကမ္မဋ္ဌာနဥဂ္ဂဟပရိပူစ္ဆာဝသေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်ယူခြင်း မေးမြန်းခြင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာပဟာနံ၊ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ခြင်းကို။ ကထိတံ၊ ဟောအပ်ပေသည်” လို့ ဖွင့်ထားတဲ့ အဋ္ဌကထာအရ သိရပါတယ်။ “တရားအားထုတ်ပုံ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို သင်ယူခြင်း မရှင်းတဲ့ အချက်ကို မေးခြင်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာကို ပယ်တယ်” ဆိုတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း မသိနားမလည်တဲ့ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်တာပေါ့ ဒကာလူရ။ အဲဒီအဝိဇ္ဇာကို ပယ်နိုင်အောင်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ရှုမှတ်နည်းကို ဟောပြောနေတာဟာ အဲဒီ အဝိဇ္ဇာတံခါးမင်း ဒုတ်ကိုဖွင့်တာပါ။ အဲဒါဟာ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ တံခါးမင်းဒုတ်အကြောင်း တော်လောက်ပါပြီ။ ဆက်ပြီး ပြောမယ် ဆိုသင်တော့ ပြောစရာတွေ အများကြီးဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ နောက်လဲ ပြောစရာ ပြဿနာတွေက များသေးတယ်။ အဲဒါတွေတော့ ခပ်တိုတိုပြောရတော့မှာ။ ဒီကနေ့ ပြဿနာငါးခု လောက်တော့ ပြီးပါမှ နက်ဖြန် တော်ရုံရှိမှာ။

တို့တိုင်း ကြီးတဲ့ဖား

နောက်တခုက “ကာ ဥဒ္ဓုမာယိကာ - တို့တိုင်းကြီးတဲ့ဖား ဆိုတာက ဘယ်ဟာလဲ” ဆိုတဲ့ အမေးကို “ဥဒ္ဓုမာယိကာတိ တတိယအကြိမ်

ခေါ် ဘိက္ခု ကောဓုပါယာသဿေတံ အဓိဝစနံ”လို့ ဖြေတော်
မူပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ ဥဒ္ဓုမာယိကာတိဇေတံ၊ ဥဒ္ဓုမာယိ
ကဗား ဟူသော ဤအမည်သည်၊ ဝါ၊ တို့တိုင်း တို့တိုင်း
ပူကာပူကာ ကြီး၍လာတတ်သော ဖားဟူသော ဤအမည်
သည်။ ကောဓုပါယာသဿ၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ဟူသော
ပူလောင်စေတတ်သော ဒေါသ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။
တံခါးမင်းဒုတ်ကို ဖယ်ထုတ်ပြီး ရှေ့ကို ဆက် တူးတဲ့ အခါ ဥဒ္ဓု
မာယိက ခေါ်တဲ့ဖားကို တွေ့တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အဲဒီဖားက
ဘယ်ဟာပါလဲလို့ မေးတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ဥဒ္ဓုမာယိက
ဖား”ဆိုတာ ကောဓုပါယာသ- အမျက် ထွက်ခြင်း ဆိုတဲ့
စိတ်ကို ပြင်းစွာပူလောင်စေတတ်တဲ့ ဒေါသဘဲ” လို့ ဖြေတော်
မူပါတယ်။ ဥဒ္ဓုမာယိကဖားဆိုတာ သူ့ကို တို့ တို့ ပေး ယင်
တို့တိုင်းတို့တိုင်း ပွပွပြီး ကြီးကြီးလာတတ်တဲ့ ဖားတဲ့ ဒကာ
လူရ၊ ဒီဖားအကြောင်းကို မနေ့က တော်တော် ရှင်းပြောခဲ့
ပါပြီ။ ဒေါသကလဲ ဒီဖားလိုပါတဲ။ မုန်းစရာအာရုံနဲ့ တွေ့ယင်
တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်း ကြီးပွားလာတတ်တယ်။ ကိုယ်မကြိုက်တဲ့
ဟာကို တွေ့ရယင် မြင်ရာကလဲ ဒေါသ ဖြစ်တတ်တယ်၊
ကြားရာကလဲ ဖြစ်တတ်တယ်၊ နံရာ စားရာ တွေ့သိရာတွေကလဲ
ဖြစ်တတ်တယ်။ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်ရာကလဲ ဖြစ်
တတ်တယ်။ ဒါပေးယ့် အများဆုံး ဖြစ်တတ်တာကတော့

နားကကြားတာနဲ့ ကိုယ်က တွေ့ထိခွေ့မှသာ သာပြီး ဒေါသ ဖြစ်တတ်တယ်။ ကိုယ် မကြိုက်တဲ့ စကားကို ကြားရယင် တခါလောက် ကြားရုံနဲ့လဲ ဒေါသက ဖြစ်လာတာဘဲ။ နောက် တခါကြားရပြန်ယင် သာပြီးဖြစ်လာတယ်။ ထပ်ခါ ထပ်ခါ ကြားရလေလေ သာသာပြီး ဒေါသက ပြင်းဆန်လာလေလေ ဘဲ။ ပဌမ ဆိုယင်တော့ စိတ်ထဲကလောက်ဘဲ ရှိသေးတယ်။ နောက်တခါဆိုယင် မျက်နှာ ပျက်လာတတ်တယ်။ နောက် ထပ်ခါ ထပ်ခါ ကြားရဖန်များလာတော့ နှုတ်ကလဲမတော်တဲ့ စကားတွေ ပြောမိတတ်တယ်။ ကိုယ်နဲ့လဲ ရိုက်ဖို့ သတ်ဖို့ပြုလုပ် မိတတ်တယ်။ အဲဒီလို မကြိုက်တဲ့ အခါနဲ့ တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်း ကြီးပွား ကြီးပွားလာတတ်လို့ ဒေါသကို ဥဒ္ဓုမာယိကဖားလို့ တင်စားပြီး ဆိုထားတာတဲ့။ တူလဲ တူပါပေတယ်။ အဲဒီဒေါသရဲ့ ဖြစ်ပုံတွေကိုတော့ အားလုံး ကိုယ်တွေ ဖြစ်နေကြမှာပါဘဲ။

မဖြစ်စလောက် တရားတော်

တခါက သုဓမ္မဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်က တိုက်အုပ် ဦးပန်းမောင် ဆိုတဲ့ ဒကာ ဦးက မှတ်ဖွယ်ဝတ္ထုကလေး တခုကို ပြောပါ တယ်။ ဦးပန်းမောင်ဆိုတာ ဒကာလူ ကြားကောင်း ကြား ဘူးပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ဦးပန်းမောင်က ရေဒီယိုထဲက နေပြီး တော့ “မဖြစ်စလောက် တရားတော် ကောမယ်” ဆိုလို့

“ဘာများ ဟောမှာ ပါလိမ့်မတုံး”လို့ ဘုန်းကြီးက နားထောင် နေတယ်။ သူပြောပုံက မဖြစ်စလောက်ကလေးနဲ့လဲ ဒုက္ခဖြစ်တတ်တယ်။ မဖြစ်စလောက်ကလေးဘဲ ဆိုပြီးတော့ မရှိ မသေ မလုပ်လိုက်ပါနဲ့တဲ့။ ဒကာလူကော အဲဒီတုန်းက မကြားလိုက်ဘူးလား၊ မကြားဘူးတဲ့ သူတွေကဘဲ များပါလိမ့်မယ်။ မဖြစ်စလောက် တရားတော်တဲ့ သူ့ဥစ္စာကောင်းတယ်။ အမည်ပေးပုံကလေးကိုက သိပ်ကောင်းနေတယ်။ ဖြစ်ပုံကလဲ ဆန်းတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ တခါက အင်မတန် ရင်းရင်းနှီးနှီး အတူနေကြတဲ့ ဦးပဉ္စင်းနှစ်ပါး ရှိပါသတဲ့။ တပါးကရေချိုးနေတယ်။ အဲဒီလိုရေချိုးနေတုန်း သူ့ဘိနပ်ကို တပါးက ကျီစယ်လိုတဲ့အနေနဲ့ ဝှက်ထားတယ်။ ဟိုရေချိုးနေတဲ့ ဦးပဉ္စင်းက ရေချိုးပြီးတဲ့အခါ ဘိနပ်စီးမယ်လို့ ကြည့်လိုက်တော့ သူ့ဘိနပ်ကို မတွေ့ချဘူး၊ မတွေ့ရတော့ အဲဒီဦးပဉ္စင်းကလဲ သူ့ဘိနပ်ဝှက်ထားမှန်းသိလို့ ရယ်စရာအနေနဲ့ သူကပြောတယ်။ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ပြောလိုက်တာပါဘဲ။ “ဟေ့... ငါ့ဘိနပ်ကို ဘယ်ခွေးချီသွားမှန်း မသိဘူး” လို့ ပြောလိုက်သတဲ့။ ဒီတော့ ဘိနပ်ဝှက်ထားတဲ့ ဦးပဉ္စင်းကစိတ်နာလိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့၊ “ငါ့ကို ခွေးဖြစ်အောင် ဆိုတယ်” လို့ အတွေးခေါင်ပြီးတော့ စိတ်နာလိုက်တာတဲ့။ ဟို ဘိနပ်ရှင် ဦးပဉ္စင်းကတော့ စေတနာ မပါပါဘူး၊ ခပ်ပေါ့ပေါ့ ပြောလိုက်တာပါဘဲ။ စိတ်နာ လောက်အောင်လို့ ပြောလိုက်တာ

မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ဘိနပ်ပျောက်သွားတော့ ဒီလိုပြောရမည်။
 ဘိနပ် ခွေးချီတယ်လို့ ပြောတာဟာ ပြောရိုး ပြောစဉ်း။
 အပြောခံရတဲ့ ဦးပဉ္စင်းကတော့ “ငါ့ခွေးဖြစ်အောင် ပြောရ
 မလား” ဆိုပြီး စိတ်ဆိုးတင်းနဲ့ အုတ်ခဲကြီးနဲ့ ဘိနပ်ရှင်ဦးပဉ္စင်းရဲ့
 ခေါင်းကို ထုလိုက်တာ ပျံလွန်တော်မူရှာသတဲ့။ အောင်မယ်
 ပြောတာကတော့ သူ့ဥစ္စာ မဖြစ်စလောက်ပဲ။ ဒါပေမဲ့ပြောတဲ့
 ဦးပဉ္စင်းမှာ ပျံလွန်တော်မူရတယ်။ အုတ်ခဲနဲ့ထုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ
 ရာဇဝတ်ပြစ်မှုကြီး ဖြစ်ရတယ်။ အဲဒီတော့ မဖြစ်စလောက်
 အပြောအဆိုကလေးကလဲ အကြီးအကျယ် ဒုက္ခပေးတတ်တယ်။
 ဒါကြောင့် အပြော အဆိုကလေးများ ဆင်ခြင်ကြည့်ဆိုပြီး
 ဦးပန်းမောင်က ပြောသွားတယ်။ သူပြောတာဟာ မှတ်လောက်
 သားလောက်ပဲ။ အဲဒါဟာ ဘယ်ထင်လဲ ဥဒ္ဓုမာယိကဖား
 ထလားတာပေါ့။ “ငါ့ဘိနပ် ဘယ်ခွေးချီပါလိမ့်” ဆိုတာဟာ
 နားထဲ ထိရောက်ပါဘူး။ ပွန်းပဲ့မသွားပါဘူး။ ဘာမှ အနာတရ
 မဖြစ်ပါဘူး။ ခြင်္ကိုက်သလောက်တောင် မနာပါဘူး။ သဲလုံး
 ကလေး တလုံးမှန်ဘလောက်တောင်မနာပါဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့
 အတွေးခေါ်တဲ့သူရဲ့ စိတ်ထဲမှာတော့ အတော် နာကြည်သွား
 ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ဥဒ္ဓုမာယိကဖားကြီးက တဟုန်တည်း
 ကုန်းပြီးထလိုက်တာကိုး ဒကာလူရ။ ဥဒ္ဓုမာယိကဖားဆိုတာ
 တို့တိုင်း တို့တိုင်း ကြီးတယ် ဆိုပေမဲ့ သူ့ဖားကတော့ ထပ်ကာ
 ထပ်ကာ မတို့ရတော့ဘူး။ တခါထဲ တို့လိုက်တာနဲ့ ကြီးလာ
 တာကိုးနော်။ တယ်ကြီးလွယ်တဲ့ ဖားဘဲ။

ဘတိယအကြိမ်

ဝေဒေဟိကာဝတ္ထု

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဖဂ္ဂုဏမောလိယ ဆိုဘွဲ့ ရဟန်းကို အကြောင်း ပြုပြီးတော့ ဝတ္ထုတခုနဲ့ သြဝါဒပေး ထားတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုလဲ မှတ်သားဘို့ ကောင်း ပါတယ်။ ဘယ်လိုတုံးဆိုတော့ သာဝတ္ထိပြည်မှာ ရှေးတုန်းက ဝေဒေဟိကာ ဆိုတဲ့ သူကြွယ်အိမ်ရှင်မ တယောက် ရှိသတဲ့။ ဒီအိမ်ရှင်မရဲ့ အပြောအဆို အနေအထိုင် အပြုအမူတွေက အပြစ်မရှိတော့ အရပ်က သူ့ကိုချီးကျူးကြသတဲ့။ ဒီဝတ္ထုကို တချို့ကလဲ ကြားဘူးပြီးသား သိပြီးသား ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ တရားအကြောင်းက ဆိုက်လာတော့ ဒီနေရာထည့်ပြီး ပြောမှဖြစ်မှာ။ တချို့ကလဲ ကြားဘူးမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီဝတ္ထု ကလေးက အင်မတန် ကျေးဇူးများပါတယ်။

ဝေဒေဟိကာကို ချီးမွမ်းကြပုံကတော့ “ဝေဒေဟိကာဟာ စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းရှိတယ်။ ဖော်ဖော်ရွေရွေရှိတယ်။ စိတ်မဆိုးတတ်ဘူး။ သူတပါးအပေါ်မှာ သနားတတ်တယ်။ ငဲ့ညှာတတ်တယ်။ သူတော်ကောင်းမကလေးဘဲ”တဲ့ အရပ်ထဲမှာ ချီးကျူးနေကြပုံ၊ ဟိုအိမ်ကလဲချီးကျူး ဒီအိမ်ကလဲချီးကျူးနဲ့ ဘယ်သူမှ ကဲ့ရဲ့တဲ့သူ မရှိဘူး။ ချီးကျူးကြတာချည်းဘဲတဲ့။

တတိယအကြိမ်

အဲဒီ ဝေဒေဟိကာရဲ့အိမ်မှာ ကာဠိ ဆိုတဲ့ အစေခံ ကျွန်မ ကလေးကလဲရှိတယ်။ ကာဠိ ဆိုတဲ့ ပါဠိဟာ မြန်မာလိုဆိုတော့ “မည်းနက်တယ်” လို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိ၊ မိနက် လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ကာဠိက စဉ်းစားတယ်။ “ဒို့သခင်မများနော် အရပ်ထဲကဖြင့် ချီးကျူးလိုက်ကြတာ ဟိုကလဲချီးကျူး ဒီကလဲချီးကျူးနဲ့ ဒို့အရှင်မဟာ တကယ်စိတ် မဆိုးတတ်လို့ဘဲလေလား၊ ဒါမှမဟုတ်ယင်လဲ အိမ်မှုကိစ္စတွေကို ငါက ကျေကျေပြန်ပြန် လုပ်နေတဲ့အတွက် သူ့မှာစိတ်ဆိုး စရာ မရှိလို့ သူစိတ်မဆိုးဘဲ နေတာများလေလား” လို့ စဉ်းစား သတဲ့။ စဉ်းစားပြီးတော့ “အေးလေ စုံစမ်းဦးမှပါဘဲ” ဆိုပြီး တော့ ကာဠိက အမှုမှန်ဖြစ်အောင် စုံစမ်းရေးလုပ်သတဲ့ ဒကာ လူရ။ ဘယ်နှယ်လုပ်သတုံးဆိုတော့ အခါတိုင်းဆိုယင် နံနက် စောစောထပြီးတော့ အမှိုက်လှည်းတန်လှည်း၊ ရေခပ်တန်ခပ်၊ ရေနှေးတယ်တန် တယ်၊ ချက်တန် ချက်ပြုတ်နဲ့ လုပ်နေကျ အလုပ်တွေကို သူက နေ့တိုင်းမပျက်မကွက် စောစောထပြီး လုပ်တယ်။ အဲဒီနေ့ကျတော့ သူက မထဘူးတဲ့ အိပ်ရာထဲမှာ ချေပြီး အိပ်မြဲ အိပ်နေသတဲ့။

ဝေဒေဟိကာကတော့ သူ့အချိန်မှာ အိပ်ရာကထလာပြီး အခြေအနေကို ကြည့်လိုက်တယ်။ အဲဒီတော့ အခါတိုင်းလို ကာဠိလုပ်ထားတဲ့ လက်ရာကို မတွေ့ရဘူး၊ မီးဖိုချောင်မှာ မီးဖိုထားတာ မတွေ့ရဘူး၊ ရေခပ်ထားတာ မတွေ့ရဘူး၊

ချက်ပြုတ်ထားတာ မတွေ့ရဘူး၊ ဘာမှမတွေ့ရဘူး၊ အဲဒီလို မတွေ့ရတော့ စဉ်းစားတယ်တဲ့ “ဪ...ကောဠိ ခုထက်ထိမထ သေးဘူးထင်တယ်၊ နေမကောင်းလို့လေလား”တဲ့ သူ့စဉ်းစား နေပုံ၊ အဲဒီတုန်းက စိတ်မဆိုးသေးပါဘူး၊ ဖားက သူ့ကို မတို့ သေးလို့ ဒကာလူရ။ သူ့ကို မတို့သေးတော့ ဖားက မထ သေးဘူး၊ သနားတောင် သနားနေလိုက်သေး “သူ့ခမျာ နေမကောင်းရှာလို့လား၊ ငါသွားပြီးတော့ မေးအုံးမှဘဲ” ဆိုပြီး တော့ အကူအညီ ပေးမလို့ပေါ့၊ နေမကောင်းဘူး ဆိုယင် နှိပ်တန် နှိပ်ပေးမယ်၊ ဆေးကျွေးတန် ကျွေးမယ်၊ ဆရာခေါ် ပေးတန် ခေါ်ပေးရမှာကိုး၊ အဲဒီလို ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ကောဠိရဲ့ အိပ်ခန်းနား သွားပြီးတော့ “ဟေ့...ကောဠိ” လို့ ချိုချို သာ သာနဲ့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ ကောဠိကလဲ “ဘာလဲသခင်မ” လို့ ပြန်ထူးတယ်။ “ဟဲ့-နင်အိပ်ယာက မထသေးဘူးလား၊ ဘာများဖြစ်နေတုံး၊ နေလို့မှ ကောင်းရဲ့လား” လို့ ဆိုတော့ “မထသေးဘူးသခင်မ၊ ဘာမှတော့ မဖြစ်ပါဘူး၊ နေလို့လဲ ကောင်းပါတယ်”လို့ ပြန် ပြောလိုက်တယ်။ ဒီလိုပြောလိုက်တော့ ဝေဒေဟိကာကစိတ်ထဲ ခုသွားတယ်၊ “ဘာမှလဲမဖြစ်ဘူးဆိုတယ်၊ ထချိန်လဲ မထဘူး၊ အလုပ်လုပ်ချိန်လဲ မလုပ်ဘူး၊ အင်း... ဒီကောင်မ ဖောက်ပြန် လာပြီ”လို့ စဉ်းစားပြီးတော့ မျက်နှာကလေး ညှိသွားသတဲ့

ဒကာလူရ။ ကာဠိက စုံစမ်းရေးလုပ်နေတာကိုး၊ စုံစမ်းထောက်
လှမ်းတဲ့ စုံထောက်တို့ ဘာတို့ဆိုတာဟာလေ အင်မတန်
မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲ သိတယ်။ ကာဠိက သိပ်ပါးတာ တစ်
တစောင်းကြည့်နေတာ၊ ဒါကြောင့် သူမျက်နှာအိုသွားတာကို
ကာဠိက သိသွားတယ်။ ဒီတော့ ကာဠိက စဉ်းစားတယ်
“အင်း ဒို့သခင်မလဲ စိတ်တော့ ဆိုးတတ် သား ဘဲနော်၊
အကြောင်းက မရှိလို့ သူစိတ်မဆိုးတာကိုး၊ ဒါပေမဲ့ မသေချာ
သေးဘူး၊ ငါသိပ်ပြီး စုံစမ်းလိုက်ဦးမှဘဲ” လို့ ကြံပြီး နောက်
တရက်လဲ အိပ်ရာက မထပြန်ဘူးတဲ့ ဒကာလူရ။

ဝေဒေဟိကာက အချိန်ကျတော့ အိပ်ရာက ထလာတယ်။
ထလာတော့ မနေ့က တို့ထားလို့ ဖားက နဲ့နဲ့ထလာပြီနော်၊
ဒီနေ့တခါ အိပ်နေတာတွေရတော့ စောစောကထဲက ဖားက
ထနေပါပြီ၊ ဒါကြောင့် ကာဠိကို မေးကထဲက အာဏာသံ
ကလေးနဲ့ “ဟေ့-ကာဠိ နင် မထသေးဘူးလား”တဲ့။

“မထသေးဘူး သခင်မ”

“ဘာဖြစ်လို့လဲ”

“ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး သခင်မ”

“ဟင်း....ကာဠိနော် ငါ့အကြောင်း သိမယ်”တဲ့၊ ဒီတခါ
တော့ မျက်နှာထား တင်းရုံတွင် မကဘူး၊ ပါးစပ်ကပါ
ဒေါသ စကားကို ပြောလာပြီ။ ကာဠိက စဉ်းစားတယ်။

“အင်း-ဒို့သခင်မ စိတ်တော့ ဆိုးတတ်သားဘဲ၊ ဒါပေမယ်လို့လေ တယ်မသေချာသေးဘူး၊ ထပ်ပြီး စုံစမ်းလိုက်ဦးမှဘဲ” လို့ ကြံပြီး တော့ တတိယတကြိမ်လဲ အိပ်ယာက မထပြန်ဘူးတဲ့။ အယင် နေ့တော့က နှစ်ချက်တောင်တို့ထားပြီ၊ ဒီကနေ့ တုချက်ထပ်တို့ လိုက်ပြန်တော့ ဖားက တော်တော်ကိုကြီးလာတယ်။

ဒါကြောင့် ဝေဒေဟိကာက လာပြီးတော့ မေးပြန်တယ်၊
“ဟဲ့...ကဠီ၊ နင် အိပ်ရာက မထသေးဘူးလား” တဲ့။

“မထသေးဘူး သခင်မ”

“ဘာဖြစ်လို့လဲ”

“ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး သခင်မ”

“ဘာမှ မဖြစ်လို့ရှိယင် နင် ငါ့အကြောင်းသိရော့ဟယ်” လို့ဆိုပြီး တံခါးဂလန့်နဲ့ ပေါက်လိုက်တာ ကဠီမှာ ခေါင်းကွဲ သွားရှာသတဲ့။ ဖားကသုံးခါအတို့ခံရလို့ သိပ်ကြီးလာတာကိုး ဒကာလူရ။ ဒါက ဘုရားဟောထားတဲ့ ရှေးကဝတ္ထုပါ၊ ခုနက ကိုယ်တော် နှစ်ပါးအကြောင်းကတော့ ဦးပန်းမောင်ရဲ့ကိုယ်တွေ့ ပစ္စုပ္ပန်ဝတ္ထု။ ဒီလိုအဖြစ်မျိုးကတော့ ဒီပြင်လဲ အများကြီး ရှိပါတယ်။

အဲဒီတော့ ခေါင်းကွဲသွားရှာတဲ့ ကဠီက သွေးသန်တွေ ရဲရဲနဲ့ ဟိုအိမ် ဒီအိမ်ကို လျှောက်ပြီးတော့ တိုင်ကြားတယ်။
“ကြည့်ကြပါဦး ရှင်မတို့၊ အင်မတန် စိတ်ကောင်း နှလုံး

တတိယအကြိမ်

ကောင်းရှိတဲ့ သည်းခံတတ်တဲ့ သနား ကြင်နာ တတ်တဲ့ သူတော်ကောင်းမလေး ဝေဒေဟိကာရဲ့လုပ်ပုံကိုကြည့်ကြပါဦး။ အိမ်မှာ ခိုင်းစရာဆိုလို့ရှိယင် ကျတေယောက်ထဲ ရှိပါတယ်။ နံနက်စောစော အိပ်ရာက မထရ မလား ဆိုပြီးတော့ သခင်မ ဝေဒေဟိကာက ဆုံးမလိုက်ပုံကို ကြည့်ကြစမ်းပါဦး။ တံခါး ဂလန့်နဲ့ ပေါက်လို့ ကျမဖြင့် ခေါင်းကဲ့သွားပါပြီရှင့်” လို့ ဆိုပြီးတော့ အရပ်ထဲ လိုက်တိုင်သတဲ့။ ဒီတော့ အရပ်ထဲက အိမ်နီးချင်းတွေက ကဲ့ရဲ့ကြတယ်။ ကဲ့ရဲ့တာက လွယ်တယ်။ ချီးမွမ်းဘို့ ကျတော့ တယ်မလွယ်ဘူး။ “ဪ...ဝေဒေဟိကာ များ ကြမ်းလိုက်တာ၊ ရိုင်းစိုင်းလိုက်တာ တကယ်မှတ် ရက်စက် လိုက်တာ၊ သနားခြင်းကရုဏာလဲ မရှိဘူး၊ တော်တော်ကို ကြမ်းတာဘဲ၊ တော်တော်ကို ရိုင်းတာဘဲ” ဆိုပြီးတော့ ကဲ့ရဲ့ကြ တယ်။ ချီးမွမ်းတုန်းကတော့နဲ့နဲ့ ကဲ့ရဲ့တော့မှ သာပြီးများသတဲ့။ ဟုတ်မှာဘဲ လူတွေက သူများအပြစ်ဆိုယင် သိပ်ကဲ့ရဲ့တတ်ကြ တယ်။ ချီးမွမ်းဘယ် ဆိုယင်တော့ တယ်မချီးမွမ်းချင်ကြဘူး။ ကဲ့ရဲ့ပြီဆိုမှဖြင့်လဲ သာသာထိုးထိုးဘဲ၊ ချီးမွမ်းတယ် ဆိုယင် တော့ လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့ဘဲ။ ချီးမွမ်း ခံရဘို့ကတော့ အင်မတန် ခဲယဉ်းပါတယ်။ ကောင်းတဲ့ဂုဏ်ကလေးတခု ဖြစ်ဖို့ ရာဟုာ အတော် အားထုတ်ရပါတယ်။ ဖြစ်လာပြန်တော့လဲ အဲဒီဂုဏ်ကလေး ပျက်သွားအောင်ဟာ တသက်ပတ်လုံး အစဉ်အတိုင်း စောင့်ရှောက် သွားရတယ်။ တနေ့ တရက်

သောကံ ဖေါက်ပြန်သွားလို့ရှိယင် အဲဒီ ရှိပြီးရဲ့ ဣန္ဒြေဟာ အကုန်လုံး ပျက်သွားပါရော။ တချို့များ တသက်ပတ်လုံး စောင့်ရှောက်ပြီး လာခဲ့ပေမဲ့ သေခါနီးကျမှ တကြိမ်တခါ သောကံ ချွတ်ယွင်းသွားလို့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေ ပျက်သွားလိုက်တာ တခါတည်း ဥဒါန်းတုတ်ပြီး ကျန်နေရစ်ပါရော။

ယခု ပြောခဲ့တဲ့ သာဓက ဝတ္ထုကတော့ “ဒေါသဟာ တို့တိုင်းကြီးတဲ့ဖားနဲ့ တူတယ်” ဆိုတာကို သာပြီး ပေါ်လွင် စေတဲ့ ဝတ္ထုပါဘဲ။ အဲဒီတော့ ဒကာလူတို့ အမျိုးသားတွေ ဘက်က “ဒါကတော့ အမျိုးသမီးတွေနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်၊ ငါ့နဲ့တော့ မဆိုင်ပါဘူး” လို့ ဒီလိုစဉ်းစားချင်လဲ စဉ်းစားလိမ့် ဦးမယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒကာလူတို့ အမျိုးသားတွေ အတွက်လဲ ခုနက ကိုယ်တော်နှစ်ပါး ဝတ္ထုကို ပြခဲ့ပြီမဟုတ်လား။ အဲဒါက လူဝတ်ကြောင် ဒကာတွေနဲ့ သိပ်အံ့မကိုက်သေးဘူး ထင်ယင် အံ့ကိုက်တဲ့ ဝတ္ထုတခုကိုလဲ ထုတ်ပြပါဦးမယ်။ ဒါမှ အဖက်ဖက်က စုံသွားမယ်။

ခန္တီစ-သည်းခံခြင်းအကြောင်း ဆွေးနွေးတာမို့
တော်ပါသေးရဲ့။

လွန်ခဲ့တဲ့ သုံးလေးနှစ်လောက်က သတင်းစာထဲမှာ တွေ့ရ တယ် ဒကာလူရဲ့ မော်သမြိုင်ဘက် သံဖြူဇရပ်ကလို့ဘဲ ထင်ပါ တယ်။

တယ်၊ အိမ်တအိမ်က ဘာသာရေးကိစ္စတခုမှာ လူကြီး လေးငါးယောက် လဘက်ရည်သောက်ရင်း တရားစကားပြောကြသတဲ့၊ အရပ်ထဲမှာ သုံမင်္ဂလ ဒုမင်္ဂလ ကိစ္စရှိပြီဆိုမှဖြင့် ဒကာလူတို့ ယောက်ျားတွေက ဗဟုသုတရှိတဲ့ ပညာရှိတွေ ဆိုတော့ အဲဒီမှာ သွားပြီးတော့ တရားစကား ဆွေးနွေးပြောဆိုကြရတာကိုး၊ ဒီလို တရားစကားတွေ ပြောဆိုမှလဲ အဲဒီက ကျွေးမွေးညှော်ခံတဲ့ လဘက်တို့ လဘက်ရည်တို့ စားသောက်လို့ ကောင်းတယ်ဆိုကိုး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ လူကြီး လေးငါးယောက်က တရားစကား ဆွေးနွေးနေကြရင်း တယောက်နဲ့ တယောက် ငြင်းကြသတဲ့၊ ငြင်းကြတော့ တယောက်နဲ့ တယောက် မခံချင်စရာစကားတွေကို ပြောကြတာနဲ့ စိတ်ဆိုးကုန်ပါရောတဲ့၊ စိတ်ဆိုးကုန်တော့ တယောက်နဲ့ တယောက် ထိုးကြ ပုတ်ကြ ရိုက်ကြနဲ့ သွေးထွက်သံယို အနာတရဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးကျတော့ ရဲဌာနရောက်ကုန်သတဲ့ ဒကာလူရ၊ အဲဒီမှာ သတင်းစာဆရာက နိဂုံးချုပ်ပြီး ကောက်ချက်ချလိုက်တယ် “သူတို့ဆွေးနွေးတာက ခန္တီစ - သည်းခံခြင်းအကြောင်း ဆွေးနွေးတာမို့ တော်ပါသေးရဲ့” တဲ့။ သတင်းစာ ဆရာကလဲ တယ် အချက်ပိုင်တာဘဲ၊ ခန္တီစ-သည်းခံရမယ်- ဆိုတဲ့ ဘုရားအလိုတော်နဲ့ အဲဒီအကြောင်းကို ဆွေးနွေးရာမှာ သည်းမခံနိုင်လို့ ရန်ဖြစ်ကြတာဟာ အတော်ကို အဆင်မပြေတာဘဲ ဒကာလူရ၊ အဲဒါ ဒကာလူတို့လဲ တွေ့ကောင်း တွေ့ပါလိမ့်မယ်။

ဒါလဲ ဥဒ္ဓုမာယိကဖားဘဲ ဒကာလူရ၊ ဒီဖားက သိပ်ဒုက္ခပေးတာ၊
ဒီဖားကို ပယ်ဘို့ရာ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။

တဦးနဲ့တဦး အမျက်ထွက်ကြတယ်။ စိတ်ဆိုးကြတယ် ဆို
တာဟာ တခြားကလူတွေနဲ့ မဟုတ်ဘူး၊ အနီးစပ်ဆုံးလူတွေနဲ့
စိတ်ဆိုးကြတာ ၊ အဝေးကြီးက မဆိုင်တဲ့လူတွေနဲ့ စိတ်ဆိုးရတာ
ကတော့ တယ်မရှိလှပါဘူး၊ အနီးဆုံး လူတွေနဲ့ စိတ်ဆိုး
ရတာဘဲ များပါတယ်။ လောကမှာ ပြောရိုး ဆိုရိုးကလေး
ရှိပါတယ်၊ ဘာတဲ့ ဒကာလူရ၊ လျှာနဲ့သွား အစက ဘာတဲ့လေ
အဲဒါကလေး ရှိပါတယ်၊ အဲဒါ အနီးဆုံးဘဲ ဒကာလူရ၊ အဲဒီ
အနီးစပ်ဆုံး လူအချင်းချင်း စိတ်ဆိုးရတတ်ပါတယ်၊ တဦးနဲ့
တဦး သည်းမခံလို့ရှိယင်လေ ဒုက္ခတွေ အများကြီး ရောက်
တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဖားကို ပယ်ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။
ဆရာနဲ့တပည့် အတူနေ သီတင်းသုံးဘော်အချင်းချင်း၊ မိတ်
ဆွေ အချင်းချင်း၊ အိမ်သူအိမ်သားချင်း၊ အိမ်နားနီးချင်းတဲ့၊
ဒီလိုဟာတွေပေါ့ ဒကာလူရ၊ “အရေးကြီးတော့ သွေးနီးရာ”
ဆိုတဲ့အတိုင်း အရေးကြီးတဲ့ အခါကျတော့လဲ ဒီလူတွေဘဲ
အားကိုးရတယ်၊ တယောက်နဲ့ တယောက် အဆင်မပြေလို့
စိတ်ဆိုးကြယင်လဲ ဒီလူတွေနဲ့ဘဲ။ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေများ
သိပ်ရန်ဖြစ်တတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဒေါသဆိုတဲ့ ဒီဖားဟာ
အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေလိုက်ပြီး နှိပ်စက်
နေတာလဲ ဒီဖားဘဲ ဒကာလူရ၊ တနိုင်ငံနှင့် တနိုင်ငံ သည်းမခံ

နိုင် လို့ စစ်တိုက်ကြတယ်ဆိုတာလဲ ဒီဖားကြောင့်ဘဲ၊ တယ် ဆိုး တဲ့ဖား။ ဒါကြောင့် ဒီဖားကိုလက်မခံနဲ့၊ ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ပယ် ရမယ်၊ ရှုမှတ်နိုင်ယင် ရှုမှတ်ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်။ ကဲ.... သူ့ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြစို့။

ဖားယုတ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ ဒေါသဘဲ။

လမ်းခွနစ်မှာ

ပြီးတော့ လမ်းခွနစ်မှာကို တွေ့ပြန်တယ်တဲ့။ “ကော ဒွေဇာပထော - လမ်းခွနစ်မှာ ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို “ဒွေဇာပထောတိ ခေါ် ဘိက္ခု ဝိစိကိစ္ဆာယေဘံ အဓိဝစနံ”လို့ ဖြေတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ ဒွေဇာပထောတိ တေ၊ လမ်း ခွနစ်မှာဟူသော ဤအမည်သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာယံ၊ ယုံမှားမှု၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ လမ်းခွ လမ်းခွ ဆိုတာ ဝိစိကိစ္ဆာရဲ့ အမည်တဲ့။

ဥပမာအားဖြင့် ကုန်သည်တယောက်ဟာ ကုန်ဝယ်သွား တယ်ဆိုပါတော့၊ ကုန်ဝယ်သွားတယ်ဆိုယင် ငွေ ပါရမယ်၊ ငွေတွေနဲ့ ပိုက်ပြီးတော့ ကုန်ဝယ်သွားတဲ့ ကုန်သည်တွေကို လုချင်တဲ့ သူတွေကလဲ သူလျှိုတွေထားပြီး စုံစမ်းနေတတ်ကြ တယ်။ ဘယ်နေ့ဘယ်ရက်မှာ ဒီလူဟာဖြင့် ကုန်ဝယ်သွားလိမ့်

မယ်ဆိုတဲ့ ဒီလိုသတင်းကို စုံစမ်းပြီးတော့ လက်ထောက်ချတဲ့
 လူကလဲရှိတယ်။ ဒီတော့ ဒီနေ့ဒီရက် ဒီအချိန်သွားလိမ့်မယ်ဆိုတာ
 လူချင်တဲ့လူတွေက သိတယ်။ အဲဒီကုန်သည်သွားတာ သိတော့
 လုံ့လကချင်တဲ့ လူဆိုး လူမိုက်တွေက လက် နက်-ကိုယ် စီ နဲ့
 နောက်က လိုက်လာသတဲ့။ နောက်က လက်နက်ကိုယ်စီနဲ့
 လူဆိုးတွေ လိုက်လာတယ်ဆိုတာ သိရယင် ရွှေကသွားနေတဲ့
 ကုန်သည်ဟာ မကြောက်ပေဘူးလား။ မြန်မြန်သွားရလိမ့်မယ်။
 ခြေကုန်သုတ်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ခြေကုန်သုတ်ပြီး သွားနေ
 တုန်း ကံမကောင်းအကြောင်းမသင့်ချင်တော့ လမ်းခွဲ လမ်းခွဲ
 တွေ့ပါသတဲ့။ အဲဒီလမ်းကလဲ သူတခါမှ မသွားဘူးသေးတဲ့
 လမ်း ဖြစ်နေတယ်။ သွားဘူးတဲ့ လမ်းဆိုယင်တော့ ကိုစွဲ
 မရှိပါဘူး။ လကျောဘက်ဖြစ်ဖြစ် လက်ဝဲဘက်ဖြစ်ဖြစ် လိုက်
 ချင်တဲ့ဘက် လိုက်သွားရုံပါဘဲ။ ယခုလမ်းကတော့ မသွား
 ဘူးတဲ့လမ်းကို သူပြော လူပြောနဲ့ သွားနေရတာကိုး။ ဒီတော့
 လက်ဝဲဘက် လိုက်ရကောင်းမလား လကျောဘက် လိုက်ရ
 ကောင်းမလား။ လကျောဘက်လိုက်ယင် ရန်သူမှ လွတ်မြောက်
 မလား။ လက်ဝဲဘက်လိုက်ယင် ရန်သူမှ လွတ်မြောက်မလားလို့
 စဉ်းစားနေတယ်တဲ့။ ချီတုံချီတုံ စဉ်းစားပြီး နေတာပေါ့။
 အဲဒီတော့ နောက်က လိုက်လာတဲ့ ရန်သူတွေက မှီလာတယ်။
 မှီလာတော့ အဲဒီရန်သူတွေက လူကိုလဲ ဖမ်းသတ်၊ ပစ္စည်းကိုလဲ
 ယူလို့ အကျိုးမဲ့ဖြစ်သွားပါတယ်တဲ့။ အဲဒါ ဘာကြောင့်တုန်း

ဆိုတော့ လမ်းခွဲ လမ်းခွဲ တွေလို့ပါဘဲ။ အကယ်၍ သာလမ်းခွဲ လမ်းခွဲ မတွေ့ဘူးဆိုယင် အဲဒီရန်သူတွေလက်က လွှတ်မြောက် သွားမှာပေါ့။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုယင် လမ်းခွဲကို တွေ့ပေမဲ့ ဝေဘန်မနေဘဲနဲ့ တဘက်ဘက်ကို လိုက်သွားယင်လဲ လွှတ် မြောက်သွားမှာပါဘဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ တဘက်ဘက်ကို မလိုက် ဘဲနဲ့ စဉ်းစားနေတော့ နောက်ကရန်သူတွေကမှီသာတာပေါ့။

အဲဒါလိုဘဲ တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာလဲ ဝိစိကိစ္ဆာဝင် လာလို့ရှိယင်၊ ဝိစိကိစ္ဆာနဲ့ ချီဘုံချီတုံလုပ်နေလို့ရှိယင် ကိလေသာ ရန်သူတွေက မှီလာပါတယ်။ တရားအားထုတ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘုန်းကြီးတို့က သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ တရားအားထုတ်နည်း တွေကို ဟောတယ်။ ကိုယ်အမှုအရာတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း နောက်က လိုက်မှတ်ပါ။ သွားယင် သွားတယ်လို့မှတ်၊ ရပ်ယင် ရပ်တယ်လို့မှတ်၊ ထိုင်ယင် ထိုင်တယ်လို့မှတ်၊ လဲလျောင်းယင် လဲလျောင်းတယ်လို့မှတ်၊ ကွေးယင် ကွေးတယ်လို့မှတ်၊ ဆန့်ယင် ဆန့်တယ်လို့မှတ်၊ ဖောင်းယင် ဖောင်းတယ်လို့မှတ်၊ ပိန်ယင် ပိန်တယ်လို့မှတ်၊ ဒီလို မဟုတ်လား ဒကာလူရ။

ပြီးတော့ စိတ်ကူးစဉ်းစား ကြံစည်တယ် ဆိုလို့ရှိယင် စိတ်ကူးတယ်၊ စဉ်းစားတယ်၊ ကြံစည်တယ်လို့ ပေါ်လာတိုင်း မှတ်ရမယ်။ စိတ္တာနုပဿနာမှာ သနုဂံ၊ ဝိတ္တံ၊ တပ်မက်မှုနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ကိုလည်း။ သနုဂံစိတ္တန္တိ၊ တပ်မက်မှုနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ဟုံ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏-စသည်ဖြင့် ဟော

ထားပါတယ်။ ဝေဒနာနုပဿနာကျစော့ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မှတ်ဖို့ပါဘဲ၊ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟောထားပါတယ်။ သူခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော သူခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ၊ သူခံ ဝေဒနာဖြစ်ယင် သူခံ ဝေဒနာဖြစ်တယ်၊ သူခံဝေဒနာခံစားတယ်လို့ မှတ်ပါတဲ့။ ဒုက္ခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ဒုက္ခံဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ယင် ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားတယ်လို့ မှတ်ပါတဲ့။ အဲဒီလို ဝေဒနာတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းမှတ်။ မြင့်မှု ကြားမှု စသည်တွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းမှတ်။ ဘုန်းကြီးတို့က ဒီလိုကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးထားပါတယ်။ အဲဒီလို ပေးထားတဲ့အတိုင်း အားထုတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာ အားထုတ်နေရင်း ယုံမှား သံသယတွေ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ဒါကတော့ ယုံမှားမကင်း သေးယင် သူကဖြစ်မှာပေါ့၊ မဖြစ်ပါနဲ့ဆိုလို့ ဘယ်ရမလဲ၊ ဖြစ်တော့ ဖြစ်မှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်လာယင် အဲဒီယုံမှားကို ပယ်ဖို့ လိုပါတယ်။ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ ဖြစ်တာမဟုတ်ပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့မှာလဲ ဖြစ်ဘူးတာပါဘဲ။

ကိုယ်တိုင် ယုံမှားဖြစ်ဘူးပုံ

တရား အားမထုတ်ခင်က ဘုန်းကြီးလဲ ဒီသတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ် နည်းကို စပြီး ကြားရတဲ့အခါ “သွားယင် သွားတယ်၊ ရပ်ယင် ရပ်တယ်၊ ထိုင်ယင် ထိုင်တယ်၊ ကျောင်းယင် ကျောင်းတယ်၊

ဆန့်ယင် ဆန့်တယ်” လို့ ဒီလို မှတ်ရာမှာ ရုပ်တွေနာမ်တွေကို ပရမတ္ထသဘောတရားနဲ့ ခွဲခြမ်း စိတ် ဖြာ တာ လဲ မပါဘူး၊ အဋ္ဌကထာမှာ ပြတာလို ရုပ်တွေ နာမ်တွေကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ပုံလဲ မပါဘူး၊ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလားလို့ ယုံမှားဖြစ်ခဲ့ တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဘုန်းကြီးက နောက်ထပ်လဲ စဉ်းစားပါ တယ်။

“ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပြတဲ့ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီးဟာ စာပေ ကျမ်းဂန်တွေကို သူလဲ ကောင်းကောင်း လေ့လာထား တာဘဲ၊ သူကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ်ထားတာဘဲ၊ ပြီးတော့ ပါဠိ တော်နဲ့ တိုက်ကြည့်ယင်လဲ သူ့ဟာက ကိုက်နေတာဘဲ၊ ပါဠိတော်နဲ့ကိုက်ယင် သူ့ဟာက အမှန်ဖြစ်မှာဘဲ” လို့ စဉ်းစား ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးက အဲဒီဆရာတော်ကြီးထံမှာ နည်းနိဿယ ခံယူပြီး တရားအားထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ အား ထုတ် နေ ရင်းလဲ “ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလား” လို့ စဉ်းစားသေးတာဘဲ၊ ယုံမှား ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ “ငါက ဗဟုသုတရှိလို့ စဉ်းစားတတ်လို့ စဉ်းစား နေတယ်” လို့ အဲဒီလို ယုံမှားကိုဘဲ ဉာဏ်လို့ အောက်မေ့ တာကိုး။ သူ့ဟာက အခက်ကြီးဘဲ၊ ယုံမှားဖြစ်ပေါ်လာပေ မယ်လို့ အဲဒါကို ယုံမှားမှန်း သိဘို့က လိုပါသေးတယ်၊ ယုံမှားကလဲ “ငါယုံမှားဟေ့” လို့ ဆိုင်းဘုတ်ကြီး တပ်လာယင် အကောင်းသားပေါ့၊ သူကလဲ ဆိုင်း ဘုတ် တတ် လာ တာ

မဟုတ်ဘူး။ သူက ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး ဝင်လာတတ်သလဲလို့ဆိုတော့
“ဥဘယပိက္ခ သန္တိရဏ မုခေနေ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝဉ္ဇေတိ”တဲ့ နေတ္တိ
အဋ္ဌကထာက ဆိုထားတယ်။

ဥဘယပိက္ခသန္တိရဏမုခေနေ၊ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်ကိုညီညီမျှမျှစုံစမ်း
စစ်ဆေးသော ဥာဏ်ရာဇ် ဟန်ဆောင်သဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊
ယုံမှားမှုက။ ဝဉ္ဇေတိ၊ လိမ်လည်လှည့်စားတတ်၏။ ဝိစိကိစ္ဆာက
လိမ်တတ်တယ်တဲ့။ သူက ဘယ်နှယ်လိမ်သတုံးဆိုတော့ နှစ်ဦး
နှစ်ဘက်ကို မျှမျှတတဆင်ခြင်တဲ့ ဥာဏ်လိုလို ဘာလိုလိုနဲ့
ဟန်ဆောင်ပြီး လိမ်တတ်တယ်တဲ့။

ယုံမှားက လူလိမ်နဲ့တူဟယ်

လောကမှာ လူလိမ်တွေဆိုတာလဲ ဒီလိုဘဲ တမျိုးတမည်
ဟန်ဆောင်ပြီးတော့ လိမ်တာ၊ လူလိမ်ဘဲဟုဆိုပြီး အထင်
အရှားလိမ်လို့ ဘယ်ရလိမ့်မှတုံး မရဘူး။ ဒီတခါ ဒီတမျိုးနဲ့
လိမ်သွားပြီး နောက်တခါ အခြားနည်းတမျိုးနဲ့ လိမ်ပြန်
တယ်။ အလိမ်ခံရတဲ့လူက “အင်း... ဒီတခါတော့ ငါအလိမ်
ခံပြီ၊ နောက်တခါအလိမ်မခံရစေဘူး” ဆိုပေမဲ့ နောက်တခါ
တခြားနည်းနဲ့ လူလိမ်ပြန်တော့ အလိမ်မိတတ်ပြန်တာဘဲ။

တခါက ဘုရင်တပါးက လိမ်တတ်တယ် ဆိုတဲ့လူတယောက်
ကို ခေါ်ပြီးတော့ “ဟေ့... မင်းလိမ်တတ်တယ်ဆိုတာ ဟုတ်
သလား” လို့ မေးသတဲ့။ “ဟုတ် ပါ တယ် အရှင် ဘုရား”

လို့ လျှောက်တော့ “အေး...ဟုတ်လို့ရှိယင် ငါ့ကိုလိမ်စမ်းကွာ”
 လို့ ဆိုသတဲ့။ ဒီတော့ လူလိမ်က “အရှင်မင်းကြီးလို ဘုန်းကြီးတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လိမ်ဘို့ကတော့ မလွယ်ပါဘူးဘုရား၊ အရှင်
 မင်းကြီးလို ဘုန်းကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ ရိုးရိုး အဝတ်
 အစားနဲ့ လိမ်လို့ မဖြစ်ပါဘုရား၊ အရှင်မင်းကြီး ဝတ်တဲ့
 အဝတ်မျိုး တစုံလောက် ဝတ်ပြီးမှ လိမ်လို့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်
 ဘုရား”လို့ ပြောသတဲ့။ “အေး...ဒါဖြင့် ကောင်းပြီ ငါဝတ်တဲ့
 အဝတ်မျိုး တစုံ ပေးလိုက်” လို့ ဆိုပြီးတော့ ဘုရင်ဝတ်တဲ့
 အဝတ်ကောင်းမျိုး တစုံကို ပေးလိုက် ပါသတဲ့။ အဲဒီလို
 ပေးလိုက်တော့ လူလိမ်က “ယခုချက်ခြင်းဘော့ မလိမ်နိုင်သေး
 ပါ၊ ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက်မှာ လာပြီးလိမ်ပါ့မယ်” လို့ ရက်ချိန်း
 ပေးသွားသေး သတဲ့။ အဲဒီ ရက်ချိန်းပေးတဲ့ နေ့ကျတော့
 ရှင်ဘုရင်က အသင့်စောင့်နေတယ်။ “အင်း...ဟိုအကောင်ဟာ
 ဒီကနေ့တော့ ငါ့ကိုလာလိမ်မှာဘဲ၊ ဘယ်လိုများလိမ်မှာပါလိမ့်”
 လို့ စဉ်းစားနေသတဲ့။ အချိန်ကုန်လို့လဲ အဲဒီလူကမလာဘူး၊
 ဒါကြောင့် နောက်တရက်မှာ အဲဒီလူကို ဆင့်ခေါ်ပြီးတော့
 “ဟေ့အကောင် မင်းဟာ ဒီနေ့ ဒီရက် ငါ့ကိုလာပြီး လိမ်မယ်
 ဆိုပြီးတော့ ဘာကြောင့် လာမလိမ်တာလဲ” လို့မေးတယ်။

“လိမ်ပြီးပါပြီကော အရှင်မင်းကြီး”

“ဟ-အကောင် နင်-ဘယ်နှယ်လိမ်တာတုံး”

တတိယအကြိမ်

“ဟိုတနေ့က ကျွန်တော်မျိုးက လိမ်လို့ အရှင်မင်းကြီး ဆီက ဝတ်စုံတစုံတောင်ရပြီးပါပြီကော” လို့ လျှောက်တော့မှ။
 “အင်း....အဟုတ်သားဘဲ” လို့ ဒီတော့ အလိမ်ခံရမှန်း သိသတဲ့ ဒကာလူရ။

အဲဒါလိုဘဲ ဝိစိကိစ္ဆာက လိမ်တယ်ဆိုပေမဲ့ လိမ်မှန်း မသိဘူး၊ သူ့ကို ဉာဏ်မှတ်နေတတ်တယ်။ ဒီတော့ ဝိစိကိစ္ဆာက ဉာဏ်ယောင် ဆောင်ပြီး လိမ်သွားမှာလဲ စိုးရိမ်ရတယ် ဒကာလူရ။ ခုနက စောစောပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့ တံခါးဂလန်နဲ့ ဒီဝိစိကိစ္ဆာဟာ ဆက်စပ်နေတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ကတံခါးဂလန် ပွင့်အောင်လို့ ဟောတယ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ဘို့လဲဟောတယ်၊ ဒီအထဲမှာ ဝိစိကိစ္ဆာက ဉာဏ်ယောင်ဆောင်ဆောင်ပြီး အမျိုး မျိုး ဝေဘန်နေပါရော။ အဲဒါနဲ့ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားတွေ ပျက်ကုန်တတ်တယ်။ အဲဒါ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ ယုံမှားမှု-ဝေဘန်စဉ်းစားမှု ဖြစ်လာယင် ရှုမှတ် ပြီး ပယ်ရမယ်။ ဘုန်းကြီးတို့လဲ ရှုရင်း မှတ်ရင်းနဲ့ နောက်ပိုင်း ကျတော့ သဘောပေါက်လာပါတယ်။ “သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ကျွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ်အမှုအရာတွေကို မှတ်တာဟာ အခြေခံ အစ လောက်တိုင် မဟုတ်ဘူး။ အစရော အလယ်ရော အဆုံးရော အကုန်လုံး အပြည့်အစုံဘဲ” လို့ သဘောပေါက်လာပါတယ်။ အဲဒီတော့မှ ဝိစိကိစ္ဆာကင်းသွားတာ ဒကာလူရ။

ဇာတိယအကြိမ်

“မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း မှတ်၊ ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း မှတ်၊ နံတိုင်း စားတိုင်း တွေ့ထိတိုင်းမှတ်၊ ကျွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း လှုပ်ရှားတိုင်းမှတ်၊ စိတ်ကူး ကြံစည်တိုင်း မှတ်၊ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်တိုင်း မှတ်” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း အကုန်မှတ်ပြီး သိနေယင် ဘာကျန်သေးသလဲ၊ ဘာမှမကျန် တော့ ဘူး။ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မှတ်နေယင် အမှန်သဘောတွေ မသိနိုင်ပေဘူးလား။ (သိနိုင်ပါတယ်ဘုရား)။ အမှန်သဘောရင်းတွေ သိပြီးတော့ အဲဒီ အမှန်သဘောရင်းတွေရဲ့ အစရာ အဆုံးရာ အဲဒါတွေ ကိုလဲ သိနိုင်တယ်မဟုတ်လား၊ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းအစမှအဆုံး တိုင်အောင် စောင့်ပြီး ကြည့်နေယင် သိတာပေါ့၊ စောင့် မကြည့်ယင်တော့ မသိဘူး။ ဥပမာ- ကောင်းကင်မှာ လျှပ်စစ် လက်တယ်၊ အဲဒါကို စောင့်ပြီးကြည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က လျှပ်စစ် လက်ပုံကို သေသေချာချာ သိတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက် အမှုအရာတွေကို ရှုမှတ်နေယင် သဘောမှန်တွေကို သေသေချာချာသိတယ် ဒကာလူရ။

နောက် ဥပမာတခုကတော့ ခြတန်းကြီးကို မြင်ဘူးတယ် မဟုတ်လား၊ အမှတ်တမဲ့ ကြည့်လို့ရှိယင်တော့ ခြတန်းကြီးဟာ အရှည်ကြီးလို့ ထင်ရတာပေါ့၊ အနီးအပါး သေသေချာချာ သွားပြီး ကြည့်စမ်းပါ၊ ခြကောင်ကလေးတွေဟာ တကောင်စီ တကောင်စီ ကဲ့နေတယ်မဟုတ်လား၊ တကောင်နဲ့ တကောင် မဆက်ပါဘူး၊ ဘယ်ကလာပြီး အတန်းကြီး ဟုတ်ရမလဲ၊

တတိယအကြိမ်

ဒီလိုသိတာဟာ သေသေချာချာ သွားကြည့်လို့ မဟုတ်လား။
 အဲဒါလိုဘဲ ဖြစ်ခိုက် ပျက်ခိုက် ရုပ်နာမ်တွေကို စူးစူး စိုက်စိုက်
 မပြတ်ရှုမှတ်နေယင် ရုပ်နာမ်ကလေးတွေဟာ တဆက်တည်း
 အရှည်ကြီးမဟုတ်ဘူး၊ တခုချင်း တခုချင်း ဖြစ်ပျက်နေတယ်၊
 အင်မတန် အဖြစ်အပျက်မြန်တဲ့တရားတွေဘဲ၊ မမြဲတဲ့တရားတွေဘဲ
 ဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်နဲ့ပိုင်းခြားပြီး သိနိုင်ပါတယ် ဒကာလူရ။

ပြီးတော့ နောက်ဥပမာတခုက ဒကာလူရေ၊ သဲအိတ်ကြီး
 ကို တဲလဲဆွဲထားလိုက်စမ်း၊ ဆွဲထားပြီးပြီနော်၊ အောက်က
 အပေါက်ကလေးဖောက်လိုက်၊ သဲတွေ တန်းပြီးတော့ကျမနေ
 ငေဘူးလား၊ အဲဒါကို သဲတန်းကြီးလို့ ထင်ရတယ်နော်။
 သဲအိတ်ကြီးကို အရှေ့ဘက်တွန်းလိုက်၊ အောက်က ကျနေတဲ့
 သဲတန်းကြီးပါ၊ အရှေ့ဘက်ရှေ့သွားတယ်လို့ မထင်ရဘူးလား။
 အနောက်ဘက် ပြန်ဆွဲလိုက်၊ သဲတန်းကြီး အနောက်ဘက်
 ရှေ့သွားတယ်လို့ မထင်ရဘူးလား။ ထို့အတူဘဲ မြောက်ဘက်
 တွန်းလိုက်ယင် မြောက်ဘက် ရှေ့သွားတယ်လို့ ထင်ရတယ်၊
 တောင်ဘက်တွန်းလိုက်ယင် တောင်ဘက် ရှေ့သွားတယ်လို့
 ထင်ရတယ်။ အမှန်အားဖြင့်တော့ သဲတန်းကြီး ရှေ့တာ
 မဟုတ်ဘူး ဒကာလူရ။ သဲလုံးကလေးတွေ အဆင့်ဆင့်ရှေ့ရှေ့
 ပြီး ကျနေတာ၊ အဲဒါကို သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ယင်
 ကျပြီးသား သဲလုံးလေးတွေက တဖန်များလာတာမဟုတ်ဘူး၊
 အသစ်သဲလုံးတွေ ရှေ့ရှေ့ကျတာ မဟုတ်လား။ အဲဒါလိုဘဲ

တတိယအကြိမ်

ဒကာလူရ၊ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို လိုက်မှတ်လို့ရှိယင် အသစ်
အသစ်တွေ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်လိုက်၊ ဖြစ်ပြီးတော့ ပျက်လိုက်နဲ့
ဖြစ်ပျက်သဘောကို မသိရပေဘူးလား။ (သိပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း
ဒွါရခြောက်ပါးက ပေါ်လာသမျှတွေကို ရှုမှတ်နေရတဲ့ သတိ
ပဋ္ဌာန်နည်းဆိုတာဟာ အကြမ်းမဟုတ်ဘူးဒကာလူရ၊ မကြမ်း
လို့ဘဲ မြတ်စွာဘုရားက “ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ”
စသည်ဖြင့် ဟောထားတာ၊ အကယ်၍သာ ဒီအတိုင်း ရှုရုံ
သိရုံနဲ့ ပြည့်စုံသေးလို့ရှိယင် မြတ်စွာဘုရားက အပြည့်အစုံ
ပြင်ပြီးဟောမှာပေါ့။ ဟောဘို့အလွယ်ကလေးဘဲ။ “ဂစ္ဆန္တော
ဝါ၊ သွားသည်ရှိသော်လဲ။ နာမရူပန္တိ၊ နာမ်နှင့် ရုပ်ဟူ၍။
ပဇာနာတိ၊ သိ၏။” လို့ ဒီလို ဟောမှာပေါ့ ဒကာလူရ။
ဒီလိုမှ မဟောခဲ့ဘဲဟာဘဲ၊ တကယ် ဟောခဲ့တာကတော့
“ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ၊ သွားယင်လဲ သွားသည်ဟု
သိ၏” လို့သာ ဟောခဲ့တာဘဲ ဒကာလူရ။ အဲဒီတော့ ဒီလို
ရှုမှတ်ပြီးသိတာဟာ အကြမ်းမဟုတ်ဘူး၊ အကြမ်းလို့ထင်ယင်
အဲဒါဝိစိကိစ္ဆာဘဲ။ ဒီဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်နိုင်အောင် အပြည့်အစုံ
ဟောဘို့ကတော့ ဒီကနေ့အချိန်ကုန်သွားပြီ၊ နက်ဖြန်ခါကျမှ
ဘဲ ဒါကလေး ထပ်ပြီး ရှင်းရဦးမယ်။ နက်ဖြန်ခါကျတော့
ဒါကလေးကို လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်နဲ့ သိပုံပါ
ထုတ်ပြပြီး ရှင်းရမယ်၊ ပြီးတော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သိပုံ

တွေ့ပါပြီလဲ ရှင်းရမယ်။ ဒီကနေ့တော့ ဒီပွင့်ဘဲရပ်ပြီးတော့
၂-မိနစ်လောက် တရားအားထုတ်ပြီး တရားသိမ်းဦးမှပါဘဲ။

(ဆို) လမ်းခွဲဆိုတာဘယ်ဟာလဲ-ဝေဘန်စဉ်းစား ယုံမှားဘဲ။

အဖြေဆောင်ပုဒ် သုံးပုဒ်ထဲက ၂-နံပါတ် အပိုဒ်လဲ
ပြီးသွားပြန်ပြီ။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

(ဆို) ပေါက်တူး-ပညာ၊ တူးတာ-အားထုတ်၊ မင်းဒုတ်-
အဝိဇ္ဇာ၊ ဖားမှာ-ဒေါသ၊ လမ်းနှစ်ခွဲ-မှတ်ကြယုံမှားတည်း။

ပေါက်တူးဆိုတာက ပညာဘဲ၊ တူးတယ်ဆိုတာက အား
ထုတ်တာတဲ့၊ ဝီရိယပါဘဲ၊ သမ္မပ္ပဓာနဝီရိယပေါ့၊ မင်းဒုတ်
ဆိုတာက အဝိဇ္ဇာတဲ့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို မသိတာ နားမလည်
တာပါဘဲ။ အဲဒီမင်းဒုတ်ဟာ ပွင့်ဘန်သမျှတော့ ပွင့်နေပါပြီ၊
နက်ဖြန်လဲ ထပ်ပွင့်ရဦးမယ်။ ဖားဆိုတာက ဒေါသဘဲ၊ မိမိတို့
သန္တာန်မှာ ဒေါသဖြစ်လာလို့ရိယင် ဖားဘဲလို့ နှလုံးသွင်း
ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်။ မှတ်နိုင်ယင်လဲ ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရ
မယ်။ ပြီးတော့ “လမ်းနှစ်ခွဲ မှတ်ကြယုံမှားတည်း” လို့ ဆိုတဲ့
အတိုင်း လမ်းနှစ်ခွဲဆိုတာ ယုံမှားဘဲ၊ ဒီယုံမှားကို နက်ဖြန်ခါ
ကျမှ ဆက်ပြောရဦးမယ်။ ဒီကနေ့တော့ တရားအားထုတ်ကြ
ဦးစို့။

၂-မိနစ်အားထုတ်ပုံ

အားထုတ်ပုံကတော့ မနေ့ညကလဲပြောပြီးပါပြီ၊ ခုနကလဲ
တော်တော်ပါသွားပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ နဲ့နဲ့တော့ ပြောပါဦးမယ်။

ဘယ်လိုအားထုတ်ရမလဲ ဆိုယင် သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ကိုယ်
အမူအရာတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုရမယ်။ ကိုယ်အမူအရာတွေ
ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုလို့ရှိယင် တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ပိုင်းခြားပြီး
သိလာလိမ့်မယ်။ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ဥပမာကလေးအရ ကောင်း
ကင်ကလျှပ်စစ် လက်တာကိုကြည့်မိယင် အကုန်သိတယ် မဟုတ်
လား၊ ဝင်းလက်သွားတာလဲ သိနိုင်တယ်။ ပေါ်လာတဲ့အစလဲ
သိနိုင်တယ်။ ဆုံးသွားတာလဲ သိနိုင်တယ်။ အဲဒါလိုပဲ ခါး
ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်ကလေးကိုသာ လိုက်ပြီးတော့မှတ်။ သေသေ
ချာချာသိတယ်။ စာနဲ့ပေနဲ့ ကျက်မှတ်ပြီး ရုပ်သဘော နာမ်
သဘောတွေ သိတယ်ဆိုတာကတော့ နာမည်ကို သိတာ၊
တချို့က အဲဒါတွေမှ ပရမတ် အစစ်လို့မှတ်နေတယ်။ ဘယ်ဟုတ်
လိမ့်မှာတုံး၊ ဘုန်းကြီးက အဲဒီလိုထင်တဲ့လူကို သေသေချာချာ
မေးစစ်ပြမယ်။

“ရုပ် အနိစ္စ၊ ရုပ် အနိစ္စလို့ ဆိုပြီးရှုနေတယ်” ဆိုပါကော့
သူဟာ ဝေါဟာရကတော့ အမှန်သားဘဲ။ ရုပ်ဆိုတာလဲ
ရှုပ် ဆိုတဲ့ပါဠိနဲ့ ညီတယ်။ အနိစ္စဆိုတာကလဲ အနိစ္စဆိုတဲ့ပါဠိနဲ့
ညီတယ်။ ဒါကြောင့် သူဟာ ဝေါဟာရကတော့ အမှန်သား
ပါဘဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို သေသေချာချာ မေးကြည့်
ပါ။ “ရုပ် အနိစ္စ” လို့ ဆိုတာက ဘယ်ဟာကိုအာရုံပြုပြီးတော့
နုလုံးသွင်းနေတာလဲ၊ ဘယ်ရုပ်မမြဲတာကို သိသလဲလို့ မေး
ကြည့်ပါ။ ဘယ်ရုပ်မှ မဟုတ်ပါဘူး။ “ရုပ် အနိစ္စ” ဆိုတဲ့နာမည်

လောက်ပဲ့ သိတယ်။ အဲဒီရုပ်ဟာ လွန်ခဲ့ပြီးသော ကာလက
 တွေ့ခဲ့ရတဲ့ အတိတ်ရုပ်လား။ နောင်မှဖြစ်မဲ့ အနာဂတ်ရုပ်
 လား။ ယခုလောလောဆယ် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်လားလို့
 မေးကြည့်ပါ။ ဘာမှ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်သန္တာန်ကရုပ်လား။
 သူများသန္တာန်က ရုပ်လားလို့ မေးကြည့်ပါ။ ဘယ်ကရုပ်မှ
 မဟုတ်ဘူး။ “ကိုယ့်သန္တာန်ကရုပ်ပါ”လို့ ဆိုယင် ခေါင်းထဲက
 ရုပ်လား။ ကိုယ်ထဲကရုပ်လား။ လက်ထဲကရုပ်လား။ အရေခွံရဲ့
 အပေါ်ယံက ရုပ်လား။ ဒါမှမဟုတ်ယင် အတွင်းကအသားထဲ
 အူထဲ အသဲထဲက ရုပ်လား။ ဘယ်ကရုပ်လဲလို့ မေးကြည့်ပါ။
 ဘယ်ကရုပ်မှ မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ အနိစ္စဆိုတဲ့
 အမည်ကို သူစဉ်းစားနေတာဘဲ။ ဒါတွေကို စိတ်ထဲကနေပြီး
 ခေါက်ထုံ၊ ခေါက်ပြန် နှလုံးသွင်းနေတာဘဲ။ စာပြန်နေတာနဲ့
 တူပါတယ်။ ဒါလောက်ပါဘဲ။

ဒါပေမဲ့ သေသေချာချာ မစဉ်းစားလို့ရှိယင် အဲဒါကမှ
 ပရမတ်လို့ထင်တတ်တယ်။ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊
 ထိတယ်၊ ကျွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်”လို့ မှတ်ယင် အဲဒါတွေကို
 ပညတ်လို့ ထင်တတ်တယ်။ သဘာဝကျကျ စဉ်းစားလိုက်ယင်
 တော့ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်”လို့ မှတ်သိ
 တာတွေက တကယ့်သဘာဝသဘာဝကို ကျကျနနသိတာ။

သိပုံကတော့ - ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ဖောင်းတက်
 လာတဲ့သဘော၊ တောင့်တဲ့သဘော၊ တင်းတဲ့သဘော လှုပ်

တတိယအကြိမ်

ရှားတဲ့သဘော ဒါကလေးတွေကို သိတယ်။ နက်ဖြန်ခါကျမှ
တုန်းကြီးက ဒါတွေကို သေသေချာချာ ရှင်းပြပါဦးမယ်။
“ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်” လို့ မှတ်သိတာဟာ လှုပ်ရှားတဲ့
သဘောအမှန်တွေကို သိနေတာ မဟုတ်လား၊ အဲဒါကမှ
ပရမတ် အစစ်တွေ။ ခုနက လျှပ်စစ်ဥပမာနဲ့ စဉ်းစားကြည့်ပါ၊
လျှပ်စစ်လက်တာကို မမြင်ဘူးတဲ့လူဟာ “လျှပ်ရောင်လက်ပြီး
ပျောက်သွားတယ်” လို့ နှလုံးသွင်းချုံ့နဲ့ အမှန်သိ ဖြစ်နိုင်ပါ
မလား။ (မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား) လျှပ်စစ်လက်နေတုန်းကြည့်မှလက်
ပြီး ပျောက်သွားတာကို အမှန်အတိုင်းသိတာ။ “တော်တော်
ကြာတော့ ဒီနားကလက်လိမ့်မယ်” လို့ မှန်းပြီးကြည့်ယင်ကော
မှန်းတဲ့အတိုင်း ဖြစ်ပါ့မလား။ (မဖြစ်ပါဘုရား) စိတ်ကူးနဲ့
မှန်းတဲ့အတိုင်း မဖြစ်ပါဘူး၊ တကယ်လက်တာကို သေသေ
ချာချာကြည့်မိမှ အမှန်ကိုမြင်တာ။ အဲဒါလို ဒါရခြောက်ပါးက
ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရုပ်နာမ်ကလေးတွေကို ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်
မှတ်တာဟာ သဘာဝအကျဆုံးဘဲ။ ဒါကြောင့်မြတ်စွာဘုရားက
“ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့် ဘော
ထားတာ။ အဲဒီအတိုင်း ယခု မှတ်ရမှာဘဲ။

မြင်တိုင်း မြင်တာကိုမှတ်၊ ကြားတိုင်း ကြားတာကိုမှတ်၊
တွေ့ထိတိုင်း တွေ့ထိတာကို မှတ်၊ ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း
လှုပ်ရှားတိုင်း အဲဒါတွေကို မှတ်၊ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ခဲ
တွေ့ထိတာ ထဲမှာ ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဝမ်းဗိုက်က

ဖောင်းတိုင်း ပိန်တိုင်း အဲဒါတွေလဲ မှတ်၊ စိတ်ကူးစဉ်းစား
 တိုင်း အဲဒါတွေကို မှတ်၊ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း
 မှတ်၊ ဒါပါဘဲ။ ဒါပေမယ်လို့ အား ထုတ်ခါစ တော့
 ဒါတွေကို အကုန်လုံး လိုက်ပြီးတော့ မမှတ်နိုင်သေးဘူး၊
 ဒါကြောင့် နဲနဲက စပြီးမှတ်ရမယ်။ ဘယ်ကစပြီး မှတ်ရမှာတုံး
 ဆိုယင် ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ‘ဖောင်းတာ ပိန်တာက စပြီး
 အမှတ်ခိုင်းနေပါတယ်။ ဒီပြင်နေရာကစပြီးမှတ်ယင်လဲ ဖြစ်ပါ
 တယ်။ ဖြစ်ခိုက်ရုပ်နာမ်ကို မှတ်တာဆိုယင် အကုန်လုံးအမှန်
 ချည်းပါဘဲ။ ဘယ်သူ ဟာကိုမှ မှားတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က
 မပြောဘူး။ ဖြစ်ခိုက် မှတ်သိတာဟာ အမှန်ချည်းပါဘဲ။
 ဒါကြောင့် “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား” တဲ့
 မနုဿိကပေးခဲ့တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး၊ ဒကာလူ မနေ့ကမပါဘူး၊
 ကိုင်း...ဒါကလေးကို ဒီကနေ့ ဆိုကြဦးစို့။ အဲဒါကလေးက
 တိုတိုနဲ့ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်၊ အရိယာဝါသ တရား
 ထဲက ထုတ်ထားတာ။

(ဆို) ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှုအစဉ်ထား။

ဖြစ်တိုင်း မှတ်ပါတဲ့၊ မြင်မှု ဖြစ်တိုင်း မှတ်ပါ၊ ကြားမှု
 ဖြစ်တိုင်း နံမှုဖြစ်တိုင်း စားသိမှုဖြစ်တိုင်း တွေ့ထိမှုဖြစ်တိုင်း
 မှတ်ပါတဲ့။ တွေ့ထိတယ်ဆိုတာ ဘယ်ကထိထိပေါ့၊ တင်ပါးက
 ထိနေတာကို “ထိတယ် ထိတယ်” လို့ မှတ်၊ အဲဒါဟာ
 မှန်တာဘဲ၊ ဒူးကထိနေတာကို “ထိတယ် ထိတယ်” မှတ်။

တတိယအကြိမ်

မှန်တာဘဲ။ လက်ကထိနေတာကို “ထိတယ် ထိတယ်” မှတ်၊
 မှန်တာဘဲ။ ခေါင်းကထိနေတာကို “ထိတယ် ထိတယ်” လို့
 မှတ်၊ မှန်တာဘဲ။ ထွက်သက် ဝင်သက်က နှာခေါင်းမှာ
 တိုက်ထိနေတာကိုမှတ်၊ မှန်တာဘဲ။ အူထဲ အသံထဲက ထိနေ
 တာကို “ထိတယ် ထိတယ်” လို့မှတ်၊ မှန်တာဘဲ။ ဗိုက်က
 ထိနေတာကို “ထိတယ် ထိတယ်” လို့မှတ်၊ မှန်တာဘဲ။ အဲဒီ
 ဗိုက်က ဖောင်းလိုက် ပိန်လိုက်နဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားနေတာ
 ကို “တောင့်တယ်၊ တင်းတယ်၊ လှုပ်ရှားတယ်” လို့ မှတ်၊
 မှန်တာဘဲ။ “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်” လို့မှတ်၊ ဒါလဲမှန်တာ
 ဘဲ။ ကိုယ်တကိုယ်လုံးမှာ ခေါင်းကစပြီး ခြေဖဝါးတိုင်အောင်
 အား လုံး သော ရုပ် တွေ ဟာ ရှု ကောင်း တဲ့ ရုပ်ချည်းဘဲ၊
 ဒီအထဲမှာ မရှုကောင်းတဲ့ ရုပ်ရယ်လို့ ဘာမျှမရှိဘူး။

ဖောင်းတာ ပိန်တာ မရှုကောင်းဘူးလို့ တချို့က ပြောကြ
 တယ်။ ဒီပြင်ရုပ်တွေတော့ ရှုကောင်းလျက်သားနဲ့ ဗိုက်က
 ရုပ်ကိုတော့ မရှုကောင်းဘူးလို့ ဘယ်ကျမ်းဂန်က ဆိုတုံး
 ဒကာလူရ။ (မသိလို့ပြောတာပါဘုရား) ဘယ်သူကမှ မဆိုနိုင်
 ပါဘူး၊ တံခါးဂလန်ကို အရမ်းလာပိတ်တာ ဒကာလူရ။ ဒီလို
 လက်ဆော့ ခြေဆော့ နှုတ်ဆော့တဲ့ လူတွေက ရှိတယ်။ ကိုယ်
 တကိုယ်လုံးမှာ ဘယ်ကရုပ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရှုကောင်းတယ်၊ အဲဒါ
 ကိန်းသေမှတ်ထား။ နက်ဖြန်ခါကျမှ ဘုန်းကြီးက ထပ်ပြီး
 ရှင်းပါဦးမယ်။ ဒီဥစ္စာတွေက အရေးကြီးတယ်၊ ရှင်းထားမှ

ယုံမှားကင်းသွားမှာ။ ယခု စက်တွေက အသံဖမ်းထားတော့ သိပ်နေရာကျပါတယ်။ နောင်အစဉ် မှတ်တမ်းရသွားမယ်။

အဲဒီတော့ ဘယ်နေရာက ရုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ထင်ရှားယင် မှတ်နိုင်တယ်။ “ယထာပါကဋ္ဌံ ဝိပဿနာဘိနိဝေသော” တဲ့၊ မဟာဋီကာက မိန့်ဆိုထားပါတယ်။ ဝိပဿနာဘိနိဝေသော၊ ဝိပဿနာကိုစ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ အဘိနိဝေသ ဆိုတာ သဒ္ဓါ နက် အရ ကတော့ ဝိပဿနာထဲ စပြီး ဝင်တာတဲ့။ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းခွင်ထဲကိုစပြီး ဝင်လိုက်တာလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဝိပဿနာစပြီးရှုတယ်လို့ ပြောရတယ်။ ဒီလိုပြောမှ နားလည်လွယ်တယ်။ ဝိပဿနာ ဘိနိဝေသော၊ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းခွင်သို့ စ၍ဝင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဝိပဿနာစ၍ ရှုခြင်းသည်။ ယထာပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည့် အစဉ်အတိုင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ထင်ရှားတဲ့အစဉ်အတိုင်း ရှုရ မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေမှာ ကျောင်းသားတွေကိုအစဉ် အတိုင်းခေါ်တဲ့အခါ “ဗျေ- ကြီးစဉ် ငယ်လိုက် လာကြ”လို့ ပြောရပါတယ်။ အဲဒီလိုခေါ်ယင် အကြီးဆုံးက ပဌမလာတယ်။ ပြီးတော့ သူ့အောက်က ဒုတိယကျောင်းသားအကြီးက လာရတယ်။ ပြီးတော့မှ သူ့အောက်က တတိယကျောင်းသားကြီးကလာတယ်။ နောက်ဆုံး ကျောင်းသား အငယ်ဆုံး အထိ အစဉ်အတိုင်း လာရတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ဒီမှာလဲ ထင်ရှားစဉ်အတိုင်းဆိုတော့ အထင်ရှားဆုံး သဘောတရားကစပြီး

ရှုရတယ်။ အဲဒီ အထင်အရှားဆုံးတွေကို ကောင်းကောင်း ရှုနိုင်လာပြီဆိုမှ သူ့လောက် မထင်ရှားတဲ့ ဒုတိယသဘော တရားကို ရှုရမယ်။ သူကလဲ အဲဒီအခါကျတော့ ထင်ရှားနေ ပါပြီ။ ပြီးတော့မှ သူ့လောက်မထင်ရှားတဲ့ တတိယသဘော တရားကို ရှုရမယ်။ အဲဒါကလဲ အဲဒီအခါ ထင်ရှားနေပါပြီ။ အဲဒီနည်းဖြင့် နောက်ဆုံးကျတော့ အသိမ်မွေ့ဆုံး မျက်တောင် ခပ်တာကလေးထိအောင် လိုက်ရှုရမယ်။ ယခု အားထုတ်စမှာ တော့ အကြမ်းဆုံးကစပြီး ရှုရလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဝမ်းဗိုက် ဖောင်းတာ ပိန်တာကစပြီး ရှုရမယ်။

ဗိုက်ကို စိတ်နဲ့စိုက်ထား၊ ဖောင်းစက ဖောင်းဆုံးတိုင် အောင် ဖောင်းတက်လာတာကို ဖောင်းတယ်လို့ ရှုရမယ်။ ပိန်စက ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် ပိန်ကျသွားတာကို ပိန်တယ်လို့ ရှုရမယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ အဲဒီလို မပြတ်ရှုနေရမယ်။ အသက်ရှူတော့ နှေးအောင် မြန်အောင် ထင်ရှားအောင် ဘာမှမပြုပြင်ရဘူး၊ ပါးစပ်ကလဲ မဆိုရပါဘူး။ သိရုံကလေး ရှုနေရုံပါဘဲ။ လိုရင်းကတော့ ဖောင်းတက်လာတာ ကလေးနဲ့ ပိန်ကျ သွားတာကလေးကို အစက အဆုံးတိုင်အောင် သေသေချာချာ သိသွားဖို့ ဒါဘဲ လိုပါတယ်။ အဲဒီလို “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်”လို့ စိတ်ကလေးနဲ့ မှတ်ပြီးနေရင်း စိတ်ကတခြားကို ထွက်သွားတာလဲ ရှိလိမ့်မယ်။ အဲဒါဟာ နီဝရဏတွေပါဘဲ။

နောက်အပိုဒ်ကျယ် လာပါလိမ့်မယ်၊ နီဝရဏတွေဟာ ရေစစ်နဲ့ တူသတဲ့၊ အဲဒီ နီဝရဏစိတ်ကူးတွေကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းမှတ်၊ ပြီးယင် ဖောင်းတာပိန်တာ ပြန်မှတ်၊ ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင် ကိုက်ခဲတာတွေပေါ်လာယင် အဲဒါတွေလဲ မှတ်၊ ပြီးယင် ဖောင်းတာ ပိန်တာပြန်မှတ်။ အသံကြားယင် ကြားတာမှတ်၊ စဉ်းစားမိယင် စဉ်းစားတာ မှတ်၊ ပြီးယင် ဖောင်းတာ ပိန်တာ ပြန်မှတ်၊ ဒါပါဘဲ။ ယခု တထိုင်းအတွင်း တဓဏကလေး အတွင်းမှာတော့ မှတ်ရမှာက ဒါလောက်ပါ ဘဲ၊ အချိန်ကလဲ ၂-မိနစ်ဆိုတော့ မကြာပါဘူး။

အဒ္ဓါ ဣမာယ ပဋိပဒါယ ဇရာမရဏမှာ ပရိမုစ္စိဿာမိ။ လွတ်မြောက်ရမှာဘဲလို့ နှလုံးသွင်းပြီး အား ထုတ် ပါတဲ့။ အဋ္ဌကထာဆရာက မှာထားတယ်။ ဒီလိုတဓဏကလေး အား ထုတ်တာကလဲ ပါရမီမျိုးစေ့ဖြစ်ပြီးတော့ နောက်ကာလမှာ မင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရသွားစေနိုင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ အချို့ ပါရမီပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာဆိုယင်လဲ ဒီလို တဓဏကလေး အတွင်းမှာဘဲ မင်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ပါတယ်။ ဘုရားလက်ထက်က တရားနာရင်း သောတ ပန်ဖြစ်တာလဲ ရှိတယ်၊ သကဒါဂါမ် ဖြစ်တာလဲ ရှိတယ်၊ အနာဂါမ် ဖြစ်တာလဲ ရှိတယ်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်တာလဲရှိတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီလို နှလုံးသွင်း ရှုမှတ် ပြီးတော့ ဖြစ်သွားကြတယ်တော့ ဒကာလူရ။

တချို့ကတော့ “သောတာပန်ဆိုတာ တရားအားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး၊ တရားနာရုံနဲ့ ကိစ္စပြီးတယ်” လို့ ဆိုကြတယ်။ ဒီလို မဟုတ်ပါဘူး ဒကာလူရ။ သောတာပန်ဟာ တရားနာရုံနဲ့ ဖြစ်တာလဲရှိတယ်၊ အားထုတ်မှ ဖြစ်တာလဲရှိတယ်။ ဒီလို ၂-မျိုး ရှိပါတယ်။ ထို့အတူ သကဒဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာ ဖြစ်တာတွေလဲ နှစ်မျိုးစီရှိနေပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာတရား ဟောတုန်းက ဓမ္မစကြာ တရားအဆုံးမှ ၃ တရားရပြီး သောတာပန် ဖြစ်သွားတာဟာ ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါးထဲက အရှင်ကောဏ္ဍညတပါးတည်းဘဲ၊ ကျန်တဲ့ လေးပါးက တရားအားထုတ်ကြရပါတယ်။ အရှင် ဝပ္ပက တရက်အားထုတ်ရတယ်၊ အရှင်ဘဒ္ဒိယက နှစ်ရက်အားထုတ် ရတယ်၊ အရှင်မဟာနာမ်က သုံးရက်အားထုတ်ရတယ်၊ အရှင် အဿဇိက လေးရက် အားထုတ်ရတယ်။ အဲဒီ လေးပါးဟာ တရက် နှစ်ရက် သုံးရက် လေးရက် ဒီလို အသီးအသီး အားထုတ်ပြီးမှ သောတာပန်ဖြစ်ရုံကလေး ရှိသေးတယ် ဒကာ လူရ။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါးကို ထောက်ဆ ကြည့်မယ်ဆိုယင် သောတာပန်ဖြစ်အောင်လဲ တရားအားထုတ်ရတယ် ဆိုတာဟာ အလွန် ထင်ရှားပါတယ်။ တရားနာရုံနဲ့ချည်း သောတာပန် ဖြစ်တယ် ဆိုလို့ရှိယင် မြတ်စွာဘုရားက ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေပင်ပန်း အောင်လို့ ဘယ်မှာ အားထုတ်ခိုင်းပါ့မလဲ။ “တရားနာရုံနဲ့

သောတာပန်ဖြစ်တယ်”လို့ဆိုတဲ့ ယခုခေတ်လူတွေက သူတို့ကိုယ်
သူတို့ သိပ်သတ္တိပြုကြတယ်။ အထင်ကြီးကြတယ်။ သူတို့
အပြောအဟော ကောင်းလို့ သူတို့သာ ဟောလိုက်လို့ရှိယင်
ဟောရုံနဲ့ တရားနာတဲ့သူတွေ သောတာပန်ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလို
ပြောကြသတဲ့။ သူတို့က မြတ်စွာဘုရားထက် အပြောအဟော
ကောင်းနိုင်ပါ့မလား ဒကာလူရ၊ မြတ်စွာဘုရားဟာအဟော
အပြောအကောင်းဆုံးဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဟောနည်းပြော
နည်းကို အသိဆုံး နားအလည်ဆုံးဘဲ မဟုတ်လား ဒကာလူရ။

နောက်ပြီးတော့ဟိုတုံးကတရားဦးနာရတဲ့ပဉ္စဝ ဂိုဆိုတာတွေ
ဟာလဲ လူညံ့တွေမဟုတ်ဘူး၊ တကယ်ပညာရှိကြီးတွေ လက်ဦး
ရဟန္တာဖြစ်မဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ခေါင်ထိပ်က ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေဘဲ၊
ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေဟာ ဥာဏ်နဲ့ တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မဟုတ်ပါဘူး၊
ဒီတော့ တရားနာရုံနဲ့သာ သောတာပန်ဖြစ်မယ်ဆိုယင် မြတ်စွာ
ဘုရားက ဘယ်မှာ တရားအားထုတ်ခိုင်းလိမ့်မတုံး၊ ဘုရားက
တခါဟောလို့ သောတာပန် မဖြစ်သေးယင် နောက်တခါ
ထပ်ပြီး ဟောလိုက်မှာပေါ့၊ နှစ်ခါဟောလို့ မဖြစ်သေးယင်
သုံးခါဟောလိုက်မှာပေါ့။ အမှန်ကတော့ အဲဒီလေးပါးမှာ
အားထုတ်မှ သောတာပန်ဖြစ်မှာမို့ အားထုတ်ခိုင်းတာပါဘဲ။
အဲဒါကိုလဲ အထူးမှတ်ထားကြရမယ်။

ဒီတော့ “ယခုလို တရားအားထုတ်ခြင်းဖြင့် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း အစရှိတဲ့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲက ငါဟာ လွတ်မြောက်ရပေတော့မယ်၊ အင်မတန် မြင့်မြတ်တဲ့ အလုပ်ကြီးကို လုပ်ရပေတော့မယ်” လို့ နှလုံးသွင်းပြီးတော့ လေးလေးစားစား အားထုတ်ပါတဲ့။ ကဲ...အားထုတ်ကြစို့ ခါးကို စန့်စန့်ထား။ (ဒီကနောက် မနေ့ကပြောပုံနှင့်တူပြီ) ကဲ...ဒီကနေ့လဲ တရားဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို ဆိုပြီး တရားပွဲကိုသိမ်းကြစို့။

မီးခိုးညဉ့်ခါးပ။ ဆွဲငါးဝှက်စာ အစဉ်တည်း။

တောင်ပို့-ကိုယ်ထည် ပ။ တပည့်ကား -မှတ်သားယောဂီတည်း။

ပေါက်တူး-ပညာပ။ လမ်းနှစ်ခွ-မှတ်ကြယုံမှားတည်း။

နီဝရဏ-တူလှရေစစ်ပ။ မှတ်သားရဟန္တာတည်း။

ဤဝမ္ဗိကသုတ်တရားတော်ကို ရှိသေ့စွာ နာယူကြရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်း အာနုဘော်ကြောင့် ယခု တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်း တို့သည် ဤတရားတော်ကို ပြီးဆုံးသည့် တိုင်အောင် အပြည့်အစုံ နာကြားနိုင်ကြ၍ ဤတရားတော်၌ ညွှန်ပြသားသော ဘာဝနာ

လုပ်ငန်းစဉ်တို့ကို ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ကျင့်ကြံ ပွားများ
အားထုတ်နိုင်ကြ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်အစဉ် အရိယ မဂ်ဉာဏ်
အစဉ်ဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ
တရားတော်မြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်
ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

ဒုတိယည ဒုတိယပိုင်း တရားပြီး၏။

တတိယအကြိမ်

တတိယည-တတိယပိုင်း

အနုသန္ဓေစကား

ဒီကနေ့ညတော့ ဝမ္ဗိကသုတ် တရားတော်ကြီးကို အပြီး အဆုံးဟောရမယ် ဒကာလူရ။ ဟောစရာတွေကတော့ များပါ သေးတယ်။ ခပ်တိုတို ဟောသွားရမှာဘဲ။ ကံ ဆောင်ပုဒ်က စဆိုကြစို့။

(ဆို) မီးခိုးညဉ့်ခါ နေ့မှာမီးပျို၊ တောင်ပို့မြင်လတ် ဆရာ မြတ်က တပည့်လှအား ပေါက်တူးသွားဖြင့် ခွဲခြားစေရာ ပေါ်လာမင်းဒုတ် ဖားယုတ်တွေရ လမ်းခွန့်မှာ ဆပ်ပြာ ရေစစ် လိပ်ညစ်တလီ ဓားစဉ်းတီနှင့် တွေ့ပြီအသား နတ် နဂါး ဆွဲငါးဝှက်စာ အစဉ်တည်း။

ညအခါကာလ မီးခိုးတွေထွက်လို့ နေ့အခါကာလ မီးလျှံ တွေထွက်နေတဲ့ တောင်ပို့ကြီးကို ပြာဟွဏဆရာကြီးက မြင် တော့ တပည့်လူလိမ္မာကိုခေါ်ပြီး ပေါက်တူးသွားဖြင့် တူးဖို့ စေတယ်တဲ့။ အဲဒီတပည့်က တူးဖို့တဲ့အခါ ရှေးဦးစွာ မင်းဒုတ် တွေရဘယ်၊ မင်းဒုတ် ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာတဲ့၊ မနေ့ကပြောခဲ့ပြီ။ ဒီအဝိဇ္ဇာကလဲ တခြားအဝိဇ္ဇာ မဟုတ်ဘူး၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို နားမလည်တဲ့ အဝိဇ္ဇာတဲ့၊ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုအားထုတ်ရမယ်ဆိုတဲ့နည်းကို နားမလည်တဲ့ အဝိဇ္ဇာတဲ့၊ အဲဒီ နား မလည်တာကို နား လည် အောင် လို့

တတိယအကြိမ်

ဘုန်းကြီးတို့က တရားဟောရတယ်ဆိုတာ၊ မနေ့က ပြောခဲ့ပြီ
မဟုတ်လား။

ဣရိယာပထပဗ္ဗနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဝိပဿနာရှုပုံကို လယ်တီ
ဆရာတော်ဘုရားကြီး က စပြီးတော့ ဘုရား၏ အလိုတော်ကျ
ပါဠိတော် မူရင်းအတိုင်း ဘာသာပြန်ပြီး ပြထားတယ်နော်၊
အဲဒီပြထားပုံကိုပါ မနေ့ညက ထည့်ပြီးတော့ ဟောခဲ့တယ်၊
အဲဒါဟာ နားမလည်တဲ့ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ထုတ် နေတာဘဲ၊
တံခါးမင်းဒုတ်ကို ဖြုတ်ပြီးတော့ ဖွင့်ပေးတာဘဲ ဒကာလူရ။
အဲဒီ ဖြုတ်ပြီး ပယ်ထုတ်ထားတဲ့ တံခါးမင်းဒုတ်ကို လက်
ဆော့တဲ့လူက ထိုးပြီးပိတ်မသွားအောင် 'သတိပြုဘို့' မနေ့က
ပြောခဲ့ပြီ။

“ပေါ်လာမင်းဒုတ်၊ ဖားယုတ်တွေရ”တဲ့ မင်းဒုတ် တွေ
ပြီးတော့ ဖားကိုတွေတယ်။ ဖား ဆိုတာ ဒေါသဘဲ၊ အမျက်
ထွက်တဲ့ ဒေါသဘဲ၊ အဲဒါလဲ မနေ့က အကျယ်ပြောခဲ့ပါပြီ။
“ဖားယုတ်တွေရ လမ်းခွန့်မှာ” တဲ့၊ ဖားပြီးတော့ လမ်းခွန့်
မှာကိုတွေတယ်။ လမ်းခွန့်မှာ ဆိုတာ ယုံမှားဘဲ၊ အဲဒီယုံမှား
အကြောင်းကို မနေ့က တဝက် တပျက်လောက် ပြောပြီးပြီ၊
ဒီကနေ့ထပ်ပြီး ရှင်းလင်းရလိမ့်ဦးမယ်၊ သူက အရေးကြီး
တယ်၊ အလုတ်တခုကိုလုပ်ရာမှာ ဒီယုံမှားကဝင်ပြီး နှောင့်ယှက်
လို့ရိယင် ဘာမှ လုပ်လို့မဖြစ်ဘူး။

ယုံမှားကို ထပ်၍ ရှင်းလင်းချက်

တချို့က ပြောကြတယ်“ယုံတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်တွေ့မှ ယုံနိုင်မယ်”တဲ့။ ယခုခေတ်မှာ လူတွေက လက်တွေ့ကို အများကြီး အားကိုးအားထား ပြုကြတယ်။ ဒါကြောင့်“သိပ္ပံနည်းကျကျ ကိုယ်တိုင်တွေ့မှဘဲ ယုံနိုင်မယ်။ ကိုယ်တိုင်မတွေ့ဘဲနဲ့ မျက်စိမှိတ်ပြီး မယုံနိုင်ဘူး” လို့ ဒီလိုပြောကြတယ် ဒကာလူရ။ သူတို့ပြောတာလဲ ဆိုးတော့ မဆိုးလှဘူး။ ရှေးရှေးခေတ်ဟောင်းတွေက မျက်စိမှိတ်ပြီးတော့ ယုံလာခဲ့တဲ့ ဘာသာအယူဝါဒတွေကလဲ လောကကြီးမှာ များနေတယ်။ အဲဒါနဲ့ စပ်ပြီးကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ လက်တွေ့လဲရှိဦးမှပေါ့။ “ရှေးကဟောခဲ့ ပြောခဲ့တဲ့လူတွေရဲ့ စကားတွေကို အကုန်လုံးပုံပြီးယုံရမယ်”ဆိုလို့ရှိရင် ဒါကဘော့ သဘာဝမကျပေဘူး။ လက်တွေ့လဲ ရှိဘို့လိုပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ဟောကြားဘော်မှုခဲ့တဲ့ တရားဘော်တွေကတော့ လက်တွေ့လဲရှိပါတယ်။ လက်တွေ့ကိုလဲ အားကိုးရပါတယ်။ သို့သော်လဲ“အကုန်လုံး လက်တွေ့ချည်းဘဲ ယူရမယ်”လို့ ဒီလိုလဲ တတစ်ချယူထားလို့တော့ မဖြစ်ပေဘူး။ ကိုယ်က အားမထုတ်ရသေးတဲ့အတွက် မတွေ့သေးပေမယ့်လို့ သူများက အားထုတ်ပြီး တွေ့မြင်ထားလို့ တကယ်တွေ့တဲ့အတိုင်း ဟောပြောထားတာတွေလဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါတွေလဲ ယုံရတာပါပဲ။

သူများတွေ့ထားတယ်ဆိုတာတွေလဲ ကိုယ်က တကယ်ကျင့်လို့ ရှိယင် ကိုယ်တိုင်လဲ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ဟာ “သဒ္ဓိဋ္ဌိကော”တဲ့၊ သဒ္ဓိဋ္ဌိကရုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပါတယ်။ သဒ္ဓိဋ္ဌိကော၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်က မုချကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်နိုင်တဲ့ တရားတော်မြတ် ပါပေတကား။ ကိုယ်တိုင်ကျင့်ယင် ကိုယ်တိုင်တွေ့တဲ့တရားတဲ့၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်က “ကိုယ်တိုင်ကျင့်ကြည့်ပါ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပါလိမ့်မယ်” လို့တာဝန်ခံတယ် ဒကာလူရ၊ ဘယ်လိုတွေ့မှလဲဆိုယင် မြတ်စွာဘုရားက “ရုပ်တရား နာမ်တရား နှစ်ပါးသာရှိတယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင် အတ္တကောင်မရှိဘူး” လို့ ဒီလိုဟောထားတယ်၊ အဲဒီလိုဟောထားတဲ့တရားကို ကိုယ်တိုင်ကျင့်ကြည့်ပါ၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပါလိမ့်မယ်၊ ကိုယ်တိုင်က ကျင့်သေးဘဲနဲ့တော့ မယုံဘူးဆိုပြီး ငြင်းနေလို့မဖြစ်ဘူး၊ သူဥစ္စာ ကိုယ်တိုင်လဲကျင့်ပြီး စမ်းကြည့်ပါဦးမှပေါ့၊ စမ်းမကြည့်ဘဲနဲ့၊ စောစောထဲက “အို ကိုယ်မှ မတွေ့သေးဘဲနဲ့ မယုံနိုင်ဘူး” ဆိုလို့တော့ မဖြစ်ဘူး ဒကာလူရ။

ဥပမာအားဖြင့် ဒကာလူတို့ မုံရွာမြို့ကနေပြီး ရထားစီးသွားလို့ရှိယင် မန္တလေးကိုရောက်တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒါသွားဘူးတဲ့ လူတွေမှာတော့ ထင်ရှားနေပါတယ်။ လူတယောက်က ဒီရထားကို မစီးဘူးဘူး၊ မန္တလေးကို မသွားဘူးဘူးဆိုပါတော့၊ အဲဒီလူကို “ဒီရထားကြီး စီးသွားဗျာ၊

မန္တလေးရောက်ပါလိမ့်မယ်” လို့ လူတယောက်က ပြောလို့ရှိ
 ယင် “ဟာ...ခင်ဗျားပြောတာကို ကျုပ်တော့ မယုံနိုင်ဘူး၊ ဘာ
 ကြောင့်တုံးဆိုတော့ ကျုပ်ကိုယ်တိုင် မစီးဘူးဘူး မရောက်
 ဘူးဘူး၊ ဒါကြောင့် မယုံနိုင်ဘူး” လို့ ပြောပြီးတော့ အဲဒီလူက
 ရထားမစီးဘဲ နေမယ်ဆိုပါတော့၊ ဒီလူဟာ မန္တလေးရောက်
 ပါဦးမလား၊ မရောက်တော့ပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ မယုံလို့ဘဲ
 မဟုတ်လား။ “ဒါဖြင့် ရထားကိုမစီးပါနဲ့၊ မော်တော်ကားကို
 စီးပါ” လို့ ဆိုယင်လဲ “ကျုပ် မစီးဘူးလို့၊ မရောက်ဘူးလို့
 မယုံဘူး” လို့ ငြင်းပယ်နေပြန်ယင်လဲ အဲဒီလူဟာ မန္တလေးကို
 မရောက်တော့ဘူး၊ “ဒါဖြင့် သင်္ဘောကြီးစီးသွားပေတော့”
 လို့ ဆိုတော့လဲ “ဒီသင်္ဘောလဲ ကျုပ်မစီးဘူးဘူး၊ မယုံဘူး”
 လို့ ဆိုပြီး မစီးဘဲနဲ့နေယင် ရောက်ပါတော့မလား၊ တခုခု
 တော့ စီးသွားမှ ဖြစ်မှာ၊ ကိုယ်က မရောက်ဘူး ပေမယ်လို့၊
 ကိုယ်က မစီးဘူးပေမယ်လို့ သူများတော့က စီးသွားလို့ရောက်
 နေကြတာကို အခြေအနေနဲ့ ကြည့်လိုက်လို့ရှိယင် ရောက်နိုင်တဲ့
 လက္ခဏာတော့ ထင်ရှားနေပါတယ်၊ သူများတကာတော့ သွား
 နေကြတယ်ဆိုယင် အဲဒါယုတ္တိရှိနေဒါဘဲ ဒဏာလူရ၊ ယုံပါမှ
 ပေါ့၊ မီးရထား မော်တော်ကား သင်္ဘောတော့ထက်
 လေယာဉ်ပျံကမှ သာပြီး မယုံကြည်စရာ ကောင်းတာ၊
 လေယာဉ်ပျံများဟာ ဘယ်ဆီက ဘယ်သွားမှန်းလဲ မသိဘူး၊
 လမ်းလဲမရှိဘူး၊ ကိုယ့်နိုင်ငံထဲမှာတောင် မသိလို့ရှိယင် ကိုယ်

ရောက်လို့ရာကို ရောက်မလား မရောက်ဘူးလား ဆိုတာကို သံသယဖြစ်စရာဘဲ၊ နိုင်ငံခြားဆိုယင် သာပြီး သံသယဖြစ်စရာ ရှိတာပေါ့၊ ဒါပေမယ့်လို့ သူတပါးတွေလဲ သွားနေကြတယ်၊ ရောက်လဲ ရောက်နေကြတယ်ဆိုတော့ ရောက်နိုင်တဲ့လက္ခဏာ အခြေအနေ တွေဟာ ထင်ရှား နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ယုံရတာဘဲ၊ ယုံပြီးတော့ စီးသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အလိုရှိ ရာကို ရောက်ကြတယ်၊ “ဟာ....မယ့်နိုင်ဘူး မစီးဘူး” လို့ဆိုယင် တော့ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လိုရာကို မရောက်နိုင်တော့ဘူး။

အဲဒါလိုပါဘဲ ဒကာလူရ၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားဒေသနာ တော်တွေက ဒီလိုဟောထားတယ်၊ “ဒီလို အားထုတ်ကြည့် ပါ”တဲ့၊ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်မှာ “ကောယနော မဂ္ဂေါ- အရိယမဂ်ကိုရဘို့ရာ တခုတည်းသောလမ်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက် မှောက်ပြုဘို့ရာ တခုတည်းသောလမ်း” လို့ ဟောထားပါတယ်၊ ကျင့်ရမည့်လမ်းစဉ်ကိုလဲ “ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။ သွားယင် သွားဟယ်လို့ သိပါတဲ့။ ရပ်ယင်လဲ ရပ်တယ်၊ ထိုင်ရင်လဲ ထိုင်တယ်၊ အိပ် ယင်လဲ အိပ်တယ်၊ ကွေးယင်လဲ ကွေးတယ်၊ ဆန့်ယင်လဲ ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့် သိပါတဲ့။ ဒီအထဲမှာ သွားတဲ့အခါ ဝါယောဓာတ်ပြောင်းနေတော့ ထောက်ကန်တဲ့ တောင့်တင်းတဲ့ ဝိတ္တမ္ဘနလက္ခဏာလဲ ထင် ရှား နေ ပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် “ထောက်ကန်တယ် တောင့်တင်းတယ်” လို့ ဒီလို ရှုဘို့လဲ

မဟောခဲ့ပါဘူး။ သမုဒီရဏရသကိုင်ပြီးတော့ “လှုပ်ရှားတယ်” လို့ ဒီလို ရှုဘို့လဲ မဟောခဲ့ပါဘူး။ ပေလ္လန လို့ ဖွင့်တဲ့ဋီကာ နည်းဖြင့် “တုန်းတယ် တုန်းတယ်” လို့ ရှုဘို့လဲ မဟောခဲ့ပါဘူး။ အမှန်ဟောခဲ့တာကတော့ ဂစ္ဆာမိတိ၊ “သွားတယ်” လို့ဘဲ ရှုဘို့ ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလို ရှုဘို့ဟောပါသလဲ ဆိုယင် လူတိုင်း ရှုနိုင်အောင် သိလွယ်လို့ ဟောခဲ့တာပါ။ သွားတယ်ဆိုတာ ပြောဆိုနေကျ လောက ဝေါဟာရစကား ဘဲ၊ ဒီအတိုင်းဆိုတော့ လူတိုင်းသိလွယ်တယ်၊ ရှုဘို့လွယ်တယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “ဂစ္ဆာမိတိ၊ သွားတယ်” လို့ရှုရ မယ်လို့သာ ဟောခဲ့ပါတယ်။ သို့သော်လဲ သွားတယ်လို့ ရှုတဲ့ အခါ သိတာကတော့ တောင့်တာ တင်းတာ လှုပ်ရှားတာ တုန်းတာတွေကို အကုန်လုံးဘဲသိသိသွားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ လုပ်ငန်းစဉ်အရ လိုရင်းကတော့ ရှုတဲ့အခါ ပြောဆိုနေကျ လောက ဝေါဟာရအတိုင်းသာရ။ အဲဒီလိုရှုရင် ကိုယ်ထဲက ဖြစ်ပေါ်တဲ့ သဘောတရားတွေကို အမှန်အတိုင်း သိသွားရ မယ်၊ ဒါဘဲလိုပါတယ်။ အဲဒါကို “ကျုပ်တို့တော့ ကိုယ်တိုင်လဲ မတွေ့သေးဘူးလို့ သူပြော လူပြော နဲ့တော့ မယုံနိုင်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့မှဘဲယုံမယ်” ဆိုပြီးတော့ အားမထုတ်ဘဲနေယင် အဲဒီလူဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ရပါဦးမလား၊ သူသန္တာန်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ် မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး ဒကာလူရ၊ ဝိပဿနာ အစစ်မဖြစ်တော့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တွေကို သူရနိုင်ပါဦး

မလား၊ (မရနိုင်ပါဘုရား) ခုနက ရထားတို့ ကားတို့ သင်္ဘောတို့ လေယာဉ်ပျံတို့ကို မယုံလို့ မစီးဘဲနေတော့ ခရီးမရောက်ဘဲ နေတာနဲ့ မတူဘူးလား၊ ဒီလိုရှိမှဘဲ ဒကာလူရ။ အဲဒီတော့ ကိုယ်က သွားမကြည့်သေးဘဲနဲ့ အလုပ်ကို လုပ်မကြည့် သေးဘဲနဲ့ စောစောစီးစီးက လုံးလုံး မယုံဘဲ နေတာ ကတော့ မတော်ဘူးပေါ့၊ စမ်းသပ်လဲ ကြည့်ဦးမှပေါ့။

တနည်းအားဖြင့် ဆိုယင်တော့ လူတယောက် အဖျားတက်နေတယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီလူကို ဆေးဆရာက “ဒီဆေးကလေးစားလိုက် ပျောက်လိမ့်မယ်” လို့ ပြောပြီးတော့ အဖျားပျောက်စေတတ်တဲ့ ဆေးကိုပေးတယ်။ ဒီတော့ အဲဒီလူက “ဟာ ကျုပ် ဒီဆေး မစားဘူးဘူးဗျာ၊ ဒီဆေးနဲ့ ရောဂါလဲ မပျောက်ဘူးဘူး ကျုပ်မယုံနိုင်ဘူး” ဆိုပြီးတော့ မစားဘဲနေယင် ရောဂါပျောက်နိုင်ပါမလား၊ အမှန်ကတော့ တတ်သိနားလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကပြောယင် အဲဒါမျိုးလဲ လက်ခံရသေးတယ်၊ လက်ခံပြီးစားကြည့်လို့ မပျောက်မှ မယုံဘဲနေချင်လဲ နေနိုင်ပါတယ်၊ သူညွှန်ကြားတာကို ဘာမှ မလုပ်သေးဘဲနဲ့ စောစောကထဲက မယုံဘဲနေလို့ရှိယင် သူ့ရောဂါ မပျောက်ရုံရှိမှဘဲ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်က အဲဒီရောဂါပျောက်စေနိုင်တဲ့ ဆေးနဲ့လဲ တူပါတယ်၊ ကျင့်ကြည့်မှ အကျိုးကိုတွေ့နိုင်ပါတယ်၊ အင်မတန်လဲ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သတိပဋ္ဌာန်နည်းလမ်းကို အား

ထုတ်ကြည့်ပါတဲ့၊ အားထုတ်ကြည့်လို့ ရှိယင်ဖြင့် “သန္တိဋ္ဌိကော၊ မုချကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်နိုင်တဲ့တရားတော်” ဆိုတဲ့ဒီဂုဏ်ကျေးဇူးကို ကိုယ်တိုင် တွေ့ရပါလိမ့်မယ်၊ ဆိုကြဦးစို့။

သန္တိဋ္ဌိကော၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်က မုချကိုယ်တိုင် တွေ့မြင် နိုင်သော တရားတော်မြတ်ပါပေတကား။

ကျင့်ကြည့်ပါ ကိုယ်တိုင် တွေ့ပါလိမ့်မယ်တဲ့။ မနုကလဲ ဘုန်းကြီးက ဥပမာပြောခဲ့ပြီ၊ ဆားဆိုတာ ငန်တယ်၊ ဘယ်သူ မဆို လျှာနဲ့ တို့ကြည့်ယင် ငန်တာကို ကိုယ်ကိုင်တွေ့နိုင်တယ်။ သကြားဆိုတာ ချိုတယ်၊ စားကြည့်ယင် ချိုတာကို ကိုယ် တိုင် တွေ့နိုင်တယ်၊ အဲဒါလိုဘဲ ကျင့်ကြည့်ယင် တကယ်တွေ့ နိုင်တဲ့ တရားတွေဘဲ။

ဒါကြောင့် ကျင့်ကြည့်ပါတဲ့၊ ရုပ်တရား နာမ်တရားနှစ်ခု ကဲ့ပြားပြီးတော့ သိပါလိမ့်မယ် သိနိုင်ပါတယ်၊ ဒီ (စန်းမြ ရောင်ခြည်ရိပ်သာ) ဌာနမှာဘဲ အားထုတ်လို့ ဒီလို သိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ရှိနေပါတယ်၊ ရုပ်တရား နာမ်တရား ကဲ့ရုံလောက်သာ မဟုတ်သေးပါဘူး၊ “ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက် နေတဲ့တရားဘဲ၊ မျက်စိတမှိတ် လျှပ်တပျက်ခန့်တောင် မကြာ ဘူး မမြဲတဲ့ သဘောတရားတွေဘဲ” ဆိုတာလဲ သိနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးများက ဒီသတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော် အတိုင်း သွားယင် ”သွားတယ်၊ ကြွတယ် လှမ်းတယ်

ချုတ်ယံ”လို့မှတ်၊ ကျေးယင် ဆန့်ယင် “ကျေးတယ် ဆန့်တယ်” လို့မှတ် သေည့်ဖြင့် ကိုယ်အမူအရာတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ဒီလို ပြောဆိုနေကျ လောကဝေါဟာရနဲ့ဘဲ ရှုဘို့ရာ ဘုန်းကြီးတို့က ညွှန်ကြားနေပါတယ်။ အဲဒါ မည်သည့် ကိုယ်အမူအရာ မဆို ရှုရမယ်။ ကိုယ်အမူအရာတိုင်းမှာ သေးသေးကြီးကြီး ဘယ် အငြိတ်ပိုင်းကဖြစ်ဖြစ် ရှုရမယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ညွှန်ကြား နေပါတယ်။ အဲဒါကို တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အပြစ်ပြောနေတာ ရှိပါတယ်။ မနေ့က ပြောခဲ့တဲ့ သံလျင်ကရေးလိုက်တဲ့ ဥာဏ် လှေခါး ကျမ်းကြီးဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက တောင်ရေး မြောက် ရေးနဲ့ လက်ယာတိုင်း ရေးနေကြတယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ အဲဒီကျမ်းကြီးကို သေသေချာချာ မစိစစ်ဘဲနဲ့ ထောက်ခံနေ တာလဲရှိသေးတယ်။ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုလို့ နှံ့ယင် ယောက်ခံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ မှားတာဘဲ။ ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်က မရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဘယ်နှယ်လဲ ဘုရားဟော ဒေသနာ တော်နဲ့အညီ ဟောနေတာကို ဘာအပြစ်တင်စရာ လိုသလဲ။ ဒီလိုဟောနေတာဟာ ဘုန်းကြီးတပါးသာ ဟောနေတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒီမုံရွာမြို့က လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး ကလဲ ဒီလိုဘဲ ဟောခဲ့ပါတယ်။

ဒီလို ပြောရတာကလဲ တခြားကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဒီအရပ်ကဖြစ်လို့ ချီးမွမ်းလဲ ချီးမွမ်းသင့်လို့ ဂုဏ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ ထည့်ပြောတာပါ။ တခြား

တတိယအကြိမ်

အရပ်မှာ ဆိုယင်တော့ ထည့်မပြောပါဘူး။ သူ့နေရာနဲ့သွတ် ပြောပါတယ်။ အရိယာဝါသတရားကို သံလျင်မှာ ဟောတဲ့ အခါကာလက ဉာဏ်လှေခါး ကျမ်းကြီးရဲ့ဝါဒ မှားတဲ့ အကြောင်း၊ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားရဲ့ ရှုပုံ ရှုနည်းမှန်တဲ့ အကြောင်းထောက်ခံပြီး ပြောခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါလဲ အဲဒီ သံလျင်မြို့က ဉာဏ်လှေခါးကျမ်းကြီး ပေါက်ဖွားရာ အရပ်မှို အဲဒီလို ပြောခဲ့တာဘဲ။ တခြားအရပ်တွေမှာတော့ အရိယာ ဝါသတရားဟောယင် တရားသား သက်သက်သာ ဟောခဲ့ပါ တယ်။ ယခု ဝဗ္ဗကသုတ်တရား ဟောတယ်ဆိုယင်လဲ တခြား ဌာနတွေမှာတော့ တရားသားသက်သက်ဘဲ ဟောပါတယ်။ ဒီလိုရှင်းတမ်းတွေကို အပိုထည့်ပြီး မဟောပါဘူး။ ယခုဒီမြို့က တော့ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဌာနဆိုတော့ လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောခဲ့တဲ့ တရားလမ်းစကလေးတွေလဲ ပြန်ပြီး ပေါ်လာအောင် နှလုံးသွင်းရ အာရုံပြုရအောင်လို့ ဘုန်းကြီးက ဖော်ပြရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘယ်လိုပြောသွားသလဲ ဆိုတော့ ဣရိယာပထပိုင်းမှာ “ယဿ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာ နာတိ”ဆိုတဲ့ အပိုဒ်ကလေးမှာ အဓိပ္ပာယ်ယူပုံကို ပြထား ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ယူတဲ့ အတိုင်းပါဘဲ။ တထပ်တည်းတူညီ နေပါတယ်။ အဲဒါဟာ အနတ္တဒီပနီကျမ်း စာမျက်နှာ (၅)

လောက်မှာရှိပါတယ်။ အဲဒါကို သေချာအောင်လို့ ဒီမှာစာနဲ့
ရေးယူလာခဲ့ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးက ဖတ်ပြပါ့မယ်။

“ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော
ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ မဇာနာတိ-ဟူသော
ပါဠိဖြင့်ကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဣရိယာပုထ်ကြီး
လေးပါးအတွင်း၌ ဖြစ်သော ထိုထို ကိုယ်အင်္ဂါ
အစိတ်အပေါင်းတို့၏ လှုပ်ခြင်း ရှားခြင်း ထားခြင်း
သို့ခြင်း ချီခြင်း ကြွခြင်း အစရှိသော ကိုယ်အမှု
ကိုယ်အမှုအရာအစုကို ပြသောအခါ၌လည်း ပြုနေကျ
အတိုင်း အမှတ်တမဲ့ မပြုရာ၊ မည်သို့ပြုမည်ဟု ကိုယ်
အင်္ဂါကိုသာ အာရုံပြု၍ ရှုရမည်ဟူသော အစီအရင်ကို
ပြတော်မူသည်”တဲ့။

အဲဒါဟာ “အကြင် အကြင် အခြင်းအရာ အားဖြင့်
ကိုယ်ကိုထားတယ်၊ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုကိုယ်ကို
သိတယ်”ဆိုတဲ့ ပါဠိကော် စာပိုဒ်ကလေးအရ ဆရာတော်
ဘုရားကြီးက ယူထားပုံပါဘဲ။ ဣရိယာပုထ်ကြီး လေးပါးကို
မယူဘဲနဲ့ ဣရိယာပုထ်ကြီး လေးပါးထဲမှာ အတွင်းဝင်နေတဲ့
ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပေါင်းတို့၏ လှုပ်ခြင်း ရှားခြင်းတဲ့၊
တကိုယ်လုံး အပေါင်းလိုက်မဟုတ်ဘူး၊ ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်
အပေါင်းတို့၏ လှုပ်ခြင်း ရှားခြင်း ထားခြင်း သို့ခြင်း ချီခြင်း

တတိယအကြိမ်

ကြခြင်းအစရှိသော ကိုယ်အမှု ကိုယ်အမှုအရာအစကိုပြုသော အခါ၌လဲ ပြုနေကျအတိုင်း အဲဒါကလေးတွေ အမှတ်တမဲ့မပြုဘဲနဲ့၊ အဲဒီကိုယ်အင်္ဂါကို အာရုံပြုပြီးတော့ သိရမယ်တဲ့၊ ဒီလို ပြတ်ပြတ်သားသား သြဝါဒ ပေးထားပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ အဲဒီအတိုင်းဘဲ ညွှန်ကြားနေပါတယ်။

ဝါပန၊ တနည်းအားဖြင့်သော်ကား။ ယထာ ယထာ၊ အကြင် အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ပဏိဟိတော၊ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ တထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏-တဲ့။

သွားယင် သွားတယ်ဟု သိ၊ ရပ်ယင် ရပ်တယ်ဟုသိ၊ ထိုင်ယင် ထိုင်တယ်ဟု သိ၊ လဲလျောင်းယင် လဲလျောင်းတယ်ဟုသိ- လို့ ဒီလို ဣရိယာပုထ်ကြီးလေးပါး သိပုံကို ဟောပြီးတဲ့နောက် မြတ်စွာဘုရားက “တနည်းအားဖြင့်မူ အကြင် အကြင် အခြင်း အရာအားဖြင့် ကိုယ်သည် တည်၏၊ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုကိုယ်ကို သိတယ်” ဆိုပြီး ဟောထားတယ်။ အဲဒီအပိုဒ်အရ “ဣရိယာပုထ်ကြီး လေးပါးမှာ အတွင်းဝင်တဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းတွေရဲ့ လှုပ်ခြင်း ပြုပြင်ခြင်းတွေကို ရှုရမည် ဆိုလိုတယ်” လို့ လယ်တီ ဆရာဘော်ဘုရားကြီးက အနတ္တဒီပနီကျမ်းမှာ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီအဆိုဟာ ဋီကာမှာ

တတိယအကြိမ်

ဖွင့်ပြထားတဲ့ ဒုတိယနည်းနဲ့လဲ ညီနေပါတယ်။ ဋီကာမှာ
ဘယ်လို ဖွင့်ထားသလဲဆိုတော့ အဲဒီ ဋီကာအဖွင့်ကိုလဲ တိတိ
ကျကျ ဖြစ်အောင်လို့ ဟောဒီမှာ စာနဲ့ရေးယူလာပါတယ်။

ပုရိမနယော ဝါ ဣရိယာပထပုဓာနော ဝုတ္တောတိ
တတ္ထ ကာယော အပ္ပဓာနော အနုနိမ္မါဒီတိ ဣဇ
ကာယံ ပဓာနံ၊ အပ္ပဓာနဉ္စ ဣရိယာပထံ အနုနိမ္မါဒိ
ကတွာ ဒဿေတုံ ဒုတိယနယော ဝုတ္တောတိ ဝေဓမ္မတ္ထ
ဒိန္နံ နယာနံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗျော-တဲ့။

အဲဒါဟာ ဋီကာဆရာက ပဌမအဖွင့်ကို အားမရတာနဲ့
ဒုတိယထပ်ဆင့်ပြီး ပြထားတဲ့ ဒုတိယနည်း အဖွင့်ပါဘဲ။ အဲဒီ
ဋီကာမှာ ပဌမနည်း အဖွင့်အလိုအားဖြင့်တော့ ဣရိယာပုထံ
၄-ပါးကိုသာ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဉာဏ်လှေခါးကျမ်းဆရာက
အဲဒီ ပဌမအဖွင့်ကိုသာ ယူပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဟော
ပြောချက်ကို ဋီကာနဲ့မညီဘူးဆိုပြီး ပယ်ဖျက်ပါတယ်။ တံခါး
ဂလန့် ပိတ်တဲ့သဘောပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ လယ်တီဆရာတော်
ဘုရားကြီး ပြဆိုပုံနဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ ဟောပြောချက်ဟာ အဲဒီ
ဋီကာမှာဘဲပြထားတဲ့ ဒုတိယအဖွင့်နဲ့တော့ ညီနေတာပါဘဲ။
အဲဒီ ဒုတိယ အဖွင့်မှာ ဆိုထားတာက တော့ ဒီလိုပါ။
ပါဠိတော်မှာ ဟောထားတာက ပဌမနည်း ဒုတိယနည်း
အားဖြင့် ၂-နည်းရှိတယ်။ အဲဒီ ၂-နည်းထဲမှာ-

တတိယအကြိမ်

ဂစ္ဆန္နော ဝါ ဂစ္ဆာမိတံ ပဇာနာတိ = သွားယင်လဲ
သွားသည်ဟု သိ၏။ ဌိတော ဝါ ဌိတောမ္ပိတံ ပဇာ
နာတိ-ရပ်ယင်လဲ ရပ်သည်ဟု သိ၏။ နိသိန္နော ဝါ
နိသိန္နောမ္ပိတံ ပဇာနာတိ - ထိုင်ယင်လဲ ထိုင်သည်ဟု
သိ၏။ သယာနော ဝါ သယာနောမ္ပိတံ ပဇာနာတိ-
လျောင်းယင်လဲ လျောင်းသည်ဟု သိ၏-လို့

ဟောထားတဲ့ ဒီ ၄-ပုဒ်က ပဌမနည်းတဲ့။ ဒီပဌမနည်းမှာ
တော့ ဣရိယာပုထ်ကြီး ၄-ပါးကို ပဓာနပြုပြီး ဟောထား
တယ်။ ကာယကို ပဓာန မပြုဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဣရိယာပုထ်ကြီး ၄-
ပါးကို ပဓာနပြုပြီး ဟောရာ ရှာရာမှာ မပြောနဲ့တဲ့ ကာယလဲ
နောက်လိုက်အနေနဲ့ အလိုလို ပါဝင်ပြီးစီးသွားပါသတဲ့။

ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော
ဟောတိ။ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ - တနည်း
အားဖြင့်မူ အကြင် အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် ကိုယ်
သည် တည်နေလျှင်၊ ထိုထိုအခြင်းအရာဖြင့် ထို ကိုယ်
ကို သိ၏-လို့။

ဟောထားတဲ့ ဒီစကားကတော့ ဒုတိယနည်းတဲ့။ ဒီနည်းမှာ
တော့ “ကာယကို ပဓာနပြုပြီးတော့ ဟောထားတယ်။ ဣရိ
ယာပုထ်ကို ပဓာနမပြုဘူး။ ဒါကြောင့် ဣရိယာပုထ် ၄-ပါး
က မပြောနဲ့ဘူး။ နောက်လိုက်အနေနဲ့သာ အလိုလို ပါဝင်

ပြီးစီးသွားတယ်” လို့ ဋီကာဆရာက ဆိုပါတယ်။ ဒါတွေက တော့ အဋ္ဌကထာဋီကာယူဆပုံ ကျမ်းဂန်သဘောတွေဘဲ။ အင် မတန်လဲ နက်နဲပါတယ်။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒါတွေ ကို နားလည်မှုာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူ့နေရာနဲ့သူ ရှင်း သင့်တဲ့အတွက် ဘုန်းကြီးက ရှင်းပြနေရပါတယ်။ ကာယကို ပဓာန ပြုတယ်ဆိုတာက ဘယ်လိုလဲဆိုတော့....

ယထာ ယထာ၊ အကြင် အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်။
ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ပဏိဟိတော၊ တည်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ တထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာ
ဖြင့်။ နံ၊ ထိုကိုယ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏-တဲ့။

ဒီပါဠိမှာ (ကာယော)ကိုယ်သည် တည်နေ၏(နံ) ထိုကိုယ် ကို သိ၏-လို့ ကာယကိုသာ သိဘို့ပြဆိုထားပါတယ်။ ဣရိယာ ပုထ်ကိုတော့ ဒီနေရာမှာ သိဘို့မပြဆိုပါဘူး။ အဲဒါဟာ ကိုယ် ကို ပဓာနပြုပုံပါဘဲ။ ဒီလို ကိုယ်ကို သိဘို့ ပဓာနပြုပြီးဆိုထား တဲ့အတွက် သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝစန- အရမှာလဲ ပြဇာန်းတဲ့ကိုယ်၏ အမူအရာ အလုံးစုံကိုသာ သိမ်းယူရပါတယ်။ မပြဇာန်းတဲ့ ဣရိယာပုထ် အမူအရာတွေကို မယူရပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပြဇာန်း တဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေကို အကုန်သိမ်းယူလိုက်ယင် အဲဒီကိုယ် အမူအရာတွေနဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့ မပြဇာန်းတဲ့ ဣရိယာပုထ်တွေလဲ

အနုနိပ္ပာဒီ-လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း နောက်လိုက်အနေနဲ့ အလိုလို ပါဝင်ပြီးစီးသွားကြတယ်-လို့ ဒီလို ဆိုလိုပါတယ်။

အလိုလို ပါဝင်ပြီးစီးပုံကို ထပ်ပြီး ရှင်းပြ ပါဦး မယ်-
ထိုင်နေတဲ့အခါ ဘယ်အစိတ်အပိုင်းကဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ လှုပ်သည်
ဖြစ်စေ၊ တောင့်တင်းသည် ဖြစ်စေ၊ တည်ငြိမ်နေသည်ဖြစ်စေ၊
အဲဒီအစိတ်အပိုင်း အမှုအရာတွေကို ရှုလိုက်လို့ရှိယင် အဲဒါဟာ
ကာယကို သူတည်နေတဲ့အခြင်းအရာနဲ့ ရှုတာ သိတာပါဘဲ။
ဒီလိုရှုလိုက်လို့ရှိယင် ထိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ ဣရိယာပုထ်လဲ အလိုလို
ပါဝင်သွားပါတယ်။ ဒီလို ပါဝင်သွားတာကို အနုနိပ္ပာဒီ-
အစဉ်လိုက်၍ ပါဝင်ပြီးစီးတယ်- လို့ ဋီကာက ဆိုပါတယ်။
ဒါကြောင့် ထိုင်နေစဉ်မှာ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” စသည်ဖြင့်
ကိုယ်အမှုအရာ ဟူသမျှကို ရှုနေယင် ထိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ ဣရိယာ
ပုထ်ကြီးကလဲ အလိုလို ပါဝင်သွားတယ်။ နိဿိန္ဒောမှီတိ
ပဇာနာတိ-အရလဲ ပြီးစီးသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ယထာ
ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ
တထာ နံ ပဇာနာတိ-ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် အလုံးစုံသော
အသေးစိတ် ကိုယ်အမှုအရာတွေကို ယူရမယ်” လို့ ဆိုတဲ့
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ မိန့်ဆိုချက်ဟာ ဋီကာဒုတိယ
နည်း အဖွင့်နှင့် ညီနေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ အဲဒီ
အတိုင်းဘဲ ဟောနေပါတယ်။ ဒါလောက်ဆိုယင် နားလည်
လောက်ပါပြီ။

ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့လဲ ရှုရပါတယ်

နောက်တရက်တော့ ဝိပဿနာစပြီး ရှုတဲ့အခါမှာ ဘယ်လို ရှုရမလဲ ဆိုတဲ့အချက်ကို ရှင်းပြဖို့ပါ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ လက္ခဏာရသဒိဝသေန ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-လို့ ပြ ဆို ထား ပါ တယ်။ လက္ခဏာ ရသစသည်ဖြင့် ရှုပါတဲ့။ ရုပ်နာမ်တရားတွေ ကို အမှန်အတိုင်း သိရအောင် ရှာစရာ အချက်အလက်တွေက လက္ခဏာရယ် ရသရယ် ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရယ် ပဒဋ္ဌာန်ရယ် ဒီလို ၄-ခုရှိတယ်။ အဲဒီ ၄-ခုထဲက လက္ခဏာ ရသစသည်ဖြင့် ရှုပါ လို့ ဆိုထားတော့ စသည် အရက် ဘာကို ယူရမလဲ ဆိုယင် ကျန်နေတဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန် ဒီ ၂-ခုကို ယူရမှာပေါ့။ အဲဒါဟာ အလွန် ထင်ရှားနေပါတယ်။

ဒါကြောင့် ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန်နဲ့ ရှုရတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းမှာတော့ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်ဝသေနလို့ အပြည့်အစုံဘဲ ပြထားပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် ရုပ်ဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ နာမ်ဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စု ပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်နဲ့ ရှုရမယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ဟောပါတယ်။ သီလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရား ကြီး များနှင့်တကွ မြန်မာပြည်မှာ ထင်ရှားကျော်စောတော်မူကြတဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟူသမျှတို့ကလဲ ဘုန်းကြီးတို့ ဟော သလိုဘဲ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်နဲ့ ရှုရမယ်လို့ချည်း

တတိယအကြိမ်

မိန့်ဆိုတော်မူကြပါတယ်။ ဒီနေရာမှာလဲ ဥာဏ်လှေခါးကျမ်း ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက သူများထက်ကဲပြီး အလွဲပြောလိုက်ပုံ ကတော့ “ရုပ်ကို လက္ခဏာ ရသနဲ့သာ ရှုရတယ်၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ မရှုကောင်းဘူး” တဲ့ ဒကာလူရ၊ အဲဒါကလေးကိုလဲ နဲ့နဲ့ ရှင်းချင်တယ်။

ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့လဲ ရှုကောင်းတယ် ဆိုတာဟာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ပိုင်းက လက္ခဏာဒီတော့ အရ ရှုနည်းမှာ တိုက်ရိုက် အထင်အရှား ပြထားပါတယ်။ အဲဒါနဲ့မှ အားမရ သေးယင် ဒီသနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ဋီကာနဲ့သံယုတ္တ နိကာယ် နိဒါနဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ဋီကာတွေမှာ ပြဆိုထားတာ ကိုလဲ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ဝိပဿနာရှုပုံကို ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါးထဲက ရုပ်ခန္ဓာရှုပုံကို “ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္ထဂ်မော”လို့ ပါဠိတော်က ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ ပါဠိတော်မှ ဣတိရူပံ-အရ ရုပ်ကို စ၍ရူပံ သိမ်းဆည်းပုံကို အဋ္ဌကထာက ဘယ်လိုဖွင့်သလဲဆိုတော့-

ဣတိ ရူပန္တိ ဣဒံ ရူပံ တွေ့ကံ ရူပံ ဣဒတာ ဥဒ္ဓံ ရူပံ နတ္ထိတိ ရူပုနသဘာဝဉ္စေဝ ဘူတုပါဒါယဘေဒံ ရူပဉ္စ အာဒိံကတွာ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာန ဝသေန အနဝသေသ ရူပပရိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော - လို့ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဣတိ ရူပံ -ဟူသော ရူပုံဖြင့် ဘာကို ပြသလဲ ဆိုတော့
 “ဤသည်ကား ရုပ် (ရုပ် ၂၈-ခုကို ဆိုလိုတယ်) ရုပ်သည်
 ဤမျှသာ ရှိသည်၊ ဒီထက်အလွန် ရုပ် မရှိတော့ဘူး” လို့
 (ရူပနုသဘာဝဉ္စေဝ) ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောကိုရော၊ (ဘူတု
 ပါဒါယ ဘေဒံ ရူပဉ္စ) ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အားဖြင့် ကွဲပြား
 သော ရုပ်အပေါင်းကိုရော အစပြုပြီးတော့ (လက္ခဏ ရသ
 ပစ္စုပဋ္ဌာန ပဒဋ္ဌာနဝသေန) လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်
 တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် (အနဝသေသရူပ ပရိဂ္ဂဟော) အကြွင်း
 မရှိ အလုံးစုံသောရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို (ဝုတ္တော) ဟော
 ထားပါတယ်-တဲ့၊ ဒါ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပုံပါဘဲ။ အဲဒါဟာ
 ရုပ်ခန္ဓာသက်သက် ရှုပ်တဲ့၊ နာမ်ရှုပ် မဟုတ်သေးဘူး။ အဲဒီ
 ရုပ်သက်သက်ရှုပ်မှဘဲ လက္ခဏာနဲ့ရော ရသနဲ့ရော ပစ္စုပဋ္ဌာန်
 နဲ့ရော ပဒဋ္ဌာန်နဲ့ရော ရှုပ်တွေ အစုံပါနေတယ်နော်။ ပြီးတော့
 အနဝသေသရူပ- အကြွင်းမဲ့ရုပ်ကို ရှုတာတဲ့ ဒကာလူရ၊ ဘယ်
 ရုပ်ကသေးကိုတော့ ဘယ်ဟာနဲ့သာရှုရမယ်၊ ဘယ်ဟာနဲ့တော့
 မရှုရဘူးလို့ ဒီလို ကန့်သတ်ချက်မပါဘူး၊ ရုပ် ဟူ သမျှကို
 လက္ခဏာနဲ့ရော ရသနဲ့ရော ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ရော ပဒဋ္ဌာန်နဲ့ရော
 ရှုပါတဲ့၊ အနဝသေသရူပ- ရုပ်ဟူသမျှကို အကြွင်းမဲ့သိမ်းဆည်း
 ပါ ရှုပါတဲ့။ အဲဒီတော့ ရုပ်ကို ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ မရှုကောင်းဘူးလို့
 ဆိုတဲ့ ဟိပုဂ္ဂိုလ်တစုရဲ့ စကားဟာ ဒီအဋ္ဌကထာတွေနဲ့ လွဲမနေ
 ပေဘူးလား၊ အဋ္ဌကထာတွေနဲ့ လွဲနေယင် သူတို့ အဆိုဟာ

မှားတာပေါ့၊ မှန်တယ်လို့ ဘယ်သူက ယုံကြည်နိုင်ပါ့မလဲ။
စဉ်းစားဉာဏ်ရှိတဲ့ သူဆိုယင် ဘယ်သူမှယုံကြည်နိုင်တော့ဘူး။

ဒါပေမဲ့ ခက်တာကတော့ စာကို စေ့စေ့စပ်စပ် မကြည့်
တတ်တဲ့သူတွေက အဲဒီလို မဟုတ်တဲ့အဆိုကိုလဲ ဟုတ်သလိုလို
ထင်နေတတ်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က မှား
နေပြီဆိုမှဖြင့် သူများကိုသာ မှားတယ်လို့ ထင်နေတတ်တယ်။
မျက်စိလယ်နေတဲ့ လူလိုပေါ့၊ မျက်စိလယ်နေတဲ့လူဟာ ကိုယ်က
အရှေ့အနောက် တောင်မြောက်တွေ မှားနေတော့ သူများ
ပြောတာကို မှားတယ်လို့ချည်း ထင်တော့တာဘဲ။ ပြီးတော့
စိတ်ဖောက်ပြန်နေတဲ့ လူဟာလဲ သူက စိတ်ဖောက်ပြန်နေတော့
သူများတွေကို စိတ်ဖောက်ပြန်နေတယ် ရူးနေတယ်လို့ ထင်
တတ်တယ်။ အင်း... သူ့ဟာအံ့ဩစရာ အင်မတန်ကောင်းတယ်။
အဲဒါလိုပဲဘဲ သူတို့ကိုယ်တိုင်က အယူအဆတွေ မှားနေတော့
သူများတွေ မှားတယ်ထင်ပြီး ဟိုကျမ်းဆရာ ဒီကျမ်းဆရာ
တွေကိုလဲ မာန်လိုက် မဲလိုက်နဲ့ ထင်မိထင်ရာတွေကို လျှောက်
ပြောနေကြတော့ တာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အမှားပေါ်မှာ
အမှားတွေ ထပ်ကုန်တော့တာပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ရုပ်၏ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ပညတ်လို့လဲသူတို့က
ဆိုပြန်တယ်။ အမှားပေါ် အမှား ထပ်လာ တာပါဘဲ။
ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဟာ ပညတ်မဟုတ်တဲ့ အကြောင်းလဲ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
အဋ္ဌကထာ ဋီကာနဲ့ဘဲ ရှင်းနေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ မဟာဝဂ္ဂ
တဟိယအကြောင်း

အဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့် ဋီကာမှာ ဖွင့်ပြထားတာက သာပြီး ပေါ်လွင် ထင်ရှားပါတယ်။ ဘယ်လို ဖွင့်ပြ ထားသလဲလို့ ဆိုတော့....

“ပစ္စုပဋ္ဌာနံ တဿ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ယာထာဝတော ဥာဏဿ ဂေါစရဘာဝေါ”လို့ ဖွင့်ထားတယ်။

ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာနံဆိုသည်မှာ။ တဿ၊ ထိုရုပ်တရား၏။ ရုပ်လို့ဆိုတာနော်၊ နာမ်မဟုတ်ဘူး၊ ယခုပြောနေတဲ့ အဖွင့်က ရူပက္ခန္ဓာကိုပြောနေတာ၊ နာမ်ကိုမပြောသေးဘူး။ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာနံဆိုသည်မှာ။ တဿ၊ ထိုရုပ်တရား၏။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ရုပ်တရားက ပရမတ္ထအားဖြင့် ရှိနေတဲ့ တရားတဲ့၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိတဲ့ ပညတ် မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ရုပ်ဆိုတာ ထင်ရှားရှိသောကြောင့်တဲ့။ ယာထာဝတော၊ ဟုတ်မှန်သော အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ ဥာဏဿ၊ ဥာဏ်၏။ ဂေါစရဘာဝေါ၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ပေတည်း။ ဥာဏ်၏အာရုံ ဖြစ်တဲ့ အခြင်းအရာဟာ ပစ္စုပဋ္ဌာနံဘဲလို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ ဥာဏ်၏အာရုံဖြစ်တဲ့ အခြင်းအရာဟာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ထင်တာ လားဆိုတော့ “ယာထာဝတော၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ” တဲ့၊ အမှန် အတိုင်း ထင်တာပါတဲ့ ဒကာလူရ။ အမှန်အတိုင်း ထင်ယင် ပရမတ်ပေါ့။ “တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ်အားဖြင့်။

ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” ဆိုတဲ့ ဟိတ်ပါဠိက ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဉာဏ်၌ ထင်တယ်ဆိုတာ ဘာကြောင့်တုံးဆိုတော့ အဲဒီရုပ်ကိုက ပရမတ္ထတရားဘဲတဲ့- အဲဒီလို ရှင်းလင်းပြီးတော့ ပြထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ ရုပ်ရဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်လဲ ပညတ် မဟုတ်ဘူး၊ ပရမတ် အမှန်သဘောဘဲ ဆိုတာကို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ မှတ်ထားရအောင်လို့ ဋီကာနဲ့ရှင်းပြပါတယ်။ အခွင့်အရေး ရောက်လာတဲ့အခါ စဉ်းစားဆင်ခြင်နိုင် ဘို့ရာ ဘုန်းကြီးကရှင်းပြပါတယ်။ ဗဟုသုတမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကတော့ ဒါလောက်လဲ လိုက်နိုင်မယ်မဟုတ်ပါဘူး။ သို့သော် လိုက်နိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆင်ခြင်စဉ်းစားဘို့ရာ ဘုန်းကြီးက ထပ်ပြီးပြောပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် ရုပ်ကိုရှုသည်ဖြစ်စေ၊ နာမ်ကိုရှုသည်ဖြစ်စေ ဝိပဿနာရှုလို့ရှိရင် သူ့လက္ခဏာနဲ့ရှုရမယ်၊ သူ့ရသနဲ့ရှုရမယ်၊ သူ့ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ရှုရမယ်၊ ရှုနိုင်ရင် သူ့ပဒဋ္ဌာန်နဲ့လဲ ရှုရမယ်၊ ဒါပါဘဲနော်။ ဒါဖြင့် “ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့်ရှုတော့ ဘာကို ရှုတာလဲဆိုရင် ဝါယောဓာတ်ကို ရှုတာတဲ့၊ ဝါယောဓာတ်ကိုရှုတော့ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်နဲ့ ဘယ်လိုလုပ်ပြီးသိသလဲ၊ စာပေနဲ့ ကျက်ရဦးမှလား ဆိုရင်၊ ကျက်ဖို့မလိုပါဘူး၊ ဖြစ်ခိုက်ဖြစ်ခိုက် ရှုလို့ရှိရင် ရုပ် တရားဖြစ်ဖြစ် နာမ်တရားဖြစ်ဖြစ် သူ့လက္ခဏာနဲ့လဲ သူပေါ် တယ်၊ သူ့ရသနဲ့လဲပေါ်တယ်၊ သူ့ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့လဲ ပေါ်တယ်။

တတိယအကြိမ်

ဥပမာ ကောင်းကင်မှာ လျှပ်စစ်လက်နေတဲ့အခါ ကြည့်စမ်းပါ။ လျှပ်စစ်ရဲ့ လက္ခဏာလဲ ပေါ်တယ်။ လက္ခဏာဆိုတာ သူ့ရဲ့အထည်ကိုယ်ဘဲ။ လျှပ်စစ်ရဲ့ အထည်ကိုယ်ဟာ ဘာလဲဆိုတော့ ဝင်းလက်တဲ့ အရောင်ဘဲ။ ဝင်းလက် သွားတာဟာ လျှပ်စစ်ဘဲ။ ဒီပြင် ဘာမှမရှိဘူး။ အဲဒီတော့ လက်နေ တဲ့အခိုက် ကြည့်မိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝင်းလက်သွားတာကို မသိပေဘူးလား။ အဲဒါ လက္ခဏာကို သိသွားတာဘဲ။ စာကျက်ဘို့ လိုသေးသလား။ မလိုပါဘူး။ အေး....ဝင်းလက်နေတုန်း မကြည့်ဘဲနဲ့ မလက်တဲ့အခါ သွားကြည့်ယင်တော့ အဲဒီဝင်းလက် တဲ့သဘောကို မတွေ့ဘူး။ တကယ်လက်နေတုန်း ကြည့်မိယင် တော့ အဲဒီဝင်းလက်တဲ့သဘောကို မသိချင်လို့တောင် မဖြစ်ပါဘူး။ စာနဲ့ ကျက်မှတ်နေဘို့လဲ မလိုပါဘူး။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီလျှပ်စစ်လက်တဲ့ အခိုက်မှာ အမှောင်တွေ ပျောက်မသွားဘူးလား။ အဲဒီ အမှောင်ကို ပျောက်သွားစေတာဟာ လျှပ်စစ်ရောင်ရဲ့ ကိစ္စရသလို့ ပေါ်တယ်။ လျှပ်စစ်လက်နေတုန်း ကြည့်မိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီ အမှောင်တွေပျောက်သွားတာကို မသိပေဘူးလား။ အဲဒါလဲ စာနဲ့ကျက်မှတ်နေဘို့ လိုသေးသလား။ မလိုပါဘူး။ လက်ခိုက်မှာသာကြည့်၊ ကြည့်လို့ရှိယင် ဝင်းလက်တာကိုလဲ သိမယ်။ အမှောင်တွေ ပျောက်သွားတာကိုလဲ သိမယ်။

ပြီးတော့ လျှပ်စစ်လက်ခိုက်မှာ ကြည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လျှပ်စစ်ရဲ့ အခြင်းအရာကိုလဲ သိတယ်။ အဲဒီအရောင်အလင်းဟာ နဲ့နဲ့ဘဲ များများဘဲ ကြီးကြီးဘဲ ဝိုင်းဝိုင်းဘဲ ရှေ့ရှေ့ဘဲ တိုတိုဘဲ စသည်ဖြင့် သူ့အခြင်းအရာတွေဟာ ပုံသဏ္ဌာန် အနေနဲ့ အကုန်လုံး ပေါ်သွားမယ့် မဟုတ်လား။ အဲဒါက ကြည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဥာဏ်ထဲ စိတ်ထဲမှာ ထင်သွားတဲ့ အခြင်း အရာဘဲ။ အဲဒါကို ပစ္စုပဋ္ဌာန်လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီအခြင်းအရာ လဲ စာနဲ့ကျက်မှတ်နေတဲ့ မလိုပါဘူး။ လက်နေတုန်းကြည့်မိလို့ ရှိယင် သိတော့တာဘဲ။ ဒါကတော့ ဥပမာဘဲ။ ပရမတ်ဘုရား အစစ်ရယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။

အဲဒါလိုဘဲ ဝါယောဓာတ်ကို ဖြစ်ခိုက်မှာသာရှု၊ ရှုလို့ရှိယင် အဲဒီဝါယောဓာတ်ကို လက္ခဏာနဲ့လဲ သိပါတယ်။ ရသနဲ့လဲ သိပါတယ်။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့လဲ သိပါတယ်။ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ လက္ခဏာက ဘာလဲဆိုလို့ရှိယင် ဝိတ္ထုန္တနုလက္ခဏာ ဝါယော ဓာတု-တဲ့၊ ဝါယောဓာတု၊ ဝါယောဓာတ်သည်။ ဝိတ္ထုန္တနု လက္ခဏာ၊ ထောက်ကန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ထောက်ကန်ခြင်း ဟာ သူ့သဘောဘဲ။ ဝါယောဆိုတာ လေဘဲမဟုတ်လား၊ လေဆိုတော့ ထောက်ကန်တတ်တယ်တဲ့။ ထောက်ကန်တယ် ဆိုတာက စာသုံးစကား၊ အရပ်သုံးနဲ့ ပြောမယ်ဆိုယင်တော့ တောင့်တာ တင်းတာပါဘဲ။ ဒကာလူ လက်ကလေးကို ဆန့်တန်းကြည့်၊ လက်မောင်းကလေး ဆန့်တန်းကြည့်၊ အဲဒီ

လက်မောင်းထဲမှာ စိတ်နဲ့စိုက်ပြီးတော့ကြည့်၊ ဘာတွေ့သလဲ
မေးယင်လေ၊ တောင့်တာကိုတွေ့တယ်၊ တင်းတာကိုတွေ့တယ်၊
ဒီလိုပြောရမယ် မဟုတ်လား။ တောင့်တာ တင်းတာကို တွေ့
တယ်လို့ ပြောရမှာဘဲ၊ ထောက်ကန်တာ တွေ့တယ်လို့တော့
ပြောမှာမဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါမျိုးက အရပ်ထဲမှာမသုံးဘူး၊ စာမှာဘဲ
သုံးတယ်။ ခါးကိုဆန့်ပြီးတော့ ကိုယ်ထဲမှာ စိတ်နဲ့စိုက်ကြည့်
လိုက်၊ ဘာတွေ့တုံး၊ တောင့်တာ တင်းတာကို တွေ့တယ်လို့
ပြောရမှာဘဲ၊ ထောက်ကန်တာ တွေ့တယ်လို့တော့ မပြောဘူး။
အဲ-ထောက်ကန်တယ်လို့ ပြောတာက နဲ့နဲ့ပါးပါးတော့ ရှိပါ
တယ်၊ အိမ်တွေ ဘာတွေ ပြိုခါနီးကျတော့ ကျားထောက်
တယ်လို့ မပြောဘူးလား၊ အေး ... ကျားထောက်ရတယ် -တဲ့၊
ယက္ကန်းစင်တွေမှာတော့ ယက္ကန်းသားကို နယ် ကန် တယ် တဲ့
ဒီလို ကြား ဘူး ပါတယ်၊ အဲဒီလို နဲ့နဲ့ပါးပါးဘဲ သုံးတယ်၊
အရပ်ထဲမှာ ထောက်ကန်တယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးက များများ
သုံးတာမရှိဘူး၊ အများအားဖြင့် အရပ်ထဲ သုံးတာကတော့
တောင့်တယ် တင်းတယ်- ဒီလိုဘဲ သုံးပါတယ်။

အဲဒီတော့ ထောက်ကန်တယ်ဆိုတာက စာသုံး၊ တောင့်
တင်းတယ်ဆိုတာက အရပ်သုံး၊ တောင့်တင်းတယ် ဆိုတော့
မတောင့်တင်းတဲ့ဟာလဲ သူ့ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းဘဲ၊ အရင်းနဲ့
အဖျားဘဲကွာတယ်၊ ဒါကြောင့် တောင့်တင်းတာကို ထောက်
နဲ့ ပြီးတော့ အဲဒါကို လျော့တယ်လို့ပြောရတယ်၊ သူ့ထက်

လျော့တာကို ထောက်ဆပြီး ကြည့်ပြန်လျှင်တော့ အဲဒီ
လျော့တယ်ဆိုတာကိုလဲ တောင့်တင်းတယ်လို့ ဆိုရပြန်တယ်။

ဥပမာအားဖြင့် ဒကာလူ ကြိုးသုံးချောင်းကို ဆွဲထားပါ။
လက်ျာဘက်က ကြိုးကို ဒေါင်ဒေါင်မြည် တင်းနေအောင်
ဆွဲထားလိုက်၊ ပြီးတော့ လက်ဝဲဘက်ကြိုးကိုတော့ လျော့
ပက်ပက်ဆွဲထား၊ အလယ်ကကြိုးကိုတော့ တောင့်ရုံကလေး
ဆွဲထား။ အဲဒီအလယ်ကကြိုးလေးကို ကိုင်ကြည့်လိုက်၊ လက်ျာ
ဘက်က အတင်းဆုံးကြိုးကို ကိုင်ကြည့်လိုက်၊ လက်ျာဘက်က
ကြိုးကိုတင်းတယ်လို့ ပြောရလိမ့်မယ်။ အလယ်ကကြိုးကလေး
ကတော့ လျော့တယ်လို့ပြောရလိမ့်မယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုံး၊ လက်ျာ
ဘက်ကကြိုးလောက် သူကမတင်းလို့ပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် သူ့ကို
လျော့ တယ် လို့ ပြောရတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ လက်ဝဲဘက်က
လျော့ပက်ပက်ကျနေတဲ့ ကြိုးနဲ့နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လို့ ရှိယင်တော့
အလယ်ကကြိုးကိုလဲ တင်းတယ်လို့ မပြောရ ပေဘူးလား၊
ဘာကြောင့်တုံး၊ သူ့ထက် လျော့တာကို ထောက်ဆလိုက်
တော့ သူကတင်းနေတာကိုး။ အဲဒီတော့ လက်ျာဘက်ကကြိုး
အတင်းဆုံးနဲ့ယှဉ်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ လျော့တယ်လို့ သူ့ကို
ပြောရတယ်၊ အလျော့ဆုံးကြိုးနဲ့ နှိုင်းယှဉ် ကြည့်ပြန်တော့
အလယ်ကကြိုးကို တင်းတယ်လို့ ပြောရပြန်တယ်။ အဲဒီတော့
အလယ်ကကြိုးဟာ သူတချောင်းတည်းနဲ့ လျော့တယ်လို့လဲ
ခေါ်ရတယ်၊ တင်းတယ်လို့လဲခေါ်ရတယ်၊ ဒီလို မဟုတ်လား။

ဒါကြောင့် လျော့တယ်ဆိုတာလဲ တင်းတာပါဘဲ၊ တင်းတာ အဆင့်ဆင့်ဘဲ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေး ရေးထားပါတယ်။

“ထောက်ကန်တောင့်တင်း လျော့ခြင်း တမည်။
ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား ရှေ့သွားတတ်သည်။
သူလိုရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်။
ဝါယောဓာတ် သိမှတ် မြတ်ယောဂီ” တဲ့။

ထောက်ကန်တာ တောင့်တာ တင်းတာ လျော့တာတွေဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ လက္ခဏာ တဲ့။ ထောက်ကန် တယ် ဆိုတာက စာသုံးစကား၊ တောင့်တယ် တင်းတယ် ဆိုတာက အရပ်သုံးစကား၊ လျော့တယ် ဆိုတာက အဆင့်ဆင့် ယောက်ဆ ပြီးတော့ ခေါ်တဲ့ ဝေါဟာရ၊ ကဲ-ဆိုရမယ်။

ထောက်ကန်တောင့်တင်း လျော့ခြင်းတမည်။
ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား ရှေ့သွားတတ်သည်။

ဝါယောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်သည်။ သမုဒီရဏ ရသာ၊ ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားခြင်း လှုပ်ရှားစေခြင်း ကိုစွဲရှိ၏။ ဝါယောဓာတ်ဆိုတာ လေရုပ်ဘဲ။ လေတွေဟာ သူ့အား ကောင်းလို့ ရှိယင် တွန်းကန်တတ်တယ်၊ လှုပ်ရှားတတ်တယ်။ သူက လှုပ်ရှားတော့ သူ့မျှားကိုလဲ တွန်းပြီး လှုပ်ရှား စေတတ်တယ်လို့ ဆိုတာပေါ့။

ဥပမာအားဖြင့် လှည်းနဲ့နှားလိုပါတဲ။ လှည်း ကတော့ သူ့ အလိုလိုမလုပ်တတ်ဘူး၊ နှားက လုပ်တတ်တယ်၊ နှားက လုပ်လိုက်တော့ လှည်းလဲ လုပ်သွားတယ်မဟုတ်လား၊ နှားက လုပ်တတ်တော့ လှည်းကို လုပ် စေ တတ်တယ်လို့ ဒီလိုလဲ ပြောနိုင်တာဘဲ။ နှားကသွားတတ်တော့ လှည်းကို သွားစေ တတ်တယ်လို့ ဒီလိုလဲ ပြောနိုင်တာဘဲ။ အဲဒီတော့ လုပ်တတ် တာနဲ့ လုပ်စေတတ်တာဟာ တသဘောထဲပါဘဲ၊ နှားသက် သက်ချည်း ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိယင် လုပ်တတ်တယ်လို့ ပြောရ မှာဘဲ၊ ဘာပြုလို့တုံး၊ နှားက လုပ်အောင်လုပ်စရာ မရှိလို့ပါ ဘဲ။ ဒါကြောင့် နှားသက်သက်ကိုငဲ့ပြီးပြောယင် လုပ်တတ် တယ်လို့သာ ပြောရမှာဘဲ၊ အေး သူနဲ့စပ်တဲ့ လှည်းကို ထောက်ဆပြီး ပြောမယ်ဆိုယင်တော့ လှည်းကိုလုပ် စေတတ် တယ်လို့ ဒီလိုပြောရလိမ့်မယ်။

အဲဒါလိုပါတဲ ဝါယောဓာတ်ဟာ သူ့ချည်း သက်သက် ဆိုယင်တော့ လုပ်တတ်တာပါဘဲ၊ သူ့ဟာသူ ဆိုယင်တော့ လေတွေဟာ လုပ်နေတာဘဲ၊ သူ့အားကောင်းယင် ငြိမ်ကိုမနေ ဘူး၊ ဒါပေမယ်လို့ အဲဒီ ဝါယောဓာတ်လေနဲ့ ထိ ခိုက်မိ တိုက် ခိုက်မိတာတွေကို ထောက်ဆပြီး ပြောရမယ်ဆိုယင် အဲဒီအရာ ဝတ္ထုတွေကို လုပ်စေတယ်၊ တုန်းတယ် ရှေ့စေတယ်လို့ ဒီလို ပြောရလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ လူအများ ပြောလေ့ရှိတာကိုသာ ယူပြီးတော့ အချပ်သုံးစကားနဲ့ “ယိမ်း

ယိုင်လှုပ်ရှား ရွှေ့သွားတတ်သည်” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကိုဘဲ
ယူထားပါတယ်။ ထောက်ဆပြီးယူရတဲ့ “လှုပ်ရှားစေတယ်”
ဆိုတဲ့ ‘စကားကတော့ အများသုံးမဟုတ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က
ယူမထားဘူး။ ဒါပေမဲ့ လိုရင်းသဘောကတော့ အတူတူပါဘဲ။
လှုပ်ရှားတယ်ဆိုယင် လှုပ်ရှားစေတာလဲ ပါတယ်။ လှုပ်ရှား
စေတယ်ဆိုယင်လဲ လှုပ်ရှားတာလဲ ပါတယ်။ အတူတူပါဘဲ။

အဲဒီတော့ ယိမ်းတာ ယိုင်တာ ရွှေ့တာ လှုပ်ရှားတာ
အဲဒါဟာ သမုဒီရဏ ရသတဲ့ လှုပ်ရှားခြင်းဟာ သူ့ကိစ္စဘဲတဲ့။
ဝါယောဓာတ်ဟာ သူ့အားကောင်းလို့ရှိယင် ဘာလုပ်တုံး၊
လှုပ်နေတာဘဲ ဒကာလူရ။ ရွှေ့ရှားနေတာဘဲ။ သူနဲ့စပ်သမျှ
အရာဝတ္ထုကိုလဲ လှုပ်ရှားစေတာဘဲ။ ဒါဟာ သူ့အလုပ်ပဲ။
သူက အဲဒီကိစ္စဘဲ လုပ်နေတယ်။ လောကမှာ လေတွေဟာ
တောင်ကလာလိုက် မြောက်ကလာလိုက်နဲ့ ဒါဟာ လှုပ်ရှား
နေတာဘဲမဟုတ်လား။ သူက ရွှေ့ရှားနေတော့ သူနဲ့တိုက်ခိုက်
မိတဲ့ အမှိုက်တို့ ဖက်ရွက်တို့ ဒါတွေကိုလဲ သူက တုန်းကန်ပြီး
တော့ လှုပ်ရှားစေတယ်။

ဒီတော့ လှုပ်ရှားတာနဲ့ လှုပ်ရှားစေတာဟာ အတူတူပါ
ဘဲ။ တသဘောထဲပါဘဲ။ ဒါကြောင့် လှုပ်ရှားတယ်ဆိုတဲ့
အများသုံးစကားတခုကိုသာ ယူပြီးတော့ ဟောဒီမှာ ဆောင်
ပုဒ် စီထားပါတယ်။ “ယိမ်းယိုင် လှုပ်ရှား ရွှေ့သွားတတ်

သည်”တဲ့။ ယိမ်းတတ်သည်။ ယိုင်တတ်သည်။ လှုပ်ရှားတတ်သည်။ ရွှေ့တတ်သည်။ သွားတတ်သည်တဲ့။ ဒါက ဘာတုံးဆိုယင် ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ကိစ္စရသတဲ့။

ဒီတော့ “ကွေးတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ ဆန့်တယ်” စသည်ဖြင့် မှတ်တဲ့အခါမှာ လှုပ်ရှားတဲ့သဘောကို မတွေ့ပေဘူးလား၊ ယခုစမ်းကြည့် ယခု တွေ့တယ်။ လက်ညှိုးကလေး ကွေးကြည့်လိုက်၊ ဆန့်ကြည့်လိုက်၊ လှုပ်ရှားတာကို ထင်ရှား တွေ့ရတယ်။ မတွေ့လို့ကို မဖြစ်ဘူး။ အဲဒါ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ သမုဒီရဏ ရသတဲ့၊ လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောပါဘဲ။ အဲဒီလိုဘဲ “သွားတယ် သွားတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်” လို့ ရှုတဲ့အခါမှာလဲ ခြေထောက်ထဲက ရုပ်တွေဟာ တရွေ့ချင်း ရွေ့ရွေ့သွားတာကို မတွေ့ရပေဘူးလား၊ အဲဒီလို ရွေ့ရွေ့ သွားတဲ့ သဘောကို သမုဒီရဏ ရသခေါ်တယ်။ လှုပ်ရှားခြင်း ဟာ ဝါယောရဲ့ ကိစ္စဘဲတဲ့။

နောက်ပြီးတော့ အဘိဓိဟာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တဲ့၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ဆိုတာက ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ဟာပါဘဲ၊ ဥာဏဿ ဂေါစရဘာဝံ ဥာဏ်၏အာရုံအဖြစ် ရောက်ပြီးတော့ ထင်ပေါ်လာတဲ့ အခြင်း အရာပါဘဲ။ ထင်တော့ ဘယ်လိုထင်သလဲဆိုယင် ယာထာ ဝတော-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထင်ပါတယ်တဲ့၊ မဟုတ်ဘဲနဲ့ထင်တဲ့ ပညတ်မျိုးမဟုတ်ဘူး၊ ဟုတ်တဲ့အတိုင်းထင်တာတဲ့၊ အဲဒါဟာ

တတိယအကြိမ်

ပစ္စုပဋ္ဌာန် ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပစ္စုပဋ္ဌာန်ဟာလဲ ပရမတ်ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးကလဲ အနတ္တ ဒီပနီ လက္ခဏဒီပနီ ဥတ္တမပုရိသကျမ်းတို့မှာ လှုပ်ရှားတာ ရွှေ့ရှားတာတွေဟာ ပရမတ် ဝါယောဖြစ်တဲ့ အကြောင်း ရေးထားတာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ အဲဒါ ရှုကောင်းတဲ့ တရားတွေ ပါဘဲ။ မရှုကောင်းတဲ့ ‘တရား မဟုတ်ပါဘူး။’ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက ဒီမှာ ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ “သူလိုရာဘက် တွန်းလျက် ဆောင်သည်”တဲ့။ ဒီဆောင်ပုဒ် ထဲမှာ သူ-ဆိုတာက ဝါယောဓာတ်ပြောတာ၊ ဝါယော ဓာတ် ဟာ သူလိုရာဘက်ကို တွန်းတွန်းပြီး ဆောင်သွားတယ်။

ဝါယောဓာတ်မှာ အလိုရယ်လို့ရှိသလားဆိုတော့ အလိုက တော့ ဘယ်ရှိမလဲ၊ လောက ဝေါဟာရအားဖြင့် တင်စားပြီး တော့ ပြောထားတာပေါ့။ ဒကာလူတို့ အရပ်ထဲမှာလဲ တင် စားပြီးကော့ ပြောဆိုနေကြတာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ခလေးတွေ ကစားရာမှာတောင်မှ ဂေါ်လီလုံးတို့ ဘာတို့ဆို ယင်ဖြင့် “သူက ဒီဘက်လိမ့်ချင်တယ်၊ ဟိုဘက် မလိမ့် ချင်ဘူး” စသည်ဖြင့် ပြောဆိုနေကြပါတယ်။ ဘုရားဟောတဲ့ ဒေသနာ တွေမှာလဲ ဒီလိုတင်စားဟောတာတွေ ရှိတာပါဘဲ။ ယခု ဒီဆောင်ပုဒ်မှာလဲ ဒီလိုပါဘဲ ဝါယောဓာတ်မှာ အလို မရှိပေမဲ့ အလိုရှိတဲ့အနေနဲ့ တင်စားပြီး ပြောထားပါတယ်။

တတိယအကြိမ်

အမှန်ကတော့ အလိုရှိရာဘက်ဆိုတာ ဦးတန်းမိရာဘက် ပါဘဲ၊ သူက ရှေ့ဘက်ကို ဦးတန်းမိယင် ရှေ့ဘက်ကိုသွားတော့ တာဘဲ၊ နောက်ဘက်ကို ဦးတန်းမိယင်လဲ နောက်ဘက်ကို သွားတော့တာဘဲ၊ ဘေးဘက်လို ဦးတန်းမိယင်လဲ ဘေး ဘက်ကို သွားတာဘဲ၊ ဒီလို ဦးတန်းမိရာဘက်ကို နားလည် အောင်လို့ “သူလိုရာဘက်” လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒီ သူလိုရာ ဘက်ဟာ စိတ္တဇဝါယောနဲ့ ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင် စိတ်အလို ရှိရာဘက်ပါဘဲ၊ စိတ်က ကွေးချင်တယ်ဆိုယင် အတွင်းဘက်၊ ဆန့်ချင်တယ်ဆိုယင် အပြင်ဘက်ဆိုတဲ့ စိတ်အလိုရှိရာဘက်ကို တွန်းတွန်းပြီး ဆောင်သွားသလိုဘဲ ထင်ရတယ်၊ အဲဒါ ဝါယောဇာတ်ရဲ့ ဦးတန်းမိရာဘက်၊ အလိုရှိရာ ဘက်ပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် “သူလိုရာဘက် တွန်းလျက် ဆောင်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ပေးထားတာ။

အဲဒီတော့ ကွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း ရှေ့ဘက်ဖြစ်စေ နောက် ဘက်ဖြစ်စေ ဘေးဘက်ဖြစ်စေ အလိုရှိရာဘက်ကို တွန်းတွန်း ပို့နေသလို ဆွဲဆွဲယူသွားသလို “ဒီလိုဟာတွေကို ထင်ရှားတွေ့ ရတယ်၊ အဲဒါ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို တွေ့တာတဲ့။

ကဲ....ဆိုရမယ်။

သူလိုရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်။
ဝါယောဇာတ် သိမှတ်မြတ်ယောဂီ။

တတိယအကြိမ်

အဲဒါက ဝါယောဓာတ်ကို လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ သိပုံနော်။ ပစ္စုပ္ပန်ကို အဲဒီလင်္ကာထဲ ထည့်မထားတာကတော့ အလွန်လဲ အရေးမကြီးလို့၊ ပြီးတော့ ရှစ်လုံးဘွဲ့က ရှေးက သုံးပိုဒ်သာ ထည့်နိုင်တယ်။ နောက်ဆုံးကတော့ နိဂုံးချုပ်ရဦးမှာမို့ လေးပိုဒ်မစီနိုင်လို့ သုံးပိုဒ်ဘဲ ထည့်ထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ်ထဲမှာရှိတဲ့ ဝါယောဓာတ်ဆိုယင် ဘယ်အပိုင်းက ဝါယောကိုဘဲရှုရ ဒီလက္ခဏာနဲ့ ဒီရသနဲ့ ဒီပစ္စုပ္ပန်နဲ့ သိရမယ်။ ဒီသုံးမျိုးထဲက တခုခုနဲ့သိယင် ဒါဟာ အသိမှန်ပြီ။

ဘုန်းကြီးတို့က ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းတိုင်း ပိန်တိုင်း “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်” လို့မှတ်ဘို့၊ ဒီလိုမှတ်ရာမှာလဲ ဖောင်းစက ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင်၊ ပိန်စက ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် စိတ်အသိကလေးနဲ့ ရှုလိုက်ဘို့ ညွှန်ကြားနေပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုနေတော့ ဘာကို တွေ့သလဲဆိုယင် ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ဗိုက်ထဲက တောင့်တာ တင်းတာတွေ တွေ့တယ်။ အဲဒါဟာ ထောက်ကန်တဲ့ ဝါယောဓာတ်ပေါ့၊ ဝါယောရဲ့ ဝိတ္တိန္တန လက္ခဏာကို တွေ့နေတာပေါ့။ တနေရာက တနေရာ ရွေ့ရွေ့ သွားတာကိုလဲတွေ့တယ်။ အဲဒါက သမုဒီရဏ ရသကို တွေ့နေတာပေါ့။ တခါတရံကျတော့ တုန်းတုန်းပို့နေသလို ဒီလိုလဲ တွေ့ရပါတယ်။ ဖောင်းခိုက်မှာ အပြင်ဘက်ကို တုန်းတုန်းပို့နေသလို၊ ပိန်ခိုက်မှာ အတွင်းဘက်ကို တုန်းတုန်း ပို့နေသလို ဆွဲဆွဲပြီး ယူလာသလို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ဝါယော

တတိယအကြိမ်

ခတ်ကို အဘိနိဟာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ တွေ့တာတဲ့။ ဒီလိုတွေပြီး သိနေယင် အဲဒါဟာ အသိမှန်ပေါ့။ တကိုယ်လုံးမှာ ရှိတဲ့ ဝါယောဓာတ် ဆိုယင် ရှုကောင်းတာချည်း ပါဘဲ။ မိုက်က ဝါယောကိုတော့ မရှုကောင်းဘူးလို့ ဘယ်ကျမ်းဂန်ကမ္မ မဆို ပါဘူး။ ကိုယ်ခန္ဓာထဲမှာ ခြေထောက်ကနေပြီး ခေါင်းအထိ ခေါင်းကနေပြီး ခြေထောက်အထိ တကိုယ်လုံးမှာ အတွင်းက ဖြစ်ဖြစ် အပြင်ကဖြစ်ဖြစ် ပရမတ် ရုပ်ဟူသမျှတွေကို အကုန်လုံး ရှုကောင်းတယ်။ ပထဝီဘဲဖြစ်ဖြစ် အာပေါဘဲဖြစ်ဖြစ် တေ ဇောဘဲဖြစ်ဖြစ် ဝါယောဘဲဖြစ်ဖြစ် ရူပါရုံဘဲဖြစ်ဖြစ် ပရမတ် ရုပ်ဟူသမျှတွေကို အကုန်လုံး ရှုကောင်းပါတယ်။ “ဘယ်ရုပ် တော့ မရှုကောင်းဘူး၊ ဘယ်နား အပိုင်း ကတော့ ချန်ထား ရမယ်”လို့ ဒီလို ကန့်သတ်ချက်ဟာ ဘယ်ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဘယ် ဋီကာမှာမှ မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ထဲက ထင်ရှားတဲ့ တရားဆိုယင် အကုန်လုံး ရှုကောင်း တယ်လို့သာ ကိန်းသေ မှတ်ထားရမယ်။

မနေ့က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း (ယထာပါကဋ္ဌံ ဝိပဿနာ ဘိနိ ဝေသော)။ ဝိပဿနာ ဘိနိဝေသော၊ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းသို့ စ၍ ဝင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဝိပဿနာစ၍ ရှုခြင်းသည်။ ယထာပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားစဉ် အတိုင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ထင်ရှားစဉ် အတိုင်း စ၍ ရှုရမယ်လို့ ဆိုထားတယ်။ ထင်ရှားလို့ရှိယင် ဘယ်ရုပ် ဖြစ်ဖြစ် ရှုနိုင်တယ်။ ထင်ရှားတဲ့ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်ကို ရှုယင်

ဘယ်ဟာရုရု မှန်တာချည်းပါဘဲ၊ မှားတယ်လို့မဆိုရဘူး၊ အဲဒါ
ဟာ ဝိစိကိစ္ဆာ လမ်းနှစ်ခုကို ပယ်နိုင်အောင်လို့ ပြောနေတာ
ပါဘဲ။ ဒီဝိစိကိစ္ဆာ ပယ်ပုံက ဝိပဿနာပိုင်း မရောက်သေးဘူး၊
နည်းလမ်း သိရုံလောက်သာ ရှိသေးတယ်၊ ဝိပဿနာ နည်း
လမ်းအပေါ်မှာ အားမထုတ်မီ စောစောပိုင်းက ယုံမှားဖြစ်
နေမှာ စိုးလို့ အဲဒါကို ပယ်နိုင်အောင် အထပ်ထပ် ရှင်းပြီး
ဟောနေ ပါတယ်။ အကယ်၍ ယုံမှား ရှိနေယင် အဲဒါကို
ပဋိသန္ဓိဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစား ဆင်ခြင် ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်....၊
သင်ကြားပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့ သင်ကြား
တဲ့အနေနဲ့ ဘုန်းကြီးက ရှင်းပြီး ဟောနေပါတယ်။

ဝါယောဓာတ်ကို လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ သိနိုင်တာ
ကတော့ ထင်ရှားပြီ၊ ဒီတော့ ဝါယောဓာတ်ကို ဖြစ်ခိုက် ရှုနေ
လို့ရှိယင် သိနိုင်သလို တခြား ရုပ်တရားတွေလဲ ဖြစ်ခိုက် ရှုနေ
ယင် ဒီအတိုင်းဘဲ သိနိုင်မယ်ဆိုတာ နားလည်ဖို့ ပါဘဲ။ ယခု
နာမ်တရားထဲက တခုလောက် ထုတ်ပြပါဦးမယ်။ ဆောင်ပုဒ်
စာရွက်ထဲမှာ စိတ်ကိုပြထားတယ်။

အာရုံသိသော သဘော ရှိသည် တဲ့၊ အာရမ္မဏ ဝိဇာနန
လက္ခဏံ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အာရမ္မဏ ဝိဇာနန
လက္ခဏံ၊ အာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ဝိညာဉ်ဆိုတာစိတ်ဘဲ၊
စိတ်ဆိုတာ အာရုံကိုသိတဲ့ သဘောဘဲ၊ စိတ်ဟာ အာရုံရှိမှဖြစ်

တယ်၊ အာရုံမရှိယင် မဖြစ်ဘူး။ ဒီတော့ စိတ်ကလေး ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မှတ်လို့ရှိယင် အာရုံဆီ ရောက်ရောက်သွားတဲ့ သဘော၊ အာရုံကိုသိတဲ့ သဘောဘဲ ဆိုတာကို သိရတယ်။ မြင်တယ်ဆိုယင် လေ မြင်သိတာကလေးဟာ မြင်စရာအဆင်းကလေးဆီ ရောက် ပြီး အဲဒီအဆင်းကို သူကသိသွားတယ်။ အဲဒီမှာ ပြေးကပ်သွား သလိုဘဲ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ကြားတယ်ဆိုယင် အသံကလေး ဆီ ပြေးကပ် သွားသလိုဘဲ၊ နံတယ် ဆိုယင်လဲ အနံ့ဆီ ပြေး ကပ်သွားသလိုဘဲ၊ စားတယ် ဆိုယင်လဲ အရသာ ကလေးဆီ ရောက်သွားသလိုဘဲ၊ ထိတယ် ဆိုယင်လဲ ထိတဲ့ အာရုံနဲ့ တိုက် ခိုက် သွား သလိုဘဲ သိသွားတယ်။ အဲဒီလို အာရုံသိသော သဘောဟာ ထင်ရှားပါတယ်။

စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်တာကမူ သာပြီး ထင်ရှားသေး တယ်။ ဒီ (မုရ္ဗာ)ကနေပြီး မန္တလေး မဟာမြတ်မုနိ ဘုရားကြီး ကို စဉ်းစား လိုက်ယင် ပေါ် မလာ ဘူးလား၊ စိတ်က သွား တာဘဲ။ စစ်ကိုင်း တံတားကြီး စဉ်းစားလိုက်ယင် မပေါ် ဘူး လား၊ ပေါ် တယ် နော်။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး လျှောက်ပြီး စဉ်း စားလိုက်၊ ဒါလဲ ပေါ် တာ ဘဲ၊ နီးနီး ဝေးဝေး ပေါ်တယ် ဒကာလူရ။ ကိုယ်ရောက်ဘူးတဲ့ ကိုယ်သိဘူးတဲ့ အာရုံတွေ ကို စဉ်းစားလိုက်ယင် အဲဒီအာရုံတွေကို သိသွားတာဟာ စိတ်ဘဲ၊ စိတ်ကလေး အာရုံဆီ ရောက်ရောက် သွားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အာရုံသိသော သဘောရှိသည်တဲ့၊ ကိုင်း ဆိုရမယ်။

တတိယအကြိမ်

အာရုံသိသော သဘောရှိသည်။

ခေါင်းဆောင်အလား ရွှေသွားတတ်သည်။

ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ ရွှေသွားခြင်း ကိစ္စ ရှိသည် ခေါင်းဆောင်
အလား ရွှေသွားတတ် သည်တဲ့။ အလုပ် တခုကို လူအများ
ပေါင်းစုပြီး လုပ်တဲ့အခါ ခေါင်းဆောင်ဆိုတာ ရှိရတယ်။
ကူလီတောင်မှ ခေါင်းဆောင် ရှိရသေးတာဘဲ။ အေး လယ်
သမားတွေများ ဆိုလို့ ရှိယင် စပါး ရိတ်တဲ့ အခါ ကာလ
တွေမှာ ခေါင်းဆောင် ရှိရတယ်၊ သူတို့အဖွဲ့တွေမှာ တဖွဲ့တဖွဲ့
ခေါင်းဆောင်ကောင်း တယောက် တယောက် ရှိရတယ်....၊
ကောက်စိုက်တဲ့ အခါလဲ ခေါင်းဆောင် ရှိရတယ်၊ အဲဒီခေါင်း
ဆောင်က ရွှေကနေပြီး လုပ်ဆောင် သွားယင် နောက်က လူ
တွေက သူလိုဘဲ လိုက်လုပ်ရတယ်။ အဲဒီလိုပဲတဲ့တဲ့၊ စိတ်က
အာရုံဆီ ရှေးဦးစွာ ရောက်သွားသလို သူက အာရုံကို သိသွား
တယ်၊ သူနောက်က လိုက်ပြီးတော့ ဒီပြင် စေတသိက် တရား
တွေက ပါသွားကြတယ်၊ ထင်ရှားတာနဲ့ ပြောရမယ် ဆိုယင်
တော့ မြင်ပြီးလို့ရှိယင်လေ မြင်ရတဲ့ အာရုံကလေးက နှစ်သက်
စရာကောင်းယင် လောဘက နောက်က လိုက်မဖြစ်ဘူးလား....၊
စိတ်ဆိုးစရာ မုန်းစရာ အာရုံနဲ့ တွေ့လို့ ရှိယင်လဲ စိတ်က သိပြီး
တာနဲ့ နောက်က ဒေါသတွေ လိုက်လာတယ်၊ ကြည်ညိုစရာကို
တွေ့လို့ရှိယင် သဒ္ဓါက နောက်က လိုက်လာတယ်၊ အဲဒီလိုပဲတဲ့
ဒကာလူရ။ ရွှေကနေပြီး စိတ်က ဂုဏ်ယူစရာကို တွေ့လို့ ရှိယင်

တတိယ နိဗ္ဗာန်

မာနက နောက်က လိုက်လာတယ်။ ရွှေကနေပြီးတော့ တွယ်
တာစရာကို တွေ့လို့ရှိယင်၊ မန္တရီယ ဝန်တိုခြင်းက နောက်က
လိုက်လာတယ်။ ရွှေကနေပြီးတော့ မကျေနပ်စရာကလေးများ
တွေ့လို့ရှိယင် သူတပါး ကောင်း စား နေတာကို မနာလိုတဲ့
ဣဿာက နောက်က လိုက်လာတယ်။ သနားစရာအာရုံကို
တွေ့လို့ရှိယင် နောက်က ကရုဏာ လိုက်လာတယ်။ ကောင်းတဲ့
တရားရော မကောင်းတဲ့ တရားရော ဒီအတိုင်းပါဘဲ။

ဒါကြောင့် စိတ်ကလေးဟာ ခေါင်းဆောင်နဲ့တူတယ်တဲ့၊
ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ကရွှေက ဆောင်နေသလိုဘဲ၊ စေတသိက်
တရားတွေ နောက်ကလိုက်လာဘို့ရာ သူကရွှေဆောင်ရွေရွက်
လုပ်နေတဲ့သဘောပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ခေါင်းဆောင်အလား
ရွှေသွားတတ်သည်တဲ့။ စိတ်ကလေးကို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း
အဲဒါကိုသိတယ်၊ စိတ်ကလေးမှတ်လိုက်ယင် အာရုံဆီရောက်ပြီး
အာရုံကို သွားသိတဲ့ သဘော ထင်ရှားတယ်၊ ပြီးတော့ သူက
ခေါင်းဆောင်နေတယ်၊ သူ့ကိုမရှုမှတ်လို့ရှိယင် လောဘ၊ ဒေါ
သတွေ ဖြစ်လာနိုင်တယ်၊ ကြည်ညိုတဲ့ သဒ္ဓါစသည်တို့လဲ ဖြစ်
လာနိုင်တယ်၊ အဲဒီလိုလဲ ထင်ရှားနေတယ်၊ ဒီတော့ ခေါင်း
ဆောင်အလား ရွှေသွားတတ်သည်ဆိုတဲ့ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသ-ရွှေသွား
ခြင်းကိစ္စဆိုတဲ့ ဒီရသကိုလဲ ရှုရကလေးနဲ့ သိနိုင်တယ်။ စာနဲ့
ကျွန်နေစရာမလိုပါဘူး။

နောက်တခုကတော့ ပဋိသန္ဓိ ပစ္စုပ္ပန်၊ ရှေးစိတ်နှင့် စပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ဥာဏ်၌ ထင်သည်တဲ့။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ စိတ်ကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း လိုက်ပြီးရှုနေယင် နောက်စိတ် ကလေးတွေကရှေးစိတ်ကလေးနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်နေတယ်လို့ ဒီလို ထင်ရှားတယ်။ အဲဒါလဲ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေရင်း ကြံစည်တဲ့ စိတ်ကလေးဖြစ် လာယင် အဲဒီစိတ်ကလေးကို မှတ်လိုက်၊ နောက်စိတ်တခုက ထပ်ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီစိတ်ကိုလဲ မှတ်လိုက်၊ နောက်တခုက ထပ်ဖြစ်လာပြန်တယ်။ ဒီနည်းဖြင့် စိတ်ကလေးတွေ တစိတ်ချင်း တစိတ်ချင်း ဖြစ်ဖြစ်နေလိုက်တာ ဒကာလူရေ၊ ဘာနဲ့တူ သလဲဆိုတော့ စိတ်ပုတီးစေ့ကလေးများ တစေ့ချင်း တစေ့ချင်း ကျကျနေတာနဲ့ တူနေတာဘဲ။ စိတ်တခုက ဖြစ်လိုက် အဲဒီ စိတ်ကို မှတ်လိုက် အဲဒီစိတ်က ပျောက်သွားလိုက် နောက်စိတ် တခုကဖြစ်လိုက်နဲ့ စိတ်ကလေးတွေစဉ်ပြီးတော့ ဖြစ်နေတာကို တခါတခါများ တော်တော်ကြာအောင် မှတ်ရတတ်တယ်။

အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်များ တခါတရံမှာ ထုပ်ဆီးတမ်း ကစားနေသလိုပါဘဲ။ ထုပ်ဆီးတဲ့ ကလေးတွေမှာ ဒီဘက်က ဆီးလိုက် ဟိုဘက်က အပေါက်ရှာပြီးတော့ ပြေးလာလိုက်၊ ဟိုဘက်လိုက်ပြီးဆီးလိုက် ဒီဘက် ရောက်လာလိုက်နဲ့ ပေါ့လေ။ အဲဒီလိုဘဲ စိတ်ကလေးက ဒီဘက်ရောက်လာလို့ သူ့ကိုလိုက်

မှတ်လိုက်၊ သူကဟိုဘက်ရောက်သွားလိုက်၊ အဲဒီစိတ်ကိုမှတ်
 လိုက်၊ သူကတမျိုးဖြစ်လိုက်နဲ့ တခါတခါမျှား ဘယ်နှယ်နေတုံး
 ဆိုတော့ “အေးကွ- မင်းကမိအောင်ဖမ်းနိုင်ယင် ဖမ်း၊ ငါက
 လွတ်အောင်ပြေးမယ်” ဆိုသလိုဘဲ စိတ်တွေက ထွက်နေလိုက်
 တာဟာ အတော်ကို ရယ်စရာကောင်းတယ်၊ အဲဒီလို စိတ်
 ကလေးတွေ တခုချင်းဖြစ်နေတာကို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်
 တိုင်တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် တွေ့နိုင်တယ်၊ လူကြီးတွေ
 ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ မဟုတ်ပါဘူး၊ ၁၀-နှစ်၊ ၁၁-နှစ်အရွယ်
 ကလေးတွေလဲ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဘုရား လက်ထက်တော်က
 ဆိုယင် ခုနစ်နှစ်အရွယ်ကလေးတွေတောင် ရဟန္တာဖြစ်နေကြ
 သေးတာဘဲ။ တချို့ကလေးတွေကလေ သိပ်အပြောကောင်း
 တယ်၊ အသိလဲကောင်းတယ်။ စိတ် ကလေးတွေ စိစဉ်ပြီး
 ဖြစ်နေပုံကို သူတို့က ပြောနေတာဟာ လူကြီးတွေကတောင်
 အံ့ဩရတယ်၊ အဲဒီကလေးတွေဟာ ဘယ်အရွယ်လောက်တုံး
 ဆိုတော့ ၁၀-နှစ်၊ ၁၁-နှစ် အရွယ် ကလေးတွေဘဲ၊ ဘာမှ
 မကြီးသေးဘူး၊ ဒါပေမဲ့ တချို့လူကြီးတွေက သူတို့လောက်
 မပြောတတ်ဘူး၊ သိပ် အားရစရာ ကောင်း တယ်၊ ဒီကလေး
 တွေဟာ စာသင်စာတတ်လဲမဟုတ်ဘူး၊ စိတ်စေတသိက်ဆိုတဲ့
 ကျမ်းဂန်စကားကို ဘာမှမသိသေးဘူး၊ မသိပေမဲ့ ပြောတတ်
 တယ်၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့လာတာကိုး၊ သဒ္ဓိဌိကော၊ ကျင့်ကြံ
 အားထုတ်က မုချကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်နိုင်သော တရားတော်မြတ်

ပါပေတဏှာ။ ကိုယ်တိုင်ကျင့်တော့ ဒီစိတ်ကလေးတွေကို ကိုယ်တိုင်သိလာတာ။ ဒါကြောင့် တွေ့နိုင်ပါတယ်။ တွေ့ချင် လို့ရှိယင် စမ်းသာ ကြည့်ပေတော့၊ အဲဒီလို စိတ်ကလေးတွေ တခုချင်း တခုချင်း ဆက်ဆက်ပြီးတော့ ရွှေစိတ်ဆုံး နောက် စိတ်ဖြစ်၊ ရွှေစိတ်ဆုံး နောက်စိတ်ဖြစ်နဲ့ မကုန်နိုင် မဆုံးနိုင် အောင် စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ယင် ဒါက ဗစ္စုပ္ပန်နဲ့ တွေ့နေတာတဲ့၊ အဲဒါကို ဆိုရမယ်။

ရွှေစိတ်နှင့်စပ် အထပ်ထပ်ဖြစ်သည်။
စိတ်တရား မှတ်သားမြတ်ယောဂီ။

အဲဒီစိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်နေတာကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသာ ရှုကြည့်ပါ။ ရှုကြည့်လို့ရှိယင် အာရုံဆီရောက်ပြီး အာရုံကို သိတဲ့သဘောကလေးဘဲလို့လဲ ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်နဲ့ ရှင်းပြီးတော့ သိပါလိမ့်မယ်။ နောက်ပြီးတော့ စိတ်က ရွှေက သွားလို့ စေတသိက်ခေါ်တဲ့ လောဘတို့ ဒေါသတို့ သဒ္ဓါတို့ သတိတို့ အစရှိတဲ့ အဆိုးအကောင်းတွေက နောက်ကလိုက်ပြီး ဖြစ်နေ တယ်ဆိုတာကိုလဲ တွေ့ပါလိမ့်မယ် ဒကာလူရ။ ရွှေစိတ်နဲ့စပ်ပြီး ရွှေစိတ်ဆုံး နောက်စိတ်ဖြစ်၊ ရွှေစိတ်ဆုံး နောက်စိတ်ဖြစ်နဲ့ တစိတ်ချင်း တစိတ်ချင်း စိပြီးဖြစ်နေတာကိုလဲ တွေ့ပါလိမ့် မယ်။ တချို့ယောဂီတွေက “ဘယ်တော့များတရားကဆုံးမှလဲ၊ ဘယ်တော့ တရားအဆုံးကို ရောက်မလဲ ပြီးဆုံးမလဲ” လို့မေး တော့ ဘုန်းကြီးတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေက “မှတ်သိနေရတဲ့ တတိယအကြိမ်

စိတ်တွေ ကုန်သွားတဲ့အခါ တရားဆုံးမယ်”လို့ ဒီလိုပြောရတာ ကိုး၊ ဒီလိုပြောတော့ မေးတဲ့ယောဂီက “ဒီလောက်များနေတဲ့ စိတ်တွေ ကုန်ဆုံးသွားမှဆိုတော့ ကုန်မှ ကုန်ပါဟော့မလား” လို့တေးမိသတဲ့။ ဒီလိုစိတ်တွေ မကုန်မဆုံးနိုင်အောင် တစိတ် ချင်းဖြစ်နေပုံကို ဓမ္မပဒမှာ ဟောထားတယ်။

ဒုရင်္ဂမံ ဧကစာရံ၊ အသရီရံ ဂဟာသယံ။

ယေ စိတ္တံ သံဃမေသန္တိ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ။

ဒုရင်္ဂမံ၊ ဝေးသော အရပ်သို့လဲ သွားတတ်သည်တဲ့။ စိတ်ဆို တာ ဝေးတဲ့အရပ်လဲ သွားတတ်တယ်၊ ဘယ်လောက် ဝေးဝေး စိတ်ကူးလိုက်ယင် ဖြုတ်ကနဲ ရောက်သွားတာဘဲ၊ ဒကာလူ ရန်ကုန်ကို ရောက်ဘူးရွဲလား၊ ရွှေတိဂုံဘုရားကြီး ရောက်ဘူးမှာ ပေါ့၊ အဲဒီရွှေတိဂုံဘုရားကြီး သွားလိုက်စမ်းပါ။ (ရောက်ပါပြီ ဘုရား)။ ပြန်လာခဲ့ပါ၊ (ပြန်လာပါပြီ ဘုရား) မြန်လိုက်တာ ပါလား ဒကာလူရ။ မြန်တယ်နော် စိတ်က အင်မတန် မြန် တယ်။ ဒကာလူ စရိတ် ဘယ်လောက် ကုန်သတုံး၊ (ဘာမှ စရိတ်မကုန်ပါဘုရား)။ အေး....ဘယ်သူမှလဲ မတားမြစ်နိုင်ပါ ဘူး။ ဒကာလူနွယ် ရန်ကုန်တွင် ဘယ်က လိမ့်မတုံး.... နိုင်ငံခြား သွားချင်လဲ သွားနိုင်သေးတယ်၊ ဘာလက်မှတ်မှ မယူရဘူး၊ သိပ်နေရာကျတယ်။ လေယာဉ်ပျံ စရိတ်လဲ မကုန်ဘူး၊ ဘာမှ မကုန်ဘူး၊ သွားနိုင်တယ်၊ ရောက်ဘူးတဲ့ နေရာဆိုလို့ ရှိယင် သွားနိုင်တာဘဲ၊ မရောက်ဘူးတဲ့ နေရာတောင် စိတ်မှန်းနဲ့တော့

တတိယအကြိမ်

သွားနိုင်သေးတာဘဲ၊ မရောက်ဘူးတဲ့ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်
 လဲ စိတ်နဲ့မွန်းသွားလိုက်ယင် ရောက်တာဘဲ။ သို့သော် တကယ်
 နတ်ပြည်စစ် အတိုင်းကတော့ ဟုတ်ချင်မှဘဲ ဟုတ်မယ်၊ ဘာဖြစ်
 လို့ဒီလို ပြောရသလဲ ဆိုတော့ ကိုယ်မရောက်ဘူးတဲ့ နေရာကို
 မွန်းကြည့်လို့ရှိယင် လွဲနေတတ်တယ်။ ကိုယ်မရောက်ဘူးတဲ့မြို့
 တွေကို ပြောသံကြားနဲ့ မွန်းကြည့်ထားယင် မြစ်ရဲ့ အရှေ့ဘက်
 ကထင်ပေမဲ့ အနောက်ဘက်ကလဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ မရောက်
 ဘူးတဲ့ နေရာကို စိတ်နဲ့ မွန်းထားတာဟာ တယ်မမှန် တတ်ဘူး၊
 ရောက်ပြီးမှ သေချာတာဘဲ၊ ရောက်ဘူးတဲ့ နေရာ ဆိုလို့ရှိယင်
 နတ်ပြည်လဲ သွားကြည့် အမှန်အတိုင်း တွေ့ရတယ်။

ဒါကြောင့် စိတ်ဆိုတာ ဝေးတဲ့အရပ်လဲ သွားတတ်တယ်။
 ကိုယ်နဲ့မဆိုင်တဲ့ မကြံသင့် မသွားသင့်တဲ့ ဒီလို အလှမ်း ကွာတဲ့
 နေရာတွေလဲ သူက သွားတတ်တယ်။ ကိုယ်က အရွယ်တွေကြီး
 နေပေမယ့်လို့ ကိုယ့်အရွယ်နဲ့ မတော်တာတွေလဲ လျှောက်ပြီး
 ကြံချင် ကြံနေတတ်တယ်။

ဒုရင်္ဂမံ၊ ဝေးသော အရပ်သို့လည်း သွားတတ်သော။ ကေ
 စာရံ၊ တခုချင်းသာ ဖြစ်လေ့ရှိသော။ စိတ်ဆိုတာ တခုချင်း
 သာဖြစ်လေ့ ရှိတယ်။ စိတ်တွေ နှစ်ခု၊ သုံးခု၊ လေးခု၊ ငါးခု၊
 တပိုင်နက် ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့ စိတ်ဟာ မပျက်ဘဲ
 တစိတ်ထဲ တည်နေတာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ တစိတ်ပြီး တစိတ် ပုတီး

တတိယအကြိမ်

စေ့ကလေးတွေလို တခုပြီးတခု ဒီလိုဖြစ်နေတာ၊ အဲဒါ ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနေအားဖြင့်တော့ ယုံဘို့တောင် ခက်တယ်၊ သူ့ စိတ်ကိုရှုမှ မရှုဘဲ၊ ငယ်ငယ်ထဲက ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်ဟာ ယခု ထက်ထိ တစိတ်တည်း ထင်မှတ် နေတယ်၊ ဘယ်မှ အပြတ် အခြားမရှိဘူး တဆက်တည်းဘဲလို့ ထင် နေ တယ်။ ယခု ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်တွေက “စိတ်ဟာ တခုစီ ဖြစ်နေတယ်” ဆိုတာကို လက်ခံနေကြတာဟာ ဘုရားဟောတွေ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတွေ ကျမ်းဂန်တွေမို့ လက်ခံနိုင်ကြတာဘဲ၊ အဲဒီ ကျမ်းဂန်တွေကို ရှိ သေလို့သာ ယုံနေကြရတာ၊ ကိုယ့်စိတ်ထဲ ကံတော့ အဲဒီလို တစိတ်စီ ဖြစ်နေတယ်လို့ မထင်ဘူး။ တစိတ်ချင်း ဖြစ်နေတာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိချင်ယင်တော့ တရားအားထုတ် ကြည့်ပေ တော့။ မြတ်စွာဘုရားက “သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ.... ပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့် စိတ္တာ နှုပဿနာကို ဟောထားတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒီစိတ်တွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသာ မှတ်ကြည့် ပါ၊ မှတ်ကြည့်လို့ ရှိယင် စိတ်တွေဟာ တခုပြီးတခု အရှိအရှိနဲ့ ထွက်လာကြတာကို တွေ့မယ်၊ ဖြစ်ပြီးတော့လဲ မကြားဘူး၊ ဒီက အမှတ်သတိနဲ့ ရှုကာ ရှိသေးတယ် သူက ပျောက်သွားပြီ၊ စိတ် ကူးတယ်လို့ မှတ်လိုက်ယင် အဲဒီစိတ်ကူးက မရှိဘူး၊ စဉ်းစား တယ်လို့ မှတ်လိုက်ယင် သူက မရှိဘူး၊ ကြံတယ်လို့ မှတ်လိုက် ယင် ကြံတာက မရှိဘူး၊ စိတ်ကလေး တွေက ရှေ့က ဖြစ်လို့ နောက်က မှတ်လိုက်ယင် ပျောက်ပျောက် သွားတယ်၊ မရှိဘဲ

မရှိဘဲ ဖြစ်ဖြစ် သွားတယ်။ အဲဒါကို ကိုယ် တိုင် တွေ့ ရ တယ်။ ပျောက်သွားတယ် ဆို ပေ မဲ့ လုံး လုံး ပျောက် သွား တာ လဲ မဟုတ်ဘူး။ နောက်ထပ်လဲ တခုက ဖြစ်သေးတာဘဲ။ အဲဒါကို ရှုလှိုက်လှို ပျောက် သွား ပြန် တော့ နောက် တခါ တခုက ဖြစ်ပြန်တာဘဲ။ ကုန်ကို မကုန်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒါတွေကို ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်တိုင်တွေ့ပါတယ်။

ကေစာရုံ၊ တခုချင်းသာဖြစ်လေ့ ရှိသော။ အသရီရုံ၊ ကိုယ် အကောင် အထည်လဲ မရှိသော။ စိတ်ဟာ ကိုယ်အ ကောင် အထည်လဲ မရှိဘူးတဲ့။ ရုပ်ကတော့ အထည်ဒြပ်တွေ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာတုံးလို့ မေးယင် ဒါဘဲလို့ လက် ညှိုး ထိုး ပြ လို့ ရတယ်....။ ကိုင်ပြလို့လဲ ရတယ်....။ ပြီးတော့ ရုပ်က အထည်ဒြပ်နဲ့ ရှိနေတဲ့ အတွက် သူ့ကို ဖမ်းထားလို့လဲ ရတယ်။ ကြိုးနဲ့ချည်ထားလို့လဲ ရတယ်။ အခန်းထဲ ပိတ်ထားလို့ လဲ ရတယ်....။ စိတ်ဆိုတာကတော့ အထည်ဒြပ် မရှိဘူး....။ ဒါ ကြောင့် စိတ်ဆိုတာက ဘယ်ဟာတုံးလို့ မေးယင် ပြဘို့ရာ ခက် တာပေါ့။ “အာရုံသိတာဟာ စိတ်ပါတဲ့” လို့ ဒီလိုသာ ပြောရ တယ်။ အဲဒီ စိတ်ကလေးဟာ ဘယ်နားကနေ ဖြစ် နေ တုံး လို့ မေးယင် အပြောရခက်တယ်။ လက်ညှိုးထိုးပြလို့လဲ မဖြစ်ဘူး....။ ခေါင်းထဲကလိုလို ရင် ဘတ် ထဲ က လို့ လို့ မိုက် ထဲ က လို့ လို့ နဲ့ သူ့ဟာ အပြောရခက်ပါတယ်။

သေချာတာကတော့ မြင်တဲ့အခါ မျက်စိထဲက ဖြစ်တယ်။ အဲဒါတော့ သေချာပါတယ်။ ကြားတဲ့အခါ နားထဲကဘဲ။ နံတဲ့အခါ နှာခေါင်းထဲကဘဲ။ စားတဲ့အခါ လျှာပေါ်ကဘဲ။ တွေ့ထိတဲ့အခါကတော့ ထိရာဌာနကပေါ့။ ခေါင်းကထိယင် ခေါင်းကဘဲ။ ခြေထောက်ကထိယင် ခြေထောက်ကဘဲ။ လက်ကထိယင် လက်ကဘဲ။ ကိုယ်တွင်းကထိယင် ကိုယ်တွင်းကဘဲ။ အဲဒီထိရာထိရာကဘဲ ထိသိတဲ့စိတ်က ဖြစ်တယ်။ အဲဒါ ငါးခု ကတော့ သေချာ ပါတယ်။ ဒီပြင် စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်မှုတွေကတော့ မသေချာဘူး။ ကိုယ်တွေ့နဲ့ ပြောရမယ်ဆိုယင် ဘယ်ကလို့လို့ ဘယ်ကလို့လို့နဲ့ မသေချာဘူး။ အဋ္ဌကထာ ဆရာတွေကတော့ ရင်ချိုင့်ထဲမှာ နှလုံးသွေးထဲက ဟဒယဝတ္ထု ခေါ်တဲ့ နှလုံးရုပ် မှီပြီး ဖြစ်နေတယ်လို့ ဒီလို ဖွင့်ပြ ထားပါတယ်....။

အနောက်နိုင်ငံက ဆရာတွေကတော့ ခေါင်းထဲက ဦးနှောက်ထဲကလို့လို့ သူတို့က ဒီလို ပြော ကြ တယ်....။ သူ့ ဥစ္စာ လဲ စဉ်းစားကြည့်လို့ရှိယင် ခေါင်းထဲကလို့ ထင်မယ်ဆိုလဲ.... ထင်စရာဘဲ။ အဲဒီတော့ သူတို့ဟာကို မဟုတ်ဘူးလို့လဲ ပြောလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဟုတ်တယ်လို့လဲ ဝန်ခံလို့ မဖြစ်ဘူး။ အဲဒါပြောရတော့ ခက်ပါတယ်။ မလွယ်လှပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ထိတ်လန့်တဲ့ အခါကျတော့ ရင်ထဲ နှလုံးထဲက ဒိတ်ကနဲ ခုန်သွား တတ်တယ်။ ဝမ်းနည်းစရာတွေ စိတ်ပျက် စရာတွေ တွေ့တော့လဲ ရင်ထဲ နှလုံးထဲက အောင့်နေတတ်တယ်။ အဲဒါ ထောက်ဆ ပြီးတော့

စိတ်ဆိုတာ ရင်ထဲ နှလုံးထဲက ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း ဌိကာ ဆရာ
တွေက အဋ္ဌကထာ အဆိုကို ထောက်ခံ ကြတယ်....၊ အဲဒါကို
ထောက်ဆယ်င်တော့ ရင်ထဲ နှလုံးထဲကဘဲ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရ
မူဘဲ။

ဒါပေမဲ့ စိတ်ကလေးဟာ ဘယ်နားက ဖြစ်တယ်လို့ တိတိ
ကျကျ ပြောပြဖို့ကတော့ မလွယ်ဘူး၊ ပြပေးယ်လို့လဲ သူက
အထည်ခြစ်မရှိတော့ သူ့ကို ထင်ရှား တွေ့မြင်သွားဖို့ မလွယ်
ဘူး။ ပြီးတော့ စိတ်ကလေးက အထည်ခြစ် မရှိတော့ သူ့ကို
ဖမ်းလို့လဲ မရဘူး၊ ရုပ်ဝတ္ထုလို ကြိုးနဲ့ ချည်ထားလို့လဲ မဖြစ်
ဘူး၊ အခန်းထဲ ပိတ်ထားလို့လဲ မဖြစ်ဘူး၊ မိမိ ကိုယ်တိုင် ကလဲ
စိတ်ကလေးကို မသွားနိုင်အောင် ထိန်းထားလို့ မရဘူး....၊
အာဏာပိုင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကလဲ စိတ်ကလေးကို ဖမ်းထားလို့
ရပါ့မလား၊ မရဘူး၊ စိတ်တော့ ဘယ်နှယ်မှ မတတ်နိုင်ဘူး....၊
ဘာကြောင့်တုံးဆိုတော့ သူ့မှာ အထည်ကိုယ် မရှိလို့ တဲ့။

အသရီရုံ၊ အထည်ကိုယ်လဲ မရှိသော။ ဂုဟာသယံ၊ ကိုယ်
တည်းဟူသော လိုဏ်ခေါင်း၌ ကိန်းအောင်း နေသော။ မြင်တဲ့
အခါ မျက်စိထဲက ဖြစ်တယ်၊ ကြားတဲ့ အခါ နားထဲက
ဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် ဒီကိုယ်ထဲကဘဲ မှီပြီး ဒီစိတ်ကလေးဖြစ်နေ
ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ထဲမှာ ကိန်းအောင်း နေတယ်လို့
ဆိုပါတယ်။ ဂုဟာသယံ၊ ကိုယ်တည်းဟူသော လိုဏ်ခေါင်း၌

ကိုန်းအောင်းနေသော။ စိတ္တံ၊ အာရုံကို သိတတ်သော စိတ်ကို။
ယေ၊ အကြင်ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ သံယမေဿန္တိ၊ စောင့်
စည်းနိုင်ကုန်လတ်။ တေ၊ ထိုစိတ်ကို စောင့်စည်း နိုင်သော
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မာရဗန္ဓနာ၊ ကိလေသာ မာရ်တည်း
ဟူသော သူသတ် သမား၏ အနှောင် အဖွဲ့မှ။ မောက္ခန္တိ...
လွတ်မြောက်ကြပေကုန်လတ်။

အဲဒီ စိတ်ကလေးကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုပြီးတော့ စောင့်
စည်းနိုင်လို့ရှိယင် ကိလေသာ အနှောင် အဖွဲ့မှ လွတ်ပါလိမ့်
မယ်တဲ့၊ ကိလေသာတွေကို မာရလို့ ခေါ်တယ်၊ မာရ-ဆိုတာ
သူသတ်သမားကြီးတဲ့၊ ဒီကိလေသာ ရှိနေတဲ့ အတွက် ဘဝတိုင်း
ဘဝတိုင်း အသစ်ဖြစ်ရတယ်၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း တဘဝတဘဝ
တခါတခါ သေရတယ်၊ အဲဒါဟာ သတ္တဝါတွေကို ကိလေသာ
ကသတ်နေတာတဲ့။ ဒါကြောင့် ကိလေသာ သူသတ် သမား၏
အနှောင် အဖွဲ့က လွတ်သွားပါလိမ့်မယ်လို့ ဆိုပါတယ်၊ ဒကာ
လူတို့ မလွတ်ချင်ဘူးလား၊ လွတ်ချင်ယင် ဒီစိတ်ကလေးကို
စောင့်ရှောက်ရလိမ့်မယ်။ စောင့်ရှောက်တော့လဲ ကြိုးနဲ့ဘာနဲ့
ချည်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ ဒီစိတ်ကလေးကို သတိနဲ့ ရှုမှတ်ရလိမ့်မယ်။

ဒီ ဂါထာက ဆိုထားတာနဲ့ ဆောင်ပုဒ်က ပြတဲ့ လက္ခဏာ
ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် သိပုံနဲ့ မကိုက်ဘူးလား။ စိတ်ဟာ အာရုံကိုသိ
တတ်တယ်၊ ရှေ့ကသွားတတ်တယ်။ ရှေ့စိတ်နဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့
မကုန်မဆုံးနိုင်အောင် အထပ်ထပ် ဖြစ်တတ်တယ်တဲ့။ ဒီအထဲ
တတိယအကြိမ်

မ္ဗာ (ပဋိသန္ဓိပစ္စုပ္ပန်) ရှေ့စိတ်နဲ့ စပ်ဖြစ်တယ် ဆိုတာကလေးကို သိဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါကလေးကို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးသိတယ်။ ဘာစာမှ ကျက်နေဘို့ မလိုဘူး။ စိတ်ကလေးကိုသာ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုနေပါ။ အဲဒီလို ရှုနေယင် သိပါတယ်။ စိတ်ကလေးဟာ တခုချင်း တခုချင်း ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင် သိတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်တိုင် တွေ့ထားတော့ ဘယ်လောက် အဘိုးတန်သလဲဆိုယင် “တဘဝ တဘဝ မ္ဗာ သေတယ်” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကိုလဲ သူ့နားလည်တယ်။ “ဘဝအသစ်မှာ ပဋိသန္ဓေနေတယ်၊ အသစ်ဖြစ်တယ်” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကိုလဲ သူ့နားလည်တယ်။ ကိုယ်တွေ့နဲ့ နားလည်တာ၊ စာတွေ့မဟုတ်ဘူး။

နားလည်ပုံကတော့ စိတ်ကလေးကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိနေယင် အဲဒီ စိတ်ကလေးတွေ ပျောက်ပျောက် သွားတာလဲ မတွေ့ပေဘူးလား။ အဲဒီလို စိတ်ကလေး ပျောက် သွား တာ တွေ့ရတော့ “သေတယ်ဆိုတာလဲ နောက်ဆုံး ကျတော့ ဒီလို စိတ်ကလေး ပျောက်ဆုံး သွားတာဘဲ” လို့ ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်နဲ့ သဘောပေါက်ပြီး သိတယ်။ စိတ်ကလေး တခု တခု ဆုံးသွားတော့ နောက်စိတ် တခုတခုက ထပ်ပြီး ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရတော့ “ဘဝအသစ် ဖြစ်တယ် ဆိုတာလဲ ဒါမျိုးဘဲ။ ရှေးဘဝက စိတ်ကလေးတခုဆုံးတော့ နောက်ဘဝ မ္ဗာ စိတ်ကလေးတခု အသစ် ဖြစ်တာဘဲ” လို့ ဒီလို သဘော

ပေါက်ပြီး သိတယ်၊ အဲဒါဟာ စုတိနဲ့ ပဋိသန္ဓေကို ကိုယ်ပိုင် ဥာဏ်နဲ့ သိသွားတာတဲ့။

အဲဒီ စုတိနဲ့ ပဋိသန္ဓေကို ကိုယ်ပိုင်ဥာဏ်နဲ့ သိသွားလို့ ရှိယင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သဿတဒိဋ္ဌိကလဲ လွတ်တယ်၊ ဥဒ္ဓစ္ဆဒ ဒိဋ္ဌိကလဲ လွတ်တယ်။ သဿတဒိဋ္ဌိဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါလို့ ထင်မှတ် ရတဲ့ စိတ်ကလေးနဲ့တကွ တကိုယ်လုံးဟာ အမြဲတမ်း တည်နေ တယ်၊ ဟိုဘဝ ဒီဘဝ ပြောင်းပြီးတော့ တည်နေတယ်၊ ပျက်စီး ခြင်းမရှိဘူးလို့ ဒီလိုထင်တာဟာ သဿတဒိဋ္ဌိတဲ့ ဒကာလူရ။

“အမှန်အားဖြင့်တော့ စိတ်ဆိုတာ ဖြစ်ပြီး ချက်ခြင်းပျောက် သွားတာဘဲ၊ ဘဝ အသစ်မှာ ဖြစ်တဲ့ စိတ်ဆိုတာလဲ ရှုမှတ် နေတုန်း အသစ်အသစ် ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးမျိုးဘဲ၊ ဟိုဘဝ ကစိတ်လဲ ဒီဘဝကို မလာဘူး၊ ဒီဘဝကစိတ်လဲ နောက်ဘဝကို မသွားဘူး”လို့ ဒီလို သိနေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တ ဝါ အကောင်အထည်အလိုက် ဘဝအသစ်ကို ရွှေ့သွားတယ်လို့ ထင်တဲ့ အဲဒီသဿတ အယူဟာ ကင်းစင် မသွားပေဘူးလား၊ အဲဒီအယူဟာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒါက သဿတဒိဋ္ဌိ ကင်း သွားတာတဲ့။ ဥဒ္ဓစ္ဆဒဒိဋ္ဌိ ဆိုတာကတော့ “သေသွားယင် ဘာမှမရှိတော့ဘူး၊ မီးဖုတ်လိုက် ပြာဖြစ်သွားသည်၊ မြေကြီး ဩဇာဖြစ်သွားသည်၊ နောင်ဘဝရယ်လို့ မရှိဘူး”လို့ ဒီလိုဆင် တာဟာ ဥဒ္ဓစ္ဆဒဒိဋ္ဌိ တဲ့။ အမှန်ကတော့ တဘဝက သေလို့ ရှိယင် ကိလေသာ မကင်းသေးတဲ့ သူမှာ စိတ်ကလေး တွေက

ယခု အသက်ရှင်နေစဉ်မှာလိုပင် အမျှင်မပြတ် ဖြစ်သွားတာဘဲ၊
 ဖြစ်ပုံကတော့ ကိလေသာ မကင်းသေးတဲ့ သူ့မှာ အာရုံကလေး
 တခုခုကို တွယ်နေတယ်။ အာရုံကလေး တခုကို ရထားလို့ရှိ
 ယင် အဲဒါကလေးကို မမေ့တော့ဘူး၊ ပြန်ပြန်ပြီး စဉ်းစား
 နေတယ်။ ဒါကြောင့် သေ ခါ နီး ကျတော့လဲ ကိုယ်ပြု
 ထားတဲ့ အမှုကလေးတခုခုက ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါကလေးကို
 နှလုံးသွင်းရင်း စဉ်းစားရင်းနဲ့ စိတ်ကလေးတွေ အားနည်း
 အားနည်း သွားပြီး နောက်ဆုံး စိတ်ကလေးလဲ ဆုံးသွား
 ရော၊ ဘဝသစ် စိတ်ကလေးလဲ ဖြစ်လာရော၊ အဲဒါကို
 တဘဝကသေပြီး ဘဝအသစ်ဖြစ်တယ်၊ လူဖြစ်လာတယ်....၊ နတ်
 ဖြစ်သွားတယ်၊ ခွေးဖြစ်သွားတယ် စသည်ဖြင့် ဒီလို ခေါ်ရ
 တာ၊ ဒီလိုဘဝကူးပြောင်းပုံလဲ ရှုနေတုန်း ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့
 တွေ့ရတဲ့ စိတ်ကလေးမျိုး ဘဲလို့ သဘောပေါက် နားလည်
 သွားပြီ....။ အဲဒီလို ဘဝကူးပြောင်းပုံ နားလည် သွားတော့
 “ဒီဘဝက သေယင် ဘာမှမရှိဘူး” လို့ ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိလဲ
 ကင်းသွားတာပေါ့။ “စိတ်ကလေးတွေဟာ တစိတ်ပြီး တစိတ်
 ဆက်ကာဆက်ကာ မပြတ် ဖြစ်နေတာဘဲ၊ ကိလေသာ မကင်း
 သေးလို့ စွဲလမ်းမှု ငှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး စိတ် အသစ် က
 လေးဖြစ်ပြီး ဘဝအသစ်တွေလဲ ဒီလို ဖြစ်သွားမှာဘဲ” ဆိုတာ
 ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သဘောပေါက် သွားတယ်။
 ဒါကြောင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလဲ ကင်းတယ်။ အဘိုး မတန်ဘူးလား....။

တတိယအကြိမ်

အဲဒါက ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်၊ စာနဲ့ ကျက်မှတ်ပြီး သီတာ မဟုတ်ဘူး၊
စာနဲ့ ကျက်မှတ်ထားယင် တော်တော်ကြာတော့ မေ့မေ့သွား
တတ်တယ်။ ဒီ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ကတော့ ဌိမမေ့ဘူး၊ အင်မတန်
ကောင်းပါတယ်။ ကဲ....ဆိုစမ်းပါ။

အာရုံသိသော သဘောရှိသည်။
ခေါင်းဆောင်အလား ရှေ့သွားတတ်သည်။
ရှေ့စိတ်နှင့်စပ် အထပ်ထပ် ဖြစ်သည်။
စိတ်တရား မှတ်သား မြတ်ယောဂီ။

စိတ်ကိုလဲ ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုလို့ရှိယင် အာရုံကို သိတဲ့ လက္ခဏာ
နဲ့လဲ ပိုင်းခြားသိနိုင်တယ်။ ခေါင်းဆောင် ရှေ့သွားတတ်တဲ့
ကိစ္စရသနဲ့လဲ ပိုင်းခြား သိနိုင်တယ်။ ရှေ့စိတ်နဲ့ စပ်ပြီးတော့
အထပ်ထပ် ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်နေတယ်ဆိုတဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်
နဲ့လဲ ပိုင်းခြားသိနိုင်တယ်။ ဒီလို စိတ်တရားကို လက္ခဏာ ရသ
ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ သိနိုင်တယ် ဆိုတော့ ကျန်တဲ့ နာမ်တရားတွေလဲ
ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုယင် အကုန်လုံး ဒီလိုဘဲ သိ နိုင် တယ် ဆိုတဲ့
အဓိပ္ပာယ် ပေါ် ရော ပေါ့။ အဲဒါ ပေါ် အောင်လို့ဘဲ ဘုန်း
ကြီးက ရုပ်တရားထဲက ဝါယောဓာတ် တခုကို လက္ခဏာ ရသ
ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ ထုတ်ပြတယ်။ နာမ်တရားထဲ ကလဲ စိတ်တခုကို
နည်းတူဘဲ ထုတ်ပြတယ်။ အဲဒါဟာ ဆားမြီး ကလေး ပြထား
တာပါဘဲ။ အကုန်လုံး ပြနေလို့ ရှိယင်တော့ တလ ဟောလို့

တောင် ပြီးမှမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် နည်းပြ ကလေး လောက် ပဲပြရတယ်။ ယခုလောက် ပြလို့ ရှိယင် ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ် တွေကို ရှုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ သိနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် ပေါ်နေ ပါပြီ။ နောက်ပြီးတော့ ရုပ်တရား ဖြစ်ဖြစ် နာမ်တရား ဖြစ်ဖြစ် လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန်နဲ့ ရှုကောင်းတယ် ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်လဲ ပေါ် နေ ပါပြီ။ ခုနက ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ဒီသ နိကာယ် အဋ္ဌကထာ သံယုတ္တနိကာယ် အဋ္ဌကထာနဲ့ သူ့ဒွိကာ တွေက ဖွင့်ထားတာတွေကို ဘယ်သူမှ မငြင်းနိုင်ဘူး....။ ဒါမှ မျက်စိမှိတ်ပြီး ငြင်းယင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး။

ယခု ပြောခဲ့တာတွေဟာ အင်မတန် ရှင်းနေပါပြီ....။ ဒါ ကြောင့် ကိုယ်အမှုအရာ ဟူသမျှကို ရှုယင် ကာယာ နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်တယ်၊ သွားယင် “သွားတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်း တယ်၊ ချတယ်” စသည်ဖြင့် ရှုကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ် မျိုးဟာ ခိုင်မြဲစရာပေါ့၊ ရှုမှ ရှုကောင်းပါ့မလား၊ ဟုတ်မှဟုတ် ပါ့မလား စသည်ဖြင့် ယုံမှားသံသယတွေ ဖြစ်စရာ မရှိပါဘူး။ အဲဒီ ယုံမှားတွေ မဖြစ်နိုင်အောင်လို့ ယုံမှား ကင်းအောင်လို့ ဘုန်းကြီးက ပြောနေတာဘဲ။ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုနည်း နားမလည် တာကို နားလည်အောင် မနေ့က ပြောလိုက်တဲ့ အတွက်လဲ တံခါး မင်းဒုတ် ပွင့်သွား ပါပြီနော်။ ဒီကနေ့ ယုံမှားဖြစ်စရာ အချက်တွေကို ထပ်ပြီး ရှင်းပြလိုက်တဲ့ အတွက်လဲ ယုံမှား

ဖြစ်စရာ အကြောင်း မရှိပါဘူး။ ဒီတော့ တံခါးလဲ ပွင့်နေပြီ
ယုံမှားလဲ မဖြစ်ဘူးဆိုယင် ဒကာလူတို့ နိဗ္ဗာန် သွားချင် သွားရုံ
ရှိတော့တာဘဲ၊ အားထုတ်ရုံ ရှိတော့တာဘဲ မဟုတ်လား၊
ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ် ကလေးဆိုပြီး ရှေ့သွား ရအောင်၊
အချိန်လဲ အတော်ကုန်သွားပြီ။

တောင်ပို့- ကိုယ်ထည်၊ ကြံစည်- မီးခိုး၊ ပြုမူ - မီးပ ဂါ၊
ဆရာ- ဘုရား၊ တပည့်ကား- မှတ်သား ယောဂီတည်း။

ပေါက်တူး - ပညာ၊ တူးတာ - အားထုတ်၊ မင်းဒုတ်
အဝိဇ္ဇာ၊ ဖားမှူး- ဒေါသ၊ လမ်းနှစ်ခွဲ- မှတ်ကြ ယုံမှားတည်း။

ဆပ်ပြာ ရေစစ်

ဟော- နောက်ဆုံး ဆောင်ပုဒ်က နိဝရဏ-တူလှ ရေစစ်တဲ့။
“ ကိံစင်္ဂါရံ - ဆပ်ပြာရေစစ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာပါလဲ ” လို့
အရှင်ကုမာရ ကဿပက မေးတော့ ဘုရားက “စင်္ဂါရန္တီခေါ်
ဘိက္ခု ပဉ္စန္ဒေတံ နိဝရဏာနံ အဓိဝစနံ” လို့ ဖြေတော်မူတယ်။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ စင်္ဂါရန္တီ တေ၊ ဆပ်ပြာ ရေစစ် ဟူသော
ဤအမည်သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါးကုန်သော။ နိဝရ ဇာနံ၊
နိဝရတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ ဆပ်ပြာ ရေ
စစ်ဆိုတာ နိဝရဏ တရား ငါးပါးကို ခေါ် တယ် တဲ့။
ဆပ်ပြာရေစစ်ဆိုတာ ရှေးတုန်းက သုံးတာ၊ ယခု ကာလတော့
မသုံးပါဘူး၊ ရှေးတုန်းက ယခုကာလလို ဆပ်ပြာခဲ အနုတွေ

မရှိသေးဘူး၊ ဒကာလူတို့လဲ သိမှတ်ပါဘဲ၊ ရှေးက သဲဆပ်ပြာ အကြမ်းတွေသာ ရှိတယ်၊ ပိုး-ဖဲ အဝတ်အထည် နုကလေးတွေ ကို လျော်ချင်တဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီ မြေကြီးက ထွက်တဲ့ သဲဆပ်ပြာကြမ်းတွေနဲ့ ဖွပ်လိုက်ယင် အဲဒီ အဝတ် အထည် အနု ကလေးတွေ ပျက်သွားမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဆပ်ပြာ အနု လိုချင်ယင် ဘယ်လို လုပ်ရသလဲ ဆိုတော့ သဲဆပ်ပြာ ကြမ်း တွေကို ရေစိမ်ပြီးတော့ ဖျင်ကျဲကျဲနဲ့စစ်ပြီး ယူရသတဲ့။ အဲဒီ လို စစ်ယူပြီးတော့ ဆပ်ပြာ ရေစစ် ဖျင်ကြမ်း ထဲက ဆပ်ပြာ အနှစ်ရည်ကလေးကို ရတယ်၊ အဲဒီ ဆပ်ပြာနှစ်ရည်နဲ့ ဖွပ်လျော် ရသတဲ့ ဒကာလူရ....။ အဲဒီတော့ ဆပ်ပြာ နှစ်ရည်ကို စစ်ယူတဲ့ ဆပ်ပြာရေစစ်ဟာ တော်တော်ကျဲကျဲ အဝတ်ဖြစ်ရမှာပေါ့၊ အသားပိတ်နေတဲ့ အဝတ်ဆိုယင် ဆပ်ပြာအနှစ် ရေတွေ ဘယ် ကျတော့မလဲ၊ ဒါကြောင့် ခပ်ကျဲကျဲဖျင်နဲ့ လုပ်ရ လိမ့်မယ်၊ အဲဒီလို ဖျင် ကျဲကျဲ ဆပ်ပြာရေစစ်ထဲမှာ ရေလောင်း ချလိုက် ယင် ရေအိုးတလုံးလောင်းလိုက်လဲ ဝေါကနဲ လျှောကျသွား တာဘဲ၊ ဆယ်အိုး လောင်းလိုက်လဲ လျှောကျ သွားတာဘဲ၊ အိုးတရာ လောင်းလိုက်လဲ လျှောကျသွားတာဘဲ၊ လောင်း တိုင်း လောင်းတိုင်း ရေတွေဟာ ကျကျ သွားတာဘဲ၊ မကျ ပေဘူးလား။

အဲဒါလိုဘဲ နီဝရဏ ငါးပါး ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကုသိုလ် တရားတွေဟာ မတည် နိုင်ဘူး၊ ဆပ်ပြာ ရေစစ်က ရေတွေ တတိယအကြိမ်

ဒလဟော လျှောဆင်း သွားသလိုဘဲ၊ ကုသိုလ် တရားတွေ အကုန်လုံး ပြောင်စင် ကုန်တာဘဲတဲ့။ ဒီနေရာမှာ ကုသိုလ် တရားတွေ ဆိုတာက အထူး အားဖြင့်တော့ သမာဓိ ပညာ ကုသိုလ်တရားတွေကို ဆိုလိုတယ်။ ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် လောကံကတော့ တည်တံ့ နိုင်ပါတယ်၊ နိဝရဏ တရားတွေ ရှိနေပေမယ့်လို့ ဒါနကတော့ မပျက်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် ပွဲခံ ပြီးတော့တောင် လှူနေကြသေးတာဘဲ။ သီလကလဲ မပျက်ပါ ဘူး၊ ဘာကြောင့်တုန်း ဆိုယင် သီလဆိုတာက ကာယကံ ဝစီ ကံ အမှုတွေ မကျူးလွန်ယင် သူက မပျက်ပါဘူး၊ စိတ်သဲကံ စိတ်ကူးချင်တိုင်း ကူးနေပေမယ့်လို့ ကာမစွန္ဒတွေနဲ့ ဗျာပါဒ တွေနဲ့ ဘယ်လောက်ပဲ စိတ်ကူးနေပေမယ့်လို့ သီလက မပျက် ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒါနသီလ ကုသိုလ်ကိုတော့ နိဝရဏက လုံးဝ မတားမြစ် နိုင်ဘူး၊ သူ တားမြစ် နိုင်တာ ကတော့ သမာဓိ ကုသိုလ် ပညာကုသိုလ်တွေပါဘဲ။

သမာဓိ ဘာဝနာ ကုသိုလ် အရာမှာဆိုယင် ပထဝီ ပဏဝီ စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းနေရင်း ကာမ အာရုံတွေ ကြံနေယင် အဲဒီ ရှုမှတ်တဲ့ သမာဓိ ဘာဝနာ ကုသိုလ် ဖြစ်နိုင်ပါဦးမလား၊ ကာမ အာရုံတွေကို ငါးမိနစ်လောက် စဉ်းစား နေတယ် ဆိုပါ တော့ အဲဒီ ငါးမိနစ် အတွင်းမှာ သမာဓိ ကုသိုလ်စိတ် တခုမှ မဖြစ်တော့ဘူး။ တနာရီလောက် စဉ်းစားနေယင် တနာရီ လောက်အတွင်း မဖြစ်တော့ဘူး။ ဝိပဿနာ ကုသိုလ်လဲ ထို့

အတူဘဲ ကာမအာရုံတွေကို ငါးမိနစ်လောက် အတွင်းမှာ စဉ်းစားနေယင် “ရောင်းရေး၊ ဝယ်ရေး၊ လုပ်ရေး၊ ကိုင်ရေး၊ စသည်တွေပေါ့၊ အဲဒီလို ကိုယ် လိုချင် နှစ်သက်တဲ့ အာရုံ ဝတ္ထုတွေနဲ့ အလုပ်ကိစ္စတွေနဲ့ စပ်ပြီး စဉ်းစား နေတယ်” ဆိုယင် အဲဒီ အချိန်အတွင်းမှာ ရှုမှတ်မှု ဝိပဿနာ ကုသိုလ် ဖြစ်ပါဦးမလား၊ ဆယ်မိနစ်လောက် စဉ်းစား နေယင် ဆယ် မိနစ်လုံး ပျက် တယ်၊ တနာရီလောက် စဉ်း စား နေ ယင် တနာရီလုံး ပျက်တယ်။ အဲဒါဟာ ဘာဝနာ ကုသိုလ် တွေကို နှိပ်ရဏ တရားက တားမြစ်တာပါဘဲ။

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် သွား တော့ မယ် ဆို ပြီး တော့ သမာဓိပညာတွေကို အားထုတ်တယ်၊ အဲဒီလို အား ထုတ်တော့ နှိပ်ရဏက ကြားထဲဝင်ပြီး ဖြစ်လိုက်တာဟာ “ဟေ့ မင်းမသွားနဲ့ဦး” လို့ တားလိုက်တာနဲ့ တူပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သူ့ကို နှိပ်ရဏလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီနှိပ်ရဏဟာ ဆပ်ပြာရေစစ် ကြီးနဲ့ တူပါတယ်။ ဆပ်ပြာ ရေစစ် ဤထဲမှာ ရေလောင်းယင် ဘာမျှ ရေမတည်သလိုပါဘဲတဲ့။ ဟော ကာမစွန့်နဲ့ ကာမအာရုံ တွေကိုလက်ခံပြီး စိတ်ကူးနေလို့ ရှိယင် ဘာဝနာဟာ ဘာမှ မဖြစ်တော့ဘူး၊ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေ တခုမှ မဖြစ်တော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ တရား အားထုတ် ကြည့်ယင် ပိုသိပါတယ်၊ တရား အားထုတ်တဲ့ အခါကာလ ကတော့ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် ” မှတ်နေရင်း ကိုယ်သွားနေကျ အာရုံ တတိယအကြိမ်

ကလေးတွေဆီကို စိတ်က သွားသေးတာကိုး၊ ခဏ ခဏ ထွက်ထွက်ပြီး သွားတတ်တယ်၊ အဲဒီလို ထွက်ထွက်ပြီး သွားတာတွေကို မှတ်ရတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဥပမာကလေးပေးထားတယ်၊ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်၊ ရေထဲကငါးကို ကုန်းပေါ် ဆယ်တင်ထားတာနဲ့ တူပါသတဲ့။

ရေနှင့်ငါး-ကာမဂုဏ်နှင့်စိတ်

ငါးဆိုတာ ရေထဲနေတာမဟုတ်လား၊ ကုန်းပေါ် ဆယ်တင်ထားယင် သူနေချင်ပါ့မလား၊ အဲဒါလိုဘဲတဲ့ လူ့စိတ်ကလဲ ကာမဂုဏ် အာရုံ တွေထဲမှာ နေပါတယ်။ ဒကာလူတို့ဟာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို ကြံစည်စဉ်းစားနေရတယ် မဟုတ်လား၊ စားရေး၊ သောက်ရေး၊ နေရေး ထိုင်ရေး တယောက်နဲ့တယောက် ဆက်ဆံရေး ဒါတွေဟာ ကြံစည်စဉ်းစားနေရတယ်မဟုတ်လား၊ အဲဒါတွေဟာ ကာမ အာရုံတွေပေါ့။ ဒါကြောင့် ကာမအာရုံက စိတ်ရဲ့နေအိမ်တဲ့၊ သူနေနေကျနေရာတဲ့။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်နေအိမ်ထဲက ထုတ်ပြီး စိတ်ကလေးကို ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံပေါ်တင်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းခိုင်းတော့ ခုနက ငါးကလေးကို ကုန်းပေါ် တင်ထားတာနဲ့ တူတယ်တဲ့။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဂါထာကလေးနဲ့ဟောထားတယ်။ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် တရားအားထုတ်ဘူးမှ သာပြီး ထင်ရှားမယ်။

ဝါရိဇောဝ ထလေ ခိတ္တော၊

ဩကမောကတ မုဗ္ဗတော။

ပရိဖန္ဒတိဒံ စိတ္တံ၊

မာရဇေယျံ ပဟာတဝေ။

ဩကမောကတော၊ ရေတည်းဟူသော မိမိနေရာအိမ်မှ၊
ဥဗ္ဗတော၊ ထုတ်ဆယ်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ထလေ၊ ကုန်းထက်၌။
ခိတ္တော၊ ပစ်တင်၍ထားအပ်သော။ ဝါရိဇော၊ ဧည့်ပေါက်
ဖွားသော ရေသတ္တဝါ ငါးသည်။ ပရိဖန္ဒတိ ဣဝံ၊ မိမိနေရာ
ရေကို အောက်မှ၍ တဆွေ့ဆွေ့ တခုန်ခုန် လှုပ်တုန်လေဘိ
သကဲ့သို့တဲ့ ဒကာလူရ၊ ငါးကလေးကုန်းပေါ် တင်ထားတော့
တဖျတ်ဖျတ်နဲ့ လူးနေတာကို မြင်ဘူးကောင်းမြင်ဘူးပါလိမ့်
မယ်၊ အဲဒါဟာ ရေထဲနေနေကျဆိုတော့ သူရေထဲပြန်သွား
ချင်ရှာလို့ ကုန်းပေါ်မှာ သူကမနေနိုင်ရှာလို့ တဖျတ်ဖျတ်နဲ့
လူးလှိမ့်နေရှာတာ၊ အဲဒါလိုပါတဲ့။

မာရဇေယျံ၊ ကိလေသာ မာရ်မင်း၏ နယ်ပယ်ဖြစ်သော
ဆင်းရဲအပေါင်းကို။ ပဟာတဝေ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ ဒကာလူတို့
သန္တာန်မှာဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်
ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားတွေဆိုတာ ကိလေသာ
မာရ်၏နယ်ပယ်တဲ့။ အဲဒီ ကိလေသာတွေ အကြောင်းပြုပြီး
တော့ ဘဝတွေဖြစ်ရတယ်၊ ဖြစ်ရာဘဝမှာ သေရတယ်၊ အဲဒါ
ဟာ ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေရှိနေလို့ သေရတာဘဲ။ ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာ

တွေ့မရှိယင် မသေရဘူး၊ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေဟာ ကိလေသာဆိုတဲ့ သူသတ်သမားကြီးရဲ့သတ်စရာနယ်ပယ်တွေတဲ့၊ သူ့နယ်ပယ် သူ့လက်ခုပ်ထဲမှာ ဒီရုပ်နာမ် တရားတွေဖြစ်နေရတာတဲ့၊ ဒီတော့ ဒကာလူတို့ လောကထဲ ဖြစ်နေကြတဲ့ သူတွေက မအိုချင်ပါဘူး၊ မနာချင်ပါဘူး၊ မသေချင်ပါဘူး ဆိုပေမဲ့ အိုရ၊ နာရ၊ သေရတာဘဲ၊ ဘယ်မှလဲ မပြေးနိုင်ဘူး၊ နတ်ပြည်သွားလဲ မလွတ်ဘူး၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သွားလဲ မလွတ်ဘူး။ သူ့နယ်ပယ်က မလွတ်ကိုမလွတ်နိုင်ဘူး၊ အဲဒီလို မလွတ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတဲ့ နယ်ပယ်ထဲက လွတ်အောင်လို့ ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတော့ ဒီစိတ်ကလေးကို သမထ၊ ဝိပဿနာတည်းဟူသော ကုန်းမြေပေါ် တင်ရလိမ့်မယ်။

မာရဇေယျံ၊ ကိလေသာ မာရ်တည်းဟူသော သူသတ်သမား၏ နယ်ပယ်ဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာ တရားအပေါင်းကို။ ပဟာတေဝ၊ ပယ်ခြင်းငှာ။ ဩကမောကတော၊ ကမဂုဏ် အာရုံတည်းဟူသော နေအိမ်ထဲမှ။ ဥဗ္ဘတံ၊ ထုတ်ဆယ်ခဲ့၍။ ထလေ၊ သမထအာရုံ ဝိပဿနာအာရုံတည်းဟူသော ကုန်းပြင်ထက်၌။ ခိတ္တံ၊ ပစ်တင်၍ထားအပ်သော။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်ကလေးသည်။ ပရိဖန္ဒတိ၊ မိမိနေရာ ကမဂုဏ် နေအိမ်ကို အောက်မေ့၍ တဆွေ့ တဆွေ့ တခုန်တခုန် လှုပ်တုန်လေတော့၏။

ရေထဲကငါး ကုန်းပေါ် တင်ထားတော့ တဖျတ်ဖျတ်နဲ့ လှုပ်နေသလိုဘဲတဲ့ ဆင်းရဲတရားတွေကို ပယ်နိုင်အောင်လို့ စိတ်ကလေးကို သမထ ဝိပဿနာ အာရုံပေါ် တင်ရတယ်နော်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းထဲ လာပြီးတော့ အားထုတ်ရတာပေါ့၊ လောကရေးရာ အာရုံတွေကို မစဉ်းစားဘဲနဲ့ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်” စသည်ဖြင့် ဝိပဿနာအာရုံတွေကို အဖန်တလဲလဲ နှလုံးသွင်းနေရတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းရှုမှတ်နေတဲ့ အခါမှာ စိတ်ကလေးက ဘယ်နှယ် ဖြစ်နေတုံးဆိုတော့ သူ နေနေကျဖြစ်တဲ့ အာရုံ ကာမဂုဏ် တွေကို ပြန် ပြန် စဉ်းစားနေ တယ်၊ အဲဒါ စိတ်ကလေးက သူ့အိမ် သူပြန်သွားနေတာပါဘဲ၊ ခုနက ငါးကလေး တတုန့် တုန့် လူးနေတာနဲ့တူပါတယ်တဲ့၊ အသေချာချာကိုတူတာ ဘဲ၊ အဲဒီလိုလူးနေတဲ့ စိတ်ကလေးတွေကို စိတ်မကူးရအောင်လို့ ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရတယ်။

နိဝရဏ ငါးပါးပယ်ပုံ

ဒါကြောင့်မို့ “ပဇာ စင်္ဂါရံ၊ ဆပ်ပြာရေစစ်ကိုပယ်ထုတ် လိုက်ဟေ့တဲ့”။ ဆပ်ပြာရေစစ် ပယ်ရမယ်ဆိုတာ “ပဇာ ပဉ္စ နိဝရဏ၊ နိဝရဏငါးပါးကို ပယ်လိုက်”လို့ ဆိုတာပါဘဲတဲ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီနိဝရဏတွေကို မှတ်မှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်။ ပယ်ပုံကတော့ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်”

တတိယအကြိမ်

လို့ မှတ်နေရင်း စိတ်က အိမ်ရောက်သွားယင် “ရောက်တယ်”
 လို့ မှတ်လိုက်၊ အလုပ် အကိုင်တွေ ရောက် သွားယင် လဲ
 “ရောက်တယ်” လို့ မှတ်၊ စဉ်းစားယင်လဲ “စဉ်းစားတယ်” လို့
 မှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ အေးဒါဟာ ပယ်ပုံ ပယ်နည်း ပါဘဲ၊
 သဘာဝကျတဲ့ လုပ်ငန်းပါဘဲ။ အဲဒီလို မှတ်ပြီး ပယ်တာဟာ
 နိဝရဏကို ပယ်တဲ့ နည်းထဲမှာ အင်မတန် ကောင်းတဲ့ နည်း
 ပါဘဲ။

ပြီးတော့ ဗျာပါဒ-စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုး တာလဲ ပေါ်လာ
 တတ်တယ်၊ အဲဒါကိုလဲရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမှာဘဲ၊ ဒီနေရာမှာတော့
 အကျယ် မပြောပါဘူး။ တိုတိုဘဲ ပြောသွား တော့မယ်။
 ပြီးတော့ ထိနမိဒ္ဓ- ထိုင်းမှိုင်း ပျင်းရိတာ ပေါ်လာ ယင်လဲ
 အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်၊ ပြီးတော့ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စတဲ့၊ ဥဒ္ဓစ္စ-
 စိတ်ပျံ့လွင့်တာတွေ ပေါ်လာယင်၊ ကုက္ကုစ္စ- စိတ်ပူပန်တာတွေ
 ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်၊ ပြီးတော့
 ဝိစိကိစ္ဆာ-ယုံမှားမှုတဲ့၊ ယုံမှားတွေ့တော့ ဝေဘန်ယင် အဲဒါ
 ကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။

“ဒီနေရာမှာ ခုနကလဲ ဝိစိကိစ္ဆာ တခု ပါခဲ့ပါပြီ ဘုရား။
 ယခုလဲ တခု ပါလာပြန်ပြီ၊ ထပ်မနေဘူးလား ဘုရား” လို့
 မေးစရာ ရှိတယ်၊ ခုနက ဝိစိကိစ္ဆာ ကတော့ အားမထုတ်မီ
 စောစောပိုင်းက တရား အားထုတ်နည်းနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ယုံမှား

တတိယအကြိမ်

တာ၊ ယခု နိဝရဏ ဝိစိကိစ္ဆာကတော့ တရားအားထုတ်နေရင်း ဟိုမယုံ ဒီမယုံနဲ့၊ ဟုတ်လေ သလား၊ မဟုတ်လေ သလား စသည်ဖြင့် ယုံမှားတွေ့တောတာကို ဆိုပါတယ်။ ဒီ ဝိစိကိစ္ဆာ ကိုတော့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ စောစော ပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့ လမ်းနှစ်ခု ယုံမှားကိုတော့ တရားနာပြီးတော့ ဖြစ်စေ....၊ ဆရာ သမားများထံ မေးမြန်း ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ ဗဟုသုတ စာပေ ကျမ်းဂန်တွေ ကြည့်ရှု လေ့လာပြီးတော့ဖြစ်စေ ဒီလိုလဲ ပယ်ရ ပါတယ်။ ဒီလို ကွဲပြားပါတယ်။

စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ

အဲဒီ နိဝရဏတရား ငါးပါး တွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်လို့ ရှိယင် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဆိုတဲ့ စိတ်စင်ကြယ်တဲ့ အဆင့် ရောက်လာ တယ်။ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် တကယ်တမ်း တရား အားထုတ် မယ်ဆိုယင် ရှေးဦးစွာ သီလစင်ကြယ်တဲ့ သီလဝိသုဒ္ဓိ နဲ့ ပြည့်စုံ ရတယ်။ အဲဒီလို သီလ စင်ကြယ်ပြီးတဲ့နောက် စိတ်စင်ကြယ်တဲ့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိနဲ့ ပြည့်စုံရတယ်။ ယခု ပြောနေ တာဟာ ဒီ စိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိ အဆင့်ကို ရောက်လာတာဘဲ။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပုံ

ဒီ အဆင့် ရောက်တော့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်ရတဲ့ အာရုံ နဲ့ မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေး ဒါ ကလေး နှစ်ခုကို ပိုင်းခြားပြီးသိ

တတိယအကြိမ်

တယ်။ အဲဒါဟာ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်တဲ့။ နာမ်နဲ့ ရုပ်ကို ပိုင်းခြားပြီး သိတာတဲ့။ အဲဒီနာမ်ရုပ် ပိုင်းခြားသိပုံကို မြတ်စွာ ဘုရားက ဥပမာနဲ့ ပြထားတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့- ကြောင် မျက်ရွှဲခေါ်တဲ့ ပတ္တမြားရတနာ ရှိရာသည်တဲ့။ ကြောင်မျက်ရွှဲ ဆိုတာ စိမ်းဖန်ဖန် အရောင်ကလေး နဲနဲရှိပြီး ကြည်နေတဲ့ ကျောက်ကလေး တမျိုးပါဘဲ။ တချို့လူတွေက ဒီ ကျောက်ကို လက်စွပ်ထဲမှာ ထည့်ပြီး ဝတ်ဆင် နေကြပါတယ်။ ဘုရားဟော ဘုရား ဒေသနာတော် တွေမှာ ဒီကျောက်ကို အထူး အလေး ပြုပြီး ပြလေ့ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီကျောက်ကတော့ လူသိ နည်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက လူအသိ များပြီး ထင်ရှားတဲ့ ကျောက်နဲ့ဘဲ ပြောပြပါမယ်။ မိုးကုတ်က ထွက်တဲ့ ပတ္တမြား ကျောက်နီကလေးဆိုယင် လူတိုင်း သိကြပါတယ်။ အဲဒီ ကျောက်နီကလေးကို အပေါက်ကလေး ဖောက်ထားပါ။ အဲဒီ အပေါက်ထဲမှာ ကြိုးကလေးလဲ သိထားပါ။ အဲဒီ ကြိုးက ကျောက်နီ အရောင်နဲ့ ကွဲအောင် အဝါဖြစ်ဖြစ် အပြာ ဖြစ်ဖြစ် အစိမ်းဖြစ်ဖြစ် အဖြူဖြစ်ဖြစ် သိထားပါ။ ပြီးတော့ အဲဒီ ကျောက်ကလေးကို မျက်စိ ကောင်းတဲ့ လူက လက်ဝါး ပေါ်တင်ပြီး ကြည့်ပါတဲ့။ အဲဒီလို မျက်စိ ကောင်းတဲ့ လူက ကြည့်ယင် ကျောက်ကလေးနဲ့ ကြိုးကလေးကို တခြားစီ ကွဲကွဲ ပြားပြား မမြင်ပေဘူးလား။ ဒါက ကျောက်ပဲ၊ ဒါက ကြိုး ဘဲလို့ မသိနိုင်ဘူးလား။ (သိနိုင်ပါတယ် ဘုရား) ။ ဒီ ကြိုး

ကလေးက ဒီကျောက်ထဲ ဝင်နေတာဘဲလို့ ဒီလိုလဲ မသိနိုင်ပေဘူးလား။ (သိနိုင်ပါတယ်ဘုရား) ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမ္မာလဲ အဲဒီလိုပါဘဲ၊ မှတ်ရတဲ့ ရုပ်နဲ့ မှတ်သိတဲ့ နာမ်ကလေး ဒီနှစ်ခုကို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ခွဲခြားပြီးတော့ သိရပါတယ်။

ပုံစံထုတ်ပြရယင်- ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ ဝမ်းဗိုက်ထဲက တောင့်တင်းတာ လှုပ်ရှားတာကို မတွေ့ရပေဘူးလား၊ ပြီးတော့ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးလဲ မထင်ရှားပေဘူးလား....။ ဖောင်းတက်လာတဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောက ရုပ်ပဲ မှတ်သိတာက နာမ်ဘဲ၊ အဲဒီတော့ တောင့်တင်းတဲ့ သဘော လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောက ရုပ်- ဒီရုပ်က ဘာနဲ့ တူသလဲ ဆိုယင် ကျောက်ကလေးနဲ့ တူတယ်၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးက နာမ်-ဒီနာမ်က ဘာနဲ့ တူသလဲဆိုယင် ကြိုးကလေးနဲ့ တူတယ်၊ ကြိုးကလေးက ကျောက်ကလေးထဲ ဝင်နေသလိုဘဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်စိတ် ကလေးက အာရုံဆီကို ပြေးကပ်ပြီး ဝင်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် မှတ်စိတ် ကလေးက အာရုံဆီ ရောက်ရောက် သွားတာဟာ ကြိုးကလေးက ကျောက်ကလေးထဲ ဝင်နေတာနဲ့ တူပါတယ် တဲ့။ အဲဒါဟာ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြင့် နာမ်နဲ့ ရုပ် ခွဲခြားသိပုံကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ပြထားတဲ့ စကားတော် ပါဘဲ၊ အဋ္ဌကထာ ဋီကာစကားတောင် မဟုတ်ပါဘူး၊ အခိုင် အမာဆုံး ဘုရားဟောစကားပါဘဲ၊ ဘုန်းကြီးတို့ တပည့်ယောဂီတွေမှာ တွေ့သိ

ယတိယအကြိမ်

နေပုံနဲ့ လဲ တထပ်တည်းကျပြီး ကိုက်ညီနေပါတယ်တဲ့။ ကဲ-ဆိုကြဦးစို့။ ။

ဖောင်းဆဲခဏ၌ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်သောသူမှာ တောင်တင်း လှုပ်ရှားတာက ရုပ်၊ မှတ်သိတာက နာမ် ဒီနှစ်ခုကို ကွဲပြားစွာ သိ၏။ ဖောင်းတာက ကျောက်နဲ့တူသည်၊ မှတ်သိတာက ကြိုးနဲ့တူသည်၊ ကြိုးက ကျောက်ထဲမှာ ဝင်နေသလိုဘဲ မှတ်စိတ်က တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ ရုပ်အာရုံကို ကပ်၍ ကပ်၍ သိသည်။

အဲဒါပါဘဲ ဒကာလူရ၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်သိစရာ အာရုံနဲ့ မှတ်သိတဲ့စိတ်ကလေးနှစ်ခု ကွဲပြီးသိတာနော်၊ ကိုယ်အမူအရာတွေကို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း နှစ်ခု နှစ်ခု ခွဲခြားပြီး သိပုံဟာ အတူတူပါဘဲ။ မိုးကလဲ ရွာတော့ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်း သွားကြစို့။ (တရားဟောနေစဉ် မိုးအနည်းငယ်ရွာနေသည်)။

လိပ်-ခန္ဓာငါးပါး

အဲဒီနာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့အခါကာလမှာ ခန္ဓာငါးပါးကိုတွေ့ရတယ်။ “နီဝရဏ-တူလှခရစစ်၊ လိပ်ညစ် - ခန္ဓာ” တဲ့၊ ဆပ်ပြာရေစစ်နဲ့တူတဲ့ နီဝရဏတရားတွေကို မှတ်ပြီးပယ်လိုက်တော့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စိတ်စင်ကြယ်တယ်တဲ့။ စိတ်စင်ကြယ်တော့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ခွဲခြားပြီး သိတယ်၊ ဒီရုပ်နဲ့ နာမ် နှစ်ခုဟာ တခြား မဟုတ်ပါဘူး။ ခန္ဓာငါးပါးပါဘဲ၊

ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့သူမှာ တောင့်တင်းတာကို တွေ့ရတယ်။ လှုပ်ရှားတာကို တွေ့ရတယ်။ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားပြီး ဖောင်းတက်လာတဲ့ သဘောဟာ ဝါယောဇဓာတ် ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ရုပ်ခန္ဓာဘဲ။ မှတ်သိတာက နာမ်ခန္ဓာ။ အဲဒီ မှတ်သိတဲ့ နာမ်ခန္ဓာထဲမှာ အာရုံကိုသိကာမျှ သဘောက ဝိညာဉ်ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။ မှတ်သိနေရင်း စိတ်ရှင်တာ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာတာက သုခဝေဒနာတဲ့။ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာမရှိဘဲနဲ့ သာမန်သိရုံမျှဖြစ်လို့ရှိသင် အဲဒါက ဥပေက္ခာဝေဒနာတဲ့။ အဲဒီဝေဒနာက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ။ ဖောင်းတဲ့သဘောကို မှတ် သား မိ တာ က သညာက္ခန္ဓာ။ အဲဒီ ဖောင်းတဲ့သဘော တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ သဘောကို သိအောင်လို့ စူးစိုက်တာ နှလုံးသွင်းတာ ပိုင်းခြားပြီး သိသွားတာက သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။ ဒီလို ခွဲလိုက်ဘော့ မှတ်သိတာ ကလေးက ခန္ဓာလေးပါး ကွဲလာတယ်။ ဒါကြောင့် ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတာက ရူပက္ခန္ဓာ။ မှတ်သိတာက နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ နှစ်ရပ်ပေါင်းလိုက်သင် ခန္ဓာ ငါးပါး ဖြစ်လာတယ်။ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အဲဒီခန္ဓာငါးပါးကို တွေ့နေတာ မဟုတ်လား။ အဲဒါ လိပ်ကို တွေ့တာတဲ့။ လိပ်မှာ လက်နှစ်ခု ခြေနှစ်ခု ခေါင်းတခု ဒီလိုအင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း ငါးခုရှိတယ်မဟုတ်လား။ အဲဒါလိုဘဲ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း နာမ်ခန္ဓာလေးပါးနဲ့ ရုပ်ခန္ဓာတပါး ဒီခန္ဓာငါးပါးကို တွေ့ရတယ်။

တတိယအကြိမ်

ဒီပြင် ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ စသည်ဖြင့် မှတ်ရာတွေမှာလဲ ဒီလိုပါတဲ။ ခန္ဓာငါးပါးကို တွေ့နေတာပဲ ဟဲ။ ကွေးဆဲ၌ ကွေးတယ်မှတ်လို့ရှိယင် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတာက ရုပ်၊ မှတ်သိတာက နာမ်၊ နာမ်က နာမ် ခန္ဓာလေးပါး၊ ရုပ်က ရုပ်ခန္ဓာတပါး၊ ပေါင်းခန္ဓာငါးပါးဘဲ၊ သွားဆဲ၌ သွားတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်လို့ မှတ်ယင် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတာက ရုပ်-ရူပက္ခန္ဓာ၊ မှတ်သိတာက နာမ်၊ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ဒါလဲ ခန္ဓာငါးပါးဘဲ၊ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါး တရားတွေကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်ပါ၊ သာယာမနေပါနဲ့တဲ့။ မမှတ်ဘဲနေယင် သာယာနေတာဘဲ၊ ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက်တာ ကလေးလဲ သာယာတာဘဲ၊ သွားတာကိုလဲ သာယာတာဘဲ၊ ရုပ်အမှုအရာတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သာယာတယ်။ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်တာတွေက နာမ်ခန္ဓာတွေဘဲ၊ အဲဒါတွေကိုလဲ သာယာပြီး သဘောကျနေတာဘဲ၊ အဲဒီလို ရုပ်ခန္ဓာရော နာမ်ခန္ဓာရော သာယာနှစ်သက်ခြင်း သဘောကျခြင်း မဖြစ်ရအောင်လို့ ဒီခန္ဓာငါးပါးကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်ပါတဲ့။

ဒါကြောင့် “ကော ကုမ္မော-လိပ်ဆိုတာက ဘာပါလဲ” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို “ကုမ္မောတိ ခေါ ဘိက္ခု ပဉ္စန္ဓေတံ ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာနံ အဓိဝစနံ” လို့ ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

တတိယအကြိမ်

ဘိက္ခု၊ ကုမာရကဿပရဟန်း။ ကုမ္မောတိ ဧတံ၊ လိပ်
ဟူသောဤအမည်သည်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါ
နက္ခန္ဓာနံ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည် ပေတည်း။
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးရဲ့ အမည်တဲ့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဆိုတာ
ဥပါဒါနံ၏ အာရုံတရားတွေ၊ စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ တရား တွေဘဲ၊
ဒါတွေကို ဝိပဿနာရှုပြီးတော့ သာယာနှစ်သက်မှု ကင်းသွား
အောင် ပယ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် (ပဇဟ ကုမ္မံ) လိပ်ကို ပယ်လိုက် ဟူသည်မှာ
(ပဇဟ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို ပယ်
လိုက်လို့ ဆိုတဲ့အကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းပြတော်မူ
ပါတယ်။ အဲဒါကို အဋ္ဌကထာက (ပဇဟ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေတိ
ဧတ္ထ) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို ပယ်လိုက်ဟူရာ၌ (ပဉ္စသု
ခန္ဓေသု ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ ကထိတံ) ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ လိုချင်
တပ်မက်မှုကို ပယ်ခြင်းကို ဟောအပ်သည်-လို့ ဖွင့်ပြတော်မူ
ပါတယ်။ ဝိပဿနာ အခြေခံ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ ဘုန်းကြီးက
ရေးထားပါတယ်။ “ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာရှု၍
ဖြစ်သနည်း”တဲ့၊ ဒါကအမေး၊ “စွဲလမ်းနိုင်ရာ ငါးခန္ဓာ မှန်စွာ
ရှု၍ဖြစ်သတည်း”တဲ့။ ဒါက အဖြေ၊ ကဲ-ဒါကလေးနှစ်ပုဒ်ကို
လိုက်ဆိုကြ။

ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်း။
စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း။

တတိယ ခြေခံ

ဝိပဿနာ ဆိုတာ သယ် လို ဟာ ရှုရသလဲ၊ စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို ရှုရတယ်။ ဒီ ဒေသနာမှာ လိပ်ဆိုတာ ခန္ဓာ ငါးပါး တရားဘဲ၊ အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ် ပါ တဲ့၊ ဒီလို ဆိုတယ်။ ဟောဒီ ဆောင်ပုဒ် စာရက်ထဲက အမေး အဖြေ ဆောင်ပုဒ် ကလေးတွေကိုလဲ ဆိုကြဦးစို့။

တောင်ပိုဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ- ဤ ရုပ်ကိုကြီးဘဲ။ ပ။
လိပ်ညစ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ- ခန္ဓာ ငါးပါး တရားဘဲ။

အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါး တရားတွေ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်ဆိုပေမဲ့ မှတ်ခါစ မှာတော့ ခန္ဓာ ငါးပါးရဲ့ ပင်ကိုယ်ရင်း သဘော လောက်ဘဲ သိသေးတယ်။ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဆိုတာတွေ ကိုတော့ မသိနိုင်သေးဘူး။ ဖောင်းတယ်မှတ်ယင် တောင့်တဲ့ သဘော တင်းတဲ့သဘော လှုပ်ရှားတဲ့ သဘော ဒါလောက်ဘဲ သိတယ်။ ဒါကြောင့် ဖောင်းတယ် မှတ်လိုက်ယင် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ ရုပ်ကတမျိုး၊ မှတ်သိတဲ့ နာမ်ကတမျိုး ရုပ်နဲ့နာမ် ဒါကလေးနှစ်ခုဘဲ သိတယ်။ ကွေးတယ် မှတ်ယင် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ ရုပ်နဲ့ မှတ်သိတဲ့နာမ် ဒါကလေး နှစ်ခုဘဲ သိတယ်။ အဲဒါက အားထုတ်စမှသာသိပုံ၊ နောက် သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန် လာတဲ့အခါကျတော့ ဒီ တရားတွေကို အစနဲ့ အဆုံးနဲ့လဲ ပိုင်း ခြားပြီးသိတယ်။ အဲဒီလို အစပေါ် လာတာနဲ့ အဆုံး ပျောက် သွားတာကိုသိတော့ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူးလို့ သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ လို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်နဲ့

သိအောင် အားထုတ်သွားရမှာ။ မှတ်တယ်ဆိုတာ အားထုတ်စက အသိမျိုးလောက်တွင် သိဘို့မဟုတ်ဘူး၊ သမာဓိဉာဏ်ရင့်လာတဲ့အခါမှာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘော တရားတွေကိုပါ သိသိသွားအောင် မှတ်ရမှာ။ အဲဒီလိုသိသွားမှ ခန္ဓာငါးပါး တွေနဲ့စပ်တဲ့ သာယာမှုတွေ ကင်းသွားမှာ။

အဲဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာက “အနိစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗ - အနိစ္စကို သိရမယ်တဲ့။ အနိစ္စတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ - အနိစ္စလက္ခဏာကိုသိရမယ်တဲ့။ အနိစ္စာနုပဿနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ - အနိစ္စာနုပဿနာကို သိရမယ်”တဲ့။ ဒီလိုဆိုသားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်ကလေး ပေးထားတယ်၊ ဒါကလေး ဆိုကြဦးစို့။

အနိစ္စကို သိရမည်၊ အနိစ္စလက္ခဏာကို သိရမည်၊ အနိစ္စာနုပဿနာကို သိရမည်။

အနိစ္စဆိုတာ ဘာလဲဆိုလို့ရှိရင် “အနိစ္စန္တိ ခန္ဓပဉ္စကံ” လို့ အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ထားတယ်...၊ အနိစ္စ ဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းပါတဲ့၊ ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းဟာ ယေဘူယျပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ အနေအားဖြင့် ထင်ရှားနေတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးလို့ ပြောရတာကတော့ ကျမ်းဂန်ဝေါဟာရနဲ့ နားလည်အောင်လို့ ပြောရတာဘဲ၊ ရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ငါးခုငါးခု တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ကွဲပြီး ထင်တာတော့ မဟုတ်ဘူး....၊ တခုတခုကိုသာ ပခေနေပြုပြီး

တတိယအကြိမ်

သိပါတယ်။ ရုပ်ကိုမှတ်မိတဲ့အခါ ရုပ်ကို ပဓာနပြုပြီး ဖြစ်ပျက် သွားတဲ့သဘောကိုသိတယ်။ နာမ်မှတ်မိတဲ့အခါ နာမ်ကို ပဓာန ပြုပြီး ဖြစ်ပျက်သွားတဲ့ သဘောကို သိတယ်။ စိတ်ကိုမှတ်မိတဲ့ အခါ စိတ်ကလေး ဖြစ်ပျက် သွားတာကို သိတယ်။ ဝေဒနာ မှတ်မိတဲ့အခါ နာတာ ကျင်တာ ကိုက်ခဲတာ ကလေးတွေ ဖြစ် ပျက်သွားတဲ့ သဘောကို သိတယ်။ အဲဒီလိုဘဲ တရားတခုခုကို ပဓာန ပြုပြီးတော့ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွား၊ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားနဲ့ ဒီလိုဘဲ သိတယ်။ ဒါကြောင့် ယောဂီတွေမှာ မိမိတို့ကိုယ်တွေ့နဲ့ ကိုက်ပြီး နားလည်အောင်လို့ “ဖြစ်ပျက်သမျှ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ က အနိစ္စတရား” တဲ့ ဆောင်ပုဒ် ရေးထားပါဘယ်....။ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတယ်လို့ သိရတဲ့ အာရုံဟူသမျှဟာ အနိစ္စ တရားဘဲ၊ ဒါဟာ ရုပ်နဲ့နာမ် ခန္ဓာငါးပါးပါဘဲ။ ကဲ....ဆိုရမယ်။

ဖြစ်ပျက်သမျှ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာက အနိစ္စတရား။

အနိစ္စ-မမြဲတဲ့တရားဆိုတာ ဘာကြောင့် မမြဲဘူးလို့ ဆိုရတယ်ဆိုတဲ့ အထိမ်းအမှတ်ကလေး ရှိတယ်။ လူ့မှာလဲ လူ့ လက္ခဏာ ရှိတယ်။ ဒကာလူမှာ ကိုယ့်အိမ်သူ အိမ်သားတွေ ရှိတာပေါ့နော်။ အဲဒီ အိမ်သူ အိမ်သားတွေ ကိုယ့်သားတွေ သမီးတွေ ဆိုတာ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါ တွေလို့ အမှတ် အသား ကလေးတွေရှိတယ်။ ကလေးတွေဟာ အရွယ်ချင်း ရုပ်ပုံချင်း တူပေမယ့်လို့ ကိုယ့်သားသမီး ဟုတ်တယ် မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ ကွဲပြား နေတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်တုံး ဆို ယင် မှတ် သား

ထားတာကလေးရှိတယ်။ အသား အရောင်က တမျိုး မျက်ခွန်း မျက်လုံးကတမျိုး စသည်ဖြင့် ကွဲပြားနေတယ်နော်။ အဲဒါလိုဘဲ ရုပ်နာမ် တရားတွေကို အနိစ္စ-မမြဲဘူးလို့ ဆိုတာ ဘာကြောင့်လဲ၊ သူ့မှလဲ လက္ခဏာ အမှတ်အသားလေး ရှိပါတယ်။

ဟုတ်တော့ အဘာဝါကာရော အနိစ္စလက္ခဏာ-တဲ့။ ဟုတ်တော့၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီး၍။ အဘာဝါကာရော၊ မရှိသော အခြင်း အရာ သည်။ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ အနိစ္စလက္ခဏာ မည်တယ်တဲ့....။ ဖြစ်ပြီး တော့ တည်မြဲမနေဘဲနဲ့ ပျောက်သွားတာဟာ အနိစ္စ လက္ခဏာတဲ့။ ဖြစ် ပြီး ပျောက် သွား ယင် မြဲတာပေါ့၊ ကောင်း ကင်မှာ လျှပ်စစ်လက်လတယ်။ ဖြစ် ပေါ် လာ တာ မဟုတ် လား။ သူက လက်ပြီးတော့ ပျောက်သွားတယ်။ မမြဲတာ မဟုတ်လား၊ ဖြစ်ပြီးပျောက်သွား ဖြစ်ပြီးပျောက်သွားနဲ့ အဲဒါ ဟာ မြဲတာ မဟုတ်လား။ အဲဒီ လျှပ်စစ် လက်တာနဲ့ တူပါတယ်။ သဘောတရား ကလေးတွေက မှတ်လိုက်ယင် မရှိတော့ဘူး၊ မှတ်လိုက်ယင် မရှိတော့ဘူး၊ ပျောက်ပျောက် သွားတယ်။ အဲဒီလို ပျောက်သွားတာဟာ အနိစ္စတရားဘဲလို့ မှတ်သိရခြင်း ၏ အကြောင်း၊ မှတ်သိစရာ အထိမ်းအမှတ် လက္ခဏာ ဘဲတဲ့။ အဲဒါကို အနိစ္စလက္ခဏာ ခေါ် ပါ တယ်။ ကဲ....ဆိုရမယ်။

ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ကွယ်ပျောက် သွားတာက အနိစ္စ လက္ခဏာ။

တတိယအကြိမ်

ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာဟာ အနိစ္စလက္ခဏာ ပါဘဲတဲ့။ အဲဒီ အနိစ္စလက္ခဏာကလေးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိဘို့ လိုတယ်။ ဝိပဿနာ ရှုရာမှာ အဲဒီလို သိဘို့က အလွန်အရေး ကြီးတယ်။ ဒါကလေးတွေက ပေါ့ပေါ့ကလေး မဟုတ်ဘူး၊ တကယ့်ကို အရေးကြီးတဲ့ အချက်ကလေးတွေ။ ဒီလိုအရေး ကြီးလို့ဘဲ အဋ္ဌကထာ ဆရာတွေက ပြထားတာ၊ ဘုန်းကြီးတို့ ကလဲ အလွန်အရေးကြီးလို့ အဲဒါကို ထုတ်ပြပါတယ်။ တချို့က စာပေကျမ်းဂန်အရနဲ့ စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးတော့ “ဖြစ်ပြီး ပျက် နေတာဘဲ၊ မမြဲဘူး” လို့ဒီလိုနဲ့လုံးသွင်းလိုက်ရုံနဲ့ အနိစ္စာနဲ့ ဝိပဿနာ ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလိုယူဆနေကြတယ်။

အမှန်က ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ အနိစ္စလက္ခဏာကလေးကို ကိုယ် တိုင်တွေ့ရမှာ ကိုယ်တိုင်သိရမှာ၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ပျောက် ပျောက်သွားတဲ့ အခြင်းအရာကလေးကို လက်နဲ့ ကိုင်ကြည့် သလို သေသေချာချာ လက်တွေ့ ကိုယ်တိုင်သိမှ အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ် အစစ်ဖြစ်တာ။ ဒါကြောင့် “ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဘဲ သိတာက အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ်” လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ပေးထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ် ကွေး တယ် ဆန့်တယ်” စသည်ဖြင့် မှတ်နေရင်း မှတ်နေရင်းနဲ့ကို ပျောက်ပျောက် သွားတာကလေးကို သိပြီးတော့ “မမြဲပါ ကလား” ဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ရှင်းပြီး သိရမှာ။ အဲဒီလို

ဘဝိယအကြိမ်

သိမ္မ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်တဲ။ အဲဒါဟာ အနိစ္စာနုပဿနာ
ဉာဏ်အစစ်ပါဘဲ၊ ဒီဉာဏ်အစစ်နဲ့မှ အရိယမဂ်ဖိုလ်တိုင်အောင်
သွားနိုင်တယ်။ ကဲ.... ဆိုကြစို့။"

ရုမ္မတ်ဆဲမ္မာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟု
သိတာက အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ်။

မှတ်နေရင်း မှတ်နေရင်း မရှိတော့ဘဲ ပျောက်ပျောက်
သွားတာကိုတွေ့ယင် မမြဲဘူး - ဆိုတာကို သူများက မပြော
ရတော့ပါဘူး။ ရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူ့ဟာသူဘဲရှင်းပြီး သဘော
ကျသွားပါတယ်။ အဲဒါ အနိစ္စာနုပဿနာအစစ်၊ ကိုယ်ပိုင်
ဉာဏ်နဲ့ သဘောကျသွားတာ၊ အချေးအငှားမျိုးမဟုတ်ဘူး၊
စာပေ ကျမ်းဂန်အရနဲ့ သဘောကျရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး၊
သူများတွေက ပြောလို့ သဘောကျရတာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်
တိုင်တွေ့ပြီး သိသွားတာ မဟုတ်လား။ အဲဒီ ဉာဏ်အစစ်တွေ
ဖြစ်မှ အရိယ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တွေကို ရောက်နိုင်တယ်။ အဲဒီ
ဉာဏ် အစစ်ဖြစ်အောင်လို့ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းတွေ လိုက်ပြီးရ
နေရတာ။ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းတွေ ရှုနေတော့ ရှေ့နောက်
တသားတည်းလို့ ဆက်နေတဲ့ သန္တတိတွေ ပျက်သွားတယ်၊
သန္တတိပျက်သွားတော့ အနိစ္စလက္ခဏာထင်တယ်လို့ အဲဒီလိုလဲ
အဋ္ဌကထာဆရာက ဆိုထားပါတယ်။ သူ့ဟာ သဘာဝ
သိပ်ကျတယ်။ တနေ့ကလဲ ပြောခဲ့ပြီ ခြံတန်းကြီးဆိုပါတော့
ဒကာလူရ။ ခြံကောင်တွေသွားနေတာကို အမှတ်တမဲ့ကြည့်

တတိယအကြိမ်

ယင် အတန်းအရည်ကြီးလို့ ထင်ရတယ်။ အနီးအနား သွား ပြီးငုံ့ကြည့်လိုက်တော့ ဘယ်အတန်းကြီးဟုတ်မလဲ၊ တကောင် ချင်း တကောင်ချင်း ကဲ့နေတယ်မဟုတ်လား၊ အပြတ်အပြတ် ကလေးတွေ အတိုအတိုကလေးတွေနော်၊ အဲဒါလိုပဲ ခါးစိတ် တွေဟာလဲ ပကတိလူတွေရဲ့အထင်နဲ့ဆိုယင် ငယ်ငယ်ကလေး ဘဝက စပြီး ခုထက်ထိ တစိတ်ထဲ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင် နေကြတယ်။ အဲဒီလို အပြတ်အခြားမရှိဘဲ တသားတည်းလို့ ထင်နေရတာကို သန္တတိ လို့ခေါ်တယ်။ ခုနက ခြတန်းကြီး ထင်တာမျိုးပါဘဲ။ အဲဒီ သန္တတိ အဖုံးအလွှမ်း ပျက်သွား အောင်လို့ စိတ်ကလေးတွေကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း လိုက်ပြီး မှတ်နေရတာ ဒကာလူရ။

ဒီလိုမှတ်လို့ အသိမြန်လာတော့ အဲဒီ စိတ်ကလေးတွေက တပိုင်းစီ တပိုင်းစီ ကဲ့ပြားပြီးတော့ - ထင်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီလို ထင်ပေါ်လာတော့ ဒီစိတ်ကလေးတွေကို “ဖြစ်ပြီး ချက်ခြင်း ပျောက်သွားတာဘဲ၊ မမြဲဘူး၊ မမြဲတဲ့တရားဘဲ”လို့ ရှင်းပြီးသိသွားပါတယ်။ ဝေဒနာ ကလေးတွေ ဆိုပါတော့ နာတယ် ကျင်တယ် ကိုက်ခဲတယ် ဆိုတာကလေးတွေဟာ အမှတ်တမဲ့ဆိုတော့ အကြာကြီး တည်နေတယ်လို့ ထင်ရ တယ်။ သေသေချာချာ ရှုမှတ်ကြည့်တော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ “နာတယ် နာတယ်”လို့ မှတ်နေယင် မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း

နာတာကလေးတွေဟာ တနာချင်း တနာချင်း ပျောက် ပျောက် သွားတာဘဲ၊ ခုနက ခြကလေးတွေ တကောင်စီ တကောင်စီ ကဲ့နေသလိုပဲ ဘဲ။ အဲဒီ နာတာကလေးတွေကို “ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားလို့ (သန္တတိပျက်ပြီး) မမြဲတဲ့ တရားဘဲ” လို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိရပါတယ်။ ဒီပြင်ဟာတွေလဲ အကုန်လုံး ဒီလိုချည်းပါဘဲ၊ ကွေးတယ် ဆန့်တယ်လို့ မှတ်တဲ့ နေရာမှလဲ တရွေ့က တရွေ့ မရောက်ပဲ ရွေ့ပြီးပျောက်လိုက်၊ ရွေ့ပြီး ပျောက်သွားလိုက်နဲ့ အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်ပြီးတော့ ကုန်ကုန် သွားတာကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒါကိုယ်တိုင်တွေ့တာဘဲ၊ အဲဒီလို တွေ့တော့ မမြဲတဲ့တရားဘဲလို့ ကိုယ်တိုင်သိရတယ်၊ အဲဒါ အနိစ္စာ နှံ့ပဿနာဉာဏ်တဲ့။ အဲဒီလို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး မမြဲဘူးလို့ သိယင် အနိစ္စာ နှံ့ပဿနာဉာဏ်ဘဲ။ ဒီဉာဏ်နဲ့ အနိစ္စကို သိယင် ဒုက္ခ အနတ္တ ဆိုတာတွေလဲ သိတော့တာပါဘဲ။

ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဒီ အနိစ္စတရား သည် ပင်လျှင် ဒုက္ခဘဲ၊ ဒီဒုက္ခတရားသည် ပင်လျှင် အနတ္တဘဲ။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတာ နာ မည်သာ ကွဲတာ၊ တရား ကိုယ်က တော့ ဒီတရားတွေချည်းဘဲ။ ဒီတော့ အနိစ္စသိယင် ဒုက္ခသိတော့တာ ဘဲ၊ ဒုက္ခသိယင်လဲ အနတ္တသိတော့တာဘဲ။ အဲဒါကြောင့် အတို ချုပ်ကလေး ဒီမှာပြထားပါတယ်။ အချိန်ရလို့ အကျယ်ဟော မယ်ဆိုယင်တော့ အနိစ္စဉာဏ် ဖြစ်ပုံလိုဘဲ ဒုက္ခဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

အနတ္တဉာဏ်ဖြစ်ပုံတွေလဲ အကျယ် ဟောရမှားဘဲ၊ ယခုတော့ အလွယ်တကူ သိရုံကလေးဘဲ ပြထားပါတယ်။ ကဲ ... ဆိုရမယ်။

အနိစ္စမြင်လျှင် ဒုက္ခထင်သည်။
ဒုက္ခထင်တော့ အနတ္တမြင်သည်။
အနတ္တမြင် နိဗ္ဗာန်ခွင် ပြေးဝင်ဆိုက်ရောက်သည်။

အနိစ္စမြင်လျှင် ဒုက္ခထင်တယ်တဲ့၊ ဒုက္ခထင်တော့ အနတ္တမြင်တယ်တဲ့၊ အနတ္တမြင်တော့ ဘာအကျိုး ရှိသလဲ ဆိုယင် နိဗ္ဗာန်တရား တွေ့ရပါတယ်။ ဒီတော့ နိဗ္ဗာန်တရား တွေ့ချင်ယင် ဒီလမ်းအတိုင်း သွားရုံပါဘဲ။ သို့သော် အနတ္တကို တခါလောက် မြင်ရုံနဲ့တော့ နိဗ္ဗာန် ရောက်တယ် လို့လဲ မှတ်မထားကြနဲ့ဦး။ နိဗ္ဗာန် ရောက်လောက်အောင် အသိဉာဏ် ရင့်သန် ပြည့်စုံမှ ရောက်နိုင်ပါတယ်။

ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း တွေ့ကို ရှုလို့ အနိစ္စ - မမြဲဘူး၊ ဒုက္ခ - ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊ အနတ္တ-ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားချည်းဘဲလို့ ဒီလို သိတိုင်း သိတိုင်း လိပ် - ဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတွေကို ပယ်နေတာဘဲ၊ မရှုဘဲ နေလို့ ရှိယင် အနိစ္စလဲ မသိဘူး၊ ဒုက္ခလဲ မသိဘူး၊ အနတ္တလဲ မသိဘူး။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရ ခြောက်ပါးက ထင်ရှားပေါ်တာ တွေ့ကို “မြဲတယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ငါဘဲ၊ သူဘဲ၊ ယောက်ျားဘဲ၊ မိန်းမဘဲ” လို့ ထင်ပြီး သာယာနေ

ဟတိပုဒ်အကြိမ်

တယ်။ အဲဒါ လိပ်ကို သာယာ နေတာဘဲ....၊ ခန္ဓာ ငါးပါး တရားတွေကို သာယာနေတာဘဲ။

အဲဒီ လိပ်ကို သာယာနှစ်သက်မှု သိမ်းပိုက်မှု မရှိအောင် ပယ်လိုက်ပါတဲ့၊ ဘယ်လိုပယ်ရမလဲဆိုတော့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း တွေ့ကို ရှုလို့ရှိယင် ရုပ်နဲ့နာမ် ကွဲလာလိမ့်မယ်၊ နောက်ကျ တော့ အဖြစ်အပျက်ပါသိပြီးတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ တရား တွေကို သိလာလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလို သိလို့ရှိယင် မြဲတယ်လို့ စွဲလမ်း ပြီးတော့ ကိုလေသာ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ချမ်းသာတယ် ကောင်း တယ် လှပတယ် တင့်တယ် တယ်လို့ စွဲလမ်းပြီး ကိလေသာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဘဲလို့ စွဲလမ်းပြီး ကိလေသာ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဒီလို ကိလေသာ မဖြစ်နိုင်တာကိုပင်လျှင် လိပ်ကို ပယ်နေတာလို့ ဆိုပါတယ်။

(ပဇဟ ကုမ္ဘံ) လိပ်ကြီးကို ပယ်လိုက် ဟူသည်မှာ၊ (ပဇဟ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓ) ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို ပယ် လိုက် လို့ ဆိုလိုသည်တဲ့။ ဒါကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတာဟာ အဲဒီသုတ်က ပြဆိုချက်နဲ့ အံကျကိုက်နေပါတယ်။

အဲဒီ လိပ်ဆိုတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို ရှုပြီးပယ်ရမှာက ဘယ်ထိအောင်လဲ ဆိုယင် ဂေါတြ ဘူဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တို့နဲ့

တတိယအကြိမ်။

တစပ်တည်း ဖြစ်တဲ့ အနုလောမဉာဏ် ထိအောင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရမယ်။ အဲဒီလို ပယ်သွားရာမှာ ယခုပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ရှုရင်း ရှုရင်း ဖြစ်ဖြစ် ပြီးတော့ ကုန်ကုန် သွားတာ ပျောက် ပျောက် သွားတာ ကို တွေ့ရလို့ မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲ ချည်းဘဲ၊ အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားချည်း ခဲဘဲလို့ သုံးသပ် ဆင်ခြင်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ် ရင့်သန်လာ တဲ့ အခါ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်ရတဲ့ အာရုံကလေးတွေရဲ့ အစနဲ့ အဆုံး၊ အဖြစ်နဲ့ အပျက်ကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ပြတ် ပြတ် သား သား ကြီး သိရတဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ပေါ် လာတယ်။ ဒီ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်က ရင့်သန်လာပြန်တော့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အစပိုင်း ဖြစ်ပေါ် မှုက မထင်ရှားတော့ဘဲ အဆုံးပိုင်း ပျက်မှုကိုချည်း တွေ့ရတဲ့ ဘင်္ဂဉာဏ် ဖြစ်ပေါ် လာတယ်။ ဒီဘင်္ဂဉာဏ် ဖြစ်တဲ့ အခါမှာ မှတ်သိရတဲ့ အာရုံရော၊ မှတ်သိတဲ့ စိတ်ကလေးရော နှစ်မျိုးလုံးဟာ ရှေ့ဆင့် နောက်ဆင့် တကုန်ထဲကုန် တပျက်ထဲ ပျက်နေတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ ဒီလို တရိပ်ရိပ်နဲ့ အပြင် ကံရော အတွင်းကရော ခဏမစဲ တပျက်ထဲ ပျက်နေတာကိုချည်း တွေ့နေရတော့ “ဘာမျှ အားကိုးစရာ မရှိဘူး ကြောက်စရာ တွေ့ချည်းဘဲ” လို့ ထင်မြင် လာတယ်။ အဲဒါက ဘယဉာဏ် တဲ့။ အဲဒီလို “ကြောက်စရာကောင်းတယ်” လို့ သိရတော့ သိရ သမျှ အာရုံတွေရော၊ သိနေတဲ့ စိတ်တွေရော အဲဒါတွေ အား လုံးအပေါ်မှာ အမျိုးမျိုး အပြစ် မြင်လာတယ်။ အဲဒါက

အာဒိနဝဉာဏ်တဲ။ အဲဒီဉာဏ်နဲ့ အပြစ်မြင်ပုံ အမျိုးမျိုးထဲမှာ ကာမဂုဏ် အာရုံ တွေ့နဲ့ စပ်ပြီး ဆင်ခြင် ကြည့်ယင် ဓားနဲ့ စဉ်းတိတုံးလိုဘဲ ထင်မြင်တတ်ပါတယ်။

ဓားနဲ့ စဉ်းတိတုံး

ဒါကြောင့် “ကာ အသိသုနာ- ဓားနဲ့ စဉ်းတိတုံး ဆိုတာ ဘယ်ဟာပါလဲ” ဆိုတဲ့ အမေးကို “အသိသုနာတိ ခေါ် ဘိက္ခု ပဉ္စန္ဓေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ” လို့ ဖြေတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ အသိသုနာတိ ဧတံ၊ ဓားနဲ့စဉ်းတိ တုံးဟူသော ဤအမည်သည်။ ပဉ္စန္ဓံ၊ ငါးပါး ကုန်သော။ ကာမဂုဏာနံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ ဓားနဲ့စဉ်းတိတုံး ဆိုတာ ကာမဂုဏ် ငါးပါးရဲ့ အမည်တဲ။ အသားကို လှီးတဲ့ အခါမှာ အောက်က တုံးနဲ့ ခံပြီး တော့ အထက်က ဓားနဲ့ ဖိပြီး လှီးရတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒီလို ပါဘဲ၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါး အာရုံတရားကို အခံ လုပ်ပြီးတော့ ကိလေ သာဓားနဲ့ သတ္တဝါတွေကို လှီးနေတယ်၊ ကာမဂုဏ် အာရုံ တွေကို ကိလေသာတွေနဲ့ သာယာ နှစ်သက် နေလို့ ဒုက္ခတွေ ရောက်နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါတွေ သာယာ နှစ်သက် ပြီးတော့ မျက်မှောက် ပစ္စုပ္ပန်လဲ ဒီ ကာမဂုဏ် အာရုံ တွေကို ရအောင်လို့ အားထုတ်ရ ကြိုးစားရနဲ့ အမျိုးမျိုး စိတ်ပင်ပန်း ကိုယ်ပင်ပန်း ခံရတယ်၊ ဒီ အထဲက မသင့်မတော်တဲ့ အကုသိုလ်

အမှုတွေ ပြုမိလို့ရှိယင် အပါယ်လေးပါးကျပြီး ဒုက္ခတွေ
ရောက်ရတယ်။ ကာမဂုဏ် စဉ်းတိတုံးပေါ်မှာ နှစ်သက် တပ်
မက်တဲ့ ရာဂဆိုတဲ့ ခင်းကြီးနဲ့ အလှီးခံနေရတာ အနှိပ်စက်ခံ
နေရတာတွေပါ။ ဒါတုန်းမဟုတ်သေးဘူး၊ ကာမဂုဏ်တွေ
မက်မောပြီး အဲဒါတွေကို ရအောင်လို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ
ကို ပြုပြီးတော့ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတွေ ရောက်လို့ လူချမ်းသာ
နတ်ချမ်းသာတွေ ရနေပြန်တယ် ဆိုယင်လဲ အဲဒီရောက်ရာဘဝ
မှာ သေရမယ်မဟုတ်လား၊ တဘဝ တဘဝ တခါ တခါတော့
သေရမယ်၊ အဲဒီသေရတာလဲ ဒီကိလေသာက နှိပ်စက်လို့ပါ။
ကာမဂုဏ်အာရုံဆိုတဲ့ စဉ်းတိတုံးပေါ်တင်ပြီးတော့ ကိလေသာ
ကာမဆိုတဲ့ ခင်းက လှီးသတ်နေတာနဲ့ တူ ပါ တယ် တဲ့။
ဒါကြောင့် စဉ်းတီးတုံးဆိုတာဟာ တခြားမဟုတ်ဘူး၊ ကာမ
ဂုဏ်တွေရဲ့ အမည်တဲ့။ ကဲ-ဒါကလေး ဆိုကြဦးစို့။

စဉ်းတိဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်ဘဲ။

အဲ - “စဉ်းတိတုံးပေါ် တင်ပြီးတော့ သားလှီးခင်းနဲ့
အလှီးခံရတယ်” ဆိုတာ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေအပေါ် တင်ပြီး
တော့ သတ္တဝါတွေကို ကိလေသာ ကာမရာဂနှင့် သတ်ဖြတ်
နှိပ်စက်နေတယ်။ အဲဒီလို သတ်ဖြတ်တာကို သတ္တဝါတွေက
ခံနေကြရတယ်။ အဲဒီလို ခံနေရပုံကိုလဲ ဝတ္ထု သာဓကတွေနဲ့
ထုတ်ဖော်လိုက်ရယင် အင်မတန် စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်း
မှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အချိန်ကမရှိဘူး၊ ဒါတွေပြောနေလို့ မဖြစ်

ဘူး။ တို့တို့ဘဲသွားရမယ်။ “ဇာနည် စဉ်းတိတုံးကို ပယ်လိုက်” ဆိုတာဟာ အဲဒီကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို အာဒိနဝဉာဏ်နဲ့ရှုပြီး တပ်မက်မှုကို ပယ်လိုက်ပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီ အာဒိနဝဉာဏ်နဲ့ ကောင်းကောင်းကြီး အပြစ်မြင် လာတော့ ရှုမိတဲ့အာရုံတွေ အပေါ်မှာရော၊ ရှုမှတ်မှုအပေါ် မှာရော၊ ဆင်ခြင်မိတာတွေ အပေါ်မှာရော မပျော်မမေ့ငြီး ငွေ့လာတယ်။ ငြီးငွေ့ဘွယ် တရားတွေကို ငြီးငွေ့ဘွယ်အနေနဲ့ အမှန်အတိုင်း သိလာတဲ့ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ပါဘဲ။ အဲဒီဉာဏ်ဖြစ် ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက....

ရူပေသုပ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ - မြင်ချတဲ့ အဆင်းတို့ အပေါ်၌လဲ ငြီးငွေ့၏။ စက္ခုဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ - မြင်သိမှု အပေါ်၌လဲ ငြီးငွေ့၏။ ပ။ ဓမ္မေသုပ္ပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ - ကြံသိ ရသော စိတ်ကူးအာရုံတို့ အပေါ်၌လဲ ငြီးငွေ့၏။ မနောဝိညာဏေပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ - ကြံသိမှု - မှတ်သိမှု အပေါ်၌လဲငြီးငွေ့၏-စသည်ဖြင့်-ဟောထားပါတယ်။

အဲဒီလို ငြီးငွေ့တော့ လွတ်ချင်တဲ့သဘောတွေ ဖြစ်လာ ပါတယ်။ မုဉ္ဇိတုက မျှတာဉာဏ်ပါဘဲ။ လွတ်ချင်တော့ လွတ် မြောက်အောင် ရှုမြဲ ဆက်ပြီး ရှုရပြန်ပါတယ်။ အဲဒီလိုတဖန် ရှုပြီး အထူးသိတာက ပဋိသန္ခိဉာဏ်တဲ့။ ဒီပဋိသန္ခိဉာဏ် ရင်တဲ့အခါမှာ သန္ခိရသဘောတရားတွေကို အညီအမျှရှုတဲ့

တဘိသအကြိမ်

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒီဉာဏ်ကတော့ (အနုလုံမှတစ်ပါး) ဝိပဿနာဉာဏ်ထဲမှာ အကောင်းဆုံးပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီဉာဏ်ဖြစ်တဲ့အခါ နှစ်သက်ပျော်မွေ့ပြီး အလွန် သိမ်မွေ့တဲ့ ဓမ္မရာဂ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒီရာဂကိုမပယ်နိုင်ယင် အရိယ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တွေကို မရောက်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီ ဓမ္မရာဂ ကို ပယ်ဘို့ရာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

သားတစ်-နန္ဒီရာဂ

ဒီလို အလွန်အရေးကြီးတဲ့အတွက် ပြဿနာ တဆင့်ချက် ထဲမှာ သူ့ကို “မိသပေသီ-သားတစ်” လို့ အမည်ပေးထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ကာ မိသပေသီ-သားတစ်ဆိုတာ ဘယ် ဟာပါလဲ”ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို ဖြတ်စွာဘုရားက “မိသပေသီတိ ခေါ ဘိက္ခု နန္ဒီရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ” လို့ ဖြေတော်မူ ပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ မိသပေသီတိ ဧတံ၊ သားတစ် ဟူ သော ဤအမည်သည်။ နန္ဒီရာဂဿ၊ နှစ်သက် တပ်စွဲတတ် သော ရာဂ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေးတည်းတဲ့။ ။အသားဆို တာ အသားစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အင်မတန်ကြိုက်ကြတယ်။ အသားစားတဲ့လူတွေကလဲ ကြိုက်တာဘဲ၊ ခြင်္သေ့တို့ ကျားတို့ ခွေးတို့ စွန်တို့ ကျီးတို့ ဒီလိုအကောင်တွေကလဲ ကြိုက်ကြတာ ဘဲ။ အသားစားတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ အသားကလေး တွေပြီ

တဟိယကမ္ဘိန္ဒ

ဆိုမှဖြင့် တရစ်ဝဲဝဲနဲ့ အသားဆီကို လာနေကြတော့တာဘဲ၊
 အထူးအားဖြင့်တော့ ပရုက်ဆိပ်တို့ ကျီးတို့ ခွေးတို့ဟာ
 အင်မတန်ချောက်ရတယ်၊ ကိုယ်စားမည့်အသားကို စားသွားမှာ
 စိုးလို့ သူတို့ကို အင်မတန် ချောက်ရပါတယ်၊ ဒီအထဲမှာ
 ယင်ကောင်တွေကတော့ ဝင်ပြီး နှိုက်နှိုက် စားလိုက်သေးတယ်၊
 အဲဒါ သူတို့ကလဲ ကြိုက်ရှာကြလို့ပါဘဲ။ ဒါလို့ပါဘဲ နန္ဒီရာဂ
 ခေါ်တဲ့ နှစ်သက်ပျော်မှုပြီး သာယာတပ်စွဲတဲ့ သဘော
 ကိုလဲ သတ္တဝါတိုင်း လူတိုင်းက ကြိုက်ကြတယ်။ အဆင်း
 လှလှကလေး မြင်ပြီး သာယာနေရတာကို ကြိုက်ကြတယ်၊
 အသံကောင်းကောင်းကလေး ကြားပြီး သာယာ နေရတာကို
 ကြိုက်ကြတယ်၊ အနံ့ ကောင်း ကောင်း က လေး နမ်းရှူပြီး
 သာယာနေရတာကိုကြိုက်ကြတယ်၊ အရသာကောင်းကောင်း
 ကလေးစားပြီး သာယာနေရတာကို ကြိုက်ကြတယ်၊ အတွေ့
 အထိ ကောင်းကောင်းကလေးနဲ့ တွေ့ထိပြီး သာယာနေ
 တာကို ကြိုက်ကြတယ်၊ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့ အတိုင်း စိတ်က
 ကြံစည်ပြီး သာယာနေရတာကို ကြိုက်ကြတယ်။ အဲဒါဟာ
 နန္ဒီရာဂဘဲ ဒကာလူရ။ အဲဒီသာယာမှု နန္ဒီရာဂကလေးဖြစ်နေ
 ရတာကို အရသာ ရှိတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ဒီ နန္ဒီရာဂ
 ကလေး မရှိယင် တယ်မကြိုက်ကြဘူး၊ တရား ဟောရာ
 တရား နာရာတောင်မှ တချို့က နန္ဒီရာဂကလေး ဖြစ်နေရမှု
 ကြိုက်တတ်တယ်၊ တရားဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အသံကလေး

ကောင်းကောင်းနဲ့၊ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းကလေး ကောင်းကောင်းနဲ့၊
လွမ်းစရာ ဆွေးစရာ ကလေးတွေနဲ့၊ ရယ်ရွှင်စရာ ပျော်စရာ
ဘာသာ ညာညာ ကလေးတွေနဲ့ ဒီလိုဟာ ကလေးတွေ ဟောမှု
တရားနာရတာက အရသာ ရှိတယ်လို့ ထင်တတ်တယ်။ ဒီလိုမျိုး
သူ့ဥစ္စာက နန္ဒီရာဂကလေးနဲ့ နားထဲ စွဲနေတာကိုး။ နေရာ
တကာမှာ ဒီလိုဘဲ နန္ဒီရာဂကို ကြိုက်ကြပါတယ်။

စာအုပ်ထဲဆိုယင် ကမ္မဋ္ဌာန်း တရား စာအုပ်တွေကို ကြည့်
မည့်သူ သိပ်ရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ခေတ်ပေါ် ဝတ္ထု ဇာတ်လမ်း
စာအုပ်တွေဆိုယင်တော့ လူတွေက သိပ်ကြိုက်ကြတယ်။ လစဉ်
ထုတ်လိုက်တိုင်း ဝယ်လိုက်ကြတာ မကြာခင် ကုန် ကုန် သွား
တာဘဲ များတယ်။ အဲဒီ စာအုပ်တွေ ထဲမှာ ဘယ်လိုဟာတွေ
ပါတုံးဆိုတော့ ဒီနန္ဒီရာဂကို ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အချက်အလက်တွေ
ပါတယ်။ စာရေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က စာဖတ်တဲ့ သူတွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာ
ဇာတ်လိုက် မင်းသားနဲ့ မင်းသမီးနဲ့ ယောက်ျားနဲ့ မိန်းမနဲ့
မဟုတ်ပေမဲ့ အဟုတ်လိုလို ထင်ရအောင် ဖော်ပြထားတာကိုး၊
ဒီအထဲမှာ စွဲစရာ မက်စရာတွေ လွမ်းစရာ ပူဆွေးစရာ စိုးရိမ်
စရာတွေကိုလဲ ပြထားတယ်။ အဲဒါ ကလေးတွေကို ဖတ်ပြီး
မဟုတ်မှန်း သိပေမယ့်လို့ စိတ်ထဲက အာရုံပြုပြီး အရသာ
ခံနေ ကြတယ်။ နန္ဒီရာဂ ဖြစ်နေတာ ပါဘဲ၊ အဲဒီ နန္ဒီရာဂ
ကလေးကို ကြိုက်တာနဲ့ စာအုပ်ဘီးတွေ များစွာ ပေးပြီးတော့

စာအုပ်တွေဝယ်ပြီး ကြည့်ကြ ဖတ်ကြနဲ့ ဒီလို လုပ်နေကြတယ်။
 ပြီးတော့ ရုပ်ရှင်ပွဲတွေ ဇာတ်ပွဲတွေ သွားကြည့်၊ အငြိမ့်ပွဲတွေ
 သွားကြည့်၊ ပြပွဲတွေ သွားကြည့်နဲ့ ဒါဘာမှတ်တုံး၊ နန္ဒီရာဂကို
 မွေးမြူ နေကြတာ၊ ဟိုအာရုံ ကလေး တွေကို မြင်ပြီးတော့
 သာယာနေလိုက်၊ ကြားပြီးတော့ သာယာနေလိုက်၊ စိတ်ကူး
 ပြီးတော့ သာယာနေလိုက်၊ အဲဒါကလေးက အရသာ ပေါ်နေ
 တယ်လို့ ထင်တာကိုး၊ အဲဒီ အရသာ ကလေး ကို ကြိုက်လို့
 ဒါကြောင့် သွားကြည့်နေကြတာ။ ပြီးတော့ သေရည် အရက်
 သောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ရှိသေးတယ်၊ သူတို့ကလဲ သေရည်
 အရက်ကလေး သောက်ပြီးတော့ အဲဒါကလေး အရသာ ခံနေ
 တယ်၊ သူလဲ နန္ဒီရာဂဘဲ၊ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ အာရုံကလေးတွေကို
 ခံစားပြီး နေတာ ဟူသမျှဟာ နန္ဒီရာဂ ဖြစ်နေတာချည်းဘဲ၊
 ကိုယ့်သဘောကျ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောဆို ကြံစည်နေရတာ
 ကိုကြိုက်နေတာလဲ နန္ဒီရာဂဘဲ၊ ယခု ပြောခဲ့တဲ့ နန္ဒီရာဂတွေက
 တော့ ကာမဂုဏ်နဲ့စပ်တဲ့ နန္ဒီရာဂ အကြမ်းစားတွေပါ၊ အဲဒါ
 တွေကိုတော့ စောစောကတည်းက ပယ်ခဲ့ရပါတယ်၊ တရား
 အားထုတ်နေရင်းလဲ ပေါ်လာ ယင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရပါတယ်၊
 ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ကာမစွန့်ခွာရဏ ပယ်ပုံ ထဲမှာ ပါသွားပါ
 ပြီ။ အဲဒီ နန္ဒီရာဂ အကြမ်းတွေကို စောစောကတည်းက မစွန့်
 လွှတ်နိုင်လို့ ရှိ ယင် တော့ တရားနာတောင်မှ မလာနိုင်ဘူး၊
 တရားအားထုတ်ဖို့ဆိုတာ ဝေးရော့ဘဲ။

တရားနာနိုင်ပေမဲ့ တရားအားထုတ်ဖို့ ကျတော့ လွတ်လွတ် လပ်လပ်နေရတာ ကြိုက်တဲ့ နန္ဒီရာဂကလေး ပျောက်သွားမှာ စိုးလို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းထဲ သွားယင် ပျင်းစရာကြီးလို့ ထင် နေတတ်တယ်။ ယခု ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းထဲ လာပြီး နေနိုင်တဲ့ လူတွေဟာ အင်မတန် သတ္တိကောင်းတဲ့ လူတွေဘဲ။ အဲဒီနန္ဒီရာဂ ကို သာယာနေတဲ့ လူတွေဆိုယင်တော့ ဘယ် လာနိုင် လိမ့်မှာ တုံး၊ ကျောင်းကန် ဘုရားကို ခဏတဖြုတ် လာ ဘို့တောင် ခဲယဉ်း နေပါတယ်။

ပြီးတော့ တရားအားထုတ် နေရာမှာ တောင် ဒီ နန္ဒီရာဂက ဝင်လာတတ် သေးတယ်။ ဘယ်လို အခါမှာ ဝင်လာတတ်သလဲ ဆိုတော့ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တထင်လို့ အနိစ္စဘဲ ဒုက္ခဘဲ အနတ္တဘဲလို့ သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပြီး အားရတဲ့ အခါမှာ မှတ်ရုံကလေး မှတ်သွားတယ်။ အဲဒီလို မှတ်ရုံကလေး မှတ်သွားနေတဲ့ အခါမှာ အဖြစ်အပျက် ကလေးတွေက ပြတ်ပြတ်သားသား ထင်လာတော့ စိတ်ကလဲ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး ဖြစ်နေတယ်။ အာရုံ ကလေးကလဲ သူ့ဟာ သူ ပေါ် နေ သလို ဖြစ်နေတယ်။ အမှတ် သတိကလေး ကလဲ သူ့ဟာသူ မှတ်မှတ် သွားနေသလို ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို အချိုး ကျနေတဲ့အခါ အရောင်အလင်းတွေလဲ ပေါ် လာ တယ်။ ကိုယ် ထဲမှာ တဖျဉ်းဖျဉ်း တငြိမ့်ငြိမ့်နဲ့ ပီတိတွေကလဲ ပေါ် လာ တယ်။ အဲဒီတော့ ဝမ်းသာ အားရတွေ ဖြစ်လာပြီး အဲဒီလို ဖြစ်နေတာကို သဘောကျ နေတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ ရှုရင်း

တတိယအကြိမ်

ရှုရင်းနဲ့ တရား အရသာ တွေကို သဘောကျပြီး နှစ်သက်
နေတာပါ။ ဒါလဲ နန္ဒီရာဂဘဲ။ သားတစ်ကလေးပေါ့။ အဲ
ဒါကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ဒါကတော့ လိပ်ကို ပယ်တာ
ထဲပါသွားပြီ။ အဲဒီက လွန်မြောက်ပြီးသွားယင် ခုနက ပြောခဲ့တဲ့
အတိုင်း ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေ အစဉ် အတိုင်း တက်သွားတယ်။
နောက်ဆုံး ပြောကြပါစို့။ နောက်ဆုံး ဘယ်ရောက် သွားသတုံး
ဆိုတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်သွားတယ်။

အဲဒီ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်တော့မှ အများကြီး
ကောင်းတာ။ အာရုံပေါ်အောင်လဲ ကြောင့်ကြ မစိုက်ရဘူး။
မှတ်သိမှု ဖြစ်အောင်လဲ ကြောင့်ကြ မစိုက်ရဘူး။ အမှတ်အသိ
ကလေးတွေက သူ့အလိုလိုဖြစ်ပြီး ပေါ့ပေါ့ ယဉ်ယဉ် ကလေး
ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ သိသိ သွားနေတယ်။ စဉ်တန်း ပြီးတော့
သိသိ သွားနေတာဟာ ဆယ်မိနစ် ဆယ်ငါးမိနစ်လဲ တစဉ်
တတန်းတည်း သွားတယ်။ မိနစ်သုံးဆယ် တနာရီလဲ တစဉ်
တတန်းတည်း သွားတယ်။ နှစ်နာရီ သုံးနာရီလဲ တစဉ် တတန်း
တည်းသွားတယ်။ ညောင်းခြင်း ကိုက်ခြင်း ပူခြင်း ပင်ပန်းခြင်း
ဆိုတာ ဘာမှ မရှိဘူး။ ထိုင်နေရတာ အရသာတွေ ပေါ်လို့
သိမ်မွေ့ပြီး ကောင်းနေတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်နေတာကိုလဲ
သဘောကျ နေပြန်တယ်။ သူလဲ နန္ဒီရာဂဘဲ။ အဲဒီ သဘောကျ
နေတာကလေးကို ရှုမှတ်ပြီး တက်သွားမှ ကောင်းသည့် ထက်
ကောင်း ပြီးတော့ အသိအမှတ်တွေဟာ အထူး လျင်လျင်

မြန်မြန် သွက်သွက် လက်လက် ဖြစ်လာတယ်။ ပြေးလာသလို
ဘဲ။ မှတ်စိတ်ကလေးတွေဟာ မှတ်ရင်း ပျောက်ရင်း မှတ်ရင်း
ပျောက်ရင်းနဲ့ ကုန်ကုန် သွားတယ်။ အဲဒီလို ကုန်ကုန် သွား
ရင်းနဲ့ နောက်ဆုံး ကျတော့ ဖြစ် မျက် နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ
အကုန်လုံး ဆိတ်သုဉ်းနေတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကို ဖြုတ်ကနဲ ရောက်
သွားတယ်။ အဲဒီလို ရောက်တော့ အရိယ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့
နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သွားတယ်။ အဲဒီလို မြင်သွားတာဟာ သောတာ
ပတ္တိ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ပါဘဲ။ အဲဒါ နန္ဒီရာဂကို ပယ်ပြီး
တော့ မဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်သွားပုံပါဘဲ။

အဲဒီလို ရောက်ပြီးတဲ့ သောတာပန်က ထပ်ပြီး အားထုတ်
ပြန်လို့ရှိယင် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရောက်ပြီး နန္ဒီရာဂဖြစ်ပေါ်
လာတတ်တယ်။ အဲဒီ နန္ဒီရာဂနဲ့ တရားအရသာတွေ ပေါ်လို့
သဘောကျ နေတာကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွား ပြန်တော့ သက
ဒါဂါမိ မဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားတယ်။ သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ
တခါ ရှုမှတ်ပြန်တော့ အဲဒီလိုဘဲ အစဉ်အတိုင်း တက်ပြီး သင်္ခါ
ရုပေက္ခာဉာဏ်ကျတော့ တရားအရသာတွေ ပေါ်ပြီး ကောင်း
နေပြန်တယ်။ အဲဒီဟာတွေ သာယာနေယင် ဉာဏ်မတက်ဘူး။
အဲဒီ သာယာနေတဲ့ နန္ဒီရာဂအသားကလေးကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွား
တော့ အနာဂါမိ မဂ်ဖိုလ် ရောက်ပြီး အနာဂါမိ ဖြစ်သွားတယ်။

အနာဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ် ကလဲ တရား အား ထုတ် ပြန် ယင်
ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်း တက်ပြီး သင်္ခါရုပေက္ခာ

ဉာဏ်ရောက်တော့ တရား အရသာ တွေက သိပ် ကောင်း နေ တတ်တယ်။ အဲဒီ ကောင်းတဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာကို သာယာ နေ ယင် အဲဒါဟာ ဓမ္မရာဂ ဓမ္မနန္ဒိတဲ၊ အဲဒီ ဓမ္မရာဂ ဓမ္မနန္ဒိ ဆိုတဲ့ အသားကလေးကို နှုတ်ပြီး မပယ်နိုင်ယင် ရှေ့ မတက် ဘူး၊ ဒါကြောင့် အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ် မရောက်တာနဲ့ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စုတေတဲ့ အခါမှာ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ ရောက်ရတယ်။ အဲဒါကို ရည်ပြီးတော့ “တေနော ဓမ္မရာဂေန တာယ ဓမ္မနန္ဒိယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ” လို့ ဟော ထား ပါတယ်။

တေနော ဓမ္မရာဂေန၊ ထိုသင်္ခါရုပေက္ခာ ဝိပဿနာ၌ တပ်စွဲသော ရာဂကြောင့်ပင်လျှင်။ တာယ ဓမ္မနန္ဒိယာ၊ ထို သင်္ခါရုပေက္ခာ၌ နှစ်သက် ပျော်မွေ့သော တဏှာကြောင့်ပင် လျှင်။ ဩပပါတိကော၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဥပပတ် ဖြစ်ရသည်။ တတ္ထပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ထိုသုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။ အဲဒါဟာ ဒီနန္ဒိရာဂ ခေါ်တဲ့ သားတစ်ကလေးကြောင့် မျက်မှောက် ဘဝမှာ ရဟန္တာ မဖြစ် ရဘဲ နှောင့်နှေး သွားပုံ ကို ပြတဲ့ ဒေ သနာ တော် ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သားတစ်ခေါ်တဲ့ ဒီနန္ဒိရာဂကို ပယ်ဘို့ရာ လိုပါ တယ်။ ဒါကြောင့် “ပဇဟ မံသပေသိ - သားတစ်ကို ပယ်လိုက် ဟူသည်မှာ။ ပဇဟ နန္ဒိရာဂံ - နန္ဒိရာဂကို ပယ်လိုက်” လို့ ဆိုလို တဲ့အကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက ဖြေရှင်းထားတယ်။ အဲဒါကို

အဋ္ဌကထာက နန္ဒီရာဂကိုပယ်လိုက်ဆိုတဲ့စကားဖြင့် နန္ဒီရာဂကို အရဟတ္တမဂ်နဲ့ အကြွင်းမဲ့ ပယ်ခြင်းကို ဆိုတယ်လို့ ဖွင့်ပြထား ပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

“သားတစ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ- နှစ်သက်တပ်စွဲ ရာဂဘဲ” လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်။

နဂါး ရဟန္တာ

အဲဒီ သာယာ နှစ်သက်မှုကလေး ပယ်ပြီးတော့ တက်သွား တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ကတော့ တခါထဲ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ပြီးတော့ နန္ဒီရာဂလုံးဝကင်းတဲ့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီလို ရဟန္တာ ဖြစ်သွားလို့ ရှိယင် မိမိကိုယ်တိုင် ကံလေသာ ကုန်ခန်း ရဟန္တာဖြစ်နေတဲ့အတွက် ရဟန္တာနဂါး ကို တွေ့သွား တယ်။ ဒါကြောင့် “ကော နာဂေါ-နဂါးဆိုတာ ဘယ်လိုဟာ ပါလဲ”ဆိုတဲ့ အမေးကို မြတ်စွာဘုရားက “နာဂေါတိ ခေါ ဘိက္ခု ခိဏာသဝဿေတံ အဓိဝစနံ” လို့ ဖြေတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခု၊ ကဿပရဟန်း။ နာဂေါတိဧတံ၊ နဂါး ဟူသော ဤအမည်သည်။ ခိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ် ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်ပေတည်း။ နဂါးကို တွေ့တယ် ဆိုတာ တခြား မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင် ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတာ- တဲ့။ အာသဝေါ ကုန်ခန်း ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတဲ့ အခါမှာ မိမိက သာဝက ရဟန္တာ ဖြစ်တဲ့ အတွက် သာဝက နဂါးကိုလဲ တွေ့ တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကိုလဲ အာသဝေါ ကင်းကွာ ရဟန္တာ

စင်စစ် ဘဲလို့ သိတဲ့ အတွက် ဗုဒ္ဓ နဂါးကြီး ကိုလဲ တွေ့သည့် မည်တယ် တဲ့။ ကိုယ်တိုင် က တရားတွေ တော့ ဘုရား ကို တွေ့တာပေါ့။ ကိုယ့်မှာ ကိလေသာတွေ ကင်းတော့ မြတ်စွာ ဘုရားလဲ ကိလေသာတွေ ကင်းလို့ ဒီတရားတွေ ဟောခဲ့တာ ဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ကောင်းကောင်းကြီး သဘောကျသွား တာပေါ့။ အဲဒါ မြတ်စွာဘုရား တည်းဟူသော ဗုဒ္ဓ နဂါးကို တွေ့တာတဲ့။ ဒါကြောင့်-

နဂါးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ- အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာ ဘဲလို့ ဆောင်ဉ်က ဆိုထားပါဟယ်၊ တရားက ဆုံး သွား ပြီ ဒကာလူရ။ ကဲ-နောက်ဆုံး အဖြေကို ဆိုကြရမယ်။

နိဝရဏ - တူလှရေစစ်၊ လိပ်ညစ်- ခန္ဓာ၊ ကာမာ-စဉ်းတီ။
နန္ဒီ-အသား၊ နတ်နဂါး-မှတ်သား ရဟန္တာဘည်း။

နဂါးရှိခိုးပါ

အဲဒီလို နဂါးတွေတဲ့အခါ ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတော့ “တိဋ္ဌတု နာဂေါ၊ မာ နာဂံ ဗုဒ္ဓေသိ၊ နမော ကရောဟိ နာဂဿ”လို့ ပြာဟ္မဏဆရာကြီးက ပြောပါတယ် တဲ့။

နာဂေါ၊ နဂါးသည်။ တိဋ္ဌတု၊ တည် ပါစေ နေပါစေ။ နာဂံ၊ နဂါးကို။ မာဗုဒ္ဓေသိ၊ မပုတ်ခတ်သင့်။ နာဂဿ၊ နဂါး အား။ နမော၊ ရှိခိုးခြင်း ပူဇော်ခြင်းကို။ ကရောဟိ၊ ပြုပါလေ လော့တဲ့၊ ပြာဟ္မဏ ဆရာကြီးကပြောပုံ။ အဲဒါဟာ တခြားကို

တကယ်အကြိမ်

ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီ ဆိုယင် ဘာမှ လုပ်စရာ ပယ်စရာ မလိုတော့ဘူးလို့ ပြောတာပါ။ ရှေ့ပိုင်း တုန်းက တော့ မပြည့်စုံသေးလို့ တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်းကို ပယ်လာရတယ်။ ဆပ် ပြာ ရေ စစ် နဲ့ တူ တဲ့ နီဝရဏကို တွေ့ဖင် အဲဒါကို ပယ်လိုက်တဲ့။ လိပ်နဲ့တူတဲ့ ခန္ဓာ ငါးပါးကိုလဲ ရှုမှတ် ပြီးတော့ ပယ်လိုက်တဲ့။ အဲဒီလိပ်ကို ပယ်ပြီး ရှုမြဲ ရှုနေရင်း ကာမဂုဏ် အာရုံတွေဆီ စိတ်က ရောက်သွားလို့ ရှိယင် အဲဒါ တွေကိုလဲ ဓားနဲ့ စဉ်တီတုံးလိုဘဲ အပြစ် မြင်အောင် ရှုပြီး ပယ် လိုက် တဲ့။

အဲဒီက နောက် ဝိပဿနာ ဥာဏ် အထူးကောင်းလာ တော့ အဲဒီ ဝိပဿနာ ဥာဏ်ကလေးကိုဘဲ အရသာ တွေပြီး သာယာ နှစ်သက် သဘောကျ နေပြန်ယင် အဲဒါက သားတစ်ဘဲ၊ အဲဒီ သားတစ်ကလေးကိုလဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ပါတဲ့။ ဒီသားတစ် ထိအောင် ပယ်ဘို့ ပြော လာ ခဲ့ ပါတယ်။ အဲဒီ သား တစ် ကို ပယ်ပြီးတဲ့နောက် နဂါးကိုတွေ့တဲ့ အခါကျတော့ နဂါးဆိုတာ ရဟန္တာ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ပယ်သင့်တဲ့ အရာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ ပူဇော်သင့်တဲ့ အရာသာ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် “နာဂေါ၊ နဂါးသည်။ တိဋ္ဌတု၊ တည်ပေစေတော့။ မာ နာဂံ ဃဇ္ဇေသိ၊ နဂါးကို မပုတ်ခတ်လေလင့်”တဲ့။ ဒါကဘော့ တင်စားပြော တာပါ။ နတ်နဂါး တွေလို့ရှိယင် ခဲနဲ့ပေါက်လိုက် ဒုတ်နဲ့ထိုး လိုက် ဒီလို လုပ်မှာစိုးလို့ ပြောတဲ့ သဘော ပါ။ ယခု ဒီမှာ တော့ “ရဟန္တာဖြစ်နေယင် ဘာမှလုပ်စရာ မလိုတော့ဘူး၊ ကိစ္စ

ပြီးပြီ”လို့ ဒါလောက်ဘဲဆိုလိုပါတယ်။ ဒါဖြင့် ဘာလုပ်ရဦးမလဲဆိုတော့ နာဂဿ၊ နဂါးအား။ နမော၊ ရှိခိုး ပူဇော်ခြင်းကို။ ကရောဟံ၊ ပြုပါလေတဲ့။

နဂါးရှိခိုးပူဇော်ပုံ

နဂါးကို ရှိခိုး ပူဇော်ရမယ်ဆိုတာ ကတော့ မိမိကိုယ်တိုင် ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတော့ ဗုဒ္ဓ နဂါးဆိုတဲ့ ဘုရား ရဟန္တာကို ကောင်းကောင်းကြီးတွေ့ပြီ။ အဲဒီ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ဘုရား တည်းဟူသော နဂါးရဟန္တာကို ပူဇော်လေလို့ တိုက်တွန်း ပါတယ်။ ဒါကတော့ အထူးမတိုက်တွန်းရပါဘူး။ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားယင် မြတ်စွာဘုရားကို သူ့အလိုလို ပူဇော်တော့တာ ပါဘဲ။ တရားအားယုတ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တောင် တရားအရသာတွေ တွေ့သွားလို့ရှိ ယင် အဲဒီတရားကို ဟောကြားခဲ့တဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညို လို့မဆုံးအောင် ဖြစ်ဘတ်ပါသေးတယ်။ အဲဒီလို သူ့ အလို လို ဖြစ်တာ မျိုးကို ပြောတာ ပါဘဲ။ ဘယ်လို ပူဇော် ရ မလဲ ဆိုယင် ပူဇော်ပုံကို မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် စုဋ္ဌသစ္စက သုတ်မှာ ဟောထားပါတယ်။

ဗုဒ္ဓေါ သောဘဂဝါ ဗောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

(ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မြတ်စွာဘုရားကို ကျေးဇူးတင်ပြီး ပူဇော်ပုံတဲ့၊ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။) သောဘဂဝါ၊ ကျွန်ုပ်တို့အများ၏ အားထား ကိုးကွယ်ရာ အစစ် ဖြစ်ဘော် မူသော

တတိယအကြိမ်

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော် မူပြီးသည် ဖြစ်၍။ ဗောဓာယ၊ သတ္တဝါအများ ကျွန်ုပ်တို့အားလည်း အလားတူပင် သိမြင် ကြပါစေခြင်း အကျိုးငှာ။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို။ ဒေသေတိ၊ ကရုဏာရွှေသွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါပေ၏။

• အဲဒါက မြတ်စွာဘုရားကို ကျေးဇူးတင်ပြီး ပူဇော်နေပုံဘဲ။ မြတ်စွာ ဘုရားဟာ ကိုယ်တော်တိုင် သစ္စာ လေးပါး အမှန် တရားတွေကို သိတော်မူတယ်။ ဒီလို ကိုယ်တော်တိုင် သိတော် မူတဲ့အတွက် ငါတို့ ဝေနေယျသတ္တဝါ အများကိုလဲ အလား တူပင် သိကြ ပါစေလို့ ရည်ရွယ်ပြီး တော့ ကရုဏာ တော်နဲ့ သနားပြီးတော့ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော် တည်းဟူသော ဒေသ နာဉာဏ်တော်နဲ့ သစ္စာလေးပါး တရားတွေကို အ မျိုး မျိုး သော ဥပမာ ဥပမေယျ အကြောင်း ယူ၍ စသည်တွေနဲ့ ဝေ ဝေဆာဆာ တန်းဆာဆင်ပြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

တိုတိုကလေး ဟောမယ် ဆိုယင် မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတဲ့ တရားဟာ ကျဉ်းကျဉ်းလေး ပါဘဲ။ ဘာမှ မများဘူး၊ ဒွါရ ခြောက်ပါး အာရုံ ခြောက်ပါး ဝိညာဉ် ခြောက်ပါး ဖဿ ခြောက်ပါး ဝေဒနာ ခြောက်ပါး ဒီ တရားတွေကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းရှုတဲ့၊ ဒါပါဘဲ ဒကာလူရ။ ဘာမှမများဘူး၊ ပိဋကတ် သုံးပုံကို အတိုချုံးလိုက်ယင် ဒါဘဲ ရှိပါတယ်။ ဒွါရခြောက်ပါး

တတိယအကြိမ်

ရှု၊ အာရုံခြောက်ပါးရှု၊ ဝိညာဉ် ခြောက်ပါးရှု၊ ဖဿ ခြောက်
 ပါးရှု၊ ဝေဒနာ ခြောက်ပါးရှု၊ ဒါဘဲ ရှိပါတယ်။ တဒ္ဓါရတဒ္ဓါ
 ရမ္မာ ငါးခုငါးခုစီရှိပါတယ်။ ငါးခုခြောက်လီဆိုတော့ သုံးဆယ်
 ရှိပါတယ်။ အဲဒီ သုံးဆယ်သော တရားတွေကို အမှန် အတိုင်း
 သိအောင် ရှုလို့ရှိရင် အရဟတ္တဖိုလ် ရောက် နိဗ္ဗာန်ပေါက်ပြီး
 ဆုံးတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် တို့တို့ ဟောမယ်ဆိုရင် ဒါ
 လောက်နဲ့ ပြီးပါတယ်။ ဒီလို တိုတိုကလေး ဟောရင် တချို့
 တချို့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေက နားလည်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့်
 အမျိုးမျိုး တန်းဆာတွေ ဆင်ပြီး ဟောတော်မူရတယ်။ ပိဋက
 သုံးပုံဆိုတာ နည်းတာတွေ မဟုတ်ဘူး၊ ဟောထား လိုက်ရ
 တာတွေ၊ ဒီလို အပင်ပန်းခံပြီး ဟောတာဟာ သတ္တဝါတွေကို
 သနားတော်မူတဲ့ ကရုဏာတော်ကြောင့်ဘဲ ဒကာလူရ။ သတ္တ
 ဝါတွေကို သနားလွန်းလို့ အပင်ပန်းခံပြီး ဟောတော် မူခဲ့ပါ
 တယ်။ ဒါကြောင့်-

သော ဘဂဝါ၊ ကျွန်ုပ်တို့ အများ၏ အားထား ကိုးကွယ်
 ရာအစစ် ဖြစ်တော်မူသော ထို မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊
 သစ္စာ လေးပါး အမှန် တရား ကို ပိုင်း ခြား ထင် ထင် သိမြင်
 တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍။ ဗောဓာယ၊ သတ္တဝါအများ ကျွန်ုပ်တို့
 အားလည်း အလားတူပင် သိမြင်ကြပါစေခြင်း အကျိုးငှာ။
 ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို။ ဒေသေတိ၊ ကရုဏာ ရှေ့
 သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါပေ၏။

တတိယအကြိမ်

ဒါဟာ ရဟန္တာတွေက ဘုရားကို ပူဇော်ပုံတဲ့ ဒကာလူရ။ ဒကာ
လူတို့အထဲက တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ကိုယ် သိသင့် သ လောက်
သိထားတဲ့ တရားကလေးတွေ ရှိမှာပေါ့။ အဲဒီ သိသမျှ တရား
ကလေးတွေကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ငါတို့ ဒီ တရား တွေကို
သိရတာဟာ မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင် သိပြီးတော့ ဒီ
တရားတွေကို ဟောခဲ့လို့၊ အဲဒီ ဟောခဲ့တဲ့ တရားတွေ ကျင့်ကြံ
အားထုတ်လို့ ဒီလိုသိရပေတယ်လို့ ဒီလို နှလုံးသွင်းပြီး မြတ်စွာ
ဘုရားကို ပူဇော် ကြဦးစို့ရဲ့။

မြတ်စွာ ဘုရား ဟာ ဘုရား ဖြစ် ပြီး တော့
တရား မ ဟောဘဲ နေ ယင် မ ချမ်း သာ ပေ ဘူး လား၊
ဈာနသမာပတ် ဖလသမာပတ်တွေ ဝင်စား ပြီးတော့ အင်
မတန် ချမ်းသာနေမှာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီဈာန်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်း
သာတွေကို မခံစားဘဲနဲ့ နေ့ရော ညပါ မပြတ် မစဲ လေးဆဲ
ငါးဝါပတ်လုံး တရား ဒေသနာတော် တွေကို အ များ ကြီး
ဟောသွားတော်မူတယ်၊ ဒီလို ဟောတော်မူတာဟာ သတ္တဝါ
တွေ သနားလို့ မဟုတ်လား၊ သနားတဲ့ ကရုဏာနဲ့ ဒေ သ နာ
ဉာဏ် ရှေ့သွားပြီး ဟောထား တာတွေတဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့ ဒေ
သတိ၊ ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်
မူခဲ့ပါပေတယ်လို့ မြတ်စွာ ဘုရားကို အာရုံ ပြုပြီးတော့ ကြည်
ညိုပုံကလေးကို ပြထားတယ်။ ကဲ....ဒကာလူတို့ သိသမျှ အကျင့်
ပဋိပတ်ကလေးနဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ကြဦးစို့။" အားလုံး
လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ ဗောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

သော ဘဂဝါ၊ ကျွန်ုပ်တို့အများ၏ အားထား ကိုးကွယ်ရာ အစစ် ဖြစ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ လေးပါး အမှန် တရားကို ပိုင်းခြား ထင်ထင် သိမြင်တော်မူ ပြီးသည် ဖြစ်၍။ ဗောဓာယ၊ သတ္တဝါ အများ ကျွန်ုပ်တို့ အားလည်း အလားတူပင် သိမြင်ကြပါစေခြင်း အကျိုးငှာ။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ လေးတန် တရား မှန်ကို။ ဒေသေတိ၊ ကရုဏာ ရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါပေ၏။

အဲဒီလို အပိုဒ် ကလေးတွေက ငါးပိုဒ် ရှိတယ် ဒကာလူရ။ ပူဇော်ပုံကလေးတွေပါဘဲ၊ (၁) မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တော် တိုင်သိပြီးတော့ သိအောင်လို့ ဟောခဲ့တယ်၊ (၂) မြတ်စွာ ဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင် ကိလေသာ အဆိပ် အတောက်တွေ ကင်းဝေးလို့ မိမိကိုယ်တိုင် ယဉ်ကျေးတော်မူပြီးတော့ သတ္တဝါ တွေကိုလဲ ယဉ်ကျေးအောင် ဟောခဲ့တယ်၊ (၃) မြတ်စွာ ဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင် ငြိမ်သက် သိမ်မွေ့တော် မူပြီးတော့ သတ္တဝါတွေလဲ အလားတူ ငြိမ်သက် သိမ်မွေ့ ဘို့ရာ တရား တွေ ဟောကြားခဲ့တယ်၊ (၄) မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင် သံသရာရေအယဉ် ဝဲဩဇာတွေမှ ကူးမြောက်တော် မူပြီးတော့ သတ္တဝါတွေလဲ သံသရာရေအယဉ်ကြော မျော နေ ရာ မှ ကူး မြောက်သွားဘို့ရာ နိဗ္ဗာန် သောင်ကမ်းသို့ ရောက်ဘို့ရာ ဟော ကြားတော်မူခဲ့တယ်၊ (၅) မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင်

တတိယအကြိမ်

ကံလေသာမီးတွေ အလုံးစုံ ငြိမ်းအေးတော် မူပြီးသည် ဖြစ်၍ သတ္တဝါတွေလဲ ကံလေသာ အပူမီးတွေ ငြိမ်းကြပါစေလို့ ရည် ရွယ်ပြီးတော့ တရားတွေ ဟောကြားတော်မူခဲ့ ပါတယ်။ အဲဒီလို အာရုံပြုပြီးတော့ ပူဇော်ပုံတွေကို ဘုန်းကြီးက ပါဠိ အနက် ကလေးတွေနဲ့ ရှုတ်သွားမယ်။ အဲဒါကလေး တွေကို သာဓုခေါ် ပြီးတော့ တရားသိမ်းတော့မယ်နော်။ တော်တော်လဲ စုံသွားပါ ပြီ။ တပုဒ်တပုဒ်အဆုံးမှာ သာဓု သုံးကြိမ်စီ ခေါ်ကြရမယ်။

(၁) ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ ဗောဓာယ ဓမ္မံ
ဒေသေတိ။

သော ဘဂဝါ။ ကျွန်ုပ်တို့ အများ၏ အားထား ကိုးကွယ် ရာအစစ် ဖြစ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ လေးပါး အမှန် တရားကို ပိုင်းခြား ထင်ထင် သိမြင် တော်မူပြီးသည် ဖြစ်၍။ ဗောဓာယ၊ သတ္တဝါ အများ ကျွန်ုပ် တို့အားလည်း အလားတူပင် သိ မြင် ကြ ပါ စေခြင်း အကျိုး ငှာ။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ လေးတန် တရားမှန်ကို။ ဒေ သေ တိ၊ ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါပေ၏။
(သာဓု သာဓု သာဓု)။

(၂) ဒန္တော သော ဘဂဝါ ဒမထာယ ဓမ္မံ
ဒေသေတိ။

သော ဘဂဝါ။ ကျွန်ုပ်တို့ အများ၏ အားထား ကိုးကွယ် ရာ အစစ် ဖြစ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ဒန္တော၊ မြ် တတိယအကြိမ်

ကြားတွေ့ရာ ကြံသိရာမှ ကိလေသာ အညစ် အကြေး ကင်းစင်
ဝေးလျက် ယဉ်ကျေးတော် မူပြီးသည် ဖြစ်၍။ ဒမထာယ၊
သတ္တဝါအများ ကျွန်ုပ်တို့အားလည်း အလားတူစွာ ကိလေသာ
အညစ် အကြေး ကင်းစင် ဝေးလျက် ယဉ်ကျေး ကြ ပါ စေ
ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဓမ္မံ၊ ယဉ်ကျေးစေရန် တရားမှန်ကို။ ဒေသေ
တိ၊ ကရုဏာရှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့
ပါပေ၏။ (သာဓု သာဓု သာဓု)။

မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့ တရားတွေကို လိုက်နာ ပြီး တော့
ကျင့်တဲ့သူတွေမှာ နဲ့နဲ့ကျင့်ယင် နဲ့နဲ့ ယဉ်ကျေးတယ်၊ များများ
ကျင့်ယင် များများ ယဉ်ကျေးတယ်၊ အပြည့် အစုံ ကျင့်ယင်
အပြည့်အစုံ ယဉ်ကျေးတယ်။ ဘုရားဟောတဲ့ တရားတွေကို
မကြားရ မနာရ မကျင့်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု
အရအားဖြင့် ဆိုယင် ရှိုင်းစိုင်း နေတယ် ဒကာ လူရ။ ဘုရား
ဟောတဲ့ တရားတွေကို လိုက်နာပြီး ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေဟာ
ယဉ်ကျေးတယ်။ ကာယကံ ကိုယ်အမှုတွေ ယဉ်ကျေး တယ်၊
ဝစီကံ နှုတ်အမှုတွေ ယဉ်ကျေးတယ်။ ကာယကံမြောက် ကိုယ်
နဲ့သူတပါးကို သတ်ဖြတ်ခြင်း နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲခြင်း မရှိဘူး၊ ဝစီ
ကံမြောက် နှုတ်နဲ့ သူတပါးကို ဒုက္ခ ရောက်အောင်လို့ ပြောဆို
ခြင်းမရှိဘူး၊ အဲဒါဟာ ယဉ်ကျေးတာပေါ့။ ဒါက သီလ နယ်က
ယဉ်ကျေးနေတာတဲ့။ သမာဓိနယ်က တကယ် ကျင့်ယင် သူတ
ပါးအား အကျိုးမဲ့ ဖြစ်စေမည့် မတော်မသင့်တဲ့ အကြံမျိုး

တတိယအညွှန်း

တောင်မကြံတော့ဘူး။ ဒါက သမာဓိနယ်က ယဉ်ကျေးနေ
တာတဲ့။ ပညာနယ်က တကယ်ကျင့်ယဉ်တော့ ကံလေသာဖြစ်
ကြောင်းဖြစ်တဲ့ မျိုးစေ့တွေတောင် မရှိတော့ဘူး ဒကာလူရ။
ဒါကြောင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ အစရှိတဲ့ ကံလေသာစိတ်ဟာ
လုံးလုံးကိုမဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါက ပညာနယ်က ယဉ်ကျေးနေ
တာတဲ့။ အဲဒီတော့ သီလနယ်ဖြင့်လဲ ယဉ်ကျေးတယ်၊ သမာဓိ
နယ်ဖြင့်လဲ ယဉ်ကျေးတယ်၊ ပညာနယ်ဖြင့်လဲ ယဉ်ကျေးတယ်၊
မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတရားတွေကို ကျင့်နိုင်သလောက်
ယဉ်ကျေးမှုတွေကို ရတယ်။

ရှေးတုန်းက ဘုရားမပွင့်မီက လူတွေဟာ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု
အရအားဖြင့်ဆိုယဉ် အများအားဖြင့် အရိုင်းတွေလို့ ဆိုရ
မှာဘဲ၊ ဘုရားပွင့်ပြန်တော့လဲ ဘုရားသာသနာ မပျံ့နှံ့တဲ့
အရပ်ဒေသတွေမှာ အများအားဖြင့် အရိုင်းတွေလို့ ဆိုရလိမ့်
မယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီလူတွေမှာ ကံလေသာတွေ
ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်နေတယ်၊ ဒါကို ရိုင်းတယ်လို့ ခေါ်ရလိမ့်
မယ်။ ဗမာပြည်မှာဆိုလို့ရှိယဉ် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဟာ ဘယ်
လောက်က ရောက်လာသလဲဆိုတော့ စာပေကျမ်းဂန်အရနဲ့
ပြောရမယ်ဆိုယဉ် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ခံပြီးတဲ့နောက်
အနှစ်ပေါင်း ၂၃၆-နှစ်မှာ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး လက်
ထက်က ကိုးတိုင်း ကိုးဌာနကို သာသနာပြု စေလွှတ်ရာမှာ
သုဝဏ္ဏဘူမိလို့ခေါ်တဲ့ ဌာနတခုလဲ ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဗမာ

ပြည်က သထုံမြို့ဘဲလို့ အများကဆိုကြပါတယ်။ တချို့ပညာရှိ တွေကတော့ အဲဒီ သုဝဏ္ဏဘူမိဆိုတာ စုမာတြကျွန်းဘဲလို့ ဆိုကြပါတယ်။ သထုံမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းကားခဲ့တာက တော့ အလွန်ဘဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် သုဝဏ္ဏဘူမိဟာ စုမာတြကျွန်းဟုတ်ယင်လဲ အဲဒီကတဆင့် သာသနာပြန့်လာ တယ်လို့ ယူရမှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဗမာပြည် သထုံမြို့မှာ ဗုဒ္ဓသာ သနာဟာလဲ အဲဒီတုန်းကဘဲ ရောက်လာတယ် ဆိုတာကတော့ သေချာပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက အရှင်သောဏနဲ့ အရှင်ဥတ္တရ တို့ လာရောက်ပြီးတော့ သာသနာပြုခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအခါ ကစပြီး ဗမာပြည်မှာ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုတွေကို ရလာတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့ ဒီကာလရ။

အဲဒီကာလ မတိုင်မီကဆိုယင်တော့ ဗမာပြည် ကလူတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ မဟုတ်သေးဘူး။ အရိုင်းတွေလို့ ဆိုရလိမ့် မယ်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံမှုတွေကို သူတို့စောင့်စည်းပါ့မလား။ ဘာမှ စောင့်စည်းမှာမဟုတ်ဘူး။ သူတို့လိုချင်ရာ တွေ လုပ်နေကြ မှာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီတုန်းက လူရိုင်းတွေဖြစ် နေကြမှာပေါ့။ အဲဒီသာသနာနှစ် ၂၃၆-နှစ်က နောက်ပိုင်းမှ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုနဲ့ လူယဉ်ကျေးတွေ ဖြစ်လာကြတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ အဲဒါက ဗမာပြည် အောက်ပိုင်းဘဲရှိသေးတယ်။ ဗမာပြည် အထက်ပိုင်း အလိုကတော့ ဗမာ ရာဇဝင်အရ ပြောရမယ်ဆိုယင် အနော် ရထာမင်းလက်ထက် လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ကိုး ရာလေးငါး တတိယအကြိမ်

ဆယ်လောက်က အရှင်အရဟံကို ပင့်ပြီးတော့ သာသနာပြုလို့
အဲဒီကနေပြီး ဗုဒ္ဓဓမ္မတွေကို ကျင့်သုံး လာကြတယ်။ အဲဒီက
စပြီး ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုတွေ ရလာတယ်လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ အဲဒီ
အယဉ်ကျေးမှုတွေက ဆိုက်ယဉ်ကျေးမှုတွေ မရှိသေးဘူးလို့ဆိုရ
လိမ့်မယ်။

အဲဒီကာလက စပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ
တော်ကို ဘိုးစဉ် ဘောင်ဆက်က လက်ခံပြီး ရလာခဲ့တဲ့
ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုတွေ ကွယ်ပမသွားဘို့ရာ အရေးကြီးဘူးလား
ဒကာလူရ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မတွေ မကျင့်လို့ရှိရင် ဒီယဉ်ကျေးမှုတွေက
ကွယ်သွားလိမ့်မယ်။ အဲဒီဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်းဟူသော
ယဉ်ကျေးမှုတွေ ကွယ်သွားလို့ရှိရင် ဘာဖြစ်မလဲ ဆိုတော့
လူရိုင်းတွေ ပြန်ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ ရှေးတုန်းက
လိုဘဲ လူရိုင်းတွေ တခါ ပြန် ဖြစ် နိုင်တာကို သေသေ
ချာချာ စဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုရင် တော်တော်ကို ဝမ်းနည်း

x=မှတ်ချက်။

။တရုတ်ရာဇဝင် အရအားဖြင့်ဆိုလျှင် ထိုထက်ရှေး
ကျသော ပြုခေတ်ကပင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ
၁၀၀-ခန့် ရှိနေသည်ဟု သိရ၏။ သို့သော်
ထိုခေတ်က ရဟန်း များသည် ဘယ်အခါက
ပြုနိုင်သ်ဆို ရောက်လာသည်ဟူ၍လည်း မထင်ရှား၊
အဘယ်သို့သော ပိဋကတ်နှင့် ပဋိပတ် တို့ကို
လေ့လာ ကျင့်သုံးသည် ဟူ၍လည်း မထင်ရှား၊
ထို့ကြောင့် ထင်ရှားသော ဗမာရာဇဝင်အရအား
ဖြင့် အထက်ပါအတိုင်း ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။

တတိယ အကြောင်း

ကြေကွဲစရာကောင်းတယ် ဒကာလူရ။ သာသနာတော်ကြီး ကွယ်သွားယင် ဒွိဗမာလူမျိုးတွေဟာ ဘုရားမှန်းလဲ မသိ တရားမှန်းလဲမသိ လုပ်ချင်တာတွေကိုလုပ်ပြီး အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်သွားကြမယ်ဆိုတာတွေကို လျှောက်ပြီး တွေးလိုက်ယင် အတော်ကို ရင်လေးစရာကြီးဘဲ ဒကာလူရ။ ဘုရားသာသနာတွေ အလွန်ထွန်းလင်းခဲ့တဲ့ အိန္ဒိယ နိုင်ငံမှာ လိုဘဲ ဒွိဗမာပြည်မှာလဲ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုတွေ ကွယ်ပသွားမယ် ဆိုယင် အလွန်ဝမ်းနည်းစရာကောင်းပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ ၄၂၆ နှစ်လောက်က အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံကို သာသနာရေးကိစ္စနဲ့ ဘုန်းကြီး ရောက်သွားခဲ့တယ်။ အဲဒီနိုင်ငံဟာ တချိန်တုန်းကဆိုယင် ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းကားခဲ့တဲ့ နိုင်ငံပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ နောက်ကာလမှာ မိုစလင် အာဏာပိုင်တွေက သူတို့ သာသနာကိုပြုထားလို့ ယခုတော့ မိုစလင်နိုင်ငံဖြစ်နေပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူဦးရေက နည်းနည်းဘဲ ရှိပါတော့တယ်။ အဲဒီ အင်ဒိုနီးရှားကို ရောက်တုန်းက လှုပ်လှုပ်ရွရွ လူတွေကို ကြည့်ပြီး စဉ်းစားရင်း “ဗုဒ္ဓေါ လောကေ သမုပ္ပန္နော ဟိတဿ သဗ္ဗပါဏိနံ”ဆိုတဲ့ တရားစာပိုဒ်ကလေးကို သတိ ရလာတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကတော့ အား လုံးသော သတ္တဝါတွေ အတွက် ပွင့်တော်မူလာတာဘဲ။ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော်

တောင်ရှိနေပြီ၊ ဒါပေမဲ့ ယခု လှုပ်လှုပ်ရှာရှာနဲ့ သွားလာနေကြတဲ့ လူတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်တော်မူတယ်ဆိုတာကို သိကြပုံမရဘူးလို့ စဉ်းစားမိပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ကိုယ့်ဗမာပြည်မှာ အများအားဖြင့် တောရွာတွေမှာဆိုယင် ရွာသူရွာသားတွေ အကုန်လုံး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေချည်းဘဲ။ ဒါပေမဲ့ တနေ့တချိန်ကျယ် အဲဒီဗမာရွာတွေဟာလဲ သာသနာ့ကွယ်ပသွားနိုင်တယ်ဆိုတာကိုလဲ စဉ်းစားမိပါတယ်။ ဒီတော့အင်မတန် ဝမ်းနည်းစရာတွေ ပါလားလို့ ဆင်ခြင်မိတယ် ဒကာလူရ။

ဒါကြောင့် ဗမာပြည်မှာတော့ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုတွေမကွယ်ပရအောင် ဒကာလူတို့ စောင့်ရှောက်ရလိမ့်မယ်။ ဘယ်လိုစောင့်ရှောက်ရမလဲဆိုယင် ကိုယ်တိုင်လဲ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်တွေကို ကျင့်ရမယ်၊ အထူးအားဖြင့် သဒ္ဓါတရားခိုင်မြဲတဲ့ သောတာပန်အဖြစ်ကို ရောက်အောင် အားထုတ်ရမယ်။ မိမိတို့ရဲ့ သားသမီး၊ မြေး၊ မြစ်များကိုလဲ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကိုကျင့်အောင် တိုက်တွန်းရမယ်။ သူတို့ကလဲ ဒကာလူတို့လိုဘဲ အဆက်ဆက် အားထုတ်သွားကြရမယ်၊ ဒါပါဘဲ။ ဒီအတိုင်း ကျင့်သွားယင် ဗမာပြည်မှာ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု ကြာရှည်စွာ တည်သွားမယ် ဒကာလူရ။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာလူတို့ကို သနားတော်မူလို့ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုကို ရအောင် တရားတွေကို ကြိုးကြိုးစားစားနဲ့ ဟောတော်မူသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

သောဘဂဝါ၊ ကျွန်ုပ်တို့အများ၏ အားထားကိုးကွယ်ရာ အစစ် ဖြစ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ သန္တော၊ မြင်ကြားတွေ့ရာ ကြံသိရာမှ ကိလေသာအညစ်အကြေး ကင်းစင်ဝေးလျက် ယဉ်ကျေးတော် မူပြီးသည်ဖြစ်၍။ ဒမထာယ၊ သတ္တဝါအများ ကျွန်ုပ်တို့အားလည်း အလားတူစွာ ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်းစင်ဝေးလျက် ယဉ်ကျေး ကြပါစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဓမ္မံ၊ ယဉ်ကျေးစေရန်တရားမှန်ကို။ ဒသေတိ၊ ကရုဏာရွှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေ၏။ (သာဓု...သာဓု....သာဓု)။

(၃) သန္တော သော ဘဂဝါ သမထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

သော ဘဂဝါ၊ ကျွန်ုပ်တို့အများ၏ အားထားကိုးကွယ်ရာ အစစ် ဖြစ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ သန္တော၊ ရာဂစသား အလှုပ်အရှားကင်းလျက် ငြိမ်သက် ငြိမ်းအေးတော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍။ အများသူငါတွေမှာ နှစ်သက်စရာနဲ့ တွေ့ယင် နှစ်သက်တယ်၊ ရာဂဖြစ်တာဘဲ။ အဲဒီနှစ်သက်တဲ့ရာဂကြောင့် စိတ်ရော ကိုယ်ရော နှုတ်ရောမငြိမ်သက်ဘူး။ မုန်းစရာနဲ့ တွေ့ပြန်ယင်လဲ ဒေါသဖြစ်ပြီး လှုပ်ရှားတာဘဲ မငြိမ်သက်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဘယ်လိုနှစ်သက်စရာနဲ့တွေ့ပေမဲ့ ရာဂမဖြစ်ဘူး၊ ဘယ်လိုမုန်းစရာနဲ့ တွေ့ပေမဲ့ ဒေါသမဖြစ်ဘူး။ ကိုယ်ရော နှုတ်ရော၊ စိတ်ရော၊ လှုပ်ရှားခြင်း မရှိ ဘူး၊ ငြိမ်သက်ပြီး တတိယအကြိမ်

ငြိမ်းအေးနေတယ်။ ဒါကြောင့် - သန္တော၊ ရာဂစသား
အလှုပ်အရှားကင်းလျက် ငြိမ်သက် ငြိမ်းအေးတော်မူ ပြီးသည်
ဖြစ်၍။ သမထာယ၊ သတ္တဝါအများ ကျွန်ုပ်တို့အားလည်း
အလားတူစွာ ငြိမ်သက် ငြိမ်းအေးကြပါစေခြင်း အကျိုးငှာ။
ဓမ္မံ၊ ငြိမ်းအေးစေရန် တရားမှန်ကို။ ဒေသေတိ၊ ကရုဏာ
ရွှေ့သွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ ပါပေ၏။
(သာဓု....သာဓု....သာဓု)။

(၄) တိဏ္ဍော သော ဘဂဝါ တရဏာယ ဓမ္မံ
ဒေသေတိ။

သော ဘဂဝါ။ ကျွန်ုပ်တို့အများ၏ အားထား ကိုးကွယ်ရာ
အစစ် ဖြစ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ တိဏ္ဍော၊
ဩဃလေးဖြာ သံသရာ၏ ဟိုမှာကမ်းရောက် နိဗ္ဗာန်ပေါက်
အောင် ကူးမြောက်တော် မူပြီးသည် ဖြစ်၍။ တရဏာယ၊
သတ္တဝါအများ ကျွန်ုပ်တို့အားလည်း အလားတူစွာ ကူး
မြောက်ကြပါစေခြင်း အကျိုးငှာ။ ဓမ္မံ၊ ကူးမြောက်စေရန်
တရားမှန်ကို။ ဒေသေတိ၊ ကရုဏာရွှေ့သွား ပညာအားဖြင့်
ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါပေ၏။ (သာဓု....သာဓု....သာဓု)။

သတ္တဝါတွေက သံသရာရေယဉ်ကြော မျောနေကြတယ်
ဒဏာလူရ။ သံသရာရေယဉ်ဆိုတာ ကာမောဃ ဘဝေါဃ
ဒိဋ္ဌောဃ အဝိဇ္ဇောဃဆိုတဲ့ ဩဃလေးပါးပါးပါ။ ကာမောဃ
ဆိုတာ ကာမရေစီးကြောင်းပေါ့။ လောကမှာရေစီးကြောင်း

ဆိုတာ သူ့ဆီရောက်လာတဲ့သူကို သူကနှစ်မြှုပ်ပြီး သတ်တတ်တယ်။ အစွမ်းရှိလို့ ကူးနိုင်ယင်ကူး၊ မကူးနိုင်ယင်တော့ သူကနှစ်မြှုပ်ပြီး သတ်တတ်တယ်။ အဲဒါလိုပါတဲ ဒီကာမောသီဆိုတဲ့ သံသရာရေစီးကြောင်းကလဲ သူ့ဆီရောက်လာတဲ့ သတ္တဝါကို နှစ်မြှုပ်ပြီး သတ်တတ်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ကာမဂုဏ်တွေကို သာယာမက်မောနေယင် ကာမရေစီးကြောင်းထဲရောက်နေတာဘဲ၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အစွမ်းရှိလို့ ဒါနု၊ သီလ အစရှိတဲ့ ကုသိုလ်တွေကို ပြုယင်လဲပြု၊ အဲဒီလို ကုသိုလ်တွေပြုနိုင်ယင် သုဂတိဘုံရောက်ပြီး အတော်အသင့် သက်သာရာရနေမယ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ယင်တော့ ကာမဂုဏ် အကြောင်းပြုပြီးတော့ သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲလိုက်၊ ခိုးဝှက်လုယက်လိုက်၊ မတရားကျူးလွန်လိုက်၊ လိမ်လည်လှည့်စားလိုက်နဲ့ ဒီလိုမကောင်းမှုတွေကို ပြုမိပြီး အပါယ်လေးပါး နှစ်မြှုပ်သွားလိမ့်မယ်။ အဲဒါက အပါယ်လေးဘုံဆို စီးဆင်းသွားတဲ့ ကာမရေစီးကြောင်းပေါ့။

ဒါနုအစရှိတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို ပြုတဲ့သူမှလဲ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတွေရောက်ပြီးတော့ အဲဒီရောက်ရာဘဝမှာ အိုရမယ်၊ နာရမယ်၊ သေရမယ်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ အမျိုးမျိုးတွေကို တွေ့ရမယ်။ ဒါက ကာမသုဂတိဆို စီးသွားတဲ့ ကာမရေစီးကြောင်းပေါ့။ ဘဝေါ့ဆိုတာကတော့ ရူပဘဝ အရူပဘဝကို သာယာတဲ့ ဘဝတဏှာပါဘဲ၊ သူကလဲ

ရူပဘဝ အရူပဘဝတွေကို ပို့ပြီးတော့ အဲဒီရောက်ရာဘဝမှာ သေစေတတ်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဘဝရေစီးကြောင်းက နှစ်မြှုပ်ပြီး သတ်တာပါ။ ဒီဌေးသ ဆိုတာက တော့ မှားယွင်းတဲ့ မိစ္ဆာ အယူတွေပါ။ အဝိဇ္ဇာသ ဆိုတာက တော့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘော တရားတွေကို နိစ္စ သုခ အတ္တလို့ အသိ မှားနေတဲ့ သဘောပါ။ ဒီအဝိဇ္ဇာနဲ့ ဒိဋ္ဌိ ကြောင့်လဲ အပါယ်လေးပါး ကျပြီး ဆင်းရဲ ဒုက္ခ အမျိုးမျိုး တွေ ခံရတယ်။ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတွေ ရောက် ပြီးတော့ လဲ ဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတွေနဲ့ တွေ့ရတယ်။ ပြဟ္မဘဝ ရောက်ပြီးတော့ လဲ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် သေရတယ်။ အဲဒါဟာ အဝိဇ္ဇာနဲ့ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ရေစီးကြောင်းက နှစ်မြှုပ်ပြီး သတ်နေတာပါ။

အဲဒီ သြဃဆိုတဲ့ သံသရာ ရေစီးကြောင်းထဲမှာ စုန်ချည် ဆန်ချည် မျောနေကြတဲ့ သတ္တဝါတွေကို အဲဒီ သံသရာရေယဉ် ထဲမှ ကူးမြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ဟိတက်ကမ်း ရောက်စေဖို့ အတွက် မြတ်စွာ ဘုရားက ကူးမြောက်နိုင် မည့် တရားကို ဟောကြားတော် မူခဲ့တယ်တဲ့ ဒကာလူရ။ ဒါကြောင့် - တရဏာယ၊ သတ္တဝါ အများ ကျွန်ုပ်တို့ အားလည်း အလားတူ စွာ ကူးမြောက်ကြပါစေခြင်း အကျိုးငှာ။ ဓမ္မံ၊ ကူးမြောက် စေရန် တရားမှန်ကို။ ဒေသေတိ၊ ကရုဏာ ရှေ့သွား ပညာ အားဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါပေ၏။ (သာဓု - သာဓု သာဓု)။

တတိယအကြိမ်

(၅) ပရိနိဗ္ဗုတော သော ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာဏာယ
ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

သော ဘဂဝါ၊ ကျွန်ုပ်တို့အများ၏ အားထား ကိုးကွယ်ရာ အစစ် ဖြစ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ကိလေသာ ခပ်သိမ်း အလုံးစုံ ငြိမ်းပြီးသည် ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာနာယ၊ သတ္တဝါ အများ ကျွန်ုပ်တို့ အားလည်း အလား တူစွာ ကိလေသာ ခပ်သိမ်း ငြိမ်းကြ ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဓမ္မံ ကိလေသာ ငြိမ်းရန် တရားမှန်ကို။ ဒေသေတိ၊ ကရုဏာရွှေသွား ပညာအားဖြင့် ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါပေ၏။

(သာဓု- သာဓု- သာဓု)

ဝမ္ဗိကသုတ် တရားတော် ကတော့ ပြည့်စုံပါပြီ ဒကာလူရ။ အဲဒီသုတ် တရားတော်အရ အားထုတ်ပြီးတော့ အရှင်ကုမာရ ကဿပမထေရ် ဟာ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူပါတယ်။ နောက်တချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရား က အရှင်ကုမာရ ကဿပကို ဆန်း ဆန်း ကြယ်ကြယ် တရား ဟောတတ်တဲ့ ရဟန်းတော်တွေ ထဲမှာ အထူး အမြတ်ဆုံး တေဒဂ်ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ဖြင့် ချီးကျူးတော် မူပါတယ်။ ကဲ... ဆောင်ပုဒ် အချို့ ကိုဆိုပြီး တရားသိမ်းကြစို့။

ဓာတိယအကြိမ်

နိဂုံး

မီး ခိုး ညဉ့် ခါ၊ နေ့ မှာ မီး ပျံ့၊ တောင် ပို့ မြင် လတ်၊
ဆရာမြတ်က၊ တပည့်လှအား၊ ပေါက်တူးသွားဖြင့်၊ ခဲခြားစေ
ရာ၊ ပေါ် လာ မင်း ဒုတ်၊ ဖား ယုတ် တွေ့ရ၊ လမ်း ခု နှစ်'မှာ၊
ဆပ်ပြာ ရေစစ်၊ လိပ်ညစ် တလီ၊ ဓား စဉ်း တီ နှင့်၊ တွေ့ပြီ
အသား၊ နတ်နဂါး၊ ဆဲငါးဝှက်စာ အစဉ်တည်း။

၁။ တောင်ပို့- ကိုယ်ထည်၊ ကြံစည်-မီးခိုး၊ ပြုမျိုး- မီးပါ၊
ဆရာ-ဘုရား၊ တမည့်ကား-မှတ်သား ယောဂီတည်း။

၂။ ပေါက်တူး-ပညာ၊ တူးတာ- အားထုတ်၊ မင်းဒုတ်-
အဝိဇ္ဇာ၊ ဖားမှာ- ဒေါသ၊ လမ်းနှစ်ခု-မှတ်ကြ ယုံမှား
တည်း။

၃။ နီဝရဏ - တူလှရေစစ်၊ လိပ်ညစ်- ခန္ဓာ၊ ကာမာ-
စဉ်းတီ၊ နန္ဒီ-အသား၊ နတ်နဂါး - မှတ်သား ရဟန္တာ
တည်း။

အမေးနှင့် အဖြေ

၁။ တောင်ပို့ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ.... ဤရုပ်ကိုယ် ကြီးဘဲ။

၂။ မီးခိုးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ.... ညအခါမှာ ကြံတာဘဲ။

၃။ မီးလှုံဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ.... နေ့အခါမှာ ပြုတာဘဲ။

၄။ ဆရာဆိုတာ ဘယ်သူလဲ.... ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားဘဲ။

၅။ တပည့်ဆိုတာ ဘယ်သူလဲ.... ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဘဲ။

တတိယအကြိမ်

- ၆။ ပေါက်တူး ဆိုတာ ဘယ် ဟာ လဲ မှတ် သိ နေ တဲ့ ပညာဘဲ။
- ၇။ တူးတယ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ.... ကြောင့် ကြ စိုက် တဲ့ လို့လဲ။
- ၈။ မင်းဒုတ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ ရှုမှတ် နည်းကို မသိ တာဘဲ။
- ၉။ ဖားယုတ် ဆိုတာ ဘယ် ဟာ လဲ စိတ် ဆိုး တတ် တဲ့ ဒေါသဘဲ။
- ၁၀။ လမ်းခွ ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ ဝေ ဘန် စဉ်းစား ယုံမှားဘဲ။
- ၁၁။ ရေစစ် ဆိုတာ ဘယ် ဟာ လဲ နီ ဝ ရ က ငါးပါး တရားဘဲ။
- ၁၂။ လိပ်ညစ် ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ ခန္ဓာ ငါးပါး တရားဘဲ။
- ၁၃။ စဉ်းတီ ဆိုတာ ဘယ် ဟာ လဲ ငါး ပါး အာရုံ ကာမဂုဏ်ဘဲ။
- ၁၄။ သားတစ် ဆိုတာ ဘယ် ဟာ လဲ နှစ်သက် တပ်စွဲ ရာဂဘဲ။
- ၁၅။ နဂါးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ.... အာသုဝေါ ကင်းကွာ ရဟန္တာဘဲ။

ဝိပဿနာ၏ အကျိုးတရား

အနိစ္စမြင်လျှင် ဒုက္ခထင်သည်။
 ဒုက္ခ ထင်တော့ အနတ္တ မြင်သည်။
 အနတ္တမြင်၊ နိဗ္ဗာန်ခွင်၊ ပြေးဝင် ဆိုက်ရောက်သည်။
 နိဗ္ဗာန်မြင်က၊ အပါယ်မှ၊ မုချ လွတ်မြောက်သည်။

ဤဝမ္ဗိကသုတ် တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာယူမှတ်သား ကြရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ကံ စောနာကို၏ အစွမ်းအာနု ဘော်ကြောင့် ယခုတရားနာ ပရိသတ်အပေါင်း သူတော် ကောင်းတို့သည် ဘေးရန်အန္တရာယ်ဟူသမျှတို့မှ အခါခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းကြ၍ ဤသုတ်တရားတော်၌ ညွှန်ပြထားသော ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်တို့ကိုလည်း ကောင်းစွာကျင့်နိုင် အားထုတ် နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်အစဉ် အရိယ မဂ်ဉာဏ် အစဉ်ဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်းတို့၏ ကင်းငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာမြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြု နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု....သာဓု....သာဓု။

ဝမ္ဗိကသုတ် တရားတော်ကြီး ပြီးဆုံးပါပြီ။

အထူးမှာထားချက်

ဤစာအုပ် စာမျက်နှာ (၈၆) ၌ ပြခဲ့သည့်
သောတတ္ထကိကျမ်း အဆိုမှာ-

စတုဂီသတိ အသင်္ချေယျ၊

သဠိယောစေဝ ကောဠိယော။

ပါဏာနိ သတသဟဿာနိ၊

ကော ဗုဒ္ဓေါ ပမောစယိ။

တဆူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ၂၄-သင်္ချေ
ကုဋေ ၆၀-နှင့် တသိန်းသော သတ္တဝါတို့ကို
ကျွတ်လွှတ်စေ၏ ဟူသော-

ဂါထာပင်ဖြစ်သည်။ မဇ္ဈိမနိကာယဋီကာ ၃-၁၉၂၊
သီလက္ခန္ဓဋီကာသစ် ၂-၂၉၁-တို့ အလိုအားဖြင့်
မူကား ထိုဝေနေယျ သတ္တဝါ အရေအတွက်ကို
၂၄-သင်္ချေနှင့် ကုဋေ သိန်းပေါင်းများစွာ ရှိသည်
ဟူ၍လည်း မှတ်သားအပ်သေး၏။

အမှားပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ	စာကြောင်း	ရှိရင်း	ပြင်ဖတ်ရန်
၃	၁၇	အချိန်တွေ	အချိန်တွေ
၄	၈	ဘဒန္တတိ	ဘဒန္တတိ
၁၁	၁၅	ပုံသဏ္ဌာန်	ပုံသဏ္ဌာန်
၁၃	၃	ဆွဲငါးဝှက်စာ	ဆွဲငါးဝှက်စာ
၃၀	၁၄	အမှတ်ရှိနဲ့	အမှတ်မဲ့နဲ့
၈၉	၁၀	ကိုယ်တွေ	ကိုယ်တွေ
၉၄	၇	ဒါပမယ်	ဒါပေမယ်
၁၆၅	၇	ပုဂ္ဂိုလ်	ပုဂ္ဂိုလ်
။	၉	ရှိရလေးခြင်း	ရှိရလေခြင်း
၂၁၃	၁၇	မတွေ့သေးဘူးလို့	မတွေ့ဘူးသေးလို့
၂၂၈	၁၉	ယထာဝတော	ယာထာဝတော
၂၈၀	၉	ဏာတဲ့၊	ဏာဘဲတဲ့၊
။	၁၀	လက်လံတယ်	လက်လာတယ်
၂၈၉	၁၂	စဉ်းတီး	စဉ်းတီ

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူထားသော

အသစ်ထွက်ပေါ်လာမည့်

စာအုပ်များ။

သီလဝိသုတ္တန်တရားတော်

နှင့်

ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်နိဗ္ဗာန်ဝင်

တရားတော်စာအုပ်များ

ထွက်ပါလိမ့်မည်။

၈၀၄

အမေးနှင့် အဖြေ

- ၁။ ကောဉ်ပို့ဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ ဤရုပ်ကိုယ်ကြီးဘဲ။
- ၂။ မီးခိုးဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ ညအခါမှာကြံတာဘဲ။
- ၃။ မီးလျှံဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ နေ့အခါမှာပြုတာဘဲ။
- ၄။ ဆရာဆိုတာဘယ်သူလဲ၊ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားဘဲ။
- ၅။ တပည့်ဆိုတာဘယ်သူလဲ၊ ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီဘဲ။
- ၆။ ပေါက်တူးဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ မှတ်သိနေတဲ့ပညာဘဲ။
- ၇။ တူး တယ် ဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ ကြောင့် ကြ စိုက်တဲ့ လုံ့လဘဲ။
- ၈။ မင်းဒုတ်ဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ ရှုမှတ်နည်းကိုမသိတာဘဲ။
- ၉။ ဖားယုတ်ဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ စိတ်ဆိုးတတ်တဲ့ဒေါသဘဲ။
- ၁၀။ လမ်းခွဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ ဘေဘန်စဉ်းစား ယုံမှားဘဲ။
- ၁၁။ ရေစစ်ဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ နီဝရဏငါးပါးတရားဘဲ။
- ၁၂။ လိပ်ညစ်ဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ ခန္ဓာငါးပါးတရားဘဲ။
- ၁၃။ စဉ်းတီဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ ငါးပါးအာရုံကာမဂုဏ်ဘဲ။
- ၁၄။ သားတစ်ဆိုတာဘယ်ဟာလဲ၊ နှစ်သက်တပ်စွဲရာဂဘဲ။
- ၁၅။ နဂါးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ၊ အာသဝေါကင်းကွာ ရဟန္တာဘဲ။